The background of the entire page is a monochromatic green-tinted landscape. It features a series of rolling mountains and hills, with some peaks partially obscured by soft, white, billowy clouds. The lighting is diffused, creating a serene and atmospheric scene. The overall color palette is a range of greens, from light and airy in the upper portions to darker and more saturated in the lower portions.

49 argumenten tégen preterisme

Unravelations

49 argumenten tégen preterisme

Unravelations

Dit is een uitgave van Unravelations.
Zie voor meer informatie ook www.unravelations.com

Eerste uitgave, 2020
Op deze uitgave rusten geen copyrights.
U bent vrij om de inhoud hiervan te gebruiken en te verspreiden.

Inhoudsopgave

	Inhoudsopgave	2
	Woord vooraf	4
Hoofdstuk I:	<i>Zeven misvattingen</i>	6
	<i>De term 'nabij'</i>	6
	<i>De laatste dagen</i>	6
	<i>De antichrist</i>	7
	<i>Het einde van de wereld</i>	7
	<i>Johannes de Doper</i>	9
	<i>De gruwel der verwoesting</i>	11
	<i>De troon van David</i>	13
Hoofdstuk II:	<i>Zeven zekerheden</i>	16
	<i>De terugkomst</i>	16
	<i>De ketting van Satan</i>	20
	<i>De 7000 jaren</i>	21
	<i>De vervulling</i>	24
	<i>Zesentwintig profetieën</i>	26
	<i>Opname versus de wederkomst</i>	27
	<i>De ijzeren staf</i>	29
Hoofdstuk III:	<i>Zeven argumenten vanuit het Oude Testament</i>	30
	<i>Het koninkrijk</i>	30
	<i>De onderbreking</i>	58
	<i>De zeventigste week</i>	60
	<i>De gespleten Olijfberg</i>	62
	<i>Ezechiël's tempel</i>	63
	<i>Het onbreekbare verbond</i>	65
	<i>Het nieuwe verbond</i>	69
Hoofdstuk IV:	<i>Zeven argumenten vanuit het Nieuwe Testament</i>	70
	<i>Filetus en Hymeneüs</i>	70
	<i>De dag des Heeren</i>	71
	<i>De tien koningen</i>	74
	<i>De opname</i>	77
	<i>Geestelijk versus fysiek Israël</i>	81
	<i>De landbouwers</i>	84
	<i>De bruiloft</i>	86
Hoofdstuk V:	<i>Zeven maal geschiedvervalsing</i>	87
	<i>Pella versus Bozra</i>	87
	<i>Caligula versus Het Beest</i>	88
	<i>Tien verloren stammen</i>	89
	<i>Diaspora in de nieuwe wereld</i>	90
	<i>Het 1000-jarig rijk tot 1071</i>	91
	<i>De eerste liefde van Efeze</i>	93
	<i>Vroege datering Openbaring</i>	94

Hoofdstuk VI:	<i>Zeven problemen met een preteristische Openbaring</i>	97
	<i>Antipas vermoord ná 70 AD</i>	97
	<i>Een vierde van de aarde wordt gedood</i>	97
	<i>Alle bergen en eilanden verdwijnen</i>	98
	<i>Een derde van de aarde vergaat</i>	99
	<i>200 miljoen soldaten</i>	100
	<i>Twee getuigen worden opgenomen</i>	102
	<i>Een aardbeving zo groot als er nooit geweest is</i>	107
Hoofdstuk VII:	<i>Zeven argumenten van de Anteniceense kerkvaders</i>	108
	<i>Barnabas</i>	108
	<i>Polycarpus</i>	108
	<i>Papias</i>	108
	<i>Clementius van Rome</i>	109
	<i>Justinus de Martelaar</i>	109
	<i>Irenaeus</i>	109
	<i>Hippolytus</i>	110
	Nawoord	111

Woord vooraf

In de wereld van eschatologie (de leer over het einde der tijden) zijn er verschillende stromingen. Elke christen heeft wel een idee over hoe het einde van de wereld er ongeveer uit zal zien, op grond van de Bijbel. Die visies lopen soms nogal uiteen, maar zijn in feite onder te brengen in een aantal hoofdstromingen, die op hun beurt weer onder te verdelen zijn in onderstromingen.

Unravelations heeft een sterk onderbouwde positie die we futurisme noemen, wat inhoudt dat het gros van de profetieën met betrekking tot de eindtijd nog vervuld moet worden. Daarnaast is er nog zoiets als historisme, wat inhoudt dat veel profetieën door de loop van de eeuwen heen vervuld zijn. Even populair gezegd komt het er volgens hen op neer dat we ergens halverwege het boek Openbaring zijn. Ten slotte is er preterisme, waarbij de prefix pre- aangeeft dat vrijwel alle profetieën al in de vroege geschiedenis vervuld zijn. Rond 70 AD om precies te zijn.

Preterisme is op haar beurt echter ook weer onder te verdelen in verschillende onderstromingen. Zo is er een grote groep preteristen die zichzelf half-preteristen noemt. Wat men hierbij vooral duidelijk wil maken, is dat men één of meer van de laatste hoofdstukken van Openbaring als nog niet vervuld ziet. In feite lijkt dit natuurlijk erg op historisme, hoewel de historisten vaak ergens halverwege de zegels of bazuinen ¹ zijn en de half-preteristen juist meer in hoofdstuk 19 of 20 van Openbaring blijven hangen. We gaan al deze posities langs en zullen beoordelen of hun argumenten houdbaar zijn.

Preteristen hebben voor hun argumentatie echter een handige truc bedacht. Vergeestelijking. Dit houdt in dat we sommige dingen niet zo letterlijk moeten nemen, maar meer allegorisch. Of zelfs poëtisch. En hoewel dat eerste soms natuurlijk valide is, aangezien God in de Bijbel Zélf namelijk aangeeft dat Hij soms in gelijkenissen spreekt, ² is de *hermeneutiek* van de preteristen vaak compleet zoek, zoals we zullen ontdekken. Met de term *hermeneutiek*, die ik veelvuldig zal gebruiken in dit boek, bedoel ik de manier waarop men de zaken uitlegt. Als ik het heb over een ster, dan zult u aan de hand van de context moeten kunnen bepalen waar ik het over heb. Het kan een hemellichaam zijn, maar ook een belangrijk iemand. De context van het ene hoofdstuk in de Bijbel kan soms een heel andere context zijn dan een ander hoofdstuk. Het is dus op zich niet zo gek als een woord soms anders vertaald wordt. Wat wél gek zou zijn, is als een woord in één hoofdstuk telkens van betekenis verandert. Of als het in een soortgelijke context van een ander hoofdstuk een heel andere betekenis zou krijgen. En dat is precies wat de preteristen vaak doen.

In feite komt het erop neer dat de preteristen de tekst met hun zelfgekozen hermeneutiek (of eigenlijk het gebrek eraan) alle kanten kunnen opdraaien en daarmee de Bijbel op allerlei manieren kunnen manipuleren tot het zegt wat ze willen. Er zijn daarom tal van verschillende visies binnen preterisme. Er is niet echt een duidelijke lijn. We kunnen niet echt een 'typische' doctrine van preterisme presenteren, omdat ze allemaal weer anders zijn. Ik zal daarom verschillende preteristen 'aan het woord laten' in dit boek, om zo vooral te laten zien dat ze het zelfs vaak niet eens met elkaar eens zijn. Dan heb ik het niet over kleinigheden, maar over grote theologische hangijzers zoals vervangingsleer (de leer dat de kerk Israël heeft vervangen) of de hemel die al op aarde zou zijn. Het feit dat men de teksten zo 'ruim' neemt, zorgt namelijk ook op

---

¹ Openbaring 6-8

² Hosea 12:10-11

allerlei andere theologische vlakken voor een verruiming en leidt ertoe dat bij sommigen zelfs de hel en nota bene Satan ontkend worden. Soms heeft het zelfs invloed op de manier waarop zij het evangelie interpreteren. En dat is dan ook precies de reden waarom ik dit boek schrijft.

Ik hoop dat ik u met dit boek op een bijna uitputtende manier heb voorzien van genoeg munitie tegen dit soort doctrines die niet alleen zinloos zijn, maar vooral beledigend of zelfs gevaarlijk. Ik wil niet dat uw visie op het evangelie bezoedeld wordt en u daardoor wellicht uw eeuwige redding misloopt. Gods zegen!

I. Zeven misvattingen

1. De term 'nabij'

In de Bijbel worden regelmatig verzen genoemd waarin het over de eindtijd gaat en verteld wordt dat deze periode *nabij* is.³ Preteristen maken daar graag een groot punt van en vinden dat we die term héél letterlijk moeten nemen. Dit houdt volgens hen in dat we de *eindtijd* naar de eerste eeuw na Christus moeten verplaatsen. Daar is echter genoeg op aan te merken. Want hoe definiëren we de term nabij dan? Hebben we het over een paar dagen? Een paar weken? Maanden, jaren, decennia, eeuwen, ja zelfs millennia? Dat laatste klinkt natuurlijk voor velen ongeloofwaardig, maar besef wel dat onze tijd verschilt van die van God. Petrus vertelt dat 1000 jaren voor God als 1 dag zijn en vice versa, in de context van de eindtijd.⁴ En dat is niet de enige aanwijzing. In het Oude Testament wordt al regelmatig gesproken over de zogenaamde 'Dag van de HEER', een term die specifiek slaat op de periode van de eindtijd.⁵ Merk op dat dé Dag van de HEER met een bepaald lidwoord en in het enkelvoud geschreven staat. Er is maar één de dag van de HEER. Diverse profeten vertellen in het Oude Testament al dat dé Dag van de HEER nabij is,⁶ maar Paulus vertelt in het Nieuwe Testament in de brief aan Thessaloniki⁷ dat die dag nog steeds niet gekomen is. Dat is zo'n 700 jaar later! We kunnen er dus niet zomaar vanuit gaan dat de term "nabij" inhoudt dat het op korte termijn zal plaatsvinden. Strong's Concordantie geeft aan dat met het Griekse grondwoord *eggus* als het over een *plaats* gaat, inderdaad *vlakbij* bedoeld wordt. Maar als het over *tijd* gaat, wordt er vooral *imminentie* mee aangeduid.⁸ Imminentie houdt in dat iets élk moment kan gebeuren. Zoiets als een dreigende, donkere wolkenlucht waaruit duidelijk wordt dat er onweer op komst is. Hoe laat het noodweer zal komen is onduidelijk, maar dát die regen zal gaan vallen, is een zekerheid. Imminentie kan ook vergeleken worden met bijvoorbeeld de supervulkaan onder Yellowstone, die al heel lang onrustig is en volgens wetenschappers elk moment kan uitbarsten.⁹ Dat kan volgende week dinsdag zijn, maar ook nog wel 2000 jaar duren. De nadruk ligt dus niet zozeer op het exacte moment, maar op de onvoorspelbaarheid ervan. En dat is dan ook helemaal de strekking van de uitspraken die Jezus over de eindtijd doet; dat niemand de dag of het uur ervan weet, zelfs Hijzélf niet.¹⁰

2. De laatste dagen

In de eerste zendbrief van de apostel Johannes vertelt de schrijver dat de *laatste ure*¹¹ alreeds aangebroken is. Preteristen maken hier een punt van en menen dus dat de dag van de HEER toen al was aangebroken. Hoe letterlijk moeten we dit nemen? In de Bijbel wordt het Griekse woord *hora* dat hier in de grondtekst staat, vaak vertaald als een letterlijk *uur*. Maar Strong's Concordantie geeft een ruimere definitie.¹² Het kan elke periode of tijdsaanduiding betekenen. Andere Griekse lexicons¹³ geven aan dat dit zelfs de primaire betekenis is, en dat lijkt gezien de

³ Mattheüs 16:27-28, Jakobus 5:8-9, 1 Petrus 4:7, 1 Johannes 2:18, Openbaring 1:1-3, 22:6, 10, 20

⁴ 2 Petrus 3:8-10

⁵ Amos 5:18-20

⁶ Zefanja 1:14, Jesaja 13:6, Ezechiël 30:3, Joël 1:15, 2:2, 3:14

⁷ 1 Thessalonicenzen 5:2

⁸ Strong's Concordantie, [Eggus](#)

⁹ News Punch, [Seismologists Warn Catastrophic Yellowstone Eruption Imminent](#)

¹⁰ Markus 13:32

¹¹ 1 Johannes 2:18

¹² Strong's Concordantie, [Hora](#)

¹³ Liddel-Scott-Jones Greek-English Lexicon, [Hora](#)

tekst ook heel waarschijnlijk. Want toen Johannes deze woorden opschreef regende het buiten nog geen vurige hagelstenen ¹⁴ en ook alle eilanden en bergen waren nog niet van hun plaats gerukt. ¹⁵ Het Griekse woord *hora* is dan ook in veel oudere vertalingen als *tijd* vertaald in de eerste zendbrief van Johannes. ¹⁶ Ook van het Griekse woord *hemera*, dat meestal vertaald wordt als *dag*, kan hetzelfde worden gezegd. ¹⁷ Als de apostelen dus zeggen dat de laatste dagen al aangebroken zijn of zelfs het laatste uur al aangebroken is, moeten we dat ruimer nemen. In hoofdstuk 10 komen we hier weer op terug en weiden we verder uit over wat er dan precies met die *dagen* bedoeld wordt.

3. De antichrist

In de zendbrieven van Johannes vinden we ook de vermelding van een *antichrist*, die in de tijd van Johannes dus al gekomen zou zijn. Om die reden hebben preteristen het idee dat in elk geval gedeeltes over bijvoorbeeld het *beest* uit het boek Openbaring zich al in die tijd af hebben moeten spelen, en ergens is dat wel begrijpelijk. Er heerst namelijk het idee dat de antichrist dezelfde persoon is als het beest in Openbaring. Maar daar valt nog wel het één en ander aan op te merken. De term antichrist komt slechts een paar keer voor in de Bijbel, maar dat is alléén in de zendbrieven van Johannes. De apostel Johannes schreef ook het boek Openbaring, dus waarom zou hij als de antichrist dezelfde persoon was als het *beest*, deze niet gewoon antichrist hebben genoemd om zo de link aan zijn lezers duidelijk te maken? Het is juist verdacht dat hij dit niet doet! Vanuit de beschrijving die Johannes in zijn zendbrief geeft, wordt duidelijk dat er niet één antichrist is, maar dat er zelfs meerdere zijn. Iedereen die belijdt dat Jezus níet de Zoon van God is, is een antichrist. ¹⁸ Veel voorgangers gebruiken tegenwoordig de term antichrist echter om aan te geven dat ze het beest uit de eindtijd bedoelen, en daar ontstaat de verwarring. Maar technisch gezien is dat helemaal geen term om specifiek deze entiteit aan te duiden. Er zijn 33 titels voor het *beest* in het Oude Testament en 13 in het Nieuwe Testament, maar de term antichrist is daar géén onderdeel van. ¹⁹ Het is net als met een schaap en vee. Elk schaap kunnen we vee noemen, maar niet elk stuk vee is een schaap. Het *beest* is absoluut een antichristelijke entiteit. Maar niet elke antichrist is hét *beest* uit Openbaring.

4. Het einde van de wereld

Preteristen maken zich regelmatig druk over de frases *het einde van de wereld*, *de voleinding van de wereld* of *de voleinding van de eeuwen*. In het Grieks zijn echter meerdere termen met het woord *wereld* vertaald. Zo is er het woord *kosmos*, wat vooral op de orde van de wereld focust. ²⁰ Maar óók is er het woord *gé*, wat meer op het fysieke, tastbare aspect van de wereld focust. ²¹ Daarnaast is er nog het woord *aion*, wat weer nadruk legt op de tijdsperiodes van de wereld. ²² En ten slotte is er nog het woord *oikoumene*, wat de bewoonde wereld betekent. ²³ Laten we de 4 definities eens heel visueel onder elkaar zetten om zo meer duidelijkheid te krijgen over wát

---

¹⁴ Openbaring 8:7

¹⁵ Openbaring 6:14

¹⁶ Het Griekse woord *hora* wordt in 1 Johannes 2:18 in bijvoorbeeld de King James Vertaling (1611), de Tyndale Vertaling (1522) en de Geneva Bijbel (1560) gewoon als *tijd* vertaald.

¹⁷ Strong's Concordantie, [Hemera](#)

¹⁸ 1 Johannes 2:22, 4:3, 2 Johannes 1:7

¹⁹ Dr. Missler, C., [Topical Bible Study: The Antichrist](#)

²⁰ Strong's Concordantie, [Kosmos](#)

²¹ Strong's Concordantie, [Gé](#)

²² Strong's Concordantie, [Aion](#)

²³ Strong's Concordantie, [Oikoumene](#)

wanneer wordt bedoeld als Jezus of de apostelen het hebben over de wereld. We zullen regelmatig terugkomen op deze indeling, naarmate we de hoofdstukken doorlopen.

A. Kosmos	<i>Wereldorde</i>
B. Gé	<i>Fysieke wereld</i>
C. Aion	<i>Tijd</i>
D. Oikoumene	<i>Bewoonde wereld</i>

In de brief aan de Hebreëën ²⁴ wordt gemeld dat Jezus éénmaal is verschenen, aan de voleinding van de eeuwen, om de zonde voor eens en voor altijd weg te doen. Preteristen maken hieruit op dat de voleinding, ofwel het einde, toen al geweest is. Dat is echter een oversimplificatie. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt, is *aion*. Dit woord vinden we ook weer terug in de brief aan Efeze, ²⁵ waar staat dat er juist nog een paar eeuwen (of tijdsperiodes) zullen volgen. Hoe kan dat, als we de interpretatie van de preteristen letterlijk nemen? Het antwoord is simpel. De preteristische interpretatie is simpelweg niet geldig. Ze gaat ervan uit dat Jezus' offer de voleinding was van alle eeuwen, maar dat staat er niet. Het was de afsluiting van een aantal eeuwen. In elk geval meerdere. Maar niet alle, want anders zou de informatie uit Efeze 2:7 weer niet kloppen. Deze gedachte past heel goed bij de bedelingenleer, ook wel dispensationalisme genoemd. Deze leer houdt in dat God in diverse tijdsperiodes op diverse manieren tot mensen heeft gesproken en gehandeld. Dit vinden we terug in onder andere de brief aan de Hebreëën, ²⁶ maar de Bijbel geeft ons hiervoor veel meer handvatten. ²⁷ In totaal worden

---

²⁴ Hebreëën 9:26

²⁵ Efeze 2:7

²⁶ Hebreëën 1:1

²⁷ In Efeze 3:2 lezen we in de Statenvertaling over de zgn. *bedeling* van de genade. In het Engels wordt dit vertaald met *dispensation*, in bijvoorbeeld de King James Vertaling. De bedelingen of dispensaties zijn in feite administratieve tijdsperiodes waarin God op een andere manier met mensen communiceert en handelt. Dit heeft te maken met onze reactie op Hem, aangezien God vandaag Dezelfde is als gisteren en morgen (Hebreëën 13:8). Zijn karakter verandert niet. Maar de wereld is door de eeuwen heen wel veranderd, waardoor soms andere interacties nodig zijn. Denk aan Adam, die in Genesis 1:29 alleen vruchten en zaden mocht eten. Noach mocht na de zondvloed opeens wél vlees eten (Genesis 9:3). Wat is er veranderd? De wereld. God niet. Zijn karakter blijft immer Dezelfde (Maleachi 3:6, Jakobus 1:17). Maar liefst 7 verschillende dispensaties zijn te onderscheiden, waarin telkens genade en geloof de boventoon voeren. Adam deed iets waarvoor hij de dood verdiende. Adam wilde het zelf oplossen door zichzelf te bedekken met bladeren (zijn eigen werken, zie Genesis 3:7). God liet hem echter zien dat dat niet de bedoeling was en maakte voor Adam en Eva kleren van dierenhuiden om zichzelf mee te bedekken (Genesis 3:21), waaruit **a.** Zijn genade bleek en **b.** het feit dat er bloed moest vloeien om de zonde te verzoenen. We zien deze dualiteit van genade versus werken ook weer terug in het verhaal van Kaïn en Abel. Kaïn bracht zijn eigen werken (hij was een landbouwer) terwijl Abel precies deed wat God had opgedragen; er moest bloed vloeien en daarom werd zijn offer wél geaccepteerd, visueel zichtbaar doordat God het liet verbranden en dat van Kaïn niet (zie ook 1 Koningen 18:38 voor een vergelijkbare situatie). In het verhaal van Abraham zien we wéér dat God zou voorzien in een Lam (Genesis 22:8). Abraham is bereid zijn zoon Isaäk te offeren, maar God voorzag inderdaad. Ze vinden in de bosjes echter een ram (vers 13), in plaats van een Lam. Dit is dus een vooruitwijzing naar het Offer dat vele eeuwen later op precies dezelfde plek gebracht zou worden door Jezus, hét Lam. Abraham beseft dit op de een of andere manier, en noemt de plek hierna dan ook *Yehovah Jireh*, wat zoveel betekent als *God voorziet* (vers 14). Job wist dat zijn Redder leefde en dat hij Hem in zijn vlees zou aanschouwen, zo valt te lezen in Job 19:25-27. Het is een rode draad door de hele Bijbel heen. Over een rode draad gesproken. Rachab ontving genade. Ze had dit totaal niet verdiend. Maar Jozua (Yehoshua in het Hebreeuws, dezelfde naam als Jezus in het Grieks) schenkt haar genade. De typologie en het model komt telkens terug. Zelfs onder de wet, waarbij het lijkt alsof men werken moet doen om behouden te worden, zien we dat God bijvoorbeeld genade schenkt aan David, die overspel pleegde met Batseba. Hier stond de doodstraf op. Tóch ontving David genade. Hoe kan dat? Hij moet iets hebben geweten over de Verlosser. In Psalm 51 zien we daar iets van terug. Het was niet zo dat de Israëlieten de geboden moesten onderhouden zodát ze gered werden. Nee, zij wáren al gered uit Egypte, ze geloofden allen (Exodus 14:31) en werden in de Schelfzee (water) en de Wolkkolom (de Heilige Geest) gedoopt (1 Kor. 10:2). In dat opzicht is het parallel met ónze behoudenis, waarbij ook wij gedoopt zijn met water en de Heilige Geest (Mattheüs 3:11a), maar net als Korach ervoor kunnen kiezen om te rebelleren en ál ons loon verspelen dat dan door de vuurdoop (Matth. 3:11b) van het oordeel wordt verzengd (1 Kor. 3:10-15). We zijn en blijven echter verzegeld met de Heilige Geest, tot de dag van onze redding, ook al bedroeven wij de Heilige Geest (Efeze 4:30). Gehoorzaamheid en werken zijn voor ons, net als de Israëlieten onder Mozes, het logische *gevolg* van onze redding. Het zijn echter géén voorwaarden! Geloof en genade blijven de centrale pijlers van onze verlossing in Jezus Christus. Het Oude Testament wees ernaar vooruit, zoals we hebben gezien. Het Nieuwe Testament wijst ernaar terug, met name in de zendbrieven. Alles wijst op Jezus. Dát verandert dus alleszins. Maar de manier waarop God Zijn diepste waarheden naar ons communiceert, verschilt van periode tot periode, zoals we in de verschillende voorbeelden

grofweg 8 dispensaties of bedelingen onderscheiden. Sommige theologen onderscheiden er meer, anderen minder, maar laten we hier voorlopig vanuit gaan.

- A. *Dispensatie van onschuld (Eden)*
- B. *Dispensatie van bewustzijn (Adam)*
- C. *Dispensatie van menselijke regering (Noach)*
- D. *Dispensatie van belofte (Abraham)*
- E. *Dispensatie van de wet (Mozes)*
- F. *Dispensatie van genade (Intermezzo)* ²⁸
Dispensatie van de wet (Verdrukking)
- G. *Dispensatie van het koninkrijk (Jezus)*
- H. *Dispensatie van de volheid der tijden (Eeuwigheid)* ²⁹

Waar in de brief aan de Hebreëen ³⁰ dus aan gerefereerd wordt, is de voleinding van de eerste 5 dispensaties. Paulus schrijft vervolgens dat we nu in de bedeling van genade ³¹ zijn en dat er ook nog enkele eeuwen of dispensaties (als ik zo vrij mag zijn) zullen volgen. ³² Als we de betreffende passage in Hebreëen zó uitleggen, is er opeens geen probleem meer. Dat zou wél het geval zijn als we de uitleg van de preteristen zouden volgen.

5. Johannes de Doper

Er heerst onder preteristen ook het idee dat een profetie uit Maleachi ³³ al vervuld is, waar staat dat Elia weer terug zal komen, vóórdat de dag van de HEER komt, en hij de harten van de kinderen weer tot hun vaders zal terugbrengen en vice versa. Dit behoeft wat meer uitleg en daarom zullen we eerst eens wat misverstanden uit de weg ruimen.

In het evangelie van Mattheüs lezen we inderdaad een tekst waarin Jezus vertelt dat Johannes de Doper Elia kan zijn. De zin staat echter heel vreemd geformuleerd.

---

hebben gezien. Doordat Israël haar Verlosser afwees, kwam er voor het grootste gedeelte blindheid op haar (Jesaja 6:8-10, Romeinen 11:25-26) en is de verlossing met name naar de heidenen gekomen. Maar dat zal weer veranderen nadat de volheid van de heidenen de hemel is ingegaan met de opname, de wegrukking van de aarde door Jezus, waardoor wij worden behouden voor het uur van de verdrukking (Rom. 11:25-26, 1 Thess. 4:13-18, Openbaring 3:10). God blijft onveranderlijk in karakter, maar juist daarom reageert Hij telkens op de acties van mensen om zo te kunnen blijven voorzien in diezelfde genade. Zo kan Zijn belofte tóch vervuld worden en Israël uiteindelijk geheel behouden worden. Vergelijk het bijvoorbeeld met iemand die van plan is naar San Francisco te gaan. Eerst gaat hij met de trein, maar die gaat kapot. Dan gaat hij met de auto, maar ook die gaat stuk. Ten slotte koopt hij een paard en komt gelukkig nog op tijd op zijn bestemming aan. Zijn oorspronkelijke plan is uitgevoerd, maar de manier waarop is veranderd omdat de omstandigheden veranderden. Het karakter en het voornemen van die persoon is daarentegen niet veranderd en bovendien ook succesvol uitgevoerd. Natuurlijk gaat elk voorbeeld ergens mank, maar ik hoop dat ik hiermee duidelijk heb gemaakt dat de bedelingenleer géén grilligheid is van God. Er is veel materiaal beschikbaar over de bedelingenleer, ook wel dispensationalisme genoemd. Zie bijvoorbeeld het bekende *Dispensational Truth* van Clarence Larkin.

²⁸ Efeze 3:2. Deze bedeling of dispensatie is een tussenvoegsel omdat het koninkrijk nabij was (Mattheüs 4:17) maar verworpen werd door het Joodse leiderschap (Mattheüs 21:43) en daarom weggegeven werd aan een toekomstige generatie die de vruchten ervan zou opbrengen. Net zoals de Israëlieten 40 jaar in de woestijn zouden ronddolen tot de oude generatie was gestorven en de nieuwe generatie het land zou beërven, zou deze oude generatie sterven en zou het 40 jubeljaren (40x50=2000 jaar) duren voor de nieuwe generatie de rust of anders gezegd het *beloofde land* (de dispensatie van het koninkrijk, zie Hebreëen 3:10-4-11) in zou kunnen gaan. Mattheüs vertelt in het hoofdstuk erop meteen wat er in de tussenliggende periode gaat gebeuren (Mattheüs 22:1-14). De koning zal zijn dienaren erop uit sturen om de landlopers en zwervers aan het feestmaal uit te nodigen, dat eigenlijk bestemd was voor de Joden. Wij als heidenen zijn die landlopers (Efeze 2:11-13) en vertegenwoordigen op een bepaalde (helaas gebrekkige) manier God hier op aarde tot Zijn volk wél klaar is om Hem aan te nemen als Verlosser en Heer (Zacharia 12:10)

²⁹ Efeze 1:10

³⁰ Hebreëen 9:26

³¹ Efeze 3:2

³² Efeze 2:7

³³ Maleachi 4:5-6

"En als u het wilt aannemen: hij is Elia, die komen zou." ³⁴

Waarom zou Jezus niet gewoon zéggen dat Johannes Elia is? Op de manier zoals de tekst nu leest, zit er een voorwaarde aan verbonden. De voorwaarde is dat Zijn toehoorders Johannes ook écht moeten aannemen als Elia. In het evangelie van Lukas ³⁵ wordt duidelijk hoe dat zit. Johannes de Doper zal voor Hem uitgaan in de geest en in de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen. Er staat dus niet dat Johannes de Doper l etterlijk Elia was! Johannes zélf ontkent dan ook dat hij Elia is. ³⁶

Alles was gereed voor het beloofde koninkrijk ³⁷ om te komen hier op de aarde. Maar het leiderschap wees niet alleen de boodschapper af, ³⁸ maar zelfs de Koning. ³⁹ Ergens is de verwarring begrijpelijk, want we weten dat als God iets belooft, het inderdaad zal komen. Hij liegt nooit! Wat de preteristen missen is dat de belofte voorwaardelijk is. Zacharia vertelt dat Jezus Zijn tempel alleen zal bouwen als het volk aandachtig zal luisteren naar de stem van de HEER. ⁴⁰ Ook de tempel is een belangrijk onderdeel van dat koninkrijk, aangezien er in de eeuwigheid geen tempel meer zal zijn. ⁴¹ We moeten de tempel waar Ezechiël over spreekt ⁴² dus plaatsen in het zogenaamde millennium, het 1000-jarige vrederijk, ⁴³ ofwel het beloofde koninkrijk waar Jezus zal regeren met een ijzeren staf. Omdat men de wegbereider  n de Koning afwees, was Johannes dus tóch niet Elia en moeten we deze belofte uit Maleachi in een later tijdsbestek plaatsen voor de ultieme vervulling. Het koninkrijk is er immers nog niet, ook al menen de preteristen van wel. Hier komen we zeer uitgebreid op terug in paragraaf 15.

Een ander misverstand is dat Johannes zichzelf *de stem van iemand die roept in de woestijn* noemt. Sommige preteristen menen dat Johannes hierbij refereert aan een andere profetie in Maleachi, ⁴⁴ maar Johannes maakt heel duidelijk in het volgende vers dat hij aan een profetie uit Jesaja refereert. ⁴⁵

Begrijp me niet verkeerd. Elia z l komen, vermoedelijk als één van de twee getuigen uit het boek Openbaring. ⁴⁶ Hij heeft ook genoeg om van te getuigen, aangezien hij erbij was toen Jezus van aangezicht veranderde in het evangelie van Mattheüs. ⁴⁷ In deze passage bevestigt Jezus nog eens dat Johannes de Doper op een bepaalde manier Elia was. Toch was hij dat op een bepaalde manier ook weer niet, zoals we hebben gezien. Johannes kwam in de kracht en in de geest van Elia. De tweede getuige uit Openbaring is vermoedelijk l etterlijk Elia. Hij doet dezelfde wonderen ⁴⁸ en kan bovendien waarschijnlijk ook getuigen van de dood, opstanding ⁴⁹ en

---

³⁴ Mattheüs 11:14, HSV

³⁵ Lukas 1:17

³⁶ Johannes 1:21

³⁷ Jesaja 9:6, Daniël 7:14

³⁸ Mattheüs 11:18

³⁹ Mattheüs 21:42-43

⁴⁰ Zacharia 6:12-15

⁴¹ Openbaring 21:22

⁴² Ezechiël 40-48

⁴³ Openbaring 20:1-6

⁴⁴ Maleachi 3:1 spreekt niet over een stem in de woestijn, maar over een engel, een boodschapper.

⁴⁵ Jesaja 40:3 vertelt over de stem in de woestijn. In Johannes 1:23 vertelt Johannes dat hij déze profetie bedoelt.

⁴⁶ Openbaring 11:3-12

⁴⁷ Mattheüs 17:1-13

⁴⁸ Openbaring 11:6, Jakobus 5:17-18

⁴⁹ Lukas 24:4 vertelt over twee mannen in blinkende gewaden. Zijn dit de twee getuigen?

hemelvaart⁵⁰ van Jezus omdat hij er vermoedelijk bij was. De andere getuige is overigens waarschijnlijk Mozes, omdat hij dezelfde wonderen doet als Mozes in het Oude Testament en er ook bij was tijdens de verheerlijking waarover we lezen in het evangelie van Mattheüs. Sommigen menen dat de andere getuige Henoch is, omdat hij net als Elia opgenomen werd en iedereen volgens een passage in Hebreëen⁵¹ keer zou moeten sterven. Die tekst kunnen we echter niet op die manier uitleggen als we deze in de context van het hoofdstuk bekijken. Er zijn namelijk mensen die tweemaal stierven, zoals Lazarus⁵² of de jongeman uit Naïn.⁵³ Ook zullen er bij de opname van de gemeente nog mensen in leven zijn die ook nooit zullen sterven, zo leert Paulus ons in de brief aan de Thessalonicenzen.⁵⁴ Het argument van Hebreëen gaat dus sowieso niet op.

6. De gruwel der verwoesting

Dan nog een andere misvatting die veelvuldig door de preteristen wordt gemaakt. Men heeft het idee dat de vernietiging van de tweede tempel in 70 na Christus dé vervulling is van een passage uit Mattheüs.⁵⁵ Hier hebben zij slechts gedeeltelijk gelijk in. Laten we de tekst eens zorgvuldig analyseren. In de zogenaamde rede op de Olijfberg stellen de discipelen Jezus 3 verschillende vragen, die Hij allemaal één voor één beantwoordt.

- A. "Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren?"
- B. "En wat is het teken van Uw komst?"
- C. "En [wat is het teken] van de voleinding van de wereld?"⁵⁶

Deze 3 vragen worden gesteld naar aanleiding van een mededeling die Jezus deed ten aanzien van de tempel en de omliggende gebouwen in de eerdere twee verzen. Jezus vertelt dat er niet één steen op de andere gelaten zal worden. En dat is dan ook precies wat er gebeurde in 70 na Christus. Tot zover dus geen misverstand. Waar het misverstand ontstaat, wat ik overigens goed begrijp, is in vers 15. Door de vertaling van het woord 'verwoesting' wordt snel de link gelegd naar de verwoesting van de tempel. Maar daar is nog wel het één en ander op aan te merken. Het Griekse woord voor *verwoesting* hier is *eremosis*,⁵⁷ wat inderdaad *verwoesting* kan betekenen. Strong's Concordantie geeft echter aan dat het óók *plundering*, *beroving* of *onwettelijk in bezit nemen* kan betekenen. Ook dit geeft tot zover nog geen problemen. Maar we komen langzaam al wel tot een wat ruimer semantisch kader. Jezus maakt daarom nog eens extra duidelijk wát Hij nu precies bedoeld, door te verwijzen naar wat de profeet Daniël erover zei. Hiervoor zijn meerdere teksten kandidaat. Laten we al deze 3 teksten eens bij langslopen.

*"Hij zal voor velen het verbond versterken, één week lang. Halverwege de week zal Hij slachtoffer en graanoffer doen ophouden. Over de **gruwelijke** vleugel zal een **verwoester** zijn, zelfs tot aan de voleinding, die, vast besloten, uitgegoten zal worden over de verwoeste."*⁵⁸

⁵⁰ Handelingen 1:10 vertelt óók over twee mannen in witte gewaden. Zijn dit Mozes en Elia weer?

⁵¹ Hebreëen 9:27 verwijst naar het offer dat Jezus bracht en dat één keer voldoende was. We hoeven niet telkens opnieuw te sterven.

⁵² Johannes 11:43-44

⁵³ Lukas 7:11-17

⁵⁴ 1 Thessalonicenzen 4:17, zie ook 1 Kor. 15:51

⁵⁵ Mattheüs 24:15

⁵⁶ Mattheüs 24:3b

⁵⁷ Strong's Concordantie, [Eremosis](#)

⁵⁸ Daniël 9:27, HSV

We zien dat de term in de vertaling onderbroken is, maar in het Hebreeuws staan deze woorden pal achter elkaar. De *gruwelijkheid* is een vertaling van het woord *shiqquts*,⁵⁹ en de *verwoester of verwoesting* is een vertaling van het Hebreeuwse woord *shamem*.⁶⁰ De zgn. *shiqquts shamem* is er dus tot aan de voleinding. Hier komen we later op terug. Laten we nog eens twee andere teksten bekijken om een meer volledig beeld te krijgen.

*"Dan zullen er uit hem krachtige armen voortkomen. Die zullen het heiligdom en de vesting ontheiligen en het steeds terugkerende offer wegnemen en de verwoestende gruwel opstellen."*⁶¹

In deze tekst gaat het over de zogenaamde *koning van het noorden* die een verwoestende gruwel opstelt op de heilige plaats. Dit lijkt al meer op waar Jezus het over heeft. Deze profetie gaat in eerste instantie over de koning Antiochus Epiphanes, die inderdaad in de tweede eeuw vóór Christus een gruwelijk standbeeld neerzette, middenin de tempel van de Joden. Dit zorgde voor een enorme opschudding onder de Joden en resulteerde in de omverwerping van het Seleucidische gezag in Judea en Jeruzalem. Onder leiding van een groep Joden die zichzelf de Makkabeeën noemden, werd de tempel na het verwijderen van het gruwelijke afgodsbeeld weer opnieuw ingewijd en de orde hersteld. In het eerste boek van de Makkabeeën wordt die technische term *gruwel der verwoesting* of *shiqquts shamem* dan ook weer specifiek genoemd als dé vervulling van die profetie van Daniël.⁶² Het lijkt geen twijfel dat er dus iets anders aan de hand is dan wat de preteristen bedoelen. Laten we eerst de laatste tekst bekijken en ten slotte een eindoordeel vormen met alle informatie die we hebben verzameld.

*"Van de tijd af dat het steeds terugkerende offer weggenomen zal worden en de verwoestende gruwel opgesteld zal zijn, zijn het duizend tweehonderdnegentig dagen."*⁶³

In de voorgaande verzen en de verzen erna wordt duidelijk dat het hier over de eindtijd gaat. Ook Jezus grijpt de bij zijn toehoorders bekende technische term *shiqquts shamem* of in het Nederlands *gruwel der verwoesting* weer aan om een idee over te brengen en dat te koppelen aan de eindtijd. De Joden wisten maar al te goed wat Jezus bedoelde met die term. Slechts 200 jaar eerder was hun tempel onteerd door Antiochus Epiphanes door de *shiqquts shamem*. Merk ook op dat zowel Daniël als Jezus melden dat de *gruwel* wordt opgesteld of stáát op de heilige plek. Dat is nogal lastig als het hier over een letterlijke verwoesting gaat. Er stond juist níets meer in 70 na Christus! Er is dus méér aan de hand. *Shiqquts* betekent *afgod*. Zo wordt het consequent gebruikt in het hele Oude Testament.⁶⁴ *Shamem* kán inderdaad *verwoesting* betekenen, maar ook *verbijstering, ontzetting, verschrikking*.⁶⁵ In het licht van alle informatie kunnen we dus tot de volgende conclusie komen:

De *shiqquts shamem* of *gruwel der verwoesting* zou beter vertaald zijn als een *verschrikkelijke afgod*, gezien het feit dat het wordt opgesteld of neergezet. Het stáát op de heilige plaats, volgens Jezus. Het berooft de heilige plaats in geestelijke zin van zijn Eigenaar. Al 200 jaar eerder zagen de Joden precies zoiets gebeuren, dus niet alleen semantisch maar ook

⁵⁹ Strong's Concordantie, [Shiqquts](#)

⁶⁰ Strong's Concordantie, [Shamem](#)

⁶¹ Daniël 11:31, HSV

⁶² 1 Makkabeeën 1:58, [Statenvertaling](#)

⁶³ Daniël 12:11, HSV

⁶⁴ Deuteronomium 29:17, 1 Koningen 11:5, 7, 2 Koningen 23:13, 24, 2 Kronieken 15:8, Jesaja 66:3, Jeremia 4:1, 7:3, 13:27, 16:18, 32:34, Ezechiël 5:11, 7:20, 11:18, 21, 20:7, 8, 30, 37:23, Hosea 9:10, Nahum 3:6 en Zacharia 9:7

⁶⁵ Leviticus 26:32, 1 Koningen 9:8, 2 Kronieken 7:21, Job 21:5, Jeremia 2:12, 4:9, 18:16, 19:8, 49:17, 50:13, Jesaja 59:16, 63:5, Ezechiël 3:15, 26:16, 27:35, 28:18, 32:10, Daniël 8:27

historisch is deze uitleg logisch. Ten slotte geeft de Bijbel zelfs aanwijzingen dat er in de toekomst inderdaad wéér zoiets gaat gebeuren. ⁶⁶ Ook Daniël gaf al aan dat dit zich in de tijd van het einde of de voleinding af zal spelen. In paragraaf 24 zullen we de rest van deze rede op de Olijfberg bespreken en helemáál afrekenen met de onjuiste uitleg van de preteristen.

7. De troon van David

Verder is er nog een misverstand over de troon van David. Preteristen menen dat Jezus nú al op de troon van David zit. Als we echter in het Oude Testament kijken, wordt dit telkens als een technische term gebruikt om de fysieke, aardse troon van het Davidische koninkrijk te beschrijven. ⁶⁷ Allereerst is deze troon dus niet geestelijk, en ten tweede is de troon op aarde en dus niet in de hemel. De preteristen gaan dus tweemaal mank. Tóch blijven zij stellig beweren dat Jezus écht op de geestelijke troon van David in de hemel zit en wel vanwege de volgende argumenten:

A. God spreekt in het Bijbelboek Jeremia ⁶⁸ een vloek uit over de bloedlijn van Chonia. Men gaat hier echter voorbij aan het feit dat er staat dat er geen enkele nazaat van Chonia op de troon van David meer zal zitten. Jezus was echter géén fysieke nazaat van Chonia, want omdat Hij maagdelijk ontvangen was, stamde Hij af van Nathan, ⁶⁹ een andere zoon van David en niet van Salomo. ⁷⁰ Dáárom stamde Hij dus ook niet van Chonia af, die op zijn beurt wél weer van Salomo afstamde. De vloek op zichzelf was dus al een hint naar een maagdelijke geboorte, als u er diep over nadenkt. Dát was namelijk de enige manier om tóch de koninklijke lijn gegarandeerd te houden. ⁷¹ Zo kon Jozef tóch de wettelijke vader zijn, terwijl hij van Salomo afstamde, maar Maria de biologische moeder, die niet van Salomo afstamde en dus ook niet van Chonia. Zo werd de vloek opgeheven en zou er tóch een Zoon van David op de troon zitten, maar géén zoon van Chonia.

B. Daarnaast zijn er enkele teksten te vinden in het Nieuwe Testament waarin het líjkt alsof Jezus op dít moment op de troon van David zit. Dat is echter een inferentie van de preteristen, want dat staat nérgens letterlijk. De belangrijkste tekst daarvoor vinden we in het boek Handelingen. ⁷² Hier staat echter een citaat ⁷³ waarin de troonzetting van Jezus in de toekomstige tijd moet worden gelezen. Petrus citeert dus een gedeelte waarin David profeteert dat érgens in de toekomst, Jezus inderdaad op zijn troon zal zitten. Nérgens zegt Petrus dat die gebeurtenis op dát moment al een feit is.

---

⁶⁶ 2 Thessalonicenzen 2:3-4, Openbaring 11:1-2

⁶⁷ 2 Samuël 3:10, 1 Koningen 1:13, 37, 47, 2:12, 24, 33, 45, 3:6, 5:5, 8:20, 25, 9:5, 1 Kronieken 29:23, 2 Kronieken 6:10, 16, 7:18, Psalm 132:11, Jesaja 9:7, 16:5, Jeremia 16:5, 17:25, 22:2, 4, 30, 29:16, 33:17, 21, 36:30, Lukas 1:32

⁶⁸ Jeremia 22:29-30

⁶⁹ Lukas 3:31. Lukas beschrijft hier de stamboom van Maria.

⁷⁰ Mattheüs 1:6. Mattheüs beschrijft hier de stamboom van Jozef.

⁷¹ In Numeri 27:1-11 vinden we het verhaal van de dochters van Zelafead. Omdat zij de enige 5 kinderen waren en er geen zonen in zijn geslacht waren, zaten ze met een probleem. Hun erfrecht in het beloofde land stond op het spel. De HEER bepaalde in vers 6 daarom dat indien er geen zoon is en de vader sterft, het erfrecht overgaat op de dochter. Dit lost dan ook het 'probleem' van Maria op, die een dochter was van Heli.

⁷² Handelingen 2:30

⁷³ Psalm 132:11

C. Een ander preteristisch argument komt vanuit de brief aan de Hebreëën.⁷⁴ Oppervlakkig gezien lijkt het hier inderdaad alsof Jezus al op de troon van David zit, maar we dienen de tekst zorgvuldig te ontleden. Allereerst wordt nergens de naam David genoemd in dit hoofdstuk. Wél wordt gemeld dat Hij aan de rechterhand zit van God in de hoogste hemelen. Dat is echter iets anders! Ook wordt verteld dat Jezus' troon tot in eeuwigheid bestaat. Dit is een citaat uit een Psalm,⁷⁵ en we kunnen daarom ook niet stellen dat Jezus op het moment dat de zonen van Korach deze Psalm schreven, al op de troon van David zat. Wanneer we teruggaan naar de oorsprong van het citaat wordt zelfs nergens duidelijk dat iemand anders dan God op die troon zit. De schrijver van de Hebreëënbrief haalt deze tekst dus vooral aan om de autoriteit van Jezus te koppelen aan die van God. Dat álle dingen aan Hem onderworpen zijn. In een later hoofdstuk van de brief aan de Hebreëën⁷⁶ lezen we wat er precies met die rechterhand van God bedoeld wordt. Hij is Priester en oefent in deze periode dat ambt uit, tot al Zijn vijanden tot een voetbank voor Zijn voeten zijn gemaakt. Hij is weliswaar Koning, maar nog niet in dat ambt bevestigd. Vergelijk het met David, die al tot koning gezalfd was, maar nog moest wachten tot Saul zijn troon opgaf. Het duurde jaren voor David zijn troon kon opeisen. Dit is een prachtig model voor wat we nu zien. Jezus is al de Gezalfde Koning, maar satan is nog steeds de god van deze wereld, vertelt Paulus.⁷⁷ Hij zal nog volledig overwonnen moeten worden, voordat Jezus Zijn koningschap volledig is geïnstalleerd. Zijn er nu, op dit moment van schrijven, vijanden van God in de wereld? Natuurlijk. Hieraan weten we dus dat Jezus nog steeds aan de rechterhand van God zit, tot het moment dat al Zijn vijanden tot een voetbank voor Zijn voeten zijn gemaakt. Daarna vervult Jezus een andere rol! Die rol wordt duidelijk als we het boek Openbaring volgen.⁷⁸ Hij zal het Koningschap gaan opeisen en uitoefenen, iets wat Hij nog niet heeft gedaan, ook al is Hij alreeds gezalfd als Koning. Net als David.

D. Het laatste argument dat preteristen aanvoeren, komt uit Openbaring.⁷⁹ Hier staat dat Jezus de overwinnaar zal zetten op Zijn troon, omdat ook Jezus overwonnen heeft. Vervolgens staat er dat Jezus sámen met Zijn Vader op Zijn Vaders troon zit. Over hoeveel tronen lezen we hier dus? Juist. Twee. Als u goed leest worden twee dingen duidelijk. Jezus is op dit moment samen met Zijn Vader op Zijn Vaders troon (dat is dus níet Davids troon!) En er komt nog een moment in de toekomst, waar wij zullen overwinnen en samen met Hem op Zijn Eigen troon zullen zitten. Hebben wij al overwonnen? Zijn er nog vijanden van God op deze aardbol? Precies. Dan zit Jezus dus nog steeds op die ándere troon, tot het moment dat die vijanden van God tot een voetenbank zijn gemaakt. En dat is ook precies hoe het boek Openbaring opbouwt. We lezen hoe Jezus, het Lam, waardig is om de boekrol te openen.⁸⁰ Dit is een soort akte. In die tijd was het gewoonlijk dat zo'n akte in de vorm van een boekrol aan beide zijden beschreven was. Aan de buitenzijde stonden de vereisten beschreven waaraan voldaan moest worden om de inwerkingtreding te activeren.⁸¹ Met het openen van elke van de 7 zegels gebeurt vervolgens iets. Bij de opening van het laatste zegel is de boekrol compleet geopend en kan het koninkrijk bijna komen. Maar net zoals bij de Israëlieten die onder leiding van Jozua het beloofde land in wilden nemen, was er nog een strijd te leveren. Hierbij werd op 7 bazuinen geblazen en stortte de stad in.⁸²

---

⁷⁴ Hebreëën 1:3, 8, 13

⁷⁵ Psalm 45:7

⁷⁶ Hebreëën 10:12

⁷⁷ 2 Korinthe 4:4

⁷⁸ Openbaring 12:10, 19:6, 20:4-6

⁷⁹ Openbaring 3:21

⁸⁰ Openbaring 5:1-14

⁸¹ Dr. Missler, C., [The Kinsman-Redeemer](#)

⁸² Jozua 6:4, 20

We zien een prachtige parallel in het boek Openbaring. Ook hier wordt 7 maal op een bazuin ⁸³ geblazen onder leiding van een andere Jozua, ⁸⁴ waarna de stad Babylon instort en het koninkrijk eindelijk écht kan komen. ⁸⁵

De troon van David bestond helemaal niet in de tijd dat Jezus in Galilea rondwandelde. Er was een vazalkoning aan de macht, die onder direct bewind stond van de keizer. Deze vazalkoning was niet eens een Israëliet, laat staan van de stam van Juda. ⁸⁶ Herodes was de zoon van Antipater, een Edomiet. ⁸⁷ De troon van David was niet meer bezet sinds Chonia een vloek over zich kreeg. Het volk werd in ballingschap geleid en kwam 70 jaren later wel terug, maar zonder koning. Er waren toen slechts stadhouders, zoals Zerubbabel, die weliswaar uit de stam van Juda kwam en zelfs van David en Chonia afstamde, maar hij zat niet op de troon van David als koning, precies zoals de HEER had voorspeld. ⁸⁸ In de opeenvolgende rijken werd het er echter niet beter op, en uiteindelijk moest een stel Leviëten die zich de Makkabeeën noemden zelfs de macht grijpen omdat de Seleucidische heerser Antiochus Epiphanes het wel héél bont maakte. Ook hun bewind was maar van korte duur, want nadat de Romeinen de Grieken versloegen waren niet de Makkabeeën, maar de Herodianen aan de macht, die op hun beurt weer onder bewind stonden van de keizer. Er was dus absoluut geen sprake van de beloofde fysieke aardse troon van David. In paragraaf 15 gaan we hier nog veel dieper op in, als het gaat over wát het beloofde koninkrijk nu precies was, is of gaat worden.

---

⁸³ Openbaring 8:6

⁸⁴ In het Hebreeuws is de naam van Jozua Yehoshua, wat feitelijk dezelfde naam is als Die van Jezus.

⁸⁵ Openbaring 11:15-17, 14:8

⁸⁶ Genesis 49:10, Hebreeën 7:14

⁸⁷ Encyclopedia Britannica, [Herod](#)

⁸⁸ Jeremia 22:29-30

Hoofdstuk II: Zeven zekerheden

8. De terugkomst

Meteen aan het begin van het boek Handelingen ⁸⁹ vertelt Jezus hoe Hij weer terug zal keren. Hij vertelt dat dit *nét* zo zal zijn als de manier waarop Hij gekomen is. Jezus was op dat moment op de Olijfberg, ⁹⁰ gehuld in een wolk. ⁹¹ Deze details zijn uiterst belangrijk!

In het boek Zacharia ⁹² lezen we dat Jezus Zijn voet op de Olijfberg zal zetten, in de tijd van de dag van de HEER. ⁹³ Dít gaat overduidelijk over het moment dat Jezus terugkomt. De beschrijving die vervolgens gegeven wordt, geeft meer informatie over het evenement. We krijgen de volgende extra details:

- A. De heidenvolken worden verzameld tegen Jeruzalem. ⁹⁴
- B. De stad wordt ingenomen en geplunderd. ⁹⁵
- C. De helft van de stad zal in ballingschap worden gevoerd. ⁹⁶
- D. Een overblijfsel van de mensen blijft in de stad wonen. ⁹⁷
- E. De HEER zal uittrekken zoals de dag dat Hij streed op de dag van de strijd. ⁹⁸
- F. De Olijfberg zal in tweeën gespleten worden. ⁹⁹
- G. Er zal een vallei ontstaan van oost naar west. ¹⁰⁰
- H. Er zal levend water stromen vanuit Jeruzalem. ¹⁰¹
- I. De HEER zal Koning worden over de hele aarde. ¹⁰²
- J. Het land zal als de Vlakte worden. ¹⁰³
- K. Jeruzalem zal onbezorgd wonen. ¹⁰⁴
- L. De volken die streden tegen Jeruzalem, zullen worden getroffen met een plaag. ¹⁰⁵
- M. De overgeblevenen zullen elk jaar naar Jeruzalem gaan om Sukkot te vieren. ¹⁰⁶
- N. Er zal geen regen meer vallen op de mensen die dat *niet* doen. ¹⁰⁷
- O. Er zal geen Kanaäniet meer zijn in het huis van de HEER. ¹⁰⁸

---

⁸⁹ Handelingen 1:11

⁹⁰ Handelingen 1:12

⁹¹ Handelingen 1:9

⁹² Zacharia 14:4

⁹³ Zacharia 14:1

⁹⁴ Zacharia 14:2a

⁹⁵ Zacharia 14:2b

⁹⁶ Zacharia 14:2c

⁹⁷ Zacharia 14:2d

⁹⁸ Zacharia 14:3. De HEER streed ook in de strijd tegen Jericho, in Jozua 5:13-6:21.

⁹⁹ Zacharia 14:4a

¹⁰⁰ Zacharia 14:4b

¹⁰¹ Zacharia 14:8

¹⁰² Zacharia 14:9

¹⁰³ Zacharia 14:10

¹⁰⁴ Zacharia 14:11

¹⁰⁵ Zacharia 14:12

¹⁰⁶ Zacharia 14:16

¹⁰⁷ Zacharia 14:17

¹⁰⁸ Zacharia 14:21

Bovenstaande samenvatting is nogal uitgebreid, maar dat is omdat u na deze bijna uitputtende bespreking hopelijk in zult zien dat dit op geen enkele manier historisch al vervuld is. Laten we eens beginnen met de zogenaamde verzameling door de heidenvolken tegen Jeruzalem. Merk op dat de aanvallers in het meervoud genoemd worden. Heidenvolken. Meerdere naties dus. Dit gaat specifiek over een tekst die Zacharia twee hoofdstukken eerder al noemde.¹⁰⁹ Het moment dat alle volken van de aarde zich tegen Jeruzalem zullen verzamelen. Ook Openbaring¹¹⁰ spreekt hierover. Net zoals de troepen zich op D-Day niet eerst in Normandië, maar in Engeland verzamelden, verzamelen de troepen die tegen Jeruzalem zullen strijden zich eerst in Megiddo.¹¹¹ Dit is dezelfde plek als Armageddon.¹¹² Pas daarna zullen zij tegen Jeruzalem optrekken.

Preteristen denken dat het hier gaat over het moment dat het Romeinse generaal Titus Vespasianus met zijn troepen Jeruzalem omsingelde en de stad en tempel vernietigde in 70 AD.¹¹³ Er is echter één probleem. De Romeinen waren slechts één volk. Niet meerdere volken, zoals Zacharia vermeldt. Nu zullen de preteristen redeneren dat er in die legioenen mensen uit allerlei overwonnen volken dienden en derhalve de profetie op 70 AD slaat. Die uitleg strookt echter nog steeds niet met de tekst uit Zacharia 12, waar staat dat alle volken van de aarde zich tegen Jeruzalem zouden verzamelen. Het wordt lastig om te bewijzen dat dit écht zo is. Want deden de inheemse stammen van de Amerika's en Australië bijvoorbeeld ook mee? De preteristen zullen dus erg creatief met de uitleg van deze profetie moeten zijn. Dit is nog maar een klein voorbeeld van het gebrek aan duidelijke hermeneutiek. We zullen dit bij de preteristen nog veel vaker waarnemen.

Tijdens de vernietiging van Jeruzalem werden ongeveer 1,1 miljoen Joden vermoord en een kleine 100.000 Joden werden in slavernij gebracht, vertelt de Joodse geschiedschrijver Josephus.¹¹⁴ Als we dit al met ballingschap mogen vertalen, komt het niet eens in de buurt van de helft, waar Zacharia over spreekt. Het is nog niet eens een tiende. Ook hier zien we dus weer dat de preteristen de uitleg wel met een flinke korrel zout nemen.

Ook de claim dat het overblijfsel van de Joden in de stad mocht wonen, zoals Zacharia beschrijft, slaat op de situatie na de vernietiging van de stad in 70 AD, is niet valide. Er was niet eens een stad meer om in te wonen. Josephus vertelt dat de stad wel zó extreem vernietigd was, dat er geen steen meer op de andere lag. De fundamenten werden opgegraven om zelfs die stenen nog te verspreiden. Zelfs de bomen waren omgehakt. Er was niet eens meer iets over om te vernietigen.¹¹⁵

De Olijfberg zou volgens de profetie van Zacharia in tweeën gespleten moeten worden. Volgens de logica van de preteristen zou dit dus ook al gebeurd moeten zijn. Dat is echter niet het geval. De Olijfberg is nog helemaal intact. Er loopt weliswaar een grote vallei langs (de Kidronvallei), maar die was er al in de tijd van de Bijbel.¹¹⁶ Bovendien loopt deze vallei van noord naar zuid en niet van oost naar west, zoals Zacharia vertelt. Er is een grote riftvallei die van de

---

¹⁰⁹ Zacharia 12:3

¹¹⁰ Openbaring 16:16, Openbaring 19:19

¹¹¹ Zacharia 12:11

¹¹² Blue Letter Bible, [Armageddon](#)

¹¹³ Encyclopedia Britannica, [Titus](#)

¹¹⁴ Flavius Josephus, [Wars of the Jews 6:420-422](#)

¹¹⁵ Flavius Josephus, [Wars of the Jews 6:1-2](#), [Wars of the Jews 7:1-2](#)

¹¹⁶ 2 Samuël 15:23

Jordaan helemaal naar Mozambique loopt,¹¹⁷ maar ook deze loopt van noord naar zuid, en bovendien langs Jeruzalem dus niet er doorheen. Er is echter wel een vertakking van deze riftvallei die richting Jeruzalem loopt. De breuklijn daarvan loopt dwars door de Olijfberg, van oost naar west¹¹⁸ Er bestaat dan ook een reëel risico op een aardbeving in Jeruzalem in de nabije toekomst, waarbij de Rotskoepel bijvoorbeeld groot gevaar loopt.^{119 120}

Er zal levend water stromen vanuit Jeruzalem naar de Dode Zee en de Middellandse Zee. Is dit al gebeurd? Natuurlijk niet. De Dode Zee is nog steeds zo dood als een pier. En er komt al helemaal geen water vanuit Jeruzalem die kant op, of de kant van de Middellandse Zee. Ongetwijfeld zullen de preteristen zo'n tekst op een meer geestelijke manier uit willen leggen. Dit vergeestelijken ontbeert echter alle hermeneutiek. Ze bepalen als eerste wat deze tekst zou moeten zeggen en gaan vervolgens kriskras de Bijbel door om hun vooronderstelling te onderbouwen. Er bestaat in de informatietechnologie de uitdrukking:

"Als je de data lang genoeg martelt, bekent het alles."

De HEER zal Koning worden over de hele aarde. Als iemand echter koning is, zal dat ook moeten blijken uit zijn autoriteit, die uitgeoefend kan worden. Jezus is de Gezalfde, de Messias.¹²¹ Hij is ook ónze Koning. Maar Hij is nog géén Koning over de hele wereld. Waarom niet? Omdat er nog een bezetter op de troon zit. Satan.¹²² Hij wordt de god van deze wereld of in andere vertalingen de god van dit tijdperk genoemd. En dat is ook te merken. Dit is simpele deductie. Als Jezus Koning zou zijn zoals Johannes aan het einde van het boek Openbaring¹²³ beschrijft, hoe kan Hij dan nu regeren met een ijzeren staf terwijl de meest verschrikkelijke dingen gebeuren in de wereld? Een ijzeren staf impliceert dat er een *zerotolerancebeleid* is. Dat er niets gedoogd wordt. Dat is ook de strekking van allerlei passages die we op andere plekken vinden in de Bijbel, waar het gaat over dat koninkrijk van 1000 jaar. Jesaja vertelt bijvoorbeeld dat een man als een 100-jarige kan sterven en nog steeds beschouwd wordt als een jongeman.¹²⁴ Dit gaat duidelijk niet over de periode waar we nu in leven. Maar het gaat óók niet over de eeuwigheid die nog zal komen, want daar zal helemaal geen dood meer zijn.¹²⁵ Dit gaat dus over die bijzondere periode die veel christenen het *millennium* noemen. Het 1000-jarige rijk waarin Jezus écht Koning is en waar Johannes over schrijft, bijna aan het einde van het boek Openbaring. Maar Johannes is niet de enige. Jesaja vertelt ook dat in die periode mensen nog steeds zonde kunnen doen, maar daarvoor vervloekt worden.¹²⁶ Zonden zullen echter verzoend kunnen worden door middel van zondoffers, vertelt Ezechiël.¹²⁷ Hij vertelt 9 hoofdstukken lang in detail over een letterlijke tempel. De details zijn zó uitgebreid dat dit onmogelijk een 'geestelijke tempel' kan zijn, zoals veel preteristen zullen willen beweren. Er lopen hele priesterordes in rond.¹²⁸ Zelfs hun kledingvoorschriften worden tot in detail beschreven.¹²⁹ Aangezien er géén tempel zal zijn in de

---

¹¹⁷ Encyclopedia Britannica, [East African Rift System](#)

¹¹⁸ Atlas of Israël, p. 17 (1985)

¹¹⁹ NBC News, [Jerusalem's Old City At Risk in Earthquake](#)

¹²⁰ Arutz Sheva, [Jerusalem's Natural Fault Lines and the EU](#)

¹²¹ Het Hebreeuwse woord Moshiach betekent dan ook 'Gezalfde'

¹²² 2 Korinthe 4:4

¹²³ Openbaring 20:1-6

¹²⁴ Jesaja 65:20b

¹²⁵ Openbaring 21:4

¹²⁶ Jesaja 65:20c

¹²⁷ Ezechiël 45:23

¹²⁸ Ezechiël 44:15

¹²⁹ Ezechiël 44:18

eeuwigheid,¹³⁰ gaat dit dus over een gebouw in het verleden, de huidige tijd, de grote verdrukking óf het millennium. Vandaag de dag staat er nergens een Joodse tempel, dus die periode valt al af. In de grote verdrukking zál er een tempel staan, maar deze zal vrijwel zeker door mensenhanden gebouwd worden, terwijl de tempel waar Ezechiël over spreekt door Jezus Zélf wordt gebouwd.¹³¹ De preteristen zullen beweren dat het hier over de tempel gaat die er in Jezus' tijd stond, maar de afmetingen daarvan waren heel anders. De eerste tempel van Salomo was 60 el lang, 20 el breed en 30 el hoog.¹³² De tweede tempel, van Zerubbabel, was 60 el breed én 60 el hoog.¹³³ Vreemd genoeg wordt er geen afmeting gegeven voor de lengte. Deze tempel werd later gerestaureerd én uitgebreid door Herodes. De afmetingen van die tempel (soms ook wel de derde tempel genoemd, maar in feite nog steeds dezelfde tempel als de tweede, alleen dan groter) waren hetzelfde, alleen was het gebied eromheen wel veel ruimer gemaakt; ongeveer 180 bij 240 el.¹³⁴ De tempel van Ezechiël is echter 500 el breed én 500 el lang.¹³⁵ Er blijft dus maar één mogelijkheid over. De tempel die Ezechiël beschrijft, moet in het millennium worden geplaatst. Ook andere passages in Ezechiël maken dit duidelijk. Zo wordt er net als in Zacharia gesproken over heilig water dat uit Jeruzalem de Dode Zee instroomt.¹³⁶ De preteristen zullen dit graag willen 'vergeestelijken', maar ook hier zien we weer dat er heel specifieke vissen worden genoemd en ook heel specifieke geografische plaatsen. Dat wordt dus erg lastig. Ook de verdeling van het land, verderop in het hoofdstuk¹³⁷ is net als het heilige water dat uit Jeruzalem stroomt nog niet precies zo gebeurd.

Eerder in het boek Jesaja lezen we ook over dit koninkrijk van Jezus.¹³⁸ Hier wordt dezelfde terminologie gebruikt als uit het stuk dat we al eerder lazen. Een wolf zal naast het lam liggen. Maar merk op dat Jezus absoluut geen gedoogbeleid heeft!

*"Hij zal de armen recht doen in gerechtigheid en de zachtmoedigen van het land zal Hij met rechtvaardigheid vonnissen. Maar Hij zal de aarde slaan met de roede van Zijn mond en met de adem van Zijn lippen zal Hij de goddeloze doden. Want gerechtigheid zal de gordel om Zijn heupen zijn, en de waarheid de gordel om Zijn middel."*¹³⁹

Als Jezus op dít moment dus al regeert als Koning in Zijn koninkrijk, hóe kan het dan dat de ongerechtigheid nog steeds niet bestraft wordt? Er zijn talloze passages waaruit blijkt dat er absolute gerechtigheid is in dit toekomstige koninkrijk. Dat er bijvoorbeeld geen oorlog meer zal zijn.¹⁴⁰ De implicatie van absolute gerechtigheid is dat niets onbestraft blijft, want hoe kan Hij Zichzelf anders de rechtvaardige Koning noemen? Dat rechtvaardige oordeel zal niet uitgesteld worden, maar snel komen.¹⁴¹ Dit zien we bijvoorbeeld heel duidelijk aan het einde van Zacharia, waar geen regen zal vallen op de rebellerende naties en waar plagen over hen zullen komen.¹⁴²

---

¹³⁰ Openbaring 21:22

¹³¹ Zacharia 6:12

¹³² 1 Koningen 6:2

¹³³ Ezra 6:3

¹³⁴ American Bible Academy Research Centre, [Herod the Great: Special Study](#), p. 815-816

¹³⁵ Ezechiël 45:2

¹³⁶ Ezechiël 47:1-12, vergelijk Zacharia 14:8

¹³⁷ Ezechiël 47:13 tot 48:35

¹³⁸ Jesaja 11:1-10

¹³⁹ Jesaja 11:3-4

¹⁴⁰ Jesaja 2:4

¹⁴¹ Jesaja 16:5

¹⁴² Zacharia 14:17-19

Zacharia 14 kan dus *nóóit* over de periode gaan waar we nu in leven, zoals we hebben gezien. Er zijn nog steeds oorlogen. De wapens zijn nog niet omgesmeed tot ploegscharen. Er stroomt nog steeds geen letterlijk water vanuit Jeruzalem de Dode Zee in. De Olijfberg is nog niet in tweeën gesplitst. Er is van daar geen lange vallei die naar het oosten loopt en uitkomt bij de Vlakte. Er is nog nooit zo'n tempel geweest als Ezechiël beschrijft. Ongerechtigheid wordt nog steeds niet snel bestraft. De rest van het land is nog niet als de Vlakte geworden. Jeruzalem woont nog steeds niet onbezorgd. Zet het nieuws maar eens aan. Bij lange na niet *álle* volken zijn tegen Jeruzalem opgetrokken, laat staan dat zij met plagen getroffen werden. Lang niet iedereen viert Sukkot, in tegenstelling tot wat Zacharias beweert. De meeste mensen niet, zelfs veel christenen niet eens. Moet ik nog doorgaan? Het is wel zo klip en klaar dat Jezus nog *níet* is teruggekomen zoals Hij is weggegaan, zoals Handelingen meldt. Zacharia 14 is immers nog niet vervuld, zoals we overduidelijk hebben vast kunnen stellen.

Verder vinden preteristen dat Jezus wel degelijk is teruggekomen in de vorm van de Heilige Geest, maar hiermee maken zij een gevaarlijke bewering. De Heilige Geest is dan wel de Plaatsvervanger, maar Hij is niet exact Dezelfde als Jezus! Jezus móest namelijk wel weggaan, want anders *kán* de Heilige Geest niet eens komen, vertelt Johannes.¹⁴³ Hiermee is dus wel duidelijk dat ondanks de Drie-eenheid, er tegelijk een duidelijke scheidslijn ligt tussen de drie Personen; God, Jezus en de Heilige Geest. Te beweren dat de Heilige Geest exact Dezelfde is als Jezus, is gevaarlijk. Want als Jezus hier op aarde is in de vorm van de Heilige Geest, is Hij dus niet meer in de hemel als onze Hogepriester. En dan heeft zijn hemelvaart ook geen functie gehad. Natuurlijk is Jezus in geestelijke zin aanwezig hier op aarde, maar we hebben het hier over de letterlijke terugkeer van Jezus in een fysiek lichaam. *Nét* zoals Hij is weggegaan dus, in een fysiek lichaam. Precies zoals Lukas in Handelingen meldt. De preteristen vergeestelijken het liefst alles wat zij niet uit kunnen leggen, maar zo simpel is dat niet. Als Jezus alleen geestelijk vertrokken was op die pinksterdag, dan zou hun claim misschien nog waar zijn. Maar dat is simpelweg niet zo. Jezus vertrok lichámelijk! En Hij komt dus ook op dezelfde manier weer terug, op een wolk. Geen geestelijke wolk. Nee. Een letterlijke. Want zo zagen zijn discipelen Hem ook vertrekken.

9. De ketting van Satan

Aan het einde van het boek Openbaring¹⁴⁴ vertelt de engel Johannes dat Satan 1000 jaar opgesloten zal worden in de bodemloze put, zodat hij de volken niet meer kan verleiden. Hoe kan een preterist dit punt ooit uitleggen? Want vandaag de dag zien we maar al te goed dat Satan mensen verleidt. Er zijn elke dag nog gruwelijkheden. Denk alleen al aan de holocaust. Er zijn daarom preteristen die beweren dat die 1000 jaar meteen inging na de vernietiging van de tempel in 70 AD, maar ook dat uitgangspunt is moeilijk te verdedigen. Want de christenvervolgingen gingen gewoon onverminderd door.¹⁴⁵ Er waren in die periode ook gruwelijke dingen gaande. Die gingen door tot in de 4^e eeuw. In de 12^e eeuw startte de Rooms Katholieke Kerk echter met de zogenaamde inquisities, die evenzo gepaard gingen met veel geweld en marteling.¹⁴⁶ Dat is nog maar een kleine greep uit de gruwelijkheden uit de geschiedenis waarbij mensen zich hebben laten misleiden door Satan zelf. De 1000 jaren van vrede en rechtvaardigheid, waar Satan opgesloten zit, passen letterlijk *nérgens*. Om die reden nemen de preteristen de 1000 jaren ook niet letterlijk. Dat is natuurlijk onwaar. Hier komen we zo direct én in paragraaf 34 op terug.

---

¹⁴³ Johannes 16:7

¹⁴⁴ Openbaring 20:1-10

¹⁴⁵ BBC History, [Christianity and the Roman Empire](#)

¹⁴⁶ Britannica, [Inquisition](#)

10 . De 7000 jaren

De 1000 jaren uit Openbaring sluiten een bepaalde periode af. Natuurlijk spreekt het boek Openbaring regelmatig in symboliek, maar die wordt altijd ergens anders uitgelegd.¹⁴⁷ Aangezien de 1000 jaren maar op 2 plekken in de Bijbel in vergelijkende vorm worden genoemd, moeten we als eerste naar deze passages gaan om te zien wat die 1000 jaar dan communiceert. De eerste passage vinden we in de tweede zendbrief van Petrus.¹⁴⁸

"Maar laat vooral dit u niet ontgaan, geliefden, dat één dag bij de Heere is als duizend jaar en duizend jaar als één dag. De Heere vertraagt de belofte niet (zoals sommigen dat als traagheid beschouwen), maar Hij heeft geduld met ons en wil niet dat enigen verloren gaan, maar dat allen tot bekering komen. Maar de dag van de Heere zal komen als een dief in de nacht. Dan zullen de hemelen met gedruis voorbijgaan en de elementen brandend vergaan, en de aarde en de werken daarop zullen verbranden."

Merk allereerst op dat de context van deze verzen de zogenaamde 'dag van de HEER' is. Petrus citeert hier een gedeelte van een Psalm¹⁴⁹ en brengt dit in verband met de eindtijd. Dit is héél belangrijk! Één dag is dus voor God als 1000 jaar en andersom. Die twee ideeën houden daarom verband met elkaar. Ook de schrijver van de Hebreeënbrief zinspeelt hierop. Hij brengt het ingaan van het beloofde land in verband met de 7e dag en noemt dit de 'rust'.¹⁵⁰ Hij vertelt hier dat er nog een 'sabbatsrust' over is, waarmee hij natuurlijk hint naar die laatste 'dag' van 1000 jaar: een rijk van vrede, rechtvaardigheid en rust. Dit staat er niet heel expliciet, en vinden we ook nergens letterlijk in de Bijbel, maar het is een idee dat onder de Joden altijd is geweest.¹⁵¹

Betekent dit nu dus dat we de 1000 jaren symbolisch moeten nemen en dat het elke periode kan betekenen die we het maar toe willen schrijven? Nee. Absoluut niet. Als er al een periode is die symbool staat voor 1000 jaar, is het 1 dag. Verder worden er geen andere periodes genoemd. En dat is bewust. Om zo die twee ideeën van de sabbat en de laatste 1000 jaar met elkaar in verband te brengen. Denkt u dat dat laatste vrederijk maar 1 dag duurt? Ik denk het niet. Lees Zacharia¹⁵² er maar eens op na. Hoe kunnen de volken van jaar tot jaar opgaan tot Jeruzalem om het Loofhuttenfeest te vieren, als dit rijk maar 1 dag duurt? En nee, deze passage gaat niet over de hemel, want hoe kunnen daar plagen zijn?

Maar liefst zes keer vertelt Johannes in Openbaring dat het hier om 1000 jaren gaat. Dat is op zichzelf misschien al een hint dat er 6000 jaren zullen zijn, waarna een 'sabbatsrust' van 1000 jaar overblijft. Laten we eens kijken wat de Bijbel er nog meer over zegt.

"Spreek tot heel de gemeenschap van Israël: Op de tiende dag van deze maand moet ieder voor zich een lam per familie nemen, een lam per gezin. Maar als het gezin te klein is voor een lam, dan moet hij er samen met de buurman, die het dichtst bij zijn gezin woont, één nemen, overeenkomstig het aantal personen. U moet bij het lam rekening houden met wat ieder eten kan. U

¹⁴⁷ Openbaring 1:4 spreekt bijv. over 7 Geesten. In Jesaja 11:2 wordt uitgelegd wat hiermee wordt bedoeld. Openbaring 1:12 spreekt over 7 kandelaren. In vers 20 van hetzelfde hoofdstuk wordt uitgelegd wie dit zijn. Dit zijn de 7 gemeenten van hoofdstuk 2 en 3. Dr. Chuck Missler maakte een lijst van maar liefst 800 symbolen en de plaats waar zij naar verwijzen, in appendix C van zijn boek Cosmic Codes (p. 409, 2e druk, 2004). Niet alles is echter een symbool.

¹⁴⁸ 2 Petrus 3:8-10

¹⁴⁹ Psalm 90:4

¹⁵⁰ Hebreeënen 4:1-11

¹⁵¹ Barnabas spreekt hier bijvoorbeeld over in de zendbrief van Barnabas 15:4-9

¹⁵² Zacharia 14:16-19

moet een lam zonder enig gebrek hebben, een mannetje van een jaar oud. U moet het van de schapen of van de geiten nemen. U moet het in bewaring houden tot de veertiende dag van deze maand, en heel de verzamelde gemeenschap van Israël zal het slachten tegen het vallen van de avond.”¹⁵³

Het is bijzonder dat het lam op de 10^e van de maand in het huis gebracht moest worden, maar pas op de 14^e van de maand geslacht werd. Waarom die 4 dagen wachten? Wat is daar het idee achter? Het Oude Testament zit vol met dit soort 'modellen'. Paulus gebruikt ze continu om een vergelijking te maken met ons geloofsleven. Denk aan de 'doop van het volk in de Wolk en in de Rode Zee' die hij vergelijkt met onze doop in de Heilige Geest en in het water.¹⁵⁴ Of aan onze zonden die weggedaan moeten worden als wij gemeenschap willen hebben met Jezus, wat hij vergelijkt met het wegdoen van het zuurdesem bij het Pesachfeest.¹⁵⁵ De voorbeelden zijn eindeloos. Ook deze 4 dagen uit Exodus staan ergens model voor. Want waarom stierf Jezus niet meteen na de zondeval, als Offer voor onze zonden? Waarom wachtte Hij 4000¹⁵⁶ jaar? Misschien wel omdat het model uit Exodus dit voorspelde, als we de 4 dagen extrapoleren naar 4000 jaar. Op dit punt ben ik nog voorzichtig met deze these, maar een passage uit Hosea¹⁵⁷ lijkt dit idee absoluut te bevestigen.

"Na twee dagen zal Hij ons levend maken, op de derde dag zal Hij ons doen opstaan en zullen wij voor Zijn aangezicht leven."

Als we net als in de vorige voorbeelden 1 dag als 1000 jaar rekenen, zit er een belangrijke belofte verborgen in deze passage uit Hosea. Bovendien zou ik niet weten waar deze tekst anders op zou moeten slaan. Het hoofdstuk ervoor eindigt namelijk met de belofte dat God weer teruggaat naar Zijn woonplaats. Dat impliceert dat Hij het verlaten heeft! Laat dat eens op u inwerken. Wanneer verliet God Zijn woonplaats? Toen het voorhangsel scheurde,¹⁵⁸ in 32 AD,¹⁵⁹ vlak na de kruisiging. Daarna vertelt Hosea dat de Joden Hem ernstig zullen zoeken in hun benauwdheid. Die benauwdheid is de dag van de HEER.¹⁶⁰ Ze zullen teruggaan naar Hem, vertelt Hosea vervolgens. Dit vertelt ook Zacharia; dat zij zullen rouwen om Hem Die zij hebben doorstoken.¹⁶¹ Het is allemaal zó verschrikkelijk duidelijk, dat het verbazingwekkend is dat de preteristen dit niet zien of willen zien. Openbaring¹⁶² vertelt ten slotte namelijk dat de Joden inderdaad levend worden gemaakt aan het begin van het 1000-jarige rijk. Dit is dus na de 2^e dag, waar Hosea van spreekt. Ná het 1000-jarige rijk, dus op de 3^e dag, zal de laatste dispensatie of bedeling¹⁶³ aanbreken en zullen zij voor Zijn aangezicht leven. In totaal brengt ons dit dus op 7000 jaren. 4000 tot aan de geboorte van Jezus, 2000 tot aan de terugkomst en 1000 jaren van vrede, rust en gerechtigheid. Daarná zal iedereen voor Zijn aangezicht leven tot in eeuwigheid.

Ten slotte wil ik nog een andere overweging noemen. In Genesis¹⁶⁴ spreekt God naar Noach uit dat Zijn Geest niet altijd met de mens zal blijven, maar dat de *dagen* van de mens 120

¹⁵³ Exodus 12:3-6

¹⁵⁴ 1 Korinthiërs 10:2

¹⁵⁵ 1 Korinthiërs 5:6-8

¹⁵⁶ Answers in Genesis, [The World: Born in 4004 BC?](#)

¹⁵⁷ Hosea 6:2

¹⁵⁸ Mattheüs 27:50

¹⁵⁹ Dr. Missler, C., [Daniels 70 Weeks](#)

¹⁶⁰ Jeremia 30:7

¹⁶¹ Zacharia 12:10

¹⁶² Openbaring 20:4

¹⁶³ Efeze 1:10

¹⁶⁴ Genesis 6:3

jaren zullen zijn. Het woord dagen heb ik hier gecursiveerd, omdat dat een inferentie is van de vertalers. Het woord dat hier in het Hebreeuws staat, is *yomim* en kan meer betekenissen hebben. Het kan *dagen* betekenen, maar ook *jaren* of zelfs *periodes*. Het woord is weliswaar meer dan tweeduizend keer als *dagen* vertaald, maar ook 64 keer als *periode*. In Leviticus wordt het zelfs als eenheid gebruikt bij het beschrijven van een jubeljaar.¹⁶⁵ Ook het Hebreeuwse woord *shannah*, wat primair *jaar* betekent, draagt een rijkere betekenis met zich mee en kan in sommige gevallen ook duiden op de repetitie van bepaalde periodes.¹⁶⁶ Ook een jubeljaar is repetitief.

Waarom ik dit vertel, is om de simpele reden dat de gangbare twee manieren dat deze passage uitgelegd worden, niet correct zijn. De eerste interpretatie is dat Noach de mensen vertelde dat zij 120 jaren de tijd kregen om zich van hun zonden te bekeren en vervolgens de vloed kwam. Wie een beetje kan rekenen, ziet echter meteen dat dit niet kan kloppen. Want Noach is 500 jaar oud in het hoofdstuk ervoor.¹⁶⁷ Een hoofdstuk later lezen we dat de vloed op de aarde was toen Noach 600 jaar oud was.¹⁶⁸ Dit kán dus niet de betekenis zijn van deze profetie.

De andere interpretatie van deze tekst is dat de mens niet langer meer dan 120 jaren zou leven na de zondvloed. Maar ook die uitleg is niet consequent vol te houden, want we zien na de zondvloed dat Sem 600 jaar oud wordt, Arpaxad wordt 465, Selah 433, Heber 464, Peleg 239, Rehu 239, Serug 230, Nahor 148,¹⁶⁹ Terah 205,¹⁷⁰ Abraham 175,¹⁷¹ Ismaël 137,¹⁷² Izaäk 180,¹⁷³ Jakob 147,¹⁷⁴ Levi 137,¹⁷⁵ Kehath 133,¹⁷⁶ en Amram 137.¹⁷⁷ We zijn dan al zo'n 900 jaar ná de zondvloed en nog stéeds worden de mensen ouder dan 120. Wellicht zegt u: "Oh, maar de leeftijd wordt wel korter en uiteindelijk wordt niemand meer ouder dan 120." Ook dat is niet helemaal waar. Want eeuwen later duikt daar opeens Jojada op, die maar liefst 130 werd.¹⁷⁸ We zijn dan inmiddels wéér zo'n 1000 jaar verder. Zelfs in de 90'er jaren van de vorige eeuw was er nog een Franse vrouw die 122 jaar oud werd.¹⁷⁹ Ook deze uitleg is dus absoluut niet geldig.

Mijns inziens blijft er dus maar één mogelijkheid over. De perioden waarover gesproken wordt in deze tekst in Genesis, zijn geen perioden van jaren, maar van jubeljaren. Een simpele rekensom van 120x50 jaren (een jubeljaar is 50 jaar)¹⁸⁰ brengt ons bij 6000 jaren. Zo lang blijft de Heilige Geest bij de mens. Daarna zal de Geest tijdelijk uit ons midden verdwijnen,¹⁸¹ en zal er een korte periode van grote verdrukking volgen, waarna de laatste 1000 jaar een periode van vrede is.

---

¹⁶⁵ Blue Letter Bible, [Leviticus 25:8](#)

¹⁶⁶ Cahn, J., *The Book of Mysteries*, p. 3

¹⁶⁷ Genesis 5:32

¹⁶⁸ Genesis 7:6

¹⁶⁹ Genesis 11:10-25

¹⁷⁰ Genesis 11:32

¹⁷¹ Genesis 25:7

¹⁷² Genesis 25:17

¹⁷³ Genesis 35:28

¹⁷⁴ Genesis 47:28

¹⁷⁵ Exodus 6:15-16

¹⁷⁶ Exodus 6:17-18

¹⁷⁷ Exodus 6:19-20

¹⁷⁸ 2 Kronieken 24:15

¹⁷⁹ New York Times, [Jeanne Calment, World's Elder, Dies at 122](#)

¹⁸⁰ Leviticus 25:10

¹⁸¹ 2 Thessalonicenzen 2:7

11. De vervulling

Preteristen beweren dat alle of bijna alle profetieën al aan het begin van de jaartelling vervuld zijn. Met de stichting van de moderne staat Israël kunnen ze daarom niet zoveel. Men wuift dit weg als niet-significant en probeert dit los te weken van de diverse profetieën die met de stichting van deze staat werden vervuld. Sommigen claimen dat deze mensen valse Joden zijn en anderen zeggen weer dat het feit dat deze Joden Jezus nog niet hebben geaccepteerd, al bewijs is dat dit niet kan zijn waar de Bijbel over spreekt. Maar hier vergissen zij zich flink. Want nergens zegt de Bijbel dat de Joodse staat wedergeboren wordt in geloof. Eerder het omgekeerde. Lees bijvoorbeeld deze tekst uit Ezechiël.¹⁸²

"De hand van de HEERE was op mij, en de HEERE bracht mij in de geest naar buiten en zette mij neer, midden in een vallei. Die lag vol beenderen. Hij deed mij er aan alle kanten omheen gaan. En zie, er lagen er zeer veel op de grond van de vallei, en zie, ze waren zeer dor. Hij zei tegen mij: Mensenkind, zullen deze beenderen tot leven komen? En ik zei: Heere HEERE, Ú weet het! Toen zei Hij tegen mij: Profeteer tegen deze beenderen en zeg tegen hen: Dorre beenderen, hoor het woord van de HEERE. Zo zegt de Heere HEERE tegen deze beenderen: Zie, Ik ga geest in u brengen en u zult tot leven komen. Ik zal pezen op u leggen, vlees op u doen komen, een huid over u heen trekken, en geest in u geven, zodat u tot leven komt. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Toen profeteerde ik zoals mij geboden was, en er ontstond een geluid zodra ik profeteerde, en zie, een gedruis! De beenderen kwamen bij elkaar, elk been bij het bijbehorende been. En ik zag, en zie, er kwamen pezen op, er kwam vlees op en Hij trok er een huid overheen, maar er was geen geest in hen. Hij zei tegen mij: Profeteer tegen de geest, profeteer, mensenkind! Zeg tegen de geest: Zo zegt de Heere HEERE: Geest, kom uit de vier windstreken en blaas in deze gedoden, zodat zij tot leven komen. Ik profeteerde zoals Hij mij geboden had. Toen kwam de geest in hen en zij kwamen tot leven. Zij gingen op hun voeten staan, een zeer, zeer groot leger. Toen zei Hij tegen mij: Mensenkind, deze beenderen zijn heel het huis van Israël. Zie, ze zeggen: Onze beenderen zijn verdord en onze hoop is vergaan, wij zijn afgesneden! Profeteer daarom, en zeg tegen hen: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zal uw graven openen en Ik zal u uit uw graven doen oprijzen, Mijn volk, en Ik zal u brengen in het land van Israël. Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven open en als Ik u uit uw graven doe oprijzen, Mijn volk. Ik zal Mijn Geest in u geven, u zult tot leven komen en Ik zal u in uw land zetten. Dan zult u weten dat Ík, de HEERE, dit gesproken en gedaan heb, spreekt de HEERE."

Deze tekst gaat over de Joden die na de tweede wereldoorlog worden vergeleken met een stel dode beenderen. Toch komen deze beenderen weer bij elkaar. Vers 8 vertelt echter heel specifiek dat er nog géén Geest in hen is. Die komt later. Pas een vers later komt ook de Geest. Wat we momenteel zien is dus een staat die grotendeels haar Messias nog niet heeft ontdekt. Zij missen de Geest. We zijn nu 70 jaar verder en de verwachting is echter dat die Geest elk moment uitgestort zal worden. De stichting van de moderne staat Israël is niet zomaar toevallig. Nee. Het gebeurde op de dag nauwkeurig, als we de volgende tekst uit Ezechiël¹⁸³ in overweging nemen.

"En u, ga op uw linkerzij liggen en leg daarop de ongerechtigheid van het huis van Israël. Zoveel dagen als u erop ligt, zult u hun ongerechtigheid dragen. En Ík leg u de jaren van hun ongerechtigheid op overeenkomstig het aantal dagen: 390 dagen dat u de ongerechtigheid van het huis van Israël dragen zult. Hebt u dit voltooid, dan moet u vervolgens op uw rechterzij gaan liggen."

---

¹⁸² Ezechiël 37:1-14

¹⁸³ Ezechiël 4:4-6

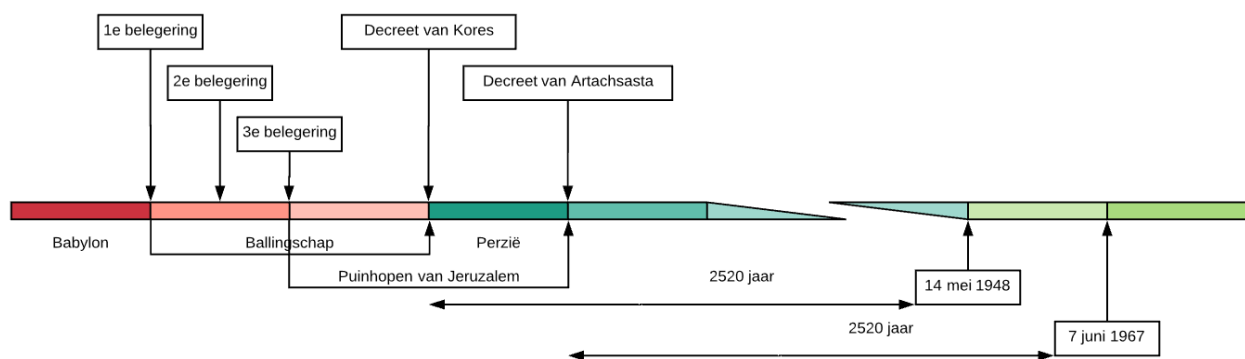
Dan zult u 40 dagen de ongerechtigheid van het huis van Juda dragen. Voor elk jaar leg Ik u een dag op."

In een ander e-book ¹⁸⁴ leg ik uit hoe we deze profetie kunnen benaderen en hoe bizar precies deze is. Hier volgt een uittreksel van het betreffende hoofdstuk:

"In totaal heeft Ezechiël het hier over 430 dagen van ongerechtigheid van het volk Israël. 390 van het tienstammenrijk en 40 van het tweestammenrijk Juda, om precies te zijn. Van die 430 dagen (een jaar voor elke dag) van ongerechtigheid, weten we dat God het volk in elk geval 70 jaren heeft gestraft met de ballingschap. ¹⁸⁵ Maar hoe zit het met de overige 360 jaar? Die lijken nergens in de geschiedenis te passen. Getallen liegen echter niet. Blader eens mee naar het boek Leviticus ¹⁸⁶ en pak vervolgens uw rekenmachine erbij.

"Als u dan ondanks dit alles nog niet naar Mij luistert, dan zal Ik u vanwege uw zonden zeven keer erger straffen."

We weten dat het volk Israël nadien weer snel tot ongehoorzaamheid verviel. Omdat we weten dat God niet liegt, ja zelfs niet kan liegen, is het niet raar om te denken dat God die overige 360 jaren zevenvoudig verzwaaard heeft. 360 maal 7 is 2520 jaren. Zou dat getal ergens passen? En vanaf welk punt moeten we dan gaan rekenen? Als we het boek Daniël ¹⁸⁷ bestuderen, zien we dat die profetie inging vanaf het decreet dat men mocht terugkeren (Daniël 9:25a) en Jeruzalem herbouwd mocht worden (vers 25b). Dan weten we echter nog niet veel meer, want tussen deze twee decreten zat 19 jaar. Koning Kores gaf de Israëlieten eerst toestemming om terug te mogen keren, ¹⁸⁸ maar later gaf ook koning Artachsasta toestemming om de muren van Jeruzalem te herbouwen. ¹⁸⁹ In de afbeelding hieronder ziet u dat het eigenlijk niet veel uitmaakt vanaf welk decreet we rekenen.

God is niet iemand bij Wie de term 'ongeveer' past. Omdat er wat discrepanties zijn in de kalenders, heeft dr. Missler een nauwkeurige studie gedaan, in navolging van Sir Robert Anderson, waaruit blijkt dat als we rekenen vanaf het decreet van Kores, we exact belanden op 14 mei 1948, de dag dat de moderne staat Israël werd gesticht. Als we echter rekenen vanaf het decreet van Artachsasta, komen we in het jaartal 1967. ¹⁹⁰ Helaas vinden we geen precieze datum

¹⁸⁴ Unravelations, [49 profetieën die in de afgelopen eeuw vervuld werden](#) (1e druk), p. 7-8

¹⁸⁵ Jeremia 25:11

¹⁸⁶ Leviticus 26:18

¹⁸⁷ Daniël 9:24-27

¹⁸⁸ Ezra 1:1-3

¹⁸⁹ Ezra 7:11-26

¹⁹⁰ Dr. Missler, C., [Ezeziels 430 Days](#)

van dit decreet in Ezra 7, maar wel wordt genoemd dat Ezra met dit decreet in zijn bezit aankwam in Jeruzalem op de 1e van de 5e Hebreeuwse maand Av. Die maand valt altijd in juli of augustus. Dat betekent dus dat het decreet al eerder dan die datum is afgegeven. Het zou mij niet verbazen als dit op de 29e van de Hebreeuwse maand Iyyar plaatsvond. Dat viel in 1967 op 7 juni, de dag dat Israël weer de controle kreeg over Jeruzalem. Tussen de 1e en 3e belegering van Jeruzalem zat 19 jaar. Pas bij de laatste belegering werd Jeruzalem vernietigd, wat natuurlijk voor zich spreekt. Tussen 1948 en 1967 zit ook 19 jaar. Hoe bijzonder is het dat in het 1e geval (de belegering) na 19 jaar Jeruzalem vernietigd wordt en in het 2e geval (het herstel) Jeruzalem weer heroverd.”¹⁹¹

Deze profetie bewijst onomstotelijk dat God in déze tijd iets heel bijzonders aan het doen is. Dat niet alle profetieën in het verleden zijn uitgekomen. In de volgende paragraaf lopen we maar liefst 26 andere profetieën langs die nóg beter laten zien dat dit absoluut geen toeval is en dat de omstandigheden waarin Israël weer opnieuw gesticht zou worden heel specifiek voorspeld zijn in de Bijbel.

12. Zesentwintig profetieën

Preteristen willen u doen laten geloven dat God klaar is met Israël dan wel vervangen heeft door de kerk. Weer andere preteristen willen u laten geloven dat iedereen fysiek Israël is, doordat alle christenen vanaf de eerste eeuw eigenlijk al genetisch terug te voeren zijn op de zogenaamde *verloren tien stammen* of de bestaande twee stammen. Dat dit laatste klinkklare onzin is, zullen we in paragraaf 31 verder bespreken. Laten we eerst focussen op de volgende gedachte:

Er is wel degelijk een heel specifiek fysiek Israël, dat in de Bijbel in zowel het Oude en Nieuwe Testament een heel specifieke rol heeft te vervullen in de toekomst. Hier zijn daarom 26 specifieke profetieën die sinds 14 mei 1948 door de Israëli's vervuld zijn:

- A. Israël zal voor de tweede keer uit de verstrooiing weer terugkomen in het land.¹⁹²
- B. Britse schepen zullen het eerst zijn om de Israëlieten terug te brengen.¹⁹³
- C. Er zal één nieuwe staat komen. Niet twee. Israël en Juda zullen één natie zijn.¹⁹⁴
- D. Israël zal worden hersticht onder een leider genaamd David.¹⁹⁵
- E. De opnieuw gestichte staat zal Israël genoemd worden.¹⁹⁶
- F. De natie zal worden gesticht op de plek van de vaders.¹⁹⁷
- G. Israël zal 1900 jaar een woestijn zijn.¹⁹⁸
- H. Israël zal daarna weer tot bloei komen.¹⁹⁹
- I. Israël zal extreme agrarische voorspoed kennen.²⁰⁰
- J. Er zullen weer bomen groeien in de woestijn van Israël.²⁰¹
- K. Jeruzalem zal niet meer binnen de oude muren passen.²⁰²

---

¹⁹¹ Encyclopedia Britannica, [Six Day War](#)

¹⁹² Jesaja 11:11-14a

¹⁹³ Jesaja 60:9

¹⁹⁴ Hosea 1:11

¹⁹⁵ Ezechiël 34:23

¹⁹⁶ Ezechiël 37:9-12

¹⁹⁷ Jeremia 30:2-3

¹⁹⁸ Ezechiël 33:28

¹⁹⁹ Ezechiël 34:12-14, 25-29)

²⁰⁰ Amos 9:12-15

²⁰¹ Jesaja 41:18b-20

²⁰² Zacharia 2:4

- L. Steden zullen herbouwd worden en niet-Joodse landarbeiders helpen. ²⁰³
- M. Er zal olie en gas worden gevonden voor de kust van Israël en onder het zand. ²⁰⁴
- N. Er zullen 8 leiders en 7 herders oprijzen, deels vervuld, deels nog te vervullen. ²⁰⁵
- O. Israël zal het restant van Edom deels innemen, de rest volgt later. ²⁰⁶
- P. Vijf Egyptische steden zullen worden veroverd door de Israëli's. ²⁰⁷
- Q. Israël zal weer controle over Askelon krijgen. ²⁰⁸
- R. In modern Israël zal weer puur Hebreeuws worden gesproken als moedertaal. ²⁰⁹
- S. Het grondgebied van Israël zal worden verdeeld. ²¹⁰
- T. Jemenitische en Ethiopische Joden zullen naar het thuisland komen. ²¹¹
- U. Drie Israëlische steden zullen ruïnes worden. ²¹²
- V. De Sjekel zal terugkeren als munteenheid in het land Israël. ²¹³
- W. Jeruzalem zal als een probleem worden gezien door alle volken. ²¹⁴
- X. De oprichting van Hamas voorzegd. ²¹⁵
- Y. Israël zal op één dag geboren worden. ²¹⁶
- Z. Itzhak Rabin wordt met twee schoten in het hoofd vermoord in 1995. ²¹⁷

Veel van deze profetieën zijn direct heel herkenbaar, anderen niet. In een ander e-book ²¹⁸ ga ik op elk van deze profetieën heel diep in. Soms moeten we hiervoor helemaal de grondtekst induiken. Preteristen willen ons laten geloven dat al deze profetieën op 'geestelijk Israël' slaan, of dat wij allemaal fysiek Israël zijn. Hoe valt dit dan te rijmen? Want al deze profetieën werden vervuld in een land dat een heel andere taal spreekt dan wij, een heel andere cultuur en etniciteit heeft en op een heel andere plek ligt. Preteristen willen zó extreem veel 'vergeestelijken' dat het de Bijbel geweld aandoet. Men gaat hierbij voorbij aan zo gigantisch veel geografische plaatsen en andere specifieke details die onmogelijk allemaal te 'vergeestelijken' zijn. Daarom breekt men vaak met de eigen hermeneutiek om tóch de tekst naar haar eigen hand te kunnen zetten en zo een uitleg te kunnen forceren die men van tevoren al had bepaald.

13. Opname versus wederkomst

De volgende zekerheid die we langslopen, is de zekerheid van de opname. Onze gezegende hoop, noemt Paulus dit. ²¹⁹ Een andere zekerheid, is die van de wederkomst. Preteristen, maar ook heel veel andere eschatologen, halen dit door elkaar. Er zijn een aantal wezenlijke verschillen.

---

²⁰³ Jesaja 61:4-5

²⁰⁴ Deuteronomium 33:18-19, 24

²⁰⁵ Micha 5:4b-5

²⁰⁶ Amos 9:11-12

²⁰⁷ Jesaja 19:16-18

²⁰⁸ Zefanja 2:7

²⁰⁹ Zefanja 3:9

²¹⁰ Joël 3:1-2

²¹¹ Jesaja 43:3-7

²¹² Mattheüs 11:2-24

²¹³ Ezechiël 45:12

²¹⁴ Zacharia 12:2-3a

²¹⁵ Amos 6:1-3

²¹⁶ Jesaja 66:8

²¹⁷ Genesis 15:17-18

²¹⁸ Unravelations, [49 profetieën die de afgelopen eeuw vervuld werden](#) (1e druk), p. 3-21, 24

²¹⁹ Titus 2:13

Opname:

Goeien gaan eerst, kwaden blijven achter ²²⁰
Jezus oogst Zélf ²²²
Jezus oogst het hele veld ²²³
Jezus komt vóór Zijn heiligen ²²⁵
Jezus' voet raakt aarde niet ²²⁷
Komt snel en onzichtbaar ²²⁹
U kunt de dag zien naderen ²³¹
Vóór de grote verdrukking ²³³
Gebeurt vóór verschijning 'antichrist' ²³⁵
Jezus komt voor de kerk ²³⁷

Wederkomst:

Kwaden gaan eerst, goeien blijven achter ²²¹
Engelen oogsten ²⁰⁴
Engelen oogsten de vier hoeken ²²⁴
Jezus komt mét Zijn heiligen ²²⁶
Jezus' voet raakt Olijfberg aan ²²⁸
Komt langzamer, elk oog zal Hem zien ²³⁰
Niemand weet de dag of het uur ²³²
Ná de grote verdrukking ²³⁴
Gebeurt ná verschijning 'antichrist' ²³⁶
Jezus komt voor Israël ²³⁸

-
- ²²⁰ 1 Thessalonicenzen 4:13-5:11. De opname neemt de doden en levenden 'in Christus weg', waarna de rest een haastig verderf te wachten staat (1 Thess. 5:3). Paulus vertelt dat we elkaar hier mee kunnen bemoedigen (vers 11). Als we echter éérs door 7 jaren van grote verdrukking zouden moeten gaan, is dat niet echt een troost, of wel?
- ²²¹ Mattheüs 13:30 vertelt dat éérs het onkruid verzameld wordt. Dit kán dus niet over hetzelfde gaan als de opname, waar juist de rechtvaardigen als eerste worden verzameld. De goeien die achterblijven, zullen het 1000-jarige vrederijk in mogen (Openb. 20).
- ²²² Openbaring 14 vertelt over 2 oogsten. Eerst is de oogst waarbij Jezus oogst (de opname), de tweede oogst is de oogst waarbij de engelen oogsten. Een oogst van wraak (vers 17-20).
- ²²³ Openbaring 14:14-16, 1 Thess. 4:16
- ²²⁴ Mattheüs 24:31 vertelt dat de engelen erop uitgezonden worden om de vier windstreken (ook wel: vier hoeken) te oogsten. Dit is een prachtige parallel met hoe men in Israël het graan diende te oogsten. Allereerst zijn er de eerstelingen, het beste van de oogst (Lev. 23:10-20). Dan is er het inhalen van de volledige oogst (Lev. 23:22a) waarbij de hoeken niet gemaaid mochten worden, maar achtergelaten voor de armen (Lev. 23:22b). Zie ook 1 Kor. 15:23. Hier wordt Jezus de Eersteling genoemd, terwijl de rest geogst zal worden bij Zijn komst. Net zoals Jezus' eerste komst uit twee gedeelten bestond (Hij werd geboren, stierf, stond op en voer ten hemel) bestaat ook de tweede komst uit twee gedeeltes waar enkele jaren tussen zit. De Bijbel maakt dit heel duidelijk.
- ²²⁵ 1 Thess. 4:14-17
- ²²⁶ Openbaring 19:11-14. Zie ook voetnoot ²¹⁵
- ²²⁷ 1 Thess. 4:17
- ²²⁸ Zacharia 14:4, Openbaring 19:15 in relatie tot Jesaja 63:1-3 en Openbaring 14:17-20 vertellen ook dat Jezus bij Zijn terugkomst naar Bozrah in Edom (het huidige Jordanië) zal gaan om de onrechtvaardigen in de wijnpers van de wraakte vertrapen. Dit is een letterlijke geografische locatie. Hier valt niets aan te 'vergeestelijken'.
- ²²⁹ 1 Korinthe 15:51-52 vertelt dat wij allen, of wij nu ontslapen (dood) zijn of niet, veranderd zullen worden in een ondeelbaar ogenblik. Een ondeelbaar ogenblik in de wetenschap is 1 Planctijd (1 tp), ofwel 5.39 x 1 seconde tot de -44e macht. Sneller dan deze tijdseenheid kan niet, omdat een Planckeenheid dan haar lokaliteit verliest. In andere woorden; deze eenheid is ondeelbaar. Het hele evenement dat we de opname noemen is daarom vermoedelijk dus ook onzichtbaar.
- ²³⁰ Mattheüs 24:30, Openbaring 1:7 (merk op dat Jezus hier komt **mét** de wolken, terwijl wij in 1 Thess. 4:17 **ín** de wolken worden opgenomen – het zou kunnen dat hier een hint wordt gegeven naar Hebreëen 12:1, waar staat dat de heiligen als een wolk van getuigen zijn) Hierbij is Openbaring 1:7 een inleidende synopsis van de gebeurtenissen die verderop besproken zullen worden in het boek, aangezien alle rampen nog zullen volgen in de verdere hoofdstukken.
- ²³¹ Hebreëen 10:25, 1 Thess. 5:1-6 en Openbaring 3:3 vertellen dat het voor degenen die wél waken géén verrassing zal zijn.
- ²³² Markus 13:32
- ²³³ Openbaring 5:8-10 vertelt dat de 24 ouderlingen uit **alle** naties en talen komen. Ze zijn al in de hemel aanwezig vóór het verbreken van de zegels en hebben zelfs hun kronen al ontvangen (Openbaring 4:10). We zijn dus al in de hemel voordat die hele grote verdrukking losbarst (Openbaring 7:13-14 – Johannes praat hierbij met de ouderlingen, zodat duidelijk is dat deze menigte mensen een ándere groep gelovigen is dan de ouderlingen: dit zijn de zgn. verdrukkingsheligen).
- ²³⁴ Mattheüs 24:29-31, Openbaring 19:11-21
- ²³⁵ 1 Thess. 5:9; wij zijn niet bestemd tot wraak. De *grote verdrukking* is een tijd van wraak (Markus 13:19, Lukas 21:22, Openbaring 6:17, 7:14) waar wij dus niet op aarde meer aanwezig zullen zijn.
- ²³⁶ 2 Thess. 2:3 vertelt dat het grote vertrek (in het Grieks *apostasia*) eerst moet gebeuren voordat de dag van de HEER aanbreekt én de mens van wetteloosheid, ofwel de zoon van het verderf (populair gezegd: 'antichrist') geopenbaard zal worden. Zie ook Unravelations' [49 redenen voor een opname vóór de grote verdrukking](#), p. 5-7 voor meer uitleg over de term *apostasia*.
- ²³⁷ 1 Thess. 4:13-17, 1 Kor. 15:51-52
- ²³⁸ Zacharia 12:10, Romeinen 11:25-26

14. De ijzeren staf

Wat preteristen zich ook niet goed realiseren, is dat Jezus de overwinnaars in het boek Openbaring ²³⁹ een ijzeren staf belooft waarmee zij, sámen met Jezus de heidenvolken rechtvaardig zouden regeren. Hun oordeel zal wel zó rechtvaardig zijn, dat zij een absoluut zerotolerancebeleid hanteren. Een 100% rechtvaardig oordeel, aangezien mensen die over de schreef gaan als kruiken verbrijzeld zullen worden met deze staf. We zien hier iets van terug in bijvoorbeeld Jesaja, ²⁴⁰ waar staat dat zwaarden worden omgesmeed tot ploegscharen en speren tot snoeimessen. Jesaja vertelt dat er geen éneke oorlog meer zal zijn. Is dit al gebeurd? Kijk alleen naar de vele oorlogen in de afgelopen twee millennia. Het 1000-jarige vrederijk past nergens anders dan in de nabije toekomst!

Dat het hier gaat over het millennium, wordt wel duidelijk als we deze passage vergelijken met die in Zacharia, waar óók staat dat alle heidenvolken naar het huis van de HEER zullen toestromen op de berg en waar de HEER over hen zal oordelen, met plagen. ²⁴¹ Wij zullen sámen met Hem regeren, vertelt Johannes in Openbaring. ²⁴² We zullen zelfs over engelen oordelen, vertelt Paulus. ²⁴³ Is dit allemaal al gebeurd?

Een andere passage in Jesaja ²⁴⁴ vertelt een zelfde verhaal, van absolute rechtvaardigheid, zonder gedoogbeleid. Dat dit momenteel niet het geval is, is wel duidelijk. Elke dag weer gebeuren de meest verschrikkelijke dingen, die niet metéén bestraft worden. In het millennium zullen die dingen wél snel ²⁴⁵ bestraft worden! Jesaja vertelt hier dat een wolf naast een lam zal liggen, zonder problemen. Men zal nergens ongestraft kwaad kúnnen doen, vertelt Jesaja in zowel deze passage als in het einde van zijn boek. ²⁴⁶

Daarnaast zijn er talloze andere passages ²⁴⁷ die gaan over die specifieke periode dat Jezus sámen met ons in absolute rechtvaardigheid zal regeren in de nabije toekomst. Het koninkrijk in het millennium zal bevolkt gaan worden door mensen die nog wél een zondige natuur hebben, en geregeerd door mensen die alreeds een verheerlijkt lichaam hebben ontvangen en dus géén zondige natuur meer hebben. ²⁴⁸ Meer hierover leest u in het volgende hoofdstuk.

---

²³⁹ Openbaring 2:26-27

²⁴⁰ Jesaja 2:4

²⁴¹ Vergelijk Jesaja 2:1-4 met Zacharia 14:16-21

²⁴² Openbaring 20:4, 6

²⁴³ 1 Korinthe 6:3

²⁴⁴ Jesaja 11:3-5

²⁴⁵ Jesaja 16:5

²⁴⁶ Vergelijk Jesaja 11:1-10 met Jesaja 65:19-25, waar staat dat een zondaar van 100 vervloekt zal worden, en iemand van 100 zal kunnen sterven als een jonge man. Dit leert ons dat er dus nog steeds wel zonde gedaan kan worden, alleen dat deze niet meer onbestraft blijft. Er is sprake van een lik-op-stuk-beleid. Zodra iemand in het millennium zonde doet, zal dit meteen beleden moeten worden en er zal een offer voor moeten worden gebracht in de tempel, zo vertelt Ezechiël 45:20. Zie voor meer uitleg over de tempel van Ezechiël ook paragraaf 8 (p. 16-19)

²⁴⁷ Jesaja 32:1 of Jesaja 42:3-4 bijv.

²⁴⁸ Zoals we hebben gezien zullen de bewoners van het millennium nog wel sterfelijk zijn (Jesaja 65:20a) en kúnnen zondigen (Jesaja 65:20b), maar niet ongestraft of zonder offer (Ezechiël 45:20). Wij echter, zullen als koningen en priesters al een onvergankelijk lichaam ontvangen hebben (1 Kor. 15:40, 50-56) zodat wij mét Hem zullen kunnen meeregeren in absolute rechtvaardigheid.

Hoofdstuk III: Zeven argumenten vanuit het Oude Testament

15. Het koninkrijk

Niet alleen onder preteristen, maar onder het leeuwendeel van de moderne christenen, is verwarring ontstaan over wat het *koninkrijk van God*²⁴⁹ of *het koninkrijk der hemelen*²⁵⁰ nu precies is. Het was niet zo dat Jezus in de Bergrede²⁵¹ iets totaal nieuws presenteerde. Zo doen veel sprekers tegenwoordig wel. Men vult de leemtes op met vooronderstellingen die men al heeft, maar gaat hierbij compleet voorbij aan het feit dat Jezus enkel refereerde aan een koninkrijk dat al lang en breed was geïntroduceerd aan de Joden in het Oude Testament. Het was voor Zijn toehoorders een heel bekend begrip, waar zij meteen aan konden relateren. Jezus geeft alleen meer informatie, maar de essentie van dit koninkrijk bleef hetzelfde.

Veel sprekers vullen het koninkrijk echter in met eigen interpretaties. Die lopen uiteen van een meer 'sociaal evangelie' (zorgen voor de armen, weduwen, wezen, etc.) tot een 'groen evangelie' (zorgen voor de aarde, het milieu, de dieren, etc.) of zelfs een 'interreligieus evangelie' (waarbij het niet uitmaakt welke 'route' we nemen; elke religie leidt volgens hen tot zaligheid en samen bouwen we zo aan dat 'koninkrijk' van interreligieuze gelovigen). Ongetwijfeld heb ik nog wat interpretaties gemist, maar dat is niet belangrijk. Wat wél belangrijk is, is dat we niet als eerste naar onze eigen vooronderstellingen moeten kijken, maar naar hoe de Bijbel het koninkrijk zélf introduceert. Wat zegt de Bijbel er zélf over?

I. Het is een koninkrijk dat beloofd is aan fysieke Joden. God had Adam en Eva geïnstrueerd dat zij rechtvaardig over de aarde moeten heersen.²⁵² Aangezien Adam en Eva zondigden, kon die instructie niet waargemaakt worden. Er bleef dus een noodzaak over voor de mensen om dat gebod tot uitvoer te brengen. Omdat niemand rechtvaardig was,²⁵³ moest God met een nieuwe oplossing komen. Zijn wil zal namelijk móeten geschieden! Zijn eer staat op het spel. Want andere entiteiten zouden immers kunnen redeneren dat God niet bij machte is Zijn wil uit te voeren.²⁵⁴ Er werd daarom een Nakomeling beloofd aan Adam en Eva,²⁵⁵ Die later nog meer in detail beschreven zou gaan worden.

---

²⁴⁹ Het *koninkrijk van God* is een term die vooral nadruk legt op de eigenaar van het koninkrijk.

²⁵⁰ Het *koninkrijk der hemelen* is een term die vooral benadrukt waar het koninkrijk vandaan komt. Er staat echter níet dat het koninkrijk **in** de hemelen is. De frase geeft vooral aan dat het er vandaan komt, wat impliceert dat het naar de aarde toe komt en daar ook gevestigd zal worden. In de Nederlandse taal werkt dat hetzelfde. De koning der Nederlanden, Willem Alexander, is niet altijd in Nederland. Hij komt er wél vandaan. Alléén Mattheüs gebruikt deze term in zijn evangelie.

²⁵¹ Mattheüs 5-7

²⁵² Genesis 1:22, 26

²⁵³ Romeinen 3:23

²⁵⁴ Psalm 82 spreekt over God in het midden van de goden. *Elohim* in het midden van de *elohim*, staat er in het Hebreeuws. Om in het midden te kunnen staan, moeten er dus meerdere andere goden zijn. Dit zijn natuurlijk geen goden die vergelijkbaar zijn met dé God der goden, Jahweh. Jesaja 45:21 vertelt weliswaar dat er geen goden zijn náást God, maar hiermee wordt vooral bedoeld dat er geen god is zoals Jahweh, dé God der goden. Net zoals we zouden kunnen zeggen dat er geen koning is zoals Willem-Alexander. Dat betekent niet dat er geen andere koningen zijn. Het legt vooral de nadruk op de uniciteit van Willem-Alexander. Er zijn wel degelijk andere goden, zoals we zagen in Psalm 82, en de Bijbel bevat geen tegenstellingen. Deze goden zijn geen scheppende entiteiten, maar inferieure wezens die niet te vergelijken zijn met God. Sommigen van hen hebben gerebelleerd en zitten daarom al lang opgesloten in eeuwige ketens (Judas 1:6). Vrij vertaald zouden we hen super-engelen kunnen noemen. God is echter een jaloers God (Ex. 20:5) en wil daarom niet dat die andere 'goden' die de andere volken aanbidden ook maar iets kwaads van Hem kunnen zeggen. Mozes gebruikt dit argument dan ook om God te overreden in Numeri 14:13-20.

²⁵⁵ Genesis 3:15

Ook de beloften van Abraham zijn gedaan aan de Nakomeling, in het enkelvoud. Paulus legt nauwkeurig uit waarom dit om die reden over Jezus moet gaan en niet over nakomelingen in het algemeen.²⁵⁶ Uit de nakomelingen van Abraham zonderde God een groep mensen af, waaruit uiteindelijk die Nakomeling geboren zou worden. Deze groep mensen werden de Israëlieten, genoemd naar de nieuwe naam van Jakob, een kleinzoon van Abraham. God vertelt hen specifiek dat zij een koninkrijk van priesters zullen zijn.²⁵⁷ Een heilig volk. De contouren beginnen al zichtbaar te worden.

In de tijd van David krijgt het volk nog meer informatie. Aan David wordt beloofd dat God voor hém een (konings)huis zal gaan bouwen.²⁵⁸ De stam waaruit dit zou gebeuren, was al duidelijk gemaakt in het boek Genesis.²⁵⁹ Dat is de stam Juda. Met de belofte aan David wordt het echter nóg specifiek. De Redder zal een afstammeling zijn van David én Koning worden over heel de aarde, zo vertellen onder anderen Jesaja²⁶⁰ en Daniël.²⁶¹ De profeet Daniël vertelt hier in heel duidelijke termen dat het koninkrijk **vanút** de hemelen komt **óp de aarde** om deze helemaal te vullen. Mozes, David, Jesaja, Daniël en hun lezers zijn allen Joden. Het koninkrijk is aan hén beloofd. Niet aan de kerk, die vandaag de dag merendeels uit heidenen (niet-Joden) bestaat. Dit feit wordt structureel door de Kingdom Now-beweging²⁶² genegeerd.

II. Het is een toekomstig koninkrijk. Veel aanhangers van de Kingdom Now-beweging geloven dat het koninkrijk er nú al is, omdat Jezus het volgens hen in de eerste eeuw zou hebben gebracht en wij daar als levende stenen aan mee bouwen tot het compleet is. Met zulke uitspraken halen zij een aantal belangrijke doctrines door elkaar. Preteristen en aanhangers van de Kingdom Now-theologie menen dat het koninkrijk er al is, omdat de Bijbel meermaals zegt dat het koninkrijk nabij is.²⁶³ Als iets echter nabij is, betekent dit nog niet dat het er al is. Als de trein nabij is, is die er nog niet. In het Onze Vader²⁶⁴ bidt Jezus het al voor:

"Laat uw koninkrijk komen."

Waarom zou Jezus zoiets bidden als het koninkrijk er al is? Ook hierop hebben de preteristen diverse antwoorden. Er zijn namelijk Bijbelteksten waaruit men op zou kunnen maken dat het koninkrijk er al is. We zullen die alle bij langs lopen, om zo een zo compleet mogelijke weerlegging te presenteren. Maar eerst wil ik nog bij het laatste kenmerk stil staan.

III. Het koninkrijk is afgewezen en daarom uitgesteld. Aan het einde van het evangelie van Mattheüs zien we dat ondanks dat het koninkrijk nabij is, het Joodse leiderschap het uiteindelijk afwijst.²⁶⁵ De bedeling of dispensatie die dan volgt is een tussenvoegsel²⁶⁶ en het koninkrijk wordt daarom weggegeven werd aan een toekomstige generatie die de vruchten ervan zou opbrengen. Net zoals de Israëlieten 40 jaar in de woestijn zouden ronddolen tot de oude generatie was gestorven en de nieuwe generatie het land zou beërven, zou deze oude generatie sterven en zou het 40 jubeljaren (40x50=2000 jaar) duren voor de nieuwe generatie de *rust* of anders gezegd het

²⁵⁶ Galaten 3:16

²⁵⁷ Exodus 19:6

²⁵⁸ 2 Samuël 7:11-13

²⁵⁹ Genesis 49:10

²⁶⁰ Jesaja 9:5-6

²⁶¹ Daniël 2:34-35, 44-45

²⁶² Got Questions, [What is Kingdom Now Teaching?](#)

²⁶³ Mattheüs 3:2, 4:17, 10:7 bijv.

²⁶⁴ Mattheüs 6:10

²⁶⁵ Mattheüs 21:43

²⁶⁶ Efeze 3:2, Romeinen 11:11-15

beloofde land ²⁶⁷ in zou kunnen gaan. Mattheüs vertelt in het hoofdstuk erop meteen wat er in de tussenliggende periode gaat gebeuren. ²⁶⁸ De koning zal zijn dienaren erop uit sturen om de landlopers en zwervers aan het feestmaal uit te nodigen, dat eigenlijk bestemd was voor de Joden. Wij als heidenen zijn die landlopers ²⁶⁹ en vertegenwoordigen (op een helaas gebrekkige manier) God hier op aarde tot Zijn volk wél klaar is om Hem aan te nemen als Verlosser en Heer. ²⁷⁰

De preteristen hebben echter de volgende 24 teksten ²⁷¹ naar hun hand gezet om het koninkrijk naar de eerste eeuw te verplaatsen. Ik zal deze teksten hieronder uitgebreid bespreken.

A. *Van hén is het koninkrijk.* ²⁷²

Deze verzen uit de Bergrede lijken er bij een oppervlakkige studie op te duiden dat het koninkrijk er al is. Preteristen bouwen een complete theologie op het werkwoord *is*. Men veronderstelt dat het koninkrijk er in de tegenwoordige tijd al is, de tijd van de schrijver. Als we echter verder in de Bergrede lezen, ²⁷³ zien we dat de toekomstige tijd van werkwoorden wordt gebruikt in relatie tot het koninkrijk. De reden dat Mattheüs in de eerste twee instanties de tegenwoordige tijd gebruikt, kan tweeledig zijn. Het kan simpelweg een manier van schrijven zijn geweest, zoals wij bijvoorbeeld ook weleens doen. Misschien een oneerbiedig voorbeeld, maar vergelijk de volgende zin: "Wie de kleurplaat het netst ingekleurd inlevert, is de winnaar van een PlayStation." Ofwel: "Van hén is de PlayStation." Betekent dit dat we die PlayStation meteen hebben als de winnende kleurplaat af is? Natuurlijk niet. Er is eerst een inlevertermijn. Dan is er een selectieprocedure. En vervolgens moet de PlayStation nog naar de betreffende locatie gestuurd worden. Zo'n uitspraak zegt dus meer iets over de zekerheid van het feit dat de winnaar een PlayStation zal ontvangen, dan over het tijdstip dat hij het zal ontvangen. En dat is dan ook de tweede mogelijkheid waarom Mattheüs dit zo opschrijft. Het is iets wat typerend is voor het Grieks in die tijd, in die cultuur. ²⁷⁴ We zien iets dergelijks in de eerste zendbrief van Johannes. ²⁷⁵ "De wereld gaat voorbij." In het Nederlands is het niet zo duidelijk zichtbaar, maar in het Grieks staat dit in de tegenwoordige en níet in de toekomstige tijd. Betekent dit dat de bergen en eilanden al wegzonken ²⁷⁶ op het moment dat Johannes deze woorden opschreef? Natuurlijk niet. Men schreef dit zo op, om nóg meer nadruk te leggen op de zekerheid ervan. Als iets zó zeker was, dan schreef men dit geregeld in de tegenwoordige tijd op. Bovendien is het totaal niet consequent om te redeneren dat het koninkrijk in het hoofdstuk ervoor nabij is, ²⁷⁷ er een hoofdstuk later zou zijn en 5 hoofdstukken later wéér nabij is. ²⁷⁸ Dit is een typisch voorbeeld van de gebrekkige hermeneutiek van de preteristen. Ze zeven de wijn om er een mug uit te halen, maar een kameel slikken ze door. Ze doen moeilijk over een uitdrukking die in de tegenwoordige tijd staat, maar kijken totaal niet naar de grotere context.

---

²⁶⁷ Hebreëën 3:10-4:11

²⁶⁸ Mattheüs 22:1-14

²⁶⁹ Efeze 2:11-13

²⁷⁰ Zacharia 12:10

²⁷¹ Indeling en argumentatie geparafraseerd overgenomen uit dr. Woods, A. M., *The Coming Kingdom*, p. 196-320

²⁷² Mattheüs 5:3, 10

²⁷³ Mattheüs 5:19, 20, 6:10, 33

²⁷⁴ Wallace, D. B., *Greek Grammar Beyond the Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament with Scripture, Subject, and Greek Word Indexes* (Grand Rapids: Zondervan, 1996), p. 535-536

²⁷⁵ 1 Joh. 2:17

²⁷⁶ Openbaring 6:14

²⁷⁷ Mattheüs 4:17

²⁷⁸ Mattheüs 10:7

B. *Zoek éérst het koninkrijk van God* ²⁷⁹

Omdat het koninkrijk in eerste instantie nabij was, ²⁸⁰ maar later werd afgewezen, ²⁸¹ kon Jezus een dergelijke uitspraak doen in de Bergrede. Het koninkrijk was zó dichtbij, dat het Joodse leiderschap het zó kon pakken. Het lag voor het grijpen. De Koning was er al. Men hoefde het alleen te accepteren. ²⁸² Jezus vertelt de discipelen waar hun focus nu moet liggen. Op de dingen van het koninkrijk. De andere dingen komen daarna vanzelf ook wel, God zal het hen geven. Welke dingen? De dingen die ervoor genoemd werden: eten, drinken, etc. ²⁸³ Het zegt nergens dat het koninkrijk er al is, dat is een inferentie die de preteristen graag maken. Om wéér een ietwat oneerbiedig voorbeeld te geven; het is net zoiets als dat je tegen een puber zegt: "Focus je eerst maar op je examen." Betekent dit dat het examen al aan de gang is? Nee. Het betekent dat het examen nabij is, en dat de puber zijn prioriteiten goed op orde zal moeten hebben. Uitgaan en gamen is even niet zo belangrijk. Dat komt wel weer als het examen gehaald is. Evenzo zijn eten en drinken voor de toehoorders van Jezus op dat moment minder belangrijk. Dat wordt hen erbij gegeven als het koninkrijk er écht zal zijn.

C. *Het koninkrijk zal geweld worden aangedaan* ²⁸⁴

De redenatie van sommige preteristen is dat het koninkrijk wel aanwezig móet zijn, omdat het anders geen geweld aangedaan kan worden. Toch geeft een andere passage uit Lukas ons meer informatie over deze uitspraak van Jezus. ²⁸⁵ Hier staat duidelijk te lezen dat de **verkondiging** van het koninkrijk geweld aan zal worden gedaan. In de parallelpassage uit Mattheüs is dat minder zichtbaar in het vers zelf, maar wel in de context. Het hoofdstuk opent met **prediking en onderwijs**, ²⁸⁶ maar toch stuit Jezus telkens op twijfel en onbegrip. ²⁸⁷ Vervolgens beschrijft Jezus een specifieke periode; de periode van de dagen van Johannes tot nu (*nu* als in: het moment waarop Jezus spreekt – niet *nu* als in het moment dat u het leest of Mattheüs het opschrijft – want dan had Jezus immers gelogen tegen Zijn publiek toen). ²⁸⁸ Deze periode beslaat slechts enkele maanden, hooguit enkele jaren. Er is veel debat over de precieze duur van Jezus' bediening, maar de meeste theologen gaan uit van circa 3 jaar. Het is hierdoor moeilijk om precies in te schatten na hoeveel maanden het leiderschap het koninkrijk afwijst (en op die manier de verkondiging ervan geweld aandoet), maar dát het gebeurt, wordt wel duidelijk in de verzen metéén na deze Bijbeltekst. ²⁸⁹ Maar liefst acht verzen lang uit Jezus Zijn ongenoegen over het **ongeloof** van Zijn toehoorders. Om die reden moeten we een vers nóóit losweken uit haar context en ermee aan de haal gaan om het iets héél anders te laten zeggen dan hoe het is bedoeld.

---

²⁷⁹ Mattheüs 6:33

²⁸⁰ Mattheüs 4:17

²⁸¹ Mattheüs 21:43

²⁸² Zacharia 6:12-15, met de nadruk op vers 15b: "Dit zal gebeuren **als** u aandachtig zult luisteren naar de stem van de HEERE, uw God." Het woord 'dit' verwijst terug naar de vorige verzen, waat het gaat over de heerschappij van Koning Jezus, de Spruit. Het woord 'als' maakt duidelijk dat er een voorwaarde is. Aan die voorwaarde werd niet voldaan door het Joodse leiderschap, dus werd het koninkrijk uitgesteld. Nét als in de woestijn de belofte van het binnengaan van het beloofde land 40 jaar werd uitgesteld, werd de belofte van het binnengaan van het koninkrijk met ten minste 40 jubeljaren (40x50 jaren = 2000 jaar) uitgesteld.

²⁸³ Mattheüs 6:31, Romeinen 14:17

²⁸⁴ Mattheüs 11:12

²⁸⁵ Lukas 16:16

²⁸⁶ Mattheüs 11:1

²⁸⁷ Mattheüs 11:3, 7, 9

²⁸⁸ Mattheüs 11:12

²⁸⁹ Mattheüs 11:16-24

D. *Satan valt uit de hemel* ²⁹⁰

Volgens sommige preteristen duidt deze tekst erop dat het koninkrijk van Jezus na deze Bijbeltekst kon beginnen, omdat Satan uit de hemel was gevallen op dat moment. Zij menen in deze tekst te lezen dat Jezus een actuele gebeurtenis beschrijft, iets wat zich op dát moment afspeelt. Maar zo'n uitleg is niet te verzoenen met de directe en indirecte context, en zelfs het vers zelf geeft aanleiding om zo'n uitleg te verwerpen. Want het is geschreven in de verleden tijd. Jezus **zág** Satan uit de hemel vallen. Waar Jezus hier aan refereert, is de eerdere val van Satan die al in de boeken Jesaja ²⁹¹ en Ezechiël ²⁹² beschreven wordt. Dat is de grotere context, maar ook de directe context geeft al aan waarom Jezus deze uitspraak doet. Het had niet zozeer te maken met het beschrijven van een actuele gebeurtenis die Jezus op dat moment zag, maar het was vooral een antwoord op de verbazing van de 70 discipelen in de verzen ervoor. ²⁹³ Ze waren er op uit gestuurd om vrede te brengen ²⁹⁴ en de zieken te genezen, ²⁹⁵ maar ontdekten dat zelfs de demonen aan Jezus' Naam onderworpen waren. ²⁹⁶ Het is niet meteen duidelijk dat ze hierover verbaasd waren, maar het antwoord van Jezus in de verzen erna geeft wel aan dat zij zich blijkbaar niet helemaal bewust waren van de ernst van de situatie. ²⁹⁷ Als we de tekst als geheel goed lezen, wordt duidelijk dat de 70 discipelen het wel allemaal heel spectaculair vonden en daar opgewonden van raakten. Jezus prikt door de buitenlaag heen en ziet wat er in hun hart speelt.

- I. Hij maakt allereerst duidelijk hoe het kan dat de demonen Zijn Naam gehoorzamen.
- II. Vervolgens maakt Hij duidelijk dat ze zich niet moeten verblijden over het spektakel waarmee die uitdrijving gepaard gaat, maar over het feit dat hun namen opgeschreven zijn in de hemel.

De tekst staat dus ook hier weer niet op zichzelf, maar in een groter geheel. Het is een antwoord op de verbazing van de 70 discipelen, die zich blijkbaar afvroegen hoe het mogelijk was dat zelfs de demonen weken voor Zijn Naam. Jezus legt uit dat Hij, Die er al was vóór de grondlegging van de aarde, ²⁹⁸ Satan in het verleden allang had zien vallen vanuit de hemel en dus autoriteit over hem heeft. Omdat Satan echter op de aarde is neergestoten, rondgaat als een briesende leeuw ²⁹⁹

---

²⁹⁰ Lukas 10:18

²⁹¹ Jesaja 14:12-15. Dit hoofdstuk lijkt in eerste instantie te spreken over de koning van Babylon (vers 4), maar al snel wordt duidelijk dat de retoriek zich meer richt op de entiteit áchter de koning van Babylon. Want die was niet in de hemel (vers 12a), werd ook niet Lucifer of Morgenster genoemd (vers 12b) en wilde zijn troon niet op de berg van ontmoeting neerzetten (vers 13).

²⁹² Ezechiël 28:12-17. Ook in dit hoofdstuk lijkt het er in eerste instantie op dat Ezechiël zich richt tot een koning, in dit geval die van Tyrus (vers 2). Toch zien we hier misschien nog wel duidelijker dat dat écht niet alleen over de fysieke koning van Tyrus gaat, maar uiteindelijk ook over de geestelijke koning van Tyrus, Satan zelf. Vers 12 maakt dat héél duidelijk: De koning van Tyrus was niet ooit een toonbeeld van volkomenheid, volmaakt van schoonheid. Zo'n vers zou beter slaan op Satan, die ooit wél in zo'n staat verkeerde, vóór zijn val. Want vers 13 vertelt ook dat deze entiteit in Eden was. Hoeveel personen waren er in Eden? Alleen Adam en Eva toch? De koning van Tyrus wordt nergens genoemd in Genesis 1-3. We weten wél dat de slang er was, ofwel Satan. Vers 14a maakt nóg duidelijker dat het hier om een engelachtig wezen gaat, en niet een mens. Een cherub, om precies te zijn. En niet zomaar een. Nee, de cherub die *zijn vleugels* beschermend uitspreidt (de woorden zijn vleugels zijn in de grondtekst recursieerd, wat inhoudt dat ze er in de originele grondtekst niet staan). Dit is een manier om te beschrijven dat het hier om de belangrijkste, gezalfde cherub gaat, die aangesteld is om de rest te 'bedekken'. De King James Vertaling en de International Standard Version laten dit goed zien in hun vertaling. Hij was op Gods heilige berg (vers 14b) en liep zelfs tussen de vurige stenen. Hij was dus ooit volmaakt (vers 15a), tot er ongerechtigheid in hem gevonden werd (vers 15b). Hij werd daarom verbannen van de berg van God (vers 16) en ook al was zijn schoonheid groot, hij werd op de aarde neergeworpen (vers 17). De implicatie hierbij is dat hij hiervóór dus níet op de aarde was.

²⁹³ Lukas 10:1-17

²⁹⁴ Lukas 10:5

²⁹⁵ Lukas 10:9

²⁹⁶ Lukas 10:17

²⁹⁷ Lukas 10:19-20

²⁹⁸ Johannes 1:1-10, 1 Petrus 1:19-20

²⁹⁹ 1 Petrus 5:8

en de troon onrechtmatig bezet heeft,³⁰⁰ kan het koninkrijk van Jezus nog niet op aarde komen tot Satan opgesloten wordt in de bodemloze put.³⁰¹

E. *Het koninkrijk is bij u gekomen*³⁰²

In Mattheüs vinden we nog een ander vers waaruit preteristen menen te halen dat het koninkrijk al gevestigd was in de tijd van Jezus. Ondanks dat de frasering van deze zin er inderdaad op lijkt dat het koninkrijk er al was, is dat níet helemaal het geval. Er staat namelijk niet dat het al in een gevestigde staat tot hen gekomen is, maar dat het **bij** hen gekomen is. Het ligt als het ware voor het grijpen. Dát is het idee. Zoals we al eerder zagen, was het aanbod van het koninkrijk een voorwaardelijk aanbod. Er waren eisen.³⁰³ Vanuit de hele context vooraf wordt duidelijk dat het Joodse leiderschap níet aan die eisen wilde voldoen. Ze zochten naar manieren om Jezus' volgelingen in diskrediet te brengen,³⁰⁴ om Jezus Zélf in diskrediet te brengen,³⁰⁵ om Hem zelfs om te brengen³⁰⁶ en uiteindelijk de onvergeeflijke zonde te plegen.³⁰⁷ Kortom: ze vonden die nieuwe Koning maar niks. In de verzen erop wordt telkens duidelijk dat het leiderschap het nu verprutst heeft. Zoals gezegd zou het leiderschap deze zonde niet meer vergeven worden, en inderdaad.. Het koninkrijk werd van hen weggenomen en aan een veel latere generatie beloofd.³⁰⁸ Er waren consequenties die zij niet meer terug konden draaien. Het was in die zin niet vergeven. Ook niet in de toekomstige eeuwen.³⁰⁹ Later in het hoofdstuk maakt Jezus nog eens duidelijk hoe dwars het leiderschap is geweest. Hij noemt hen addereengebroad,³¹⁰ noemt hen een verdorven en overspelige generatie,³¹¹ en vindt hen onwaardig om zelfs nog Zijn broeders te kunnen noemen.³¹² Het hoofdstuk erna legt Hij uit dat Hij van dat moment af alléén

---

³⁰⁰ 2 Korinthe 4:4

³⁰¹ Openbaring 20:1-3

³⁰² Mattheüs 12:28

³⁰³ Zacharia 6:12-15, met de nadruk op vers 15b: “Dit zal gebeuren **áls** u aandachtig zult luisteren naar de stem van de HEERE, uw God.” Het woord ‘dit’ verwijst terug naar de vorige verzen, waat het gaat over de heerschappij van Koning Jezus, de Spruit. Het woord ‘als’ maakt duidelijk dat er een voorwaarde is. Aan die voorwaarde werd niet voldaan door het Joodse leiderschap, dus werd het koninkrijk uitgesteld. Nét als in de woestijn de belofte van het binnengaan van het beloofde land 40 jaar werd uitgesteld, werd de belofte van het binnengaan van het koninkrijk met ten minste 40 jubeljaren (40x50 jaren = 2000 jaar) uitgesteld.

³⁰⁴ Mattheüs 12:2

³⁰⁵ Mattheüs 12:10

³⁰⁶ Mattheüs 12:14

³⁰⁷ Mattheüs 12:25-32

³⁰⁸ Mattheüs 21:43

³⁰⁹ Zoals we al eerder zagen, zouden er nog diverse ‘eeuwen’, dispensaties of bedelingen volgen. De dispensatie van de wet was tot en met de bediening van Johannes de Doper (Matth. 11:13), de dispensatie van het **aanbod van het koninkrijk** was vanaf het begin van de bediening van Johannes de Doper tot ‘nu’ (Matth. 11:12) ofwel ongeveer tot de dood van Johannes (Matth. 14:10) en vervolgens de dispensatie of bedeling van de genade die nu al duurt tot vandaag de dag (Efeze 3:2). Daarna volgt nóg een dispensatie die we de grote verdrukking noemen (Matth. 24:21, Openbaring 7:14) en pas dáarna zullen de Joden zich bekeren, **nationaal** om Hem rouwen die zij doorstoken hebben (Zacharia 12:10) en kan de dispensatie van het koninkrijk écht beginnen. Sommige preteristen menen dat men in de tijd van Jezus' kruisiging al om Hem rouwde en dat is correct, maar niet waar Zacharia over spreekt. Er waren in de tijd van Jezus maar enkelen die rouwden. De meesten niet. Zacharia heeft het in vers 12 over alle stammen die afzonderlijk rouwen, het **gehele** land zal in rouw gedompeld zijn (vers 12). Zelfs elk geslacht zal afzonderlijk rouwen. Samengevat zijn er dus 2 toekomstige eeuwen waarin deze zonde van het Joodse leiderschap (de Farizeeën waren de meest dominante groep van het Joodse gerechtshof, het Sanhedrin) niet meer vergeven werden. Pas daarna zullen de consequenties opgeheven zijn en het koninkrijk opnieuw kunnen komen. Vergelijk dit met het ongelooft van de Joden die uit Egypte werden geleid. Hun daad van ongelooft was onvergeeflijk. Er was voor die generatie geen houden meer aan en zij zouden allen sterven. Uiteindelijk zou een jongere generatie wél de belofte van beërving van het land ontvangen. Iets vergelijkbaars zien we hier ook. Het leiderschap (en velen met hen) was vol ongelooft, net zoals de 10 verspieters (en velen met hen, die mopperden) ook vol ongelooft waren. Ook hier was het een opeenstapeling van daden van ongelooft. Het was niet de eerste de beste keer. Kéér op keer mopperde het volk tegen Mozes. En evenzo ‘mopperde’ het Joodse leiderschap ook keer op keer tegen Jezus, die hén uit de slavernij wilde leiden.

³¹⁰ Mattheüs 12:34

³¹¹ Mattheüs 12:39, 45b

³¹² Mattheüs 12:50

nog maar in gelijkenissen zal spreken, omdat Hij niet eens wil dat de Farizeeën het nog kúnnen snappen.³¹³ Omdat zij hun harten verhardden, verblindt Hij hen als reactie daarop. De gelijkenissen zijn dus niet om dingen duidelijker te maken, zoals veel sprekers menen, maar juist om de zaken te vertroebelen.³¹⁴

Als u nog steeds denkt dat Jezus hier in dit vers Zijn koninkrijk introduceert, is dat een zeer vreemde gedachte. Want als we de gehele context lezen, zou dit een heel raar moment zijn om het koninkrijk te introduceren als 'gevestigd op aarde'. Het vers is ingebed in afwijzing op afwijzing. Bij zo'n voorwaardelijke belofte van het koninkrijk zou een moment van nationale acceptatie veel meer voor de hand liggen. En dat is nu juist wat we níet zien. Een vreemder moment kan men eigenlijk niet kiezen voor de introductie van het koninkrijk. Nee, wat hier gebeurt is een laatste aanbod (parafrase: "Hier is het, u hoeft het alleen maar te grijpen. Het is vlakbij. Het ligt als het ware voor uw neus. Het is bij u gekomen.") alvorens de zonde van afwijzing definitief is en deze niet meer vergeven zal worden voor die overspelige generatie.

F. *Het koninkrijk is in uw midden*³¹⁵

Dit vers, ook wel vertaald met 'in uw binnenste', lijkt de theologie van Kingdom Now! en preterisme te bevestigen, in de zin dat het hier lijkt alsof er een 'geestelijk koninkrijk' in de harten van de navolgingen van Jezus is gelegd. Dat is inderdaad geen vreemde gedachte, als we de tekst in onze Nederlandse vertaling oppervlakkig lezen. Het wordt echter wel vreemd, als we kijken naar welke publiek Jezus aanspreekt. Hij heeft het hier nota bene tegen de Farizeeën!³¹⁶ Als we dit vers dus op de manier willen uitleggen van de preteristen en Kingdom Now-aanhangers, zullen we moeten erkennen dat het geestelijke koninkrijk in de harten van de Farizeeën is gekomen. Dát kan natuurlijk nóóit een geldige interpretatie zijn, zeker na wat we in de vorige paragraaf hebben gezien. Dit waren volgens het evangelie van Johannes namelijk kinderen van de duivel!³¹⁷ Hoe kan het koninkrijk ooit in hun 'binnenste' zijn volgens de uitleg van de preteristen? Dat kan helemaal niet. We moeten dus dieper de grondtekst in duiken om te zien wat hier bedoeld wordt.

Het volgende vreemde aan de uitleg van de preteristen, is dat het volgens hen in dit vers gaat over hoe het koninkrijk ín een volgeling kan komen. Nergens in de Bijbel zien we dat dat zo werkt. We zien juist dat dat altijd andersom gaat; dat iemand het koninkrijk binnengaat en niet andersom.³¹⁸ Bovendien, hoe kon Jozef van Arimathea, een gelovige Farizeeër, nog wachten op het koninkrijk ten tijde van de kruisiging?³¹⁹ Volgens de preteristen was het er toen toch al? Het was toen toch al in 'hun binnenste' ofwel 'hun harten'? Nee. Het is een letterlijk koninkrijk. Het was letterlijk, en het blijft letterlijk.

Hoe moeten we dit vers dan interpreteren? Grammaticus Max Zerwick vertelt dat de Griekse frase die hier in de grondtekst staat, *entos humon*, door tegenwoordige vertalers vaak als 'binnen in u' wordt vertaald, maar dat dat in andere Griekse geschriften van die tijd hoogst ongebruikelijk was, eigenlijk zelfs non-existent. Het zou volgens hem logischer zijn om deze term

---

³¹³ Mattheüs 13:11-17

³¹⁴ Mattheüs 13:13

³¹⁵ Lukas 17:20b-21

³¹⁶ Lukas 17:20a

³¹⁷ Johannes 8:44

³¹⁸ Mattheüs 5:20, 23:13, Johannes 3:5

³¹⁹ Markus 15:43

te vertalen met 'in uw handen', 'in uw keuze' of 'in uw handbereik'. Er zit een voorwaardelijke factor in.³²⁰

Ook theologisch academicus Walter Elwell bevestigt dit. Hij merkt op dat de term *entos humon* héél letterlijk vertaald weliswaar 'binnen in u' betekent, maar dat dit meer een manier van zeggen was die vooral 'voor het grijpen' aanduidde.³²¹ Het is een schoolvoorbeeld van hoe een idioom veel te letterlijk vertaald wordt in een andere taal en daardoor hetgeen ermee gecommuniceerd wordt verloren gaat. Neem het Nederlandse gezegde 'om de tuin leiden'. Het zou vreemd zijn om dat naar het Engels als 'To lead him around the garden' te vertalen. De hele betekenis gaat hierbij verloren en de Engelse lezers zullen niet snappen wat ermee bedoeld wordt. Beter is om een vergelijkbaar idioom te gebruiken in de doeltaal, zoals een 'red herring', wat ongeveer hetzelfde communiceert. Letterlijk vertaald zou dat in onze taal overigens weer met 'rode haring' vertaald worden, waarbij die betekenis weer verloren gaat. We moeten de Bijbel dus in de directe en indirecte context lezen, kijken naar het publiek tegen wie Jezus spreekt en óók rekening houden met de cultuur waarin de mensen destijds leefden. Ze gebruikten heel andere idiomaten, die voor ons lezers en soms als vertalers vaak zelfs niet eens duidelijk zijn.

G. *We moeten wedergeboren worden om het koninkrijk te zien*³²²

Ook dit vers, waar Jezus in gesprek is met Nicodemus, wordt vaak gebruikt om het idee van een alreeds gevestigd geestelijk koninkrijk over te brengen. Ondanks dat het woord koninkrijk tweemaal genoemd wordt in deze verzen, gaat het echter niet over de vestiging ervan maar vooral over de voorwaarden voor het binnengaan ervan. Omdat er verder vrijwel niets inhoudelijks gezegd wordt over het koninkrijk, zal de lezer of toehoorder terug moeten grijpen op hetgeen men al weet, primair vanuit het Oude Testament.

Jezus is verbouwereerd dat Nicodemus, de belangrijkste Farizeeër, die dé autoriteit op het gebied van het toekomstige koninkrijk zou moeten zijn, niet eens de voorwaarden kent.³²³ Hij wijst Nicodemus daarom op een passage in Ezechiël, waarin al geprofeteerd werd over de wedergeboorte.

*"Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar uw land brengen. Ik zal rein **water** op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe **geest** in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van **vlees** geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt."*³²⁴

Vergelijk nu de tekst uit Johannes en merk op dat Jezus een heel duidelijke koppeling maakt met al deze vetgedrukte voorwaarden.

*"Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet geboren wordt uit **water***

³²⁰ Zerwick, M., *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament* (Rome: Pontificio Instituto Biblico, 1996), p. 251-252

³²¹ Elwell, W. & Comfort, P., *Tyndale Bible Dictionary* (Wheaton, IL: Tyndale House), p. 207

³²² Johannes 3:3-5

³²³ Johannes 3:10

³²⁴ Ezechiël 36:24-27

en **Geest**, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan. Wat uit het **vlees** geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest." ³²⁵

We krijgen meer informatie over wat precies dat koninkrijk is, waar Jezus aan refereert, als we de hele passage uit Ezechiël doorlezen. Hoewel het woord koninkrijk niet letterlijk genoemd wordt, is het wel duidelijk dat hiermee het tot heerlijkheid herstelde koninkrijk van Israël bedoeld wordt, zoals we al eerder vaststelden in onder anderen deze paragraaf. Neem bijvoorbeeld deze passages in overweging, de directe context van de verzen waar Jezus aan refereert:

*"Ik zal de mensen op u talrijk maken, heel het huis van Israël, in zijn geheel. De steden zullen bewoond en de puinhopen zullen herbouwd worden. Ik zal mens en dier op u talrijk maken, zij zullen talrijk worden en vruchtbaar zijn. **Ik zal u doen bewonen als in uw vroegere tijden, ja, Ik zal u meer goeddoen dan in uw begin.** Dan zult u weten dat Ik de HEERE ben. Ik zal mensen over u doen lopen, namelijk Mijn volk Israël. Zij zullen u in bezit nemen, u zult voor hen tot erfelijk bezit zijn en u zult hen voortaan niet meer van kinderen beroven. Zo zegt de Heere HEERE: Omdat zij tegen u zeggen: U bent een mensenverslinder, en u bent een land dat uw volken van kinderen berooft, daarom zult u geen mens meer verslinden en uw volken niet meer van kinderen beroven, spreekt de Heere HEERE. **Ik zal de smaad van de heidenvolken over u niet meer doen horen en u zult de schande van de volken niet langer dragen.** U zult uw volken niet meer doen struikelen, spreekt de Heere HEERE."* ³²⁶

De vetgedrukte gedeeltes geven aan dat Ezechiël hier een periode beschrijft die nog onvervuld is. Is Israël er sinds het jaar 32 AD ooit beter aan toe geweest dan in de tijd van Salomo? Natuurlijk niet. Het land was onder Romeins bewind in die periode, net als in 70 AD toen Jeruzalem vernietigd werd. In 135 AD werd zelfs nog veel méér in Judea vernietigd ³²⁷ en kwamen er dus juist alleen maar meer puinhopen bij in plaats van dat zij opgebouwd werden. Ook heeft Israël door de eeuwen heen tot vandaag de dag de schande moeten dragen, onder andere door het afwijzen van haar Verlosser. Antisemitisme was er in de tijd van de katholieken, protestanten en de islam. ³²⁸ Wat is dit voor periode, waar Ezechiël het over heeft? Laten we nog eens wat verzen in overweging nemen.

*"Mensenkind, toen het huis van Israël in hun land woonde, toen verontreinigden zij dat met hun weg en met hun daden. Hun weg was voor Mijn aangezicht als de onreinheid van een afgezonderde vrouw. Toen stortte Ik Mijn grimmigheid over hen uit omwille van **het bloed dat zij in het land vergoten hadden**, en vanwege hun stinkgoden waarmee zij het verontreinigd hadden. Ik **verstrooide hen onder de heidenvolken** en zij werden verspreid over de landen. Ik heb hen geoordeeld overeenkomstig hun weg en overeenkomstig hun daden. Toen zij aankwamen bij de heidenvolken waarheen zij gegaan waren, ontheiligden zij Mijn heilige Naam, omdat men van hen zei: Deze mensen zijn het volk van de HEERE en toch zijn zij uit Zijn land vertrokken. Maar Ik spaarde hen vanwege Mijn heilige Naam. Het huis van Israël had die ontheiligd onder de heidenvolken waarheen zij gegaan waren. Zeg daarom tegen het huis van Israël: Zo zegt de Heere HEERE: Ik doe het niet om u, huis van Israël, maar om Mijn heilige Naam, die u ontheiligd hebt onder de heidenvolken waarheen u gegaan bent."* ³²⁹

---

³²⁵ Johannes 3:5-6

³²⁶ Ezechiël 36:10-15

³²⁷ Encyclopedia Britannica, [Simon Bar Kokhba](#)

³²⁸ Encyclopedia Britannica, [Anti-Semitism](#)

³²⁹ Ezechiël 36:17-22

De periode vóóordat het volk Israël hersteld wordt, wordt hier ook duidelijk beschreven. Het is een periode waar Israël verstrooid is over de heidenvolken. In meervoud. Het gaat hier dus niet over de ballingschap in Babylonië. Dat is maar één land. Nee, het gaat hier over de diaspora. Die was er in de tijd van de apostelen,³³⁰ maar die werd na de vernietiging van Jeruzalem natuurlijk alleen maar groter. Pas in 1948 kwam er een ommekeer. Het begon met een relatief kleine groep Joden die terugkeerden naar haar thuisland, maar inmiddels wonen er meer Joden in Israël dan in welk ander land dan ook.³³¹ De profetie uit Ezechiël is dus in gang gezet. Maar merk op dat éérst de terugkeer³³² genoemd wordt in het hoofdstuk en daarna pas de wedergeboorte.³³³ Het herstel is gradueel. Maar de wedergeboorte is heel plotseling, een gevolg van nationale bekering en rouw.³³⁴ Voor ons christenen werkt dat op individueel niveau ongeveer hetzelfde, maar er zijn wel verschillen. De wedergeboorte is heel plotseling, en door te geloven in Hem ontvangen wij inderdaad eeuwig leven.³³⁵ Jezus koppelt het idee van individuele bekering hier aan de nationale bekering die Israël nog te wachten staat in de toekomst.³³⁶ Er zit een overlap in, maar de beloften aan de kerk zijn anders dan de beloften aan Israël. Aan het volk Israël was een letterlijk koninkrijk beloofd. We moeten die ideeën niet door elkaar halen. Want de bekering van Israël ligt nog in de toekomst, en daarom het ingaan van dat koninkrijk evenzo. Laten we nog een paar teksten uit het hoofdstuk van Ezechiël bekijken, waar Jezus aan refereert.

*"Zo zegt de Heere HEERE: Op de dag dat Ik u reinig van al uw ongerechtigheden, zal Ik de steden doen bewonen en zullen de puinhopen herbouwd worden. Het verwoeste land zal bewerkt worden, in plaats van een woestenij te zijn voor de ogen van ieder die erdoorheen trekt. Zij zullen zeggen: Dit land, dat verwoest was, is **als de hof van Eden geworden**. De steden die verwoest lagen, verwoest en afgebroken, zijn versterkt en bewoond. Dan zullen **de heidenvolken die om u heen overgebleven zijn**, weten dat Ik, de HEERE, Zelf herbouw wat afgebroken is en beplant wat verwoest is. *Ik, de HEERE, heb gesproken en Ik zal het doen.* Zo zegt de Heere HEERE: Opnieuw zal Ik hierom door het huis van Israël gevraagd worden om dit voor hen te doen. Ik zal hen even talrijk aan mensen maken als aan schapen. Als met de geheiligde schapen, als met de schapen van Jeruzalem op hun vaste feestdagen, zo vol zullen de verwoeste steden worden met kudden mensen. Dan zullen zij weten dat Ik de HEERE ben."*³³⁷

In de vetgedrukte stukken tekst wordt duidelijk dat hier iets wordt beschreven dat nog niet vervuld is op enig moment in de geschiedenis. De hof van Eden is de meest pure vorm van een aardse samenleving die u maar kunt bedenken. Een preterist die dat wil vergelijken met enige periode ná 32 AD, heeft zijn huiswerk niet goed gedaan. Dit valt niet te vergeestelijken. Zo'n uitspraak koppelt terug aan wat Jesaja³³⁸ er bijvoorbeeld over zegt. Dat de wolf naast het lam zal liggen, zonder problemen. Een leeuw zal stro eten als een rund. Het andere vetgedrukte gedeelte refereert aan wat Zacharia³³⁹ bijvoorbeeld zegt over het millennium, wat natuurlijk dat toekomstige koninkrijk is. De grotere context van dit hoofdstuk uit Ezechiël is dan ook compleet eschatologisch.

---

³³⁰ 1 Petrus 1:1

³³¹ Arutz Sheva, [Minister: It's Official – More Jews in Israel Than in US](#)

³³² Ezechiël 36:24

³³³ Ezechiël 36:25-27

³³⁴ Zacharia 12:10-14

³³⁵ Johannes 3:16

³³⁶ Romeinen 11:25-26

³³⁷ Ezechiël 36:33-38

³³⁸ Jesaja 65:25

³³⁹ Zacharia 14:16-19

- I. Ezechiël 33 spreekt over de noodzaak tot prediking over Israëls restauratie.
- II. Ezechiël 34 spreekt over de letterlijke terugkomst van David in het millennium.
- III. Ezechiël 35 spreekt over de letterlijke vernietiging van Edom in de toekomst.
- IV. Ezechiël 37 spreekt net als hoofdstuk 36 in andere idiomen over de geestelijke restauratie.
- V. Ezechiël 38 en 39 spreken over een toekomstige oorlog die leidt tot die restauratie.
- VI. Ezechiël 40 tot 46 spreekt over een letterlijke toekomstige tempel in het millennium.
- VII Ezechiël 47 en 48 spreken over de letterlijke verdeling van het land Israël en het erfgoed.

Het is nu hopelijk compleet duidelijk geworden dat het feit dat Jezus het koninkrijk noemt, geen nieuwe inzichten over de status van dat koninkrijk brengen. Hij laat het ongedefinieerd omdat een Joodse schriftgeleerde goed op de hoogte was van wat het koninkrijk was, gezien het feit dat de profeten in Oude Testament er vele passages aan wijden.. Hij bevestigt hier alleen een voorwaarde voor het ingaan ervan, die Nicodemus 'even vergeten' was. Er is dus geen nieuwe informatie over het koninkrijk, alleen informatie die Ezechiël al 600 jaar eerder had opgeschreven. En vanuit die informatie wordt duidelijk dat het koninkrijk toekomstig is. Het was er nog niet in de tijd van Ezechiël, niet in de tijd van Jezus, en ook nog niet in onze tijd, zoals we hebben ontdekt.

H. *Sommigen zouden niet sterven voordat Jezus met heerlijkheid in Zijn koninkrijk zal komen* ³⁴⁰

Omdat Jezus in deze tekst aangeeft dat sommigen die bij Hem staan niet zullen sterven voordat zij de Mensenzoon in Zijn koninkrijk hebben zien komen, gaan preteristen ervan uit dat het koninkrijk daarom wel in geestelijke vorm moest zijn gekomen. Hierbij moet men de tekst echter compleet van de context losweken, om tot zo'n conclusie te kunnen komen. Want in het volgende hoofdstuk wordt meteen duidelijk waar Jezus over sprak.

"En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes, zijn broer, met Zich mee en bracht hen op een hoge berg, alleen hen. En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn kleren werden wit als het licht. En zie, aan hen verschenen Mozes en Elia, die met Hem spraken. Petrus antwoordde en zei tegen Jezus: Heere, het is goed dat wij hier zijn; laten wij, als U wilt, hier drie tenten maken, voor U een, voor Mozes een, en een voor Elia. Terwijl hij nog sprak, zie, een lichtende wolk overschaduwde hen; en zie, een stem uit de wolk zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb; luister naar Hem! En toen de discipelen dit hoorden, wierpen zij zich met het gezicht ter aarde en werden zeer bevreesd. En Jezus kwam bij hen, raakte hen aan en zei: Sta op en wees niet bevreesd. Toen zij hun ogen opsloegen, zagen zij niemand dan Jezus alleen. En toen zij van de berg afdaalden, gebod Jezus hun: Vertel niemand van wat u gezien hebt, totdat de Zoon des mensen opgestaan is uit de doden." ³⁴¹

De hoofdstukindeling van de Bijbel is niet origineel. Het is een kunstmatige manier om de Bijbel in te delen, veel later bedacht door christenen met de beste bedoelingen. ³⁴² Hierdoor gaat verloren dat Mattheüs de uitspraak van Jezus aan het slot van het vorige hoofdstuk wilde koppelen aan de verheerlijking op de berg 6 dagen later. Petrus vertelt hier nota bene over in zijn zendbrief.

"Want wij zijn geen kunstig bedachte verzinsels gevolgd, toen wij u de kracht en de komst van onze Heere Jezus Christus bekendmaakten, maar wij zijn ooggetuigen geweest van Zijn majesteit.

³⁴⁰ Mattheüs 16:27-28

³⁴¹ Mattheüs 17:1-9

³⁴² Dr. Woods, A. M., *The Coming Kingdom* (Grace Gospel Press, Minnesota, 2016), p. 229

Want Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen, toen een stem als deze van de verheven heerlijkheid tot Hem kwam: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb. En deze stem hebben wij gehoord, toen deze vanuit de hemel kwam, terwijl wij met Hem op de heilige berg waren." ³⁴³

Vergelijk dit eens met de tekst uit Mattheüs en beoordeel zelf of Petrus het hier over dezelfde heerlijkheid heeft waar Jezus het ook over heeft.

"Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader, met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder vergelden naar zijn daden. Voorwaar, Ik zeg u: Er zijn sommigen van hen die hier staan, die de dood niet zullen proeven voordat zij de Zoon des mensen hebben zien komen in Zijn Koninkrijk. En na zes dagen nam Jezus Petrus en Jakobus en Johannes, zijn broer, met Zich mee en bracht hen op een hoge berg, alleen hen. En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn kleren werden wit als het licht. En zie, aan hen verschenen Mozes en Elia, die met Hem spraken. Petrus antwoordde en zei tegen Jezus: Heere, het is goed dat wij hier zijn; laten wij, als U wilt, hier drie tenten maken, voor U een, voor Mozes een, en een voor Elia. Terwijl hij nog sprak, zie, een lichtende wolk overschaduwde hen; en zie, een stem uit de wolk zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb; luister naar Hem! En toen de discipelen dit hoorden, wierpen zij zich met het gezicht ter aarde en werden zeer bevreesd. En Jezus kwam bij hen, raakte hen aan en zei: Sta op en wees niet bevreesd. Toen zij hun ogen opsloegen, zagen zij niemand dan Jezus alleen." ³⁴⁴

Wat hier gebeurde, was geen permanente vestiging van het koninkrijk, maar een voorproefje ervan. Want merk op dat de verheerlijking ook weer tot een einde komt, als de discipelen hun ogen weer opslaan. Het is iets heel tijdelijks. Er staat dan ook niet dat het koninkrijk permanent zal komen, maar alleen dat enkele van Zijn discipelen Hem in Zijn koninkrijk zullen zien komen. Ook de beschrijving van Markus ³⁴⁵ koppelt deze twee evenementen, maar dan wél in hetzelfde hoofdstuk. Hij legt meer de focus op de 'kracht van het koninkrijk' wat evident was door de gloriëwolk die op Jezus nederdaalde. Het was een bekrachtiging van God Zelf dat Jezus de Uitverkoren Koning was van dat toekomstige koninkrijk. Jezus werd bekleed met macht, kracht en autoriteit. De heerschappij rustte als het ware op Zijn schouders. ³⁴⁶ Omdat een koning en Zijn koninkrijk in het Joodse gedachtegoed altijd samengaan als paard en wagen, was het idee dat het koninkrijk nabij was present, getuige de aanwezigheid van de Koning. ³⁴⁷ Het lag als het ware voor het grijpen. ³⁴⁸ Het koninkrijk werd uiteindelijk uitgesteld, omdat men de Koning afwees. Nogmaals; als men de Koning afwijst, wijst men ook het koninkrijk van de Koning af. Pas vele generaties later zou het opnieuw aangeboden worden, maar dan moet er wel aan de voorwaarden worden voldaan. Nationale rouw en bekering. En dat zal gaan gebeuren, vertelt Zacharia. ³⁴⁹

Mocht u nog steeds niet overtuigd zijn, overweeg dan wat de apostel Johannes in zijn Openbaring in dit kader vertelt. Hij ziet het koninkrijk komen, ³⁵⁰ Jezus nu écht Koning worden

³⁴³ 2 Petrus 1:16-18

³⁴⁴ Mattheüs 16:27-17:8

³⁴⁵ Markus 9:1-9

³⁴⁶ Jesaja 9:5

³⁴⁷ Dr. Woods, A.M., *The Coming Kingdom* (Grace Gospel Press, Minnesota, 2016), p. 218-219

³⁴⁸ Zie paragraaf 15F, p. 36-37

³⁴⁹ Zacharia 12:10-14, Zacharia 6:12-15, met de nadruk op het woord **als** in vers 15.

³⁵⁰ Openbaring 12:10

over alles en iedereen³⁵¹ en Hem regeren samen met ons als koningen en priesters.³⁵² Hij was één van de discipelen tegen wie Jezus zei dat sommigen van hen Hem zouden zien komen in Zijn koninkrijk met kracht. We hoeven dus niet automatisch naar de conclusie te springen dat het koninkrijk om die reden ergens in de 1e eeuw al gevestigd zou moeten zijn.

I. *Mijn koninkrijk is niet van deze wereld*³⁵³

Dit vers in het evangelie van Johannes wordt ook regelmatig gebruikt door preteristen om te onderbouwen dat Jezus' koninkrijk een geestelijk koninkrijk is. We kunnen echter 3 redenen noemen waarom Jezus hier niet de existentie van Zijn letterlijke, toekomstige aardse koninkrijk ontkende.

I. Jezus maakt deze statement vrij laat in Zijn bediening, eigenlijk vlak voor de kruisiging. Hij spreekt hier tegen Pilatus. Het aanbod van het koninkrijk³⁵⁴ was al genegeerd door de Joodse leiders³⁵⁵ en zelfs komen te vervallen voor die generatie.³⁵⁶ Wat Jezus hiermee communiceerde naar Pilatus, was daarom vooral dat Zijn koninkrijk voor Pilatus geen rivaliserend koninkrijk was. Het vormde geen bedreiging, want het was toch al uitgesteld naar een veel later moment in de geschiedenis.

II. Een ander belangrijk woord in deze tekst is het woord *nu*. Ook hiermee geeft Jezus weer aan dat het koninkrijk op dit moment geen bedreiging vormt, omdat het **nu** niet van hier is. Jezus ontkende dus niet dat het een aards koninkrijk was, en ontkende ook niet dat het ooit zou komen, maar vertelt alléén dat het **niet op dit moment** zal komen. Het zou ook vreemd zijn als Jezus zo'n belangrijk detail aan een heiden bekend zou maken, wetende dat Hij Zijn diepste geheimen vrijwel exclusief met Zijn discipelen deelde. Bovendien vroegen de discipelen zich na Jezus' opstanding nog steeds af waar het koninkrijk bleef,³⁵⁷ dus ook in dat opzicht is het vreemd om deze uitspraak als een uitspraak over een reeds gevestigd geestelijk koninkrijk te bestempelen.

III. Ten slotte verloochent Jezus allermint de fysiek-aardse oorsprong van Zijn koninkrijk. Hij beaamt dat Zijn koninkrijk hier niet vandaán komt, getuige het woord *van*. Het Griekse woord *ek*, dat hier in de grondtekst gebruikt wordt, duidt op de herkomst van een voorwerp³⁵⁸ en er is dus geen sprake van een tegenstelling tot eerdere beweringen. Zijn koninkrijk komt immers **vanuit** de hemelen,³⁵⁹ op aarde.³⁶⁰ Het komt dus inderdaad **niet van deze wereld**, maar komt uiteindelijk wel **op deze wereld**.

J. *Alle autoriteit is aan Jezus gegeven*³⁶¹

Ook dit vers wordt graag door preteristen en Kingdom Now-aanhangers gebruikt om hun these te onderbouwen dat Jezus' koninkrijk reeds op aarde is, zij het in geestelijke vorm. Er zijn in elk geval 4 redenen te noemen waarom zo'n uitgangspunt vanuit dit vers niet houdbaar is.

³⁵¹ Openbaring 19:6

³⁵² Openbaring 20:4-6

³⁵³ Johannes 18:36

³⁵⁴ Mattheüs 3:2, 4:17, 10:5-7

³⁵⁵ Mattheüs 12:24

³⁵⁶ Mattheüs 21:43

³⁵⁷ Handelingen 1:3-6

³⁵⁸ Blue Letter Bible, [Ek](#)

³⁵⁹ Daniël 2:44

³⁶⁰ Daniël 2:35

³⁶¹ Mattheüs 28:18-20

I. Het woord koninkrijk is absent in de tekst, en ook in de context.

II. Als Jezus Zijn autoriteit volledig zou uitoefenen, is het gek dat we juist een grote afvalligheid zien in het huidige tijdperk. Ook in de tijd van de apostelen werd dit al voorspeld aan diverse gemeentes.³⁶² Daarom moeten we voorzichtig zijn met aan te nemen dat wanneer iemand autoriteit heeft ontvangen, hij die ook uit zal voeren. Denk bijvoorbeeld aan het eerder genoemde voorbeeld van David, die al gezalfd was door Samuël, die daartoe gemachtigd was door God Zelf.³⁶³ Hij was in feite al klaar om het koningschap op te eisen, maar er zat nog een bezetter op de troon. Saul. Het is een profetisch model van hoe Christus ook al Koning is, maar pas volledige autoriteit zal laten gelden als de bezetter van de troon is gestoten. Hoe kan de kerk immers zó afglijden dat Jezus geen gezag meer over hen heeft in de laatste van 7 brieven uit het boek Openbaring?³⁶⁴ Jezus staat buiten de kerk en klopt op de deur. Hij mag er niet eens meer in! Deze naam van deze afvallige kerk, die van Laodicea,³⁶⁵ is een samenstelling van 2 Griekse woorden. Het woord *laos*,³⁶⁶ wat *mensen* betekent. En *deka*,³⁶⁷ wat *recht handhaven* betekent. Het is in feite dus een democratie. Hoe kan het dan dat de mensen regeren, terwijl Jezus zou moeten regeren met volledige autoriteit? Met een ijzeren staf? Men moet wel heel creatief met Bijbelverzen omgaan om zo'n uitleg te kunnen verkopen. Het boek Hebreëen geeft uitleg over wanneer Zijn volledige autoriteit zal uitgeoefend zal gaan worden.

*"Maar Deze, een slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechter hand Gods; Voorts verwachende, **totdat** Zijn vijanden gesteld worden tot een voetbank Zijner voeten."*³⁶⁸

Deze tekst is een citaat van een Psalm,³⁶⁹ waar ook het woord **totdat** duidelijk vermeld staat. Éerst zullen dus alle vijanden van Hem tot Zijn voetenbank moeten worden, voordat Hij volledige autoriteit zal uitoefenen. Dat is inclusief Satan. Dat is dan ook de reden dat Satan eerst in de bodemloze put wordt gegooid, vlak voordat Jezus zal gaan regeren in Zijn 1000-jarige koninkrijk.³⁷⁰ Ziet u hoe dit allemaal perfect past?

III. Door de de autoriteit van het koninkrijk toe te passen op de kerk, breekt men met het complete paradigma van het koninkrijk dat in het volledige Oude Testament wordt gebracht. Het koninkrijk was namelijk beloofd aan een fysiek Israël, niet primair aan de kerk. Het zou een hermeneutische breuk zijn, die overigens onnodig is. Wanneer we het beeld volgen van het koninkrijk dat ontstaat na het lezen van het Oude Testament, zien we dat dit fysieke koninkrijk keer op keer aan een fysiek Israël wordt beloofd. Wat preteristen doen is dus een typisch voorbeeld van eisegese,³⁷¹ waarbij men al van tevoren een vooronderstelling heeft en die vervolgens op de Bijbel probeert te forceren.

IV. Het betreffende vers moet niet los geweekt worden van de verzen die erop volgen. De

³⁶² Handelingen 20:29-31, 2 Timotheüs 3:13

³⁶³ 1 Samuël 16:1-13

³⁶⁴ Openbaring 3:14-22

³⁶⁵ Blue Letter Bible, [Laodikeia](#)

³⁶⁶ Blue Letter Bible, [Laos](#)

³⁶⁷ Blue Letter Bible, [Deka](#)

³⁶⁸ Hebreëen 10:12-13, Statenvertaling

³⁶⁹ Psalm 110:1

³⁷⁰ Openbaring 20:1-3

³⁷¹ Encyclo, [Eisegese](#)

zogenaamde 'grote opdracht' begint in het Grieks met de woorden *poreuthentes oun*,³⁷² wat *gaat daarom heen* (en onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen) betekent. Het woord *oun*, of in het Nederlands *daarom* (vaak vertaald als *dan*, maar in de King James Vertaling als *daarom*) koppelt duidelijk terug naar het waarom van de grote opdracht. Jezus heeft weliswaar alle autoriteit, maar oefent deze slechts gelimiteerd uit. Niet in de zin van de troon van David, maar in de zin van het versterken van Zijn kerk om de grote opdracht uit te oefenen. Nogmaals, bedenk dat het hele woord koninkrijk nergens in het vers of de context voorkomt. Het is een foutieve inferentie van de preteristen en Kingdom Now-aanhangers. Want waar Jezus op de troon van David Zijn macht uitoefent vanuit Israël, specifiek de stad Jeruzalem,³⁷³ worden de discipelen juist opgedragen om wég te gaan uit Jeruzalem en zelfs uit Israël om het goede nieuws te brengen. Dit is tegengesteld en kán dus niet over hetzelfde gaan.

K. *De apostelen prediken het koninkrijk in Handelingen*³⁷⁴

Het woord koninkrijk wordt in het boek Handelingen maar liefst 8 keer genoemd, en dat geeft de preteristen het idee dat het koninkrijk om die reden ook aanwezig moest zijn. Maar dat is natuurlijk wel heel simpel geredeneerd. We zullen uit de context moeten filteren wat er precies bedoeld wordt als de apostelen over het koninkrijk spreken. McClain schrijft dat de frase *koninkrijk van God* weliswaar 8 maal voorkomt in het boek Handelingen, maar de apostelen hier altijd op een vrijwel eschatologische manier over spreken.³⁷⁵ Nergens blijkt uit de tekst dat het koninkrijk alreeds gevestigd is. In het eerste hoofdstuk van Handelingen is dat zonder meer duidelijk, aangezien de discipelen zich hardop afvragen wanneer Jezus Zijn koninkrijk gaat herstellen. Jezus geeft vervolgens een antwoord dat ontwijkend lijkt, maar niet is. Er volgt namelijk een tegenstelling, getuige het woord *maar*.

*"Zij dan die samengekomen waren, vroegen Hem: Heere, zult U in deze tijd voor Israël het Koninkrijk weer herstellen? En Hij zei tegen hen: Het komt u niet toe de tijden of gelegenheden te weten die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft, maar u zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn, zowel in Jeruzalem als in heel Judea en Samaria en tot aan het uiterste van de aarde."*³⁷⁶

Wat hier in feite dus gebeurt, is vergelijkbaar met de zogenaamde grote opdracht die we ook in de vorige paragraaf al bespraken. Jezus geeft hen een andere opdracht. Twee hoofdstukken later zien we wéér dat de apostelen zinspelen op een toekomstige periode van herstel.³⁷⁷ Ook halverwege het boek Handelingen zien we weer dat de discipelen spreken over het herstel van de 'vervallen hut van David'.³⁷⁸ Ze hadden dus duidelijk een verwachting die overeenstemt met hetgeen wij tot nu toe hebben vastgesteld. Dat Jezus in de toekomst het koninkrijk zou gaan herstellen van Israël³⁷⁹ op een manier zoals nooit tevoren. De passage in het hoofdstuk ervoor krijgt hierdoor een veel duidelijkere context, dat wij 'door veel verdrukking het

³⁷² Blue Letter Bible, [Matthew 28:19](#)

³⁷³ Jesaja 2:2-3, Zacharia 14:16-18

³⁷⁴ Handelingen 1:3, 6, 8:12, 14:22, 19:8, 20:25, 28:23, 31

³⁷⁵ McClain, A.J., *The Greatness of the Kingdom: An Inductive Study of the Kingdom of God* (Grand Rapids: Zondervan, 1959), p. 424-426

³⁷⁶ Handelingen 1:6-8

³⁷⁷ Handelingen 3:19-21

³⁷⁸ Handelingen 15:13-16

³⁷⁹ Handelingen 1:6

koninkrijk zullen binnengaan.’³⁸⁰ Ook dit bevestigt weer dat we ná de dispensatie van genade³⁸¹ een periode van grote verdrukking³⁸² zullen krijgen, waarna Satan opgesloten wordt en Jezus eindelijk met de Zijnen zal regeren voor 1000 jaren lang in Zijn koninkrijk.³⁸³ Enkele hoofdstukken later zien we dat Paulus een stel Joden in de synagoge probeert te overtuigen van de zaken van het koninkrijk van God. Hieruit kunnen we niet noodzakelijkerwijs opmaken dat het koninkrijk er al is. Daar wordt verder namelijk niets over gezegd in de passage. Ook deze tekst helpt de preteristen dus allerminst. Hetzelfde geldt voor de volgende tekst, die we een hoofdstuk later vinden.³⁸⁴ Paulus noemt enkel dat hij ‘het koninkrijk van God gepredikt heeft’, maar zegt verder niets inhoudelijks over dat koninkrijk. Ten slotte komt de frase ‘koninkrijk van God’ nog tweemaal voor in het laatste hoofdstuk.³⁸⁵ Net als in de vorige instanties worden hier verder geen details gegeven over wat dit koninkrijk dan is. Merk op dat Paulus hierover spreekt met de Joden,³⁸⁶ omdat dit voor hen logischerwijs natuurlijk heel relevant is.

Als we het door Lukas geschreven boek Handelingen in zijn totaliteit bekijken, valt eigenlijk juist op hoe relatief afwezig het idee van het koninkrijk van God is, als we het vergelijken met het eerste gedeelte van Lukas’ schrijven. Het komt ‘slechts’ 8 keer voor in Handelingen. Als we dit vergelijken met de 45 instanties³⁸⁷ dat deze frase voorkomt in het evangelie van Lukas, zou men het idee kunnen krijgen dat het in het boek Handelingen meer op de achtergrond speelde dan in de periode van Jezus’ bediening toen het koninkrijk nog nabij was. De periode dat het koninkrijk nog niet afgewezen was. De hoop op het herstel van de vervallen hut van David was nu daarom verder weg dan eerst en de focus lijkt meer op de verkondiging van het evangelie van Paulus te liggen. Merk op dat er een enorm verschil zit tussen het evangelie van Paulus en het evangelie van het koninkrijk. Het publiek is anders en de implicaties zijn ook verschillend.³⁸⁸

L. *We moeten waardig wandelen voor het koninkrijk*³⁸⁹

Het feit dat het koninkrijk in de tijd van Paulus’ bediening in een staat van uitstelling is, betekent natuurlijk niet automatisch dat Paulus er nooit over praat. We zagen in het boek Handelingen al dat hij er met de Joden af en toe over sprak. Ook in de zendbrieven zien we daarom af en toe een zinspeling op dat toekomstige koninkrijk. Preteristen zullen er vlot bij zijn om te vermelden dat Paulus er in zijn eerste brief aan de gemeente van Thessaloniki over schrijft dat wij ‘waardig moeten wandelen voor God, Die ons roept tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid.’

³⁸⁰ Handelingen 14:22

³⁸¹ Efeze 3:2

³⁸² Mattheüs 24:21, Openbaring 7:14

³⁸³ Openbaring 20:1-6

³⁸⁴ Handelingen 20:25

³⁸⁵ Handelingen 28:23, 31

³⁸⁶ Handelingen 28:29

³⁸⁷ Blue Letter Bible, [Kingdom in Luke](#)

³⁸⁸ Mattheüs 10:5-7 vertelt dat het evangelie van het Koninkrijk **niet** voor de heidenen en Samaritanen bestemd is. Het is een evangelie waarin letterlijk fysiek herstel vrij centraal staat in het gedachtegoed, in overeenstemming met bijv. Jesaja 11:6-10 of Jesaja 65:17-25. De discipelen mochten daar in Mattheüs 10:8 al een stukje van laten zien, middels tekenen en wonderen. “Genees de zieken, reinig melaatsen, wek doden op en drijf demonen uit,” zijn opdrachten die overeenstemmen met zo’n paradigma. Paulus heeft het daarentegen vaak over het Lichaam van Christus en heeft een meer geestelijke boodschap. Zijn evangelie (Romeinen 2:16, 2 Timotheüs 2:8) was bestemd voor zowel Joden als niet-Joden en legt de nadruk op de opstanding van Jezus die tot ons aller zaligheid dient. In zijn statement in 1 Korinthe 15:1-4 legt hij heel duidelijk uiteen wat zijn evangelie precies is. We moeten geloven in de dood, begrafenissen en opstanding van Jezus. In Efeze 2:8-9 legt hij uit hoe we zalig kunnen worden. Niet door werken, maar door geloof alléén. In het evangelie van het koninkrijk hebben werken juist een veel prominentere rol, zoals wel blijkt als u de Bergrede (Matth. 5-7) goed doorleest. Het is als het ware een instructie over hoe men zich dient te gedragen in dit toekomstige koninkrijk, met grote risico’s als er overtredingen zijn. Zie Matth. 5:20, 22, 29-30, 48, 7:13-14, 19, 21-23 bijv. Dit in contrast tot het evangelie van Paulus, in wiens dispensatie wij onze zaligheid niet kunnen verliezen (Rom. 8:38-39, 1 Kor. 3:10-15, etc.)

³⁸⁹ 1 Thessalonicenzen 2:12

Oppervlakkig gelezen lijkt het hier inderdaad gaat over een koninkrijk dat nú al gevestigd is, maar het laatste woord 'heerlijkheid' verradt dat er juist nog een toekomstig aspect verborgen ligt in dit koninkrijk. We hebben deze heerlijkheid immers nog niet ontvangen. Door deze twee begrippen, koninkrijk én heerlijkheid, in één adem te noemen, is het een logische aanname te stellen dat beide toekomstige realiteiten zijn. Door waardig te wandelen, zullen wij derhalve een grotere erfenis ³⁹⁰ in het koninkrijk en heerlijkheid ³⁹¹ ontvangen in de toekomst. Bovendien geeft het woord *tot*, dat vooraf gaat aan de frase *Zijn koninkrijk*, al aan dat men er nog niet ín is. Als wij worden opgeroepen tot vaccinatie, betekent dit nog niet dat wij al gevaccineerd zijn. Paulus spreekt hier tegen broeders, ³⁹² niet tegen ongelovigen. Waarom zou hij hen opnieuw oproepen tot het koninkrijk als zij er alreeds in waren? Kunnen broeders en zusters zomaar het koninkrijk in- en uitlopen door onwaardig te wandelen? Andermaal wordt dus duidelijk dat de leer van de preteristen en Kingdom Now-aanhangers geen hout snijdt.

M. *Het koninkrijk bestaat niet in woorden, maar in kracht* ³⁹³

Hoewel het erop lijkt dat het koninkrijk in dit vers reeds bestaat, brengt een nauwkeurige studie van de context ons tot andere inzichten. In eerdere verzen van dat hoofdstuk spreekt Paulus duidelijk over toekomstige zaken. ³⁹⁴ Door aan te nemen dat het koninkrijk reeds gerealiseerd is, zou Paulus zichzelf tegenspreken door over deze toekomstige dingen te praten. Want waarom zou Paulus dan **in de toekomstige tijd** spreken over het moment dat de Heere komt, het moment dat wij lof ontvangen en met Hem zullen regeren? Overigens is het werkwoord *bestaat* in de Herziene Statenvertaling geïnfereerd en niet origineel. ³⁹⁵ Het voert dus te ver om op grond van een woord dat niet eens in de grondtekst staat, de doctrine op te bouwen dat het koninkrijk reeds in gevestigde vorm aanwezig was op aarde. Verder meldt de theoloog McClain dat het woord *kracht* hier in een toekomstige zin gebruikt kan worden, en dat dit ook voor de hand ligt. In de brief aan de Hebreëen is dat bijvoorbeeld het geval, wanneer de schrijver van deze brief meldt dat sommige mensen 'hebben geproefd van de **krachten** van de **komende wereld**'. ³⁹⁶ Dit Griekse woord *dynamis* ³⁹⁷ is hier hetzelfde in beide verzen en tevens in beide gevallen gebruikt om de komende wereld of eeuw te beschrijven, die van het koninkrijk dat komt. Ook de andere instanties waarin de term *koninkrijk* in deze brief aan de Korinthiërs voorkomt, verwijst het naar een toekomstig koninkrijk. ³⁹⁸

N. *Jezus moet koning zijn totdat alle vijanden aan Zijn voeten liggen* ³⁹⁹

Wanneer we vluchtig zo'n passage los van haar context lezen, kan het idee ontstaan dat Jezus' koninkrijk ook vóór het maken van Zijn vijanden tot voetenbank, aanwezig moet zijn. Als we echter de context bekijken, gaat het hier duidelijk over de toekomstige wederopstanding, ieder in zijn eigen orde. ⁴⁰⁰ Éerst Jezus als de Eersteling, daarna de gelovige doden ⁴⁰¹ bij de

³⁹⁰ Romeinen 8:17

³⁹¹ 1 Korinthe 15:40-42, 1 Korinthe 3:10-15

³⁹² 1 Thessalonicenzen 1:4

³⁹³ 1 Korinthe 4:20

³⁹⁴ 1 Korinthe 4:5, 8

³⁹⁵ In de HSV is het woord *bestaat* niet gecursiveerd, maar in de King James Vertaling is dat wél zichtbaar. Ook in de grondtekst mist het woord *bestaat*. Zie ook de Blue Letter Bible, [1 Corinthians 4:20](#)

³⁹⁶ Hebreëen 6:5

³⁹⁷ Blue Letter Bible, [Dynamis](#), McClain, *The Greatness of the Kingdom*, p. 435

³⁹⁸ 1 Kor. 6:9-10, de werkwoordcombinatie 'zullen beërven' hier staat in de toekomstige tijd. 1 Kor. 15:24, 50 idem dito.

³⁹⁹ 1 Korinthe 15:22-28

⁴⁰⁰ 1 Korinthe 15:22

⁴⁰¹ 1 Korinthe 15:23

opname ⁴⁰² en ten slotte de opstanding van de ongelovige doden. ⁴⁰³ Vervolgens vertelt Paulus dat 'daarna het einde komt, wanneer Jezus het koninkrijk aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan.' ⁴⁰⁴ Er ontstaat nu een tijdlijn:

- I. Jezus staat op als Eersteling
- II. Daarna staan wij, de heiligen, dood of levend, op
- III. Vervolgens begint de bedeling van het 1000-jarige koninkrijk
- IV. Er komt een opstand, onder leiding van Gog en Satan ⁴⁰⁵
- V. Pas daarna staan de overige, ongelovige doden op ⁴⁰⁶
- VI. En ten slotte zal Jezus de laatste vijand, de dood verslaan en alles overdragen ⁴⁰⁷

Wanneer we nu nóg eens kijken naar deze uitspraak uit de Korinthebrief, wordt helemaal duidelijk wat Paulus bedoelt met de uitspraak dat Jezus Koning moet zijn totdat alle vijanden aan Zijn voeten liggen. We hebben het hierbij over de dispensatie of bedeling van het 1000-jarige koninkrijk. In deze periode moet Jezus Koning zijn, totdat met de laatste vijand, de dood, afgerekend is.

O. *Het koninkrijk bestaat niet uit eten en drinken* ⁴⁰⁸

We hebben al eerder ⁴⁰⁹ kort stilgestaan bij deze tekst uit Romeinen. Kingdom Now-aanhangers en preteristen gebruiken deze tekst graag om een geestelijke uitleg van het koninkrijk in de huidige tijd te forceren, maar dat is niet wat Paulus hier bedoelt. Er zal wel degelijk letterlijk gegeten en gedronken worden in het toekomstige koninkrijk. In het evangelie van Mattheüs ⁴¹⁰ aangezien men 'van oost en west aan de tafel zal gaan met Abraham, Izaak en Jakob in het koninkrijk der hemelen'. Wat hiermee dus eigenlijk gezegd wordt, is dat eten en drinken niet het belangrijkste zal zijn in dit koninkrijk. Hier wordt niet mee ontkend dat het een fysiek koninkrijk is, maar er wordt door middel van een idioom duidelijk gemaakt waar de prioriteiten liggen. Het is een heel gebruikelijke manier voor Joden om dat zo uit te drukken. ⁴¹¹ Iets dergelijks zien we in Hosea, ⁴¹² waar God aangeeft dat Hij 'vreugde vindt in goedertierenheid en niet in offers'. Hiermee wordt idiomatisch niet ontkend dat God vreugde vindt in offers, want we weten al vanaf de eerste bladzijden van de Bijbel dat dat wél zo is. ⁴¹³ Nee, hiermee wil God aangeven waar de prioriteit ligt. Het gaat om de hartgesteldheid waarmee het offer gedaan wordt. Ook in andere passages zoals in Mattheüs, ⁴¹⁴ zien we dergelijke uitspraken. Wanneer Jezus zegt dat we 'geen schatten op aarde moeten verzamelen', bedoelt Hij niet meteen dat we nooit geld op de bank mogen zetten, aangezien dat in zou druisen tegen het principe 'slimme gebruik van de valse mammon' uit de gelijkenis van de oneerlijke rentmeester. ⁴¹⁵ Nee, ook hier is de

⁴⁰² 1 Thessalonicenzen 4:16-17

⁴⁰³ Openbaring 20:5, 12-15

⁴⁰⁴ 1 Korinthe 15:24

⁴⁰⁵ Openbaring 20:7-10

⁴⁰⁶ Openbaring 20:12-13

⁴⁰⁷ Openbaring 12:14

⁴⁰⁸ Romeinen 14:17

⁴⁰⁹ Paragraaf 15B, p. 33

⁴¹⁰ Mattheüs 8:11

⁴¹¹ Dr. Woods, A.M., *The Coming Kingdom*, p. 297

⁴¹² Hosea 6:6

⁴¹³ Genesis 4:4

⁴¹⁴ Mattheüs 6:19-20

⁴¹⁵ Lukas 16:8-9

strekking van de uitspraak weer dat we onze prioriteiten duidelijk moeten hebben. Ook in de vorige paragraaf bespraken we dat 'het koninkrijk van God niet bestaat uit woorden maar uit kracht', waarmee niet gezegd wordt dat er nooit gepraat zal worden. Er zijn talloze voorbeelden van deze manier van zeggen in de Bijbel.

Verder kan het Griekse grondwoord *estin*, wat vertaald is met *bestaat* (in de King James vertaling vertaald met *is*), ook wijzen op een meer juridische benadering van het zelfstandige naamwoord waar het naar verwijst, in dit geval het koninkrijk, zo pleit dr. Andrew Woods van Chafer Theological Seminary. De nadruk zou dan komen te liggen op de juridische elementen waar het uit bestaat, in plaats van dat er echt verteld wordt *dát* het bestaat ofwel alreeds een volledig tastbare realiteit is. Men kan het woord *estin* als een *de jure* (juridisch) of een *de facto* (feitelijk) woord benaderen.⁴¹⁶ Vergelijk het met een beschrijving van een perpetuum mobile. Dit is een apparaat dat eeuwig blijft voortbewegen zonder toevoeging van energie.⁴¹⁷ Zo'n apparaat is nog nooit uitgevonden omdat dat theoretisch vooralsnog onmogelijk lijkt, maar merk op dat het woord *is* hier vooral de technische, meer juridische vereisten uitdrukt in plaats van dat het een uitspraak doet over de feitelijke existentie ervan.

Ook op andere plekken in de Bijbel zien we dit verschil duidelijk in beeld. In Filippenzen⁴¹⁸ worden we bijvoorbeeld burgers van de hemel genoemd. Hiermee bedoelt Paulus niet te zeggen dat wij letterlijk op dit moment in de hemel aanwezig zijn. Nee, hij bedoelt dat wij juridisch gezien legaal burgers van de hemel zijn, hoewel uitwonend.⁴¹⁹ Ook in Efeze⁴²⁰ zien we zoiets, waar Paulus ons zittend met Christus in de hemelse gewesten noemt. We zijn hier niet letterlijk aanwezig, maar Paulus geeft hier aan dat wij juridisch gezien recht hebben op een plek in die realiteit, wanneer wij daar zullen komen.

Ten slotte is de context van het vers ook duidelijk futuristisch. De eerdere verzen geven daar overduidelijk blijk van.⁴²¹ Hoewel wij hier als christen nog op aarde zijn en te maken hebben met fysieke zaken zoals eten en drinken, moeten we elkaar daarom niet veroordelen, want dat is Jezus' taak bij de rechterstoel, waarna het koninkrijk van God op aarde gevestigd zal worden. Beter richten wij ons daarom op de gerechtigheid en vrede die daar zal heersen. Dat is in essentie wat er gezegd wordt, als we rekening houden met de context.

*P. Jezus is Koning der koningen en Heer der heren*⁴²²

Preteristen lezen in dit vers dat Jezus wel degelijk alreeds Koning is over alle anderen en daarom Zijn koninkrijk nu al een realiteit is. We stonden al eerder stil bij het verschil tussen het koning zijn en de feitelijke uitoefening ervan, zeer visueel door bijvoorbeeld koning David die al in het eerste boek van Samuël⁴²³ werd gezalfd maar pas in het tweede boek van Samuël⁴²⁴ het koningschap opeiste. Net als in de tijd van David zit er momenteel een bezetter op de troon. Satan, de god van deze wereld (of eeuw), zo vertelt Paulus.⁴²⁵ Jezus ís weliswaar Koning, maar

⁴¹⁶ Dr. Woods, A.M., *The Coming Kingdom*, p. 298

⁴¹⁷ Encyclo, [Perpetuum mobile](#)

⁴¹⁸ Filippenzen 3:20

⁴¹⁹ 2 Korinthe 5:8-9

⁴²⁰ Efeze 2:6

⁴²¹ Romeinen 14:10-12

⁴²² 1 Timotheüs 6:15a

⁴²³ 1 Samuël 13

⁴²⁴ 2 Samuël 2

⁴²⁵ 2 Korinthe 4:4, Lukas 4:5-8 laat ook zien dat Satan een juridische claim op de wereld heeft. Want als dat niet zo was, waarom zei Jezus dat dan niet? Jezus ontkende de juridische claim die Satan legde op de aarde, niet. Stel dat ik u Paleis Soestdijk zou aanbieden, zou dat dan voor u een verleiding zijn? U zult eerst zeker moeten weten dat ik de juridische eigenaar ben van het

éérst moet die bezetter onttroond worden en naar de bodemloze put gebracht voordat Jezus Zijn koningschap letterlijk op aarde zal aanvangen. De huidige wereld kán daarom ook niet de 'eeuw van het koninkrijk' zijn, omdat nog niet al Jezus' vijanden aan Zijn voeten gelegd zijn.⁴²⁶ De schrijver van de Hebreeënbrief bevestigt dit:

*"Alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd wat Hem niet onderworpen is. **Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn.**"⁴²⁷*

Satan is juridisch dan wel onderworpen, maar biedt nog weerstand. We moeten daarom ook hier weer naar de verdere context kijken van het vers. Want het volledige vers geeft al aan dat Jezus weliswaar Koning der koningen en Heer der heren is, maar dat 'de zalige en alleen machtige Heere Hem op Zijn tijd zal laten zien.'⁴²⁸ Er zit dus nog een toekomstig aspect van openbaring in. Het vers ervoor wordt dit dan ook de 'verschijning van onze Heere Jezus Christus'⁴²⁹ genoemd. Dat is een duidelijke verwijzing naar de wederkomst.

*Q. Overgezet vanuit de duisternis in Zijn koninkrijk*⁴³⁰

Ook dit vers wordt regelmatig gebruikt door preteristen en Kingdom Now-aanhangers om een geestelijk koninkrijk hier op aarde te 'bewijzen'. Een vergelijkbare tekst vinden we aan het einde van het boek Handelingen.⁴³¹ Met deze twee teksten lijken zij een sterke zaak te kunnen maken, maar toch kunnen we hier meerdere opmerkingen bij plaatsen.

I. Hoewel er inderdaad wel degelijk over een koninkrijk wordt gesproken in de tekst uit Kolossenzen, zou het een stijlbreuk zijn om het koninkrijk hier te vereenzelvigen met het koninkrijk der hemelen, aangezien het Nieuwe Testament de relatie van Jezus ten opzichte van de kerk altijd aangeeft met Bruidegom tot bruid⁴³² of Hoofd tot lichaam⁴³³ in plaats van Koning tot koninkrijk. Jezus wordt nergens in het Nieuwe Testament de Koning van de kerk genoemd.

II. Ook hier is het *de jure / de facto*-verschil weer een mogelijke uitleg, dat we al eerder besproken hebben.⁴³⁴ Het zou kunnen dat hier een meer juridische beschrijving wordt gegeven van onze positie in Christus dan dat er werkelijk iets gezegd wordt over de feitelijke existentiële status van het koninkrijk nu. Paulus doet dit wel vaker, zoals we hiervoor al zagen in bijvoorbeeld teksten uit Efeze⁴³⁵ en Filippenzen.⁴³⁶ Dit idee van *de jure* wordt verder gevoed door de context van het besproken vers. Het vers ervoor spreekt namelijk van 'de erfenis van de heiligen in het

---

paleis, anders is het niet veel meer dan een grap. Uiteindelijk krijgt Jezus die juridische claim weer in handen, doordat Hij ons vrijkoopt (Openbaring 5) door aan de vereisten te voldoen die vermeld staan op het verzegelde boek. De juridische vereisten van een lossing zoals de lossing Boaz bijvoorbeeld in het verhaal van Ruth (Ruth 4, zie ook Jeremia 32:6-15) deed, stonden in de Hebreeuwse cultuur altijd op de buitenkant van het verzegelde document. Wanneer aan die vereisten voldaan was, mochten de zegels verbroken en het document geopend worden. Zie ook dr. Missler, C., [A Romance of Redemption](#).

⁴²⁶ Psalm 2:8-9, 110:1

⁴²⁷ Hebreeën 2:8

⁴²⁸ 1 Timotheüs 6:15b

⁴²⁹ 1 Timotheüs 6:14

⁴³⁰ Kolossenzen 1:13

⁴³¹ Handelingen 26:17-18

⁴³² Efeze 5:22-33

⁴³³ Kolossenzen 1:18

⁴³⁴ Paragraaf 15, subparagraaf O, p. 47

⁴³⁵ Efeze 2:6

⁴³⁶ Filippenzen 3:20

licht'.⁴³⁷ Het gebruik van het woord *erfenis* brengt het idee over dat er een toekomstig aspect is dat nog niet gerealiseerd is, maar waar men wél juridisch recht op heeft als het zover is. Ook het vers erna benadrukt dat een deel van onze redding nog in de toekomst ligt.⁴³⁸ We zijn juridisch gezien gered, maar hebben nog wél dagelijks te strijden tegen onze eigen zondige natuur⁴³⁹ en Satan en zijn handlangers.⁴⁴⁰ Er zijn talloze verzen die dit bevestigen.⁴⁴¹

R. *Wij zijn medearbeiders in het koninkrijk van God*⁴⁴²

Ook deze tekst wordt veelvuldig gebruikt door de preteristen om het idee over te brengen dat Paulus en zijn collega's Markus en Justus medewerkers in het Koninkrijk van God zijn, alsof dat koninkrijk al een daadwerkelijk gerealiseerd feit zou zijn. De logica hier is dat als men nu al kan meewerken aan het koninkrijk, het al zou moeten bestaan in enige vorm. En bovendien voedt het de Kingdom Now-gedachte dat wij Gods koninkrijk kunnen bouwen. Er staat alleen in het originele Grieks geen werkwoord vóór het woord *medearbeiders* en dus moet dat geïnferreerd worden door de vertalers.⁴⁴³ Het woord *in* dat ná *medearbeiders* volgt, is in het originele Grieks *eis*⁴⁴⁴ wat ook vertaald kan worden als *voor* en daarom zou een meer correcte vertaling kunnen zijn:

"Zij zijn de enigen van de besnijdenis, mijn medearbeiders voor het Koninkrijk van God; zij zijn mij ook een vertroosting geweest."

Omdat er verder niets gezegd wordt over het tijdstip van het koninkrijk in deze tekst, zullen we af moeten gaan op wat Paulus er op andere plekken over schrijft.⁴⁴⁵ Telkens wordt duidelijk dat onze acties hier op aarde gevolgen hebben voor onze erfenis in dat toekomstige koninkrijk.⁴⁴⁶ In dat opzicht zijn we dus arbeiders, en werken niet solitair, maar samen.

---

⁴³⁷ Kolossenzen 1:12

⁴³⁸ Kolossenzen 1:14

⁴³⁹ Romeinen 7:14-26

⁴⁴⁰ Efeze 6:12

⁴⁴¹ Romeinen 8:23, Efeze 1:13-14, 4:30, Lukas 21:28, etc.

⁴⁴² Kolossenzen 4:11

⁴⁴³ Blue Letter Bible, [Kolossenzen 4:11](#)

⁴⁴⁴ Blue Letter Bible, [Eis](#)

⁴⁴⁵ 1 Kor. 6:9-10, 15:24, 50, Galaten 5:21, Efeze 5:5, 1 Thess. 2:12, 2 Thess. 1:5, 2 Tim. 4:1, 18

⁴⁴⁶ 2 Thess. 1:5, 2 Tim. 4:18, Hebr. 12:28, etc.

S. *Omdat wij een onwankelbaar koninkrijk ontvangen* ⁴⁴⁷

Net als in eerdere paragrafen ⁴⁴⁸ is ook hier weer sprake van een verschil tussen *de facto* en *de jure* uitspraken. Doordat hier het werkwoord *ontvangen* staat, gaan Kingdom Now-aanhangers graag uit van de tegenwoordige tijd. Het kan echter ook duiden op een toekomstige tijd. Overweeg bijvoorbeeld het volgende voorbeeld: "Laten wij daarom, omdat wij cadeaus ontvangen, aardig zijn voor de gevers ervan." In deze uitspraak is niet duidelijk of de cadeaus nu al wél gegeven zijn of niet. We hoeven dus niet noodzakelijkerwijs naar de conclusie te springen dat het koninkrijk al ontvangen is. We hebben juist een overvloed van teksten die het tegenovergestelde beweren, besproken. Bovendien is het niet ongebruikelijk om eigendom in de Bijbel dat nog niet ontvangen is, uit te drukken als iets wat alreeds in bezit is. Paulus vertelt in de eerste brief aan de Korinthiërs nota bene expliciet dat toekomstige dingen al van ons zijn. ⁴⁴⁹

T. *U bent een koninklijk priesterschap* ⁴⁵⁰

Kingdom Now-theologen zien dit vers meestal als een beschrijving van het lichaam van Christus, ofwel de kerk. De vraag is echter of dat wel een logische gevolgtrekking is. We zullen namelijk nog twee alternatieven kunnen overwegen, waarvan de laatste het meest waarschijnlijk is, gelet op de context.

I. Petrus gebruikt de frase 'koninklijk priesterschap' (soms ook wel vertaald als 'koninkrijk van priesters') vooral op een vergelijkende manier, waarbij hij bepaalde aspecten van het volk Israël, waarover deze uitspraak oorspronkelijk gold, ⁴⁵¹ vergelijkt met enkele aspecten van het lichaam van Christus, ofwel de kerk. Kortom: natuurlijk zijn er talloze verschillen tussen Israël en de kerk, maar er zijn ook overeenkomsten. Net zoals het volk Israël destijds heilig moest leven te midden van de naties, ⁴⁵² worden wij als kerk evenzo opgeroepen om heilig te leven in deze wereld. ⁴⁵³

II. Hoewel de vorige uitleg zeker potentie heeft, is het maar de vraag of dit überhaupt was wat Petrus in gedachten had. Petrus maakt immers meteen al in het eerste vers van zijn zendbrief al duidelijk aan wie hij deze brief schrijft. Aan de vreemdelingen in de verstrooiing. ⁴⁵⁴ In het Grieks staat daar het woord *diaspora*, wat wij natuurlijk maar al te goed herkennen. Het gaat hier over de Joodse minderheden in de diaspora. Hij schrijft aan zijn eigen letterlijke, fysieke broeders die in de verstrooiing leven. De notie dat Petrus aan de kerk zou schrijven is immers verdacht absent. Het woord *diaspora* verwijst vrijwel zeker naar de letterlijke, fysieke Joodse broeders in de verstrooiing, aangezien ook Jakobus zijn zendbrief met die term begint en nota bene nog eens de 12 stammen noemt. ⁴⁵⁵ We hebben ons als kerk door de eeuwen heen aangemeten dat de hele Bijbel áán ons is geschreven, maar dat is maar gedeeltelijk waar. De Bijbel is dan wel geschreven **vóór** ons, om te lezen en ervan te leren, maar niet alles is **aan** ons geadresseerd. Het woord *vreemdelingen* dat voorafgaat aan de diaspora waar Paulus het over heeft, wordt slechts driemaal gebruikt in het Nieuwe Testament en wordt nooit gebruikt om de kerk te beschrijven, maar is

⁴⁴⁷ Hebrëen 12:28

⁴⁴⁸ Paragraaf 15, subparagrafen O en Q, p. 47, 49

⁴⁴⁹ 1 Korinthe 3:21-22

⁴⁵⁰ 1 Petrus 2:9

⁴⁵¹ Exodus 19:5-6

⁴⁵² Leviticus 20:26

⁴⁵³ 1 Thess. 4:4-5

⁴⁵⁴ 1 Petrus 1:1

⁴⁵⁵ Jakobus 1:1

exclusief gebruikt om Joden te beschrijven.^{456 457} De prefix *para* betekent *ver weg*, *epi* betekent *van* en het woord *demois* betekent *huis*, wat natuurlijk perfect de situatie van de Israëlieten beschrijft. Ver weg van huis. Ook de term heidenen, die verderop meermaals in de zendbrief van Petrus gebruikt wordt,⁴⁵⁸ hint naar een adressering aan Israël. Sommigen menen dat hier ongelovigen bedoeld worden, maar dat is onwaar. Deze term wordt namelijk altijd consistent gebruikt om niet-Joden te beschrijven, vertelt de Messiaans-Joodse theoloog Arnold Fruchtenbaum.⁴⁵⁹ De woorden *geslacht* en *volk* staan overigens in het enkelvoud, wat natuurlijk gek zou zijn als het betrekking had op de kerk, aangezien zij uit meerdere volken en geslachten bestaat. Bovendien zegt Paulus in de Romeinenbrief⁴⁶⁰ nota bene expliciet dat de kerk géén volk is. Het vers dat volgt op de besproken tekst⁴⁶¹ lijkt over hetzelfde te spreken, maar hierbij refereert Petrus niet naar de kerk als een concurrerende, jaloersmakende entiteit ten opzichte van Israël. Nee, hij haalt hier een passage aan uit Hosea.⁴⁶² waar God middels de namen Lo-Ammi en Lo-Ruchama aangeeft dat Israël (tijdelijk) niet meer Zijn volk is en Hij (tijdelijk) geen ontferming meer over hen heeft.⁴⁶³ Petrus maakt die koppeling niet alleen duidelijk met de frase *geen volk*, maar ook met het woord *ontferming*. In het tweede hoofdstuk van Hosea maakt God immers heel duidelijk dat er een tijd zal komen dat Hij Zich weer zal gaan ontfermen over Zijn volk en Hij weer ontferming over hen zal tonen.⁴⁶⁴ Petrus wil zijn publiek hier duidelijk laten weten dat dit nog steeds Gods plan is en geeft daartoe in zijn zendbrief dan ook diverse richtlijnen die daaraan appelleren. Aangezien Petrus ook specifiek genoemd wordt als de apostel aan de Joden,⁴⁶⁵ ligt het voor de hand dat hij inderdaad aan zijn broeders, de Joden, schrijft.

Sommigen menen dat Petrus helemaal niet aan Joden schrijft, maar aan heidenen, aangezien hij het een hoofdstuk eerder heeft over 'begeerten die er in de tijd van hun onwetendheid waren'⁴⁶⁶ en menen dat dit nooit betrekking kan hebben op Joden omdat zij altijd al religieus waren. Paulus echter, zelf een Jood, beschrijft zichzelf wel degelijk als onwetend vóór zijn bekering.⁴⁶⁷ Men argumenteert soms ook dat Petrus aan heidenen schrijft, omdat een ander vers in het eerste hoofdstuk hiertoe aanleiding lijkt te geven.⁴⁶⁸ De zogenaamde 'zinloze levenswandel die hen door de vaders overgeleverd is,' zou volgens hen blijken te geven van een heidens verleden. Toch is het echter juist een heel accurate beschrijving van de zinloze tradities die bijvoorbeeld de Farizeeën hadden.⁴⁶⁹ Vervolgens redeneert men ook weleens dat Petrus hier aan de heidenen schrijft, omdat het publiek 'vanuit de duisternis geroepen is tot Zijn wonderbaar licht'⁴⁷⁰ en dit volgens hen niet voor Joden kan gelden. Toch zien we juist dat het leeuwendeel van deze metaforen van blindheid en donkerheid bij een Joods publiek wordt gebruikt in de Bijbel.⁴⁷¹

---

⁴⁵⁶ 1 Petrus 2:11, Hebréeën 11:13

⁴⁵⁷ Blue Letter Bible, [Parepidemois](#)

⁴⁵⁸ 1 Petrus 2:12, 4:3

⁴⁵⁹ Fruchtenbaum, A., *The Messianic Jewish Epistles*, p. 319

⁴⁶⁰ Romeinen 10:19

⁴⁶¹ 1 Petrus 2:10

⁴⁶² Hosea 1:10, 2:22

⁴⁶³ Lo-Ammi betekent *geen volk* en Lo-Ruchama betekent *geen ontferming*. Zie ook Hosea 1:6, 9

⁴⁶⁴ Hosea 2:22

⁴⁶⁵ Galaten 2:7-8

⁴⁶⁶ 1 Petrus 1:14

⁴⁶⁷ 1 Timotheüs 1:13

⁴⁶⁸ 1 Petrus 1:18

⁴⁶⁹ Markus 7:13

⁴⁷⁰ 1 Petrus 2:9b

⁴⁷¹ Jesaja 6:9-10, Mattheüs 13:14-15, 2 Korinthe 3:13-18, etc.

Voorts is men soms van mening dat Petrus niet aan een Joods publiek geschreven kan hebben, omdat hij het heeft over afgodendienst ⁴⁷² en dat de ballingschap hiermee afgerekend zou moeten hebben. Dat is echter nog maar de vraag, aangezien in Handelingen bijvoorbeeld de Joodse overpriester Sceva 7 rondtrekkende zonen duivelen liet bezweren. ⁴⁷³ De reactie van de mensen is vervolgens dat zij hun toverboeken verbranden. Zowel in het Oude ⁴⁷⁴ als in het Nieuwe Testament ⁴⁷⁵ wordt tovenarij in één adem genoemd met afgoderij. Paulus noemt ze werken van het vlees, waarbij hij geen onderscheid maakt tussen Joden en niet-Joden. ⁴⁷⁶ Ten slotte denken sommige critici dat Petrus hier heidenen aanspreekt, omdat hij niet zijn Joodse naam Simon of Aramese naam Kefas gebruikt. Omdat zijn publiek echter in de verstrooiing leeft, in Griekssprekende gebieden, ligt het voor de hand dat hij zijn Griekse naam Petrus gebruikt.

Ook een groot deel van de kerkvaders geloofde dat deze brief aan Hebreeuwse christenen werd geschreven, vertelt de Britse theoloog Gerald Bray. Eusebius van Caesarea, Didymus, Andreas en Oecumenius bijvoorbeeld. ⁴⁷⁷ Meer recente kopstukken zoals Calvin, Bengel, Weiss, Alford, English en Wuest geloofden dit ook. ⁴⁷⁸

Met de bovenstaande gegevens ligt het dus voor de hand dat Petrus middels dit schrijven wilde laten zien dat ondanks het falen van de complete natie Israël ten aanzien van Gods aloude oproep om een koninkrijk van priesters te zijn, ⁴⁷⁹ het christelijk-Joodse overblijfsel daar nog niet in gefaald had. Het is niet logisch om op basis van hetgeen we hiervoor hebben ontdekt, tot de conclusie te komen dat de kerk Israël vervangen heeft. Er was immers altijd een duidelijke scheidslijn in het denken van de Joden tussen Israël en een overblijfsel ⁴⁸⁰ van Israël, ofwel het Israël van God, ⁴⁸¹ vertelt Fruchtenbaum. ⁴⁸²

U. Hij heeft ons gemaakt tot koningen en priesters ⁴⁸³

Waar het in de vorige paragraaf duidelijk over Israël ging, is dat nu niet het geval. Het gaat wel degelijk over de kerk hier, want later in het boek Openbaring wordt uitgelegd wie deze uitspraak doet, en dat is niet exclusief voorbehouden aan Joden. Verderop in Openbaring krijgen we meer informatie:

*"En toen Het de boekrol genomen had, wierpen de vier dieren en de vierentwintig ouderlingen zich vóór het Lam neer. Zij hadden elk een citer en gouden schalen vol reukwerk. Dit zijn de gebeden van de heiligen. En zij zongen een nieuw lied en zeiden: U bent het waard om de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht en hebt ons voor God gekocht met Uw bloed, **uit elke***

---

⁴⁷² 1 Petrus 4:3

⁴⁷³ Handelingen 19:13-19

⁴⁷⁴ Deuteronomium 17 en 18

⁴⁷⁵ Galaten 5:20

⁴⁷⁶ Galaten 5:6, 6:15

⁴⁷⁷ Bray, G., "James, 1-2 Peter, 1-3 John, Jude" in *Ancient Christian Commentary on Scripture: New Testament* (Downers Grove, IL: InterVarsity, 2000), p. 65

⁴⁷⁸ Hiebert, D.E., *1 Peter* (Chicago: Moody, 1992), p. 24

⁴⁷⁹ Exodus 19:5-6

⁴⁸⁰ Ezra 9:8, 14, Nehemia 1:3, Jesaja 1:9, 10:20-22, 11:11, Jeremia 6:9, 23:3, etc. etc. Zie ook de [Blue Letter Bible](#) voor meer referenties.

⁴⁸¹ Galaten 6:16

⁴⁸² Fruchtenbaum, A., *The Messianic Jewish Epistles*, XVII

⁴⁸³ Openbaring 1:6

stam, taal, volk en natie. En U hebt ons voor onze God gemaakt tot koningen en priesters, en wij zullen als koningen regeren over de aarde." ⁴⁸⁴

Deze groep van 24 ouderlingen is afkomstig uit elke stam, taal, volk en natie. Duidelijker dan dit kan het bijna niet. Dit kán niet over de diaspora gaan, want er waren nog helemaal geen Joden in bijvoorbeeld de Amerika's of in Australië. Ze zijn ook vrijgekocht uit alle talen en etniciteiten. ⁴⁸⁵ Het is dus overduidelijk dat het hier over het lichaam van Christus gaat, dat over de hele wereld verspreid is. Het lijkt misschien gek dat 24 individuen álle landen ter wereld vertegenwoordigen, maar denk dan terug aan de priesterorde die David zo'n 1000 jaar voor het boek Openbaring óók in 24 segmenten opdeelde, en alle groepen vertegenwoordigd werden door 1 familiehoofd of ouderling. ⁴⁸⁶ Het loopt in dat opzicht heel mooi parallel en ongetwijfeld zitten hierin nog een hoop diepe waarheden verborgen.

Het werkwoord *regeren* staat in combinatie met het hulpwerkwoord *zullen*, wat het in de toekomstige tijd plaatst. Het regeren hier is dus in de toekomst. Hoewel in hoofdstuk 1 al gezegd wordt dat wij koningen en priesters zijn, wordt daar vier hoofdstukken later een belangrijk detail aan toegevoegd. We zien dit continu in het boek Openbaring. Er wordt een idee geïntroduceerd en later wordt het verder uitgelegd. Denk aan de draak, ⁴⁸⁷ die in zowel de directe ⁴⁸⁸ als indirecte context ⁴⁸⁹ verder beschreven wordt. Of denk aan de *wateren*, ⁴⁹⁰ een symbool dat aan het einde van het hoofdstuk ⁴⁹¹ duidelijk wordt. Ja, Openbaring is een boek vol met symboliek. Maar élk symbool wordt op een andere plek in het boek uitgelegd, soms zelfs op een andere plek in de Bijbel. ⁴⁹² Tegelijk betekent dit níet dat we het daarom maar niet serieus moeten nemen. Want dat lijkt de boventoon te voeren in de gedachten van de preteristen. Men schaaft begrippen die men niet snapt maar onder de noemer 'apocalyptische taal' en geeft er vervolgens maar een eigen draai aan. Zo'n hermeneutiek doet echter totaal geen recht aan deze Goddelijk geïnspireerde ⁴⁹³ tekst.

V. *We zijn deelgenoot in het koninkrijk* ⁴⁹⁴

Ook hier denken de preteristen en Kingdom Now-theologen dat omdat Johannes zichzelf beschrijft als een deelgenoot van het koninkrijk, het koninkrijk dus in een geestelijk gevestigde vorm al aanwezig moet zijn. Toch vormt deze groep theologen een zeer kleine minderheid. Vrijwel alle commentatoren zijn het er namelijk over eens dat dit een fysiek aards koninkrijk is, dat hier alvast geïntroduceerd wordt in het eerste hoofdstuk van het boek Openbaring, maar in de verre toekomst geplaatst moet worden. ⁴⁹⁵ Er wordt meer informatie over gegeven in latere

---

⁴⁸⁴ Openbaring 5:8-10

⁴⁸⁵ Het woord natie uit vers 9 is in het Grieks [ethnos](#), waarvan ons woord etniciteit is afgeleid en wat ook precies de lading dekt. Het wordt vrijwel exclusief gebruikt voor het woord heidenen en het is daarom dus onmogelijk om hier een Joodse diaspora in te lezen.

⁴⁸⁶ 1 Kronieken 24:1-19

⁴⁸⁷ Openbaring 12:3

⁴⁸⁸ Openbaring 12:9

⁴⁸⁹ Openbaring 20:2

⁴⁹⁰ Openbaring 17:1

⁴⁹¹ Openbaring 17:15

⁴⁹² Openbaring 1:4 spreekt bijv. over 7 Geesten. In Jesaja 11:2 wordt uitgelegd wat hiermee wordt bedoeld. Openbaring 1:12 spreekt over 7 kandelaren. In vers 20 van hetzelfde hoofdstuk wordt uitgelegd wie dit zijn. Dit zijn de 7 gemeenten van hoofdstuk 2 en 3. Dr. Chuck Missler maakte een lijst van maar liefst 800 symbolen en de plaats waar zij naar verwijzen, in appendix C van zijn boek *Cosmic Codes* (p. 409, 2e druk, 2004). Niet álles is echter een symbool.

⁴⁹³ 2 Timotheüs 3:16

⁴⁹⁴ Openbaring 1:9

⁴⁹⁵ Dr. Woods, A.M., *The Coming Kingdom*, p. 315

hoofdstukken,⁴⁹⁶ waar het nog steeds toekomst is. Pas aan het einde van het boek Openbaring⁴⁹⁷ zien we het in gerealiseerde vorm, maar aangezien we alle apocalyptische gebeurtenissen die eraan vooraf gingen nog niet hebben gezien in de afgelopen 2000 jaar, zullen we moeten stellen dat het koninkrijk nog steeds niet gerealiseerd is.

*W. Jezus heeft de sleutel van David*⁴⁹⁸

Dan zijn er ook preteristen die menen dat omdat Jezus de sleutel van David heeft, Hij daarom al regeert vanaf de troon van David in de hemel over een geestelijk koninkrijk dat zich manifesteert op aarde middels de universele kerk. Maar zo'n gedachtesprong is niet gelijk valide. Het hebben van de sleutel van iets betekent namelijk nog niet dat men deze meteen gebruikt. Veel commentatoren geloven dat hier een zinspelning wordt gemaakt op een tekst uit Jesaja,⁴⁹⁹ waar Eljakim, het hoofd van de bediening, mocht bepalen wie wél en wie níet in de kamer mocht komen waar de schatten van Hizkia waren opgeslagen. Op een soortgelijke manier spreekt Jezus ook tot de gemeente Filadelfia, waar deze tekst betrekking op heeft. Hen is een open deur gegeven⁵⁰⁰ en zij zullen een kroon ontvangen.⁵⁰¹

Ook Petrus werd een sleutel gegeven⁵⁰² en hij was inderdaad een sleutelfiguur om de eerste Joden⁵⁰³ én heidenen⁵⁰⁴ het burgerschap tot dat nieuwe koninkrijk te bezorgen, natuurlijk onder leiding van de Heilige Geest zonder wie niemand ook maar iets goeds kan doen. Het betekent echter niet dat zij op dat moment ook fysiek dat letterlijke koninkrijk betraden op dat moment. Hun legale status was vanaf dat moment een zekerheid, maar die zekerheid moest nog gerealiseerd worden. Het hele feit dat Jezus de gemeente van Filadelfia meldt dat Hij hen tot een zuil in de tempel van God zal maken, geeft al aan dat zij op dat moment nog niet aanwezig waren in de tempel, maar dat er een toekomstig element zit in hun bediening.

Bovendien is het vreemd om het bezit van de sleutel van David tot een Davidisch koningschap te maken wat in de hemel een realiteit is, terwijl dit in eerdere profetieën in de Bijbel altijd als letterlijk en fysiek op aarde werd voorgesteld.⁵⁰⁵ Spreekt God Zichzelf soms tegen?⁵⁰⁶ Is Hij een leugenaar?⁵⁰⁷

Ten slotte zou het vreemd zijn om een koninkrijk waarin Jezus zonder gedoogbeleid regeert,⁵⁰⁸ met al Zijn vijanden aan Zijn voeten,⁵⁰⁹ te hebben waarin tóch ruimte is voor de synagoge van Satan verderf om te kunnen zaaien.⁵¹⁰ Uiteindelijk zullen zij aan de voeten worden neergelegd van de christenen uit Filadelfia, maar merk op dat de werkwoordsvervoeging van die opmerking in de toekomstige tijd staat. In feite is het sowieso onmogelijk om de periode van deze 7 brieven aan 7 gemeenten in Turkije in zo'n koninkrijk te plaatsen waar een zerotolerancebeleid

---

⁴⁹⁶ Openbaring 5:10, 11:15

⁴⁹⁷ Openbaring 20:1-10

⁴⁹⁸ Openbaring 3:7

⁴⁹⁹ Jesaja 22:22

⁵⁰⁰ Openbaring 3:8

⁵⁰¹ Openbaring 3:11

⁵⁰² Mattheüs 16:19

⁵⁰³ Handelingen 2

⁵⁰⁴ Handelingen 10

⁵⁰⁵ 2 Samuël 7:12-16, Psalm 2:6-9, Jesaja 11:4

⁵⁰⁶ 1 Korinthe 14:33

⁵⁰⁷ Titus 1:2

⁵⁰⁸ Jesaja 2:4, 9:6-7, 11:3-5, 16:5, 32:1, 42:3-4, Zacharia 14:17

⁵⁰⁹ Psalm 110:1-2, 5-6, Hebréeën 1:13, 10:13, 1 Kor. 15:25

⁵¹⁰ Openbaring 3:9

heerst. Maar liefst 5 van deze kerken waren in een staat van afvalligheid, waarvan 2 zelfs zo ernstig dat er niets goeds van hen wordt gezegd; Sardis en Laodicea. In de laatste gemeente is Jezus zelfs buiten de deur gezet.⁵¹¹ Denkt u dat Jezus dit had toegelaten als Hij toen al met een ijzeren scepter regeerde? Natuurlijk niet. Het is overduidelijk dat in deze periode nog geen sprake was van een reeds gevestigd koninkrijk, ook niet in geestelijke zin.

X. *Jezus hééft al overwonnen*⁵¹²

Ook hier gaan de gedachten van zowel preteristen als Kingdom Now-aanhangers al snel naar een alreeds geestelijk gevestigd koninkrijk. "Jezus heeft immers toch al overwonnen?" is hierbij de redenatie. "Dan is Zijn koninkrijk toch al in gevestigde staat?" Zo simpel is dat echter niet.

Merk allereerst op dat het hele woord *koninkrijk* niet in dit vers genoemd wordt, en ook niet in de voorgaande verzen. Ook is de eigendomsakte, die in de Hebreeuwse traditie aan beide zijden beschreven was, nog niet geopend.⁵¹³ De vereisten waaraan voldaan moest worden, stonden traditioneel op de buitenkant geschreven.⁵¹⁴ Als hieraan voldaan was, mochten de zegels verbroken worden en werd de inhoud zichtbaar voor de erfgenaam. Wat hier dus gaande is, is de ontvangstneming van de eigendomsakte. Jezus was de Enige Losser Die aan alle voorwaarden kon voldoen en daarom waardig om de zegels te verbreken.⁵¹⁵ Het uitvloeisel van dit hoofdstuk wordt vervolgens in de daarop volgende hoofdstukken tot in detail beschreven.^{516 517} Pas bij de opening van het laatste zegel is het document geopend. Vervolgens moet de hoererende stad Babylon nog verdwijnen om plaats te maken voor dat koninkrijk. Hiervoor worden 7 bazuinen gebruikt, in een perfecte parallel met de inname van Jericho.^{518 519 520 521} In principe is dít pas het punt waarop de koninkrijken van de wereld van Christus zijn geworden,⁵²² maar toch moeten er nog 7 plagen komen, zodat de toorn van God helemáál ten einde is gekomen.^{523 524} Pas hierna is de aarde blijkbaar klaargemaakt om haar Koning te ontvangen. Pas nádat Satan opgesloten is in de bodemloze put⁵²⁵ en het oordeel van de schapen en de bokken is gekomen,⁵²⁶ begint Jezus aan Zijn regeerperiode van 1000 letterlijke jaren in dat koninkrijk waar vrede en gerechtigheid volledig aanwezig zullen zijn.⁵²⁷ Ziet u dat we bijna het hele boek Openbaring moesten doorlopen voordat het koninkrijk pas écht op aarde gevestigd was? Er is dus wel degelijk een verschil in **declaratie** en **implementatie**. Ja, we lezen regelmatig dat Jezus' Koning is, maar deze declaratie moet nog geïmplementeerd worden. Net zoals de overheveling van de macht van Saul naar David tijd

---

⁵¹¹ Openbaring 3:20

⁵¹² Openbaring 5:5

⁵¹³ Dr. Missler, C., [A Romance of Redemption](#).

⁵¹⁴ Jeremia 32:6-15

⁵¹⁵ Er staat letterlijk dat de Leeuw van Juda heeft overwonnen **óm** de boekrol te openen. Deze frase staat dus niet op zichzelf en mag daarom niet misbruikt worden voor het bouwen van een nieuwe doctrine, maar moet in zijn geheel gelezen worden. Zie ook vers 2 en 3 voor meer context. Wat hier gezegd wordt, heeft alles te maken met Jezus' capaciteiten om de eigendomsakte van de wereld te openen. Hij is de Enige Die waardig is.

⁵¹⁶ Openbaring 6:1-17   Zegel 1-6

⁵¹⁷ Openbaring 8:1   Zegel 7

⁵¹⁸ Openbaring 8:2-13   Bazuin 1-4

⁵¹⁹ Openbaring 9:1-21   Bazuin 5-6

⁵²⁰ Openbaring 11:15-19   Bazuin 7

⁵²¹ Jozua 6:4

⁵²² Openbaring 11:15

⁵²³ Openbaring 15:1

⁵²⁴ Openbaring 16:1-21

⁵²⁵ Openbaring 20:1-3

⁵²⁶ Mattheüs 25:31-46

⁵²⁷ Openbaring 20:4-6

kostte, is dat ook hier het geval.

Het feit dat Satan al overwonnen is, maar toch nog vrij rondloopt, zorgt soms ook voor hoofdbrekens bij velen. Hoe kan dat? Ik kan even geen beter voorbeeld verzinnen, maar ik denk dat het wel goed in de buurt komt van wat zich hier in het boek Openbaring afspeelt. In Nederland bestaat na de veroordeling van een misdrijf er zoiets als zelfmelding.⁵²⁸ Een veroordeelde misdadiger kan zichzelf op het afgesproken tijdstip melden bij de gevangenis en pas dán gaat de gevangenisstraf in. Tussen het moment van veroordeling en het moment dat de misdadiger zichzelf meldt, kan in de praktijk wel weken, maanden of soms zelfs jaren zitten. Het komt ook voor dat zij zich niet op de afgesproken tijd melden, waarbij de politie tot arrestatie zal moeten overgaan om die persoon zelf op te sluiten in een donker hol. Op een ietwat vergelijkende manier heeft Satan zich ook nog steeds niet neergelegd bij zijn nederlaag en zal daarom uiteindelijk ook gegrepen worden om opgesloten te worden in een donker hol. Voor 1000 jaar. Ook hier zien we dus weer dat er verschil is tussen de declaratie van zijn ondergang en de implementatie ervan.

Nu we al deze passages door hebben gelopen, zijn hopelijk veel misverstanden uit de weg geruimd met betrekking tot het koninkrijk. Als het goed is, is er bij u een beeld ontstaan van een heel letterlijk, fysiek koninkrijk dat primair aan de Joden is beloofd en dat uiteindelijk ook voor hén zal zijn om binnen te treden. Aan het einde van de grote verdrukking zullen er namelijk nog steeds mensen over zijn. Sowieso één derde van de Joden, vertelt Zacharia.⁵²⁹ Dit is het overblijfsel. Het Israël van God.⁵³⁰ Maar ook van de heidenvolken blijft nog een restant over.⁵³¹ In Mattheüs⁵³² zien we meer details over het moment dat de grote verdrukking is afgelopen en het koninkrijk écht begint. Jezus velt daar een rechtvaardig oordeel over de **volken**,⁵³³ als Hij eindelijk zit op Zijn beloofde⁵³⁴ troon van Zijn heerlijkheid, de letterlijke troon van David. Het gaat hier over een **collectief** oordeel, geen individueel oordeel. Hierbij wordt gekeken naar hoe deze volken in de verdrukking omgegaan zijn met Zijn broeders,⁵³⁵ de Joden (Jezus is een Jood, weet u wel). De schaap-naties zullen aan Zijn rechterhand gezet worden en dat letterlijke koninkrijk binnen mogen.⁵³⁶ De bokken-naties niet, die worden in het hellevuur geworpen dat voor de duivel *bestemd is*.⁵³⁷ Merk hierbij de toekomstige tijd op, de duivel zit er dus nog niet in. Dat zal pas ná het 1000-jarige koninkrijk gebeuren. Het beest en de valse profeet zitten er op dat moment al 1000 jaar in!⁵³⁸ Dit is dus níet het oordeel van de Grote Witte Troon, wat wél een individueel oordeel is.⁵³⁹ Hopelijk ziet u nu weer een beetje scherp hoe dit koninkrijk wérkelijk tot stand zal komen. Met name Kingdom Now! heeft dit beeld de laatste decennia succesvol vertroebeld.

---

⁵²⁸ Dienst Justitiële Inrichtingen, [Zelfmelders](#)

⁵²⁹ Zacharia 13:8-9

⁵³⁰ Galaten 6:16

⁵³¹ Zacharia 14:16-19

⁵³² Mattheüs 25:31-46

⁵³³ Mattheüs 25:32

⁵³⁴ Lukas 1:32-33

⁵³⁵ Mattheüs 25:40

⁵³⁶ Mattheüs 25:34

⁵³⁷ Mattheüs 25:41

⁵³⁸ Openbaring 19:20, 20:10

⁵³⁹ Openbaring 20:11-15

16. De onderbreking

We hebben dit al kort even aangestipt, maar wellicht te beknopt. Preteristen geloven namelijk niet in een onderbreking, maar menen dat toen Jezus voor de eerste keer kwam om Zijn koninkrijk te introduceren, dit een continue, ononderbroken lijn was die meteen resulteerde in de daadwerkelijke vestiging van dit koninkrijk op aarde in de eerste eeuw na Christus. Dat is echter niet Bijbels. Telkens in het Oude Testament zien we dat de komst van dit koninkrijk samenging met een aantal voorwaarden waar het volk als geheel aan moest voldoen. We zien bijvoorbeeld al een voorafschaduwing van dit idee in het boek Deuteronomium.⁵⁴⁰ Dat het volk Israël goed moet luisteren naar alle verordeningen, zodat het goed zal gaan in het land. In het boek Jesaja⁵⁴¹ wordt dit idee verder gevoed, als we lezen over de gelijkenis van een wijngaard, waarvan de omheining weg wordt genomen,⁵⁴² waar alles een wildernis wordt en lange tijd geen regen valt.⁵⁴³ Wanneer we in de geschiedenis kijken, past deze periode vooral tussen de tweede eeuw na Christus en het begin van de 20^e eeuw.⁵⁴⁴ Mark Twain schreef aan het einde van de 19^e eeuw over Israël continu in termen als "puinhoop" en "afzichtelijk".⁵⁴⁵ Dit idee wordt versterkt als Jezus een soortgelijke parabel vertelt in Mattheüs.⁵⁴⁶ Ook hier gaat het over een wijngaard, waar een Heer er een omheining omheen zet en het vervolgens verhuurt omdat de Heer een tijd weggaat. Wanneer Hij dienaren stuurde om de oogst op te halen, werden die allemaal gedood, zelfs Zijn Zoon. Dit geeft ons een goed inzicht in wáár we deze gelijkenis moeten plaatsen. De Zoon hier is overduidelijk Jezus. Bij de bespreking van deze gelijkenis wordt duidelijk wat er gebeurt met de huurders. Zij zullen een kwade dood sterven en de wijngaard wordt aan ándere huurders verhuurd die Hem wél vruchten zullen geven.⁵⁴⁷ De preteristen zullen het met deze uitleg natuurlijk niet gelijk oneens zijn, maar argumenteren dat die wijngaard in de eerste eeuw meteen al weggegeven werd aan de kerk, die hiermee Israël (definitief) vervangt. Dat is echter nogal kort door de bocht, en doet totaal geen recht aan de **onvoorwaardelijke** beloften die God heeft gedaan aan Zijn letterlijke, fysieke volk Israël.⁵⁴⁸

Nu we het hierover eens zijn, is die onderbreking nog niet meteen duidelijk. "Zou God écht werken met onderbrekingen?" vraagt u zich af. Het antwoord is: "Absoluut." We zien het concept

---

⁵⁴⁰ Deuteronomium 28-32

⁵⁴¹ Jesaja 5:1-30

⁵⁴² Jesaja 5:5

⁵⁴³ Jesaja 5:6

⁵⁴⁴ Dit wordt uitgebreid beschreven in: [Kohen, M., *Prophecies for the Era of Muslim Terror: A Torah Perspective on World Events*](#)

⁵⁴⁵ Haaretz, [This Day in Jewish History](#), 20 juli 2016

⁵⁴⁶ Mattheüs 21:33-46

⁵⁴⁷ Mattheüs 21:41-43

⁵⁴⁸ Genesis 15:7-21 vertelt over een verbondssluiting waar geen voorwaarden genoemd worden en waar Abraham 0,0 bijdraagt aan het ritueel. Dit verbond gaat over de inwoning van het land Kanaän, dat altijd letterlijk aan zijn fysieke nageslacht is beloofd. Het hele Oude Testament door zien we dat er telkens in heel fysieke termen gesproken wordt over de nakomelingen van Abraham, Izaäk en Jakob, die in dat land zullen wonen. Neem Ezechiël 47/48 bijvoorbeeld, waar de 12 letterlijke stammen van Israël genoemd worden die grondgebied zullen krijgen in dat toekomstige koninkrijk. Van welke stam bent u dan, als u meent een 'geestelijke Israëliet' te zijn? Het zou vreemd zijn als Jezus in het Nieuwe Testament opeens totaal breekt met dit idee en vertelt dat deze belofte gedaan is aan de 'geestelijke Israëliet' en niet aan de fysieke. De brief aan de Galaten wordt vaak misbruikt om een vervangingsleer te promoten, maar dat is een verkeerde voorstelling van feiten. Er staat namelijk nergens dat de kerk in plaats van het fysieke volk Israël komt, maar Paulus ontwikkelt hier juist het idee dat wij dankzij het Nageslacht, Jezus Christus (Gal. 3:15-18) in die edele olijfboom geënt worden. (Rom. 11:13-32) Niet dat die hele boom vervangen wordt! Dat is nergens te vinden! Paulus waarschuwt juist voor zo'n houding in Romeinen 11:18. En wat betreft de voorwaarden van de wet waaraan voldaan moest worden; dat heeft Jezus voor ons gedaan (Matth. 5:17-18). Hij heeft alles volbracht, en voor ons is er daarom geen veroordeling meer. Maar dat er behalve de gemeente (het ingeënte deel) nog een ander deel is, een overblijfsel, wordt niet alleen duidelijk in het Oude, maar ook het Nieuwe Testament. Er zal áltijd een overblijfsel zijn van het letterlijke volk Israël. Zie bijv. Ezra 9:8, 14, Nehemia 1:3, Jesaja 1:9, 10:20-22, 11:11, Jeremia 6:9, 23:3, maar ook Romeinen 9:27, 11:5 en Openb. 11:13. In de toekomstige grote verdrukking zullen dan ook weer 12 stammen zijn, waarvan alle 144.000 leden behouden worden (zie Openb. 7 en 14). En uiteindelijk zullen zij allen zelfs grondgebied krijgen, zoals we al zagen in Ez. 47/48.

van een onderbreking zelfs heel vaak. Neem het moment waar Jezus Jesaja ⁵⁴⁹ citeert in het evangelie van Lukas. ⁵⁵⁰ Hij stopt echter halverwege de profetie en zegt vervolgens: "Heden is deze schrift in uw oren in vervulling gegaan." Dat lijkt heel gek. Als we het citaat vergelijken met het origineel, zien we dat de vrijlating en het jaar van welbehagen dus wél vervuld is in de eerste eeuw (rond 30 AD), maar dat de dag van de wraak ⁵⁵¹ pas later zou volgen. ⁵⁵² Gelukkig maar! Dit is nog maar de éérste onderbreking. Ook een andere passage in Jesaja ⁵⁵³ heeft zo'n 2000 jaar tussen 2 opeenvolgende verzen in zitten. "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." Dit vers op zichzelf beslaat al ruim 33 jaar. Het gaat over de geboorte (-1 AD) en over de kruisiging, waar een Zoon wordt gegeven (32 AD). Maar het gaat verder. In het vers erna zien we dat Hij op de troon van David in dat toekomstige koninkrijk zal zitten. Is dat al gebeurd? "Ach ja, in geestelijke vorm wél," zal de preterist zeggen. Maar is dat wel een goede uitleg? "Er zal aan de vrede geen einde komen" lezen we namelijk in hetzelfde vers. Is dát iets wat we momenteel zien? We hebben in iets meer dan 100 jaar al 2 wereldoorlogen gehad en nog steeds rommelt het overal. Ziet u dat de hermeneutiek van de preteristen aan alle kanten te wensen over laat? Nee, hier is duidelijk sprake van een onderbreking. Er is iets gebeurd tussen deze twee opeenvolgende verzen in Jesaja. Maar liefst 2000 jaar van ellende, omdat men haar Koning afwees.

In Zacharia ⁵⁵⁴ lezen we ook over een voorwaarde die gesteld wordt bij de bouw van de tempel door de Spruit. Dit is een andere titel voor Jezus, die we op meerdere plekken in het Oude Testament vinden. ⁵⁵⁵ Wanneer heeft Jezus de tempel gebouwd? "Ach, dat is een geestelijke tempel," zal de preterist menen. Wel, dan moet deze preterist toch de laatste 9 hoofdstukken van Ezechiël nog eens goed doorlezen. Letterlijker kan de toekomstige tempel bijna niet beschreven worden. Alle vertrekken worden tot bijna op de centimeter nauwkeurig beschreven. Hoe kan dit óóit over ons 'hart' gaan? Er zijn keukens en kachels, ⁵⁵⁶ ja zelfs hele priesterordes ⁵⁵⁷ compleet getooid met tulbanden en zweetvrije broeken. ⁵⁵⁸ Moet ik nog doorgaan? Afijn, nu we dit vastgesteld hebben, wordt duidelijk dat het Joodse leiderschap tussen 29 en 32 AD níet voldeed aan de voorwaarden uit Zacharia, en de tempel daarom niet herbouwd kon worden in de eerste eeuw. Het tegenovergestelde gebeurde juist. De bestaande tempel werd vernietigd in 70 AD. Kéér op keer wordt duidelijk dat er een onderbreking is. Omdat men Jezus afwees, werd de komst van het koninkrijk uitgesteld. Het wás nabij, ⁵⁵⁹ maar werd uiteindelijk weggenomen tot een toekomstige generatie de vruchten ervan zal gaan opbrengen, vertelt Mattheüs. ⁵⁶⁰ We wachten daar nu al bijna 2000 jaar op. In het hoofdstuk erna wordt duidelijk wat er in de tussentijd zal gebeuren. De genodigden (Joden) wilden niet op de bruiloft komen en daarom werd de stad in brand gestoken. ⁵⁶¹ Pas dáárna gingen de dienstknechten van de Koning eropuit naar de kruispunten van de landwegen om andere mensen, of ze nu goed waren of slecht (hier is duidelijk genade zichtbaar) te verzamelen. ⁵⁶² Wij zijn die andere mensen. Betekent dit dat Jezus nu klaar is

---

⁵⁴⁹ Jesaja 61:1-2a

⁵⁵⁰ Lukas 4:16-21

⁵⁵¹ Jesaja 61:2b

⁵⁵² Openbaring 6:17

⁵⁵³ Jesaja 9:5-6

⁵⁵⁴ Zacharia 6:12-15; "Dít zal gebeuren áls u aandachtig zult luisteren naar de stem van de HEERE, uw God."

⁵⁵⁵ Jesaja 4:2, Jeremia 23:5, Jeremia 33:15, Zacharia 3:8

⁵⁵⁶ Ezechiël 46:22-24

⁵⁵⁷ Ezechiël 44:15

⁵⁵⁸ Ezechiël 44:18

⁵⁵⁹ Matth. 3:2, 4:17, 10:7

⁵⁶⁰ Matth. 21:41-43

⁵⁶¹ Matth. 22:7

⁵⁶² Matth. 22:9

met Israël? Nogmaals: Nee. We hebben zojuist besproken dat er altijd een overblijfsel is en dat alle 12 letterlijke stammen uiteindelijk een erfdeel zullen krijgen in dat toekomstige koninkrijk. ⁵⁶³

17. De zeventigste week

In Daniël ⁵⁶⁴ vinden we een profetie over 70 weken. In deze profetie worden verschillende dingen genoemd, die we eens uitgebreid zullen ontleden, om zo goed te begrijpen waar we deze weken moeten plaats.

- I. Een **decreet** voor de terugkeer van de Joden markeert de start van de 70 weken. ⁵⁶⁵
- II. Totdat Jeruzalem wordt herbouwd, verstrijken er 7 jaarweken, ⁵⁶⁶ ofwel 49 jaar. ⁵⁶⁷
- III. Totdat de Messias, de Vorst verschijnt, verstrijken er 62 jaarweken, ofwel 434 jaar. ⁵⁶⁸
- IV. Ná deze 483 jaren (49+434) zal de Messias worden vermoord, niet voor Hemzelf. ⁵⁶⁹
- V. Ná deze 483 jaren zal een volk van **een** vorst het heiligdom te gronde richten. ⁵⁷⁰
- VI. Tot het einde toe zijn er oorlogen en verwoestingen. ⁵⁷¹
- VII. Er zal een verbond worden versterkt voor één week, ofwel 7 jaren. ⁵⁷²
- VIII. En halverwege die week (na 3,5 jaar) zullen de offerdiensten ophouden. ⁵⁷³
- IX. Er zal een verwoestende gruwel zijn, die verwoest zal worden aan het einde. ⁵⁷⁴
- X. Dit alles wordt allereerst ⁵⁷⁵ **samengevat** en daarna uitgelegd:
De overtreding wordt beëindigd, zonden verzegeld en Heilige der Heiligen ingewijd.

Veel preteristen zijn het eens over de start van deze periode, maar denken dat de periode in de eerste eeuw vervuld is. "De 70^e week komt toch gewoon direct ná de 69^e week? Dat is toch logisch?" Zo redeneert men. Toch is het niet zo simpel, als we precies nagaan wát hier wordt gezegd en wat er precies gebeurde in de eerste eeuw. We zagen in de vorige paragraaf al dat God soms onderbrekingen inlast. Dat lijkt gek, maar ook hier kunnen we uiteindelijk niet anders concluderen dan dat er een onderbreking is tussen de 69^e en 70^e week. Het begint al in het eerste vers van de profetie, waarin alles samengevat wordt.

---

⁵⁶³ Rom. 11:25-26, Openb. 7:3-8, Openb. 14:1-5, Ez. 47:13-48:35, Ezra 9:8, 14, Nehemia 1:3, Jesaja 1:9, 10:20-22, 11:11, Jeremia 6:9, 23:3, Romeinen 9:27, 11:5 en Openb. 11:13

⁵⁶⁴ Daniël 9:24-27

⁵⁶⁵ Daniël 9:25a

⁵⁶⁶ Een jaarweek is het idee dat we in bepaalde profetieën een jaar voor een dag moeten tellen. Dit zien we bijv. In Ezechiël 4:4-6. In Leviticus 25:1-7 wordt ook gesproken over een periode van 7 jaren, waar in het laatste jaar (de zogenaamde shmita) het land braak moest liggen. [Strong's Concordantie](#) geeft ook aan bij het Hebreeuwse woord *shavua*, dat in Daniël 9:24-27 gebruikt wordt voor *weken*, dat het met zowel een week van dagen als **een week van jaren** vertaald kan worden. Dit idee wordt versterkt doordat [Sir Robert Anderson](#) van Scotland Yard daar twee eeuwen geleden uitgebreid onderzoek naar deed en precies uitkwam op de intocht van Jezus, 4 dagen voor Zijn kruisiging, uitgaande van 483 jaren (49+434, ofwel 7 jaarweken + 62 jaarweken) van 360 dagen. Andere eschatologen gebruikten jaren van 365 dagen, maar Anderson kwam op het idee om jaren van 360 dagen te gebruiken omdat het boek Daniël alsook het boek Openbaring zo 'n periode suggereert (Dan. 12:11-12 geeft 1290 dagen, een periode van 3,5 jaar + 1 maand van 30 dagen of 1335 dagen wat 3,5 jaar + 2,5 maand is. Openbaring 11:1-3, 12:6 en 13:5 gebruiken 1260 dagen of 42 maanden, wat ook weer een duidelijke connectie geeft tussen een maand van 30 dagen en dus een jaar van 360 dagen). Dit ondersteunt ook weer het idee van een onderbreking, waarbij de laatste jaarweek helemaal losgekoppeld moet worden van de eerste 69, en in twee gedeeltes van 1260 dagen in de eindtijd geplaatst moet worden. Deze tweedeling zien we ook weer in de profetie van Daniël 9:27, waar het gaat over 'halverwege deze week'.

⁵⁶⁷ Daniël 9:25b

⁵⁶⁸ Daniël 9:25c

⁵⁶⁹ Daniël 9:26a

⁵⁷⁰ Daniël 9:26b

⁵⁷¹ Daniël 9:26c

⁵⁷² Daniël 9:27a

⁵⁷³ Daniël 9:27b

⁵⁷⁴ Daniël 9:27c

⁵⁷⁵ Daniël 9:24

De zonden zijn dan wel verzegeld, maar de overtreding is nog niet beëindigd. We doen vandaag de dag namelijk nog steeds overtredingen. Ze zijn vergeven, maar nog niet beëindigd. Dát zal gebeuren als Jezus als Koning zal heersen hier op aarde, in een letterlijk fysiek koninkrijk, waar Hij heerst vanaf Davids troon, met een ijzeren staf.

Andere preteristen geloven wel in een onderbreking, maar zien die in de periode omstreeks 30 AD tot ca. 70 AD, waar de laatste 3,5 jaren vervuld worden met de vernietiging van Jeruzalem en haar tempel. Ook dat levert inconsequenties op met de zalving of inwijding van het Heilige der Heiligen. Hij werd in 70 AD namelijk juist ontwijd. Compleet vernietigd. De verwarring bij de preteristen is niet geheel vreemd. Men leest tweemaal over een vorst en gaat ervan uit dat het over dezelfde vorst gaat. Maar merk op dat er éérs gesproken wordt over Messias, de Vorst (Jezus) en vervolgens over **een** vorst. Hier zit het verschil. Sommige vertalingen voegen zelfs een hoofdletter toe bij de tweede vorst, wat aangeeft dat de vertalers het ook niet snappen. Want het volk van deze toekomstige vorst zal de stad en het heiligdom te gronde richten.

Sommige preteristen zijn wel héél creatief en menen dat de tempel met de komst van het christendom niet meer nodig was, en dat die daarom te gronde werd gericht. Die uitleg is onhoudbaar, als we overwegen dat het volk van de Vorst Jezus de Joden zijn. Wil men hier beweren dat de Joden hun eigen tempel hebben vernietigd? Andere preteristen leggen uit dat het volk van de Vorst Jezus de christenen zijn en dat hun volk de stad en het heiligdom te gronde richtte. Ook dat raakt kant noch wal. Zouden de christenen de stad hebben vernietigd?

Daarom denken veel preteristen dat hier inderdaad tóch een tweedeling is; de tweede vorst die hier genoemd wordt is volgens hen de Romeinse keizer die de stad en het heiligdom vernietigde. Dat lijkt al logischer, maar ook dit zorgt voor nieuwe problemen in het vervolg van de profetie. Het laatste vers van de profetie geeft namelijk aan dat er een verwoestende gruwel is die verwoest zal worden aan het einde. We zagen echter in een eerdere paragraaf ⁵⁷⁶ al dat de verwoestende gruwel verwijst naar een verschrikkelijke afgod en niet naar de verwoesting van Jeruzalem, zoals sommige preteristen voorstellen. Hoe kan de verwoestende gruwel immers verwoest worden, als zij zelf al de verwoesting is? Hoe wordt de verwoesting verwoest? Zo'n hermeneutiek resulteert in een taalkundige paradox.

Wat we dus zouden moeten doen, als we consequent de tot nu toe bekende gegevens proberen in te passen in de eerste eeuw, is te zoeken naar een moment waarop men een gruwelijke afgod in de tempel, specifiek in het Heilige der Heiligen, ⁵⁷⁷ geplaatst werd. En bijzonder genoeg is er inderdaad een gebeurtenis die daar enorm aan doet denken. Er was namelijk een Romeinse keizer, genaamd Gaius Caligula, die een beeld van zichzelf in de tempel van Jeruzalem wilde plaatsen. ⁵⁷⁸ Die gebeurtenis is echter in 40-41 AD, dus niet in 70 AD, en bovendien faalt de poging ook nog eens omdat Caligula stierf voordat het standbeeld geplaatst kon worden. ⁵⁷⁹ De preteristen zullen hard aan de profetie moeten trekken om deze passend te krijgen met deze gegevens. Er zullen twee onderbrekingen ingelast moeten worden en een verklaring worden gegeven voor het mislukken van de poging.

---

⁵⁷⁶ Paragraaf 6, p. 11-13

⁵⁷⁷ Mattheüs 24:

⁵⁷⁸ Encyclopedia Britannica, [Caligula](#)

⁵⁷⁹ NV Database, [Jewish Peasants Block Construction of Statue of Gaius Caligula in Galilee](#)

Bovendien haalt Jezus de profetie uit Daniël aan in het evangelie van Mattheüs ⁵⁸⁰ als een toekomstige gebeurtenis, waarbij blijkt dat de context in dit hoofdstuk compleet anders is dan de gebeurtenissen in 40-41 AD. Volgens Mattheüs zouden de Joden naar de bergen vluchten, maar daar is helemaal geen sprake van. Men komt juist naar de Romeinse president van het gebied (Petronius) toe, die belast was met de plaatsing van het standbeeld. Ze zijn zelfs bereid om hun leven te geven, wat uiteindelijk helemaal niet nodig bleek te zijn omdat Caligula stierf. Het liep dus relatief goed af voor de Joden, terwijl Jezus in Mattheüs juist een heel andere situatie schetst.

Dan is er nog het verbond wat versterkt wordt in de profetie. Veel preteristen denken hierbij aan het laatste avondmaal, waarin Jezus Zijn leerlingen wijst op een nieuw verbond. ⁵⁸¹ Maar hierbij moeten we breken met de hermeneutiek die we tot nu toe hebben toegepast, en van de Vorst teruggaan naar de vorst, om vervolgens weer te spreken over de Vorst. De tekst ondersteunt dit echter niet. Het laatste personage waarover geschreven is, is immers de vorst (de antichrist). Niet Jezus, Messias, de Vorst. Bovendien wordt het verbond versterkt voor 7 jaren, en halverwege die periode geschonden. Wat gebeurde er dan 7 jaar na dat laatste avondmaal? Niemand die het u kan vertellen. Gold het nieuwe verbond van Jezus maar voor 7 jaar? En hoe werd dit verbond geschonden, 3,5 jaar later? Ook dat antwoord moeten de preteristen u schuldig blijven. "Ach, u moet dit letterlijk zien als een week," zullen sommige preteristen zeggen. Maar ook dan moeten we weer breken met onze hermeneutiek tot nu toe. Want wat is dan het decreet tot de herbouw van de fysieke stad Jeruzalem, 70 weken voor het laatste avondmaal? "Dat moet u geestelijk zien," zal een enkele preterist zeggen. Maar wat zijn dan de grachten en de straten uit de rest van het vers? Het is duidelijk dat hier over iets heel fysieks gesproken wordt, wat ook duidelijk wordt door het gebed van Daniël dat hieraan vooraf ging en met dit visioen beantwoord wordt.

Ik hoop dat u nu inziet dat de hermeneutiek van de preteristen alle kanten opgaat en totaal niet consequent is. Dat veel zaken wel heel vrij geïnterpreteerd worden om een vooronderstelling te ondersteunen die men van tevoren al had bepaald. Maar zo werkt dat natuurlijk niet. Niet in de wetenschap, en dus ook niet in de Bijbel. Met de gegevens die nu voorhanden zijn is het daarom logischer om deze laatste jaarweek inderdaad los te koppelen en in twee gedeelten van 1260 dagen in de eindtijd te plaatsen. Dát is consequente hermeneutiek hanteren. Alle gegevens zullen perfect moeten passen om succesvol te kunnen claimen dat een profetie alreeds vervuld is. De preterist zal die eindtijd toch weer proberen te plaatsen in de eerste eeuw, maar dat zullen we in paragraaf 34 en in de paragrafen erna uitgebreid ontkrachten.

18. De gespleten Olijfberg

We stonden er al even kort bij stil in paragraaf 8. ⁵⁸² De Olijfberg zal volgens een profetie uit Zacharia in tweeën gespleten worden bij de wederkomst. ⁵⁸³ In die paragraaf was het onderdeel van de argumentatie dat Jezus terug zal komen zoals Hij is weggegaan, maar het is natuurlijk ook een op zichzelf staand argument dat de Olijfberg nog niet in tweeën gespleten is. "Ja, maar dat moet u geestelijk zien," zal de preterist wellicht zeggen. Zonder hierbij op diverse theorieën in te gaan, kunnen we al uit de specifieke geografische kenmerken die genoemd worden in dit hoofdstuk uit Zacharia, opmaken dat het hier welzéker om een letterlijke profetie gaat. Het gaat over Jeruzalem, de Olijfberg, het oosten, het westen, een dal, bergen, het noorden, het zuiden,

⁵⁸⁰ Mattheüs 24:15-22

⁵⁸¹ Mattheüs 26:28

⁵⁸² p. 16-17

⁵⁸³ Zacharia 14:4

Azal, vluchten, een aardbeving, de Vlake, Geba, Rimmon, de poort van Benjamin, de Hoekpoort en de Hananeëltoren. Hoe wilt u dit allemaal geestelijk verklaren? Net zoals we in paragraaf 8 al bepleit hebben, loopt er weliswaar een breuklijn van oost naar west, dwars door de Olijfberg heen, maar er is nog geen dal ontstaan en ook stroomt er nog geen levend water doorheen.

19. Ezechiëls tempel

Ook dit argument is al kort besproken als onderdeel van paragraaf 8, maar vormt op zichzelf natuurlijk al een enorm argument tégen preterisme. Want wáár is die tempel waar Ezechiël ⁵⁸⁴ het over heeft, nu? Deze tempel wordt namelijk gebouwd in een tijd waar de mensen van het huis van Israël Zijn Naam niet meer zullen verontreinigen. ⁵⁸⁵ Is dat momenteel het geval? Absoluut niet! Denk eens aan de vele Joden die momenteel liever de 'mondellinge wet' van de Talmud ⁵⁸⁶ volgen in plaats van zich enkel te beperken tot de wet van Mozes. Of de bizarre occulte elementen uit de kabbalistiek. ⁵⁸⁷ En dan heb ik het nog niet eens over de liberale Joden, die er maar op los leven. Denk bijvoorbeeld aan Tel Aviv, de homo-hoofdstad van het Midden-Oosten. ⁵⁸⁸

Ook zal God voor eeuwig in dit huis onder de Israëlieten wonen. ⁵⁸⁹ Dat kan niet gezegd worden van de eerste twee tempels, want die zijn allebei vernietigd. Deze tempel is dus duidelijk een toekomstige tempel. "Ja, maar dit gaat over de tempel van de Heilige Geest, ons hart," zal een preterist wellicht zeggen. Dat is totaal niet wat Ezechiël 9 hoofdstukken lang bepleit. Kijk eens naar de bijna uitputtende waslijst van fysieke en geografische elementen die 4 hoofdstukken lang beschreven worden. De afmetingen worden tot in detail beschreven. ⁵⁹⁰ Waar zou dit dan op moeten duiden? De afmetingen van ons hart? Als u dat wilt bepleiten, kunt u nu net zo goed stoppen met het lezen van dit e-book. Want let bijvoorbeeld ook eens op alle specifieke items die we tegenkomen in en om deze tempel.

Er is een trap, een drempel ⁵⁹¹ wachtruimtes, ⁵⁹² een voorhal, muurposten, ⁵⁹³ traliwerk, dadelpalmen, ⁵⁹⁴ heel veel kamers, plaveisel, ⁵⁹⁵ windrichtingen (noord, oost, zuid), ⁵⁹⁶ voorhoven, ⁵⁹⁷ vensters, ⁵⁹⁸ brandoffer-afspoelruimtes, ⁵⁹⁹ tafels, ⁶⁰⁰ slachtingen, gehouwen stenen, gerei, ⁶⁰¹ vlees, ⁶⁰² zangers, ⁶⁰³ priesters, ⁶⁰⁴ altaar, Levieten, zonen van Zadok, ⁶⁰⁵ en pilaren. ⁶⁰⁶

---

⁵⁸⁴ Ezechiël 40-48

⁵⁸⁵ Ezechiël 43:7

⁵⁸⁶ Encyclopedia Britannica, [Talmud](#)

⁵⁸⁷ Encyclopedia Britannica, [Kabbala](#)

⁵⁸⁸ The Boston Globe, [Welcome to Tel Aviv, the Gayest City on Earth](#)

⁵⁸⁹ Ezechiël 43:7

⁵⁹⁰ Ezechiël 40:5-36, 41:1-22, 42:1-20 en 43:13-17

⁵⁹¹ Ezechiël 40:6

⁵⁹² Ezechiël 40:7

⁵⁹³ Ezechiël 40:8

⁵⁹⁴ Ezechiël 40:16

⁵⁹⁵ Ezechiël 40:17

⁵⁹⁶ Ezechiël 40:19, 24

⁵⁹⁷ Ezechiël 40:20

⁵⁹⁸ Ezechiël 40:22

⁵⁹⁹ Ezechiël 40:38

⁶⁰⁰ Ezechiël 40:39-41

⁶⁰¹ Ezechiël 40:42

⁶⁰² Ezechiël 40:43

⁶⁰³ Ezechiël 40:44

⁶⁰⁴ Ezechiël 40:45

⁶⁰⁵ Ezechiël 40:46

⁶⁰⁶ Ezechiël 40:49

En dan hebben we nog maar één hoofdstuk besproken. Moet ik nog doorgaan? De preterist zal wellicht proberen elk begrip uit te leggen, maar dat kan nooit met een heel consequente hermeneutiek. Het boek Openbaring ⁶⁰⁷ vertelt bijvoorbeeld dat wij symbolisch gezien een pilaar of zuil kunnen worden in de tempel van God, maar hoe ziet u dat dan voor zich? Als het hier over de tempel van de Heilige Geest gaat, ons hart, hoe worden wij dan een pilaar in ons eigen hart? "Nee, maar de groep christenen uit het Nieuwe Testament vormt samen die nieuwe, levende tempel, gemaakt van levende stenen," zullen zij misschien zeggen. Hiermee doelen zij op een tekst uit de eerste zendbrief van Petrus. ⁶⁰⁸ Oké, maar dat verklaart slechts de helft van deze begrippen. Hoe verklaart u dan de windrichtingen en de zeer specifieke afmetingen bijvoorbeeld? En wat dacht u van allerlei andere details, zoals het slachten van een jonge stier? ⁶⁰⁹ Ik dacht dat wij dat als christenen niet meer hoefden te doen? Het slachten van een geitenbok? ⁶¹⁰ Priesters die de feestdagen, wetten en verordeningen moeten heiligen en de sabbat heiligen? ⁶¹¹ Graanoffers, ⁶¹² heffoffers, ⁶¹³ noem maar op. Werd tijdens de concilie van Jeruzalem niet door de apostelen bepaald dat de heidenen al die dingen niet meer hoefden te doen? ⁶¹⁴

Aangezien er in de eeuwigheid geen tempel meer zal zijn, ⁶¹⁵ blijft er maar één mogelijkheid over. Dit is de tempel uit het zogenaamde millennium. De tempel die er zal zijn in dat nog compleet toekomstige, fysieke koninkrijk. David zal zelfs uit de doden opgewekt zijn, en als vorst ónder Jezus regeren! Jeremia ⁶¹⁶ vertelt immers dat David weer opgewekt zal worden en koning over het volk zal zijn. En dat is dan ook wat we zien in de tempel van Ezechiël; deze vorst komt vanuit het oosten de tempel binnen, die wél offers zal moeten doen. ⁶¹⁷ Hij heeft allerlei restricties opgelegd gekregen, ⁶¹⁸ wat natuurlijk heel gek zou zijn als het hier over Jezus ging. We weten vanuit Openbaring ⁶¹⁹ dat voorafgaand aan dit millennium alle heiligen weer opgewekt zullen worden, dus het is dan ook logisch om mensen als David tegen te komen in deze toekomstige tempel. Ook Daniël bevestigt dat dit het geval zal zijn. ⁶²⁰ Na een periode van grote benauwdheid (verdrukking) zal er een wederopstanding zijn. De éérste wederopstanding is die van het leven, ⁶²¹ de tweede is die van de dood. ⁶²² Ziet u hoe alles perfect ineen sluit als we een systematische hermeneutiek hanteren, waarbij we alle gegevens zeer nauwkeurig in het verhaal passen? De hapsnap-benadering van de preteristen rammelt aan alle kanten. Is deze letterlijke tempel, met David erin als koning, van deze specifieke afmetingen en met al deze verordeningen, na 70 AD óóit een feit geworden? Natuurlijk niet. Het is nonsens om zo'n theologie te willen verdedigen. Daarnaast zien we ook nog eens dat in diezelfde tijd dat deze tempel een realiteit is, er ook een nieuwe verdeling van het land zal zijn. ⁶²³ Wanneer we die afmetingen nauwkeurig volgen, is duidelijk dat die op geen enkele manier correspondeert met de situatie ná 70 AD. Zelfs in recente tijden zien we dat Israël nog geen zeggenschap heeft over het grensgebied van

---

⁶⁰⁷ Openbaring 3:12

⁶⁰⁸ 1 Petrus 2:5

⁶⁰⁹ Ezechiël 43:21

⁶¹⁰ Ezechiël 43:22

⁶¹¹ Ezechiël 44:24

⁶¹² Ezechiël 44:29

⁶¹³ Ezechiël 44:30

⁶¹⁴ Handelingen 15:19-20, 28-29

⁶¹⁵ Openbaring 21:22

⁶¹⁶ Jeremia 30:9

⁶¹⁷ Ezechiël 46:1-7

⁶¹⁸ Ezechiël 46:8-18

⁶¹⁹ Openbaring 20:4-6

⁶²⁰ Daniël 12:1-4

⁶²¹ Daniël 12:2a, vergelijk Openbaring 20:5

⁶²² Daniël 12:2b, vergelijk Openbaring 20:6 en ook vers 14

⁶²³ Ezechiël 45:1-8, 47:13-48:35

Damascus, Hamath of Gilead,⁶²⁴ om maar even wat voorbeelden te noemen. Gilead ligt aan de oostkant van de Jordaan, in het huidige Jordanië, en is sinds 70 AD nóóit onder Joodse heerschappij geweest.⁶²⁵ Hamath⁶²⁶ ligt in het noorden van Syrië, en is tevens nooit in Joods beheer geweest, sinds 70 AD althans. Er is dus werkelijk geen énkele reden om aan te nemen dat de tempel waar Ezechiël het over heeft, reeds op een bepaalde manier vervuld is.

20. Het onbreekbare verbond

Preteristen zullen graag aanhalen dat de Joden het verbond verbroken hebben en dat hun verbond nu op een geestelijke manier over is gegaan op de kerk. Er zijn veel variaties tussen preteristen onderling, maar om een goed beeld te krijgen zullen we eerst moeten bepalen welk verbond zij precies bedoelen, aangezien er maar liefst 7 zijn.

I. Het Adamische verbond. Dit verbond wordt ook wel als tweeledig gezien; het Edenisch verbond, waarbij onschuld centraal staat⁶²⁷ en het werkelijke Adamische verbond, waar genade centraal staat.⁶²⁸ Het eerste deel heeft duidelijk voorwaarden, want als men van de boom van kennis van goed en kwaad zou eten, zou men op dezelfde dag nog sterven. Ook dit is overigens weer een hint dat 1 dag en 1000 jaar een perfecte correlatie hebben in de gedachten van God, want Adam stierf pas 930 jaar later. In dat opzicht stierf hij dus nog op dezelfde dag (binnen 1000 jaar). Dit ter aanvulling op de eerdere paragraaf⁶²⁹ die we aan dit onderwerp wijdden. Deze correlatie wordt door preteristen meestal ontkend. Het tweede deel maakt de consequenties duidelijk. Ook deze afspraak die God maakt, is niet voor eeuwig. Deze consequenties zullen uiteindelijk weer omgedraaid worden, door het Nageslacht⁶³⁰ van de vrouw. Hoewel het woord verbond niet gebruikt wordt in dit gedeelte van Genesis, zien veel theologen dit wel als een afspraak tussen God en de mens, die aan dezelfde kwalificaties zou voldoen. Omdat de preteristen het duidelijk niet over dit verbond hadden, gaan we vlug verder naar het volgende verbond dat we tegenkomen in de Bijbel.

II. Het Noachitische verbond. Dit verbond sluit God met Noach, en ook dit is weer tweeledig. Er is a. een opdracht aan Noach en zijn zonen om de aarde te vullen, b. een mandaat om dieren te mogen eten, wat daarvoor nog niet toegestaan was, c. een verbod op het eten van nog levende dieren en d. een vergelding voor het vergieten van menselijk bloed.⁶³¹ Ten slotte is er het daadwerkelijke deel waarin God Zichzelf committeert aan zijn belofte om de aarde nóóit meer door een globale vloed van water te laten overstromen om haar daarmee te oordelen.⁶³² In dit verbond zien we echter heel duidelijk dat het onvoorwaardelijk is. De regenboog is een teken van dit verbond, dat geldt tot in eeuwigheid.⁶³³ Er staat nergens dat God hierop terug kan komen als de mensen het eerste deel van dit verbond schenden. We kunnen ons sowieso afvragen of het eerste deel wel een integraal onderdeel uitmaakt van het verbond dat God sluit met Noach in de

---

⁶²⁴ Ezechiël 47:17-18

⁶²⁵ Encyclopedia Britannica, [Gilead](#)

⁶²⁶ Christipedia, [Hamath](#)

⁶²⁷ Genesis 1:26-30, 2:16-17

⁶²⁸ Genesis 3:15-19

⁶²⁹ Paragraaf 10, p. 21-23

⁶³⁰ Genesis 3:15, het Nageslacht van de vrouw hier wijst op Jezus. Merk op dat de slang ook nageslacht heeft. Jezus zal diens kop vermorzelen. Openbaring 12:9 verbindt deze slang duidelijk met het personage dat we in de Bijbel telkens als Satan of de duivel tegenkomen. In Openbaring 20:10 zien we dat hij uiteindelijk vermorzeld zal worden in de hel, de poel van vuur. In de hoofdstukken erna zien we dat de aarde weer hersteld wordt naar hoe het was in de tijd van Eden. Er is een rivier van leven en zelfs de Boom des Levens (Openbaring 22:2) zien we weer terug.

⁶³¹ Genesis 9:1-7

⁶³² Genesis 9:9-17

⁶³³ Genesis 9:12

latere verzen. Natuurlijk is ook dit verbond niet het verbond dat de preteristen bedoelen.

III. Het Abrahamistische verbond. Dit verbond met Abraham wordt telkens opnieuw bevestigd, en bestaat daarom uit meerdere elementen. Als eerste wordt aan (toen nog) Abram verteld dat God zijn naam groot zal maken, hem zal zegenen en een groot nageslacht geven.⁶³⁴ Er worden hier geen voorwaarden genoemd. Nergens zien we het woord *als, mits of indien*. Ten tweede wordt aan Abram verteld dat het land Kanaän aan zijn nageslacht gegeven zal worden.⁶³⁵ Ook hier zien we nergens voorwaarden. Ten derde zien we dat de belofte van het land uitgebreid wordt; overal waar Abram zijn voet zal zetten, in de lengte en de breedte van het land, zal van hem worden. Daarnaast zien we ook dat de belofte van het nageslacht uitgebreid wordt; zijn nageslacht zal zo groot worden als het stof van de aarde.⁶³⁶ Ten vierde wordt het verbond weer bevestigd aan Abram en zien we een profetie, geen voorwaarde. God vertelt dat Abrams nageslacht 400 jaar in Egypte zal wonen.⁶³⁷ Er staat níet dat zij 400 jaar in Egypte zullen wonen indien het verbond geschonden wordt. God committeert zich ook hier weer met een teken aan het verbond en vervult Zélf het ritueel door Abram éérst in een diepe slaap te brengen. Abram had dus niets toe te voegen aan dit verbond. Er is niets voorwaardelijks aan! Nergens lezen we over voorwaarden, het is pure genade dat God hem dit alles geeft. Hij heeft er niets voor gedaan en hoeft er in de toekomst ook niks voor te doen om het verbond geldig te houden. Ten vijfde zien we dat er uiteindelijk wel een voorwaarde komt, maar die voorwaarde is individueel en niet voor de gehele natie. De persoon die zichzelf niet besnijdt, zal van zijn volksgenoten worden afgesneden omdat hij het verbond heeft verbroken.⁶³⁸ De beloften zijn dus onvoorwaardelijk voor Israël als natie, maar een enkeling kan zichzelf van deze beloften uitsluiten door zich niet te laten besnijden. Merk op dat de belofte ook eeuwig geldig is. Hierin zit dus al verborgen dat er altijd een overblijfsel is van de natie Israël dat zich aan de voorwaarden zou houden en dus ook de beloften zou beërven. Ten laatste zien we dat aan Abraham (zijn naam is inmiddels veranderd) beloofd wordt dat in zijn Nageslacht (Jesus, enkelvoud) de gehele aarde gezegend zal worden. Daarnaast wordt nog eens bevestigd dat zijn nageslacht (het volk Israël, meervoud) zo groot zal worden als het zand aan de zee.⁶³⁹ Ook hier vinden we weer geen enkele voorwaarde waaraan voldaan moet worden. De uitkomst staat dus al vast. Omdat het eeuwig is, weten we dat er uiteindelijk een fysiek overblijfsel van Israël zal zijn die deze voorwaarden vervult en de beloften zal beërven. En ja, daar zit een geestelijke component aan, omdat wij in geestelijke zin geënt zijn op diezelfde beloften. Maar merk op dat Paulus nergens in de Romeinenbrief zegt dat wij hen vervangen hebben!⁶⁴⁰ We bespraken al eerder dat er door de eeuwen heen altijd het idee geweest is van een overblijfsel van fysiek Israël. Het is heel Bijbels.⁶⁴¹ Daarenboven kunnen we veel van de Joden zeggen, maar er is

---

⁶³⁴ Genesis 12:1-3

⁶³⁵ Genesis 12:6-7

⁶³⁶ Genesis 13:14-17

⁶³⁷ Genesis 15:1-21, hier de nadruk op vers 13-14

⁶³⁸ Genesis 17:1-14, hier de nadruk op vers 13-14

⁶³⁹ Genesis 22:15-18

⁶⁴⁰ Romeinen 11:13-32. In de HSV staat in vers 17 het woord *plaats* gecursiveerd, wat inhoudt dat de vertalers dit woord geïnfereerd hebben en het dus geen deel uitmaakt van de originele tekst. Door deze vertaling kan het idee ontstaan dat wij in hun plaats geënt zijn, maar dat is niet de strekking van de rest van de tekst. Wanneer we het woord *plaats* weg zouden laten, past de zin beter in de context. Wij zijn in hén geënt. Wij zijn dus niet geestelijk Israël en zij fysiek Israël. Nee, wij zijn de gemeente en ingeënt in de beloften van Israël. Het is één boom. Niet twee. De andere olijfboom die genoemd wordt, is de wilde olijf en vormt juist een tegengestelde rol; het is symbool voor het heidense leven waar wij uit komen en uit gered zijn om in die edele olijf geënt te worden. En ja, we kunnen uit die belofte weggekapt worden (ons loon verliezen) maar nóóit onze redding verliezen (1 Kor. 3:10-15).

⁶⁴¹ Er zal áltijd een overblijfsel zijn van het letterlijke volk Israël. Zie bijv. Ezra 9:8, 14, Nehemia 1:3, Jesaja 1:9, 10:20-22, 11:11, Jeremia 6:9, 23:3, maar ook Romeinen 9:27, 11:5 en Openb. 11:13. In de toekomstige grote verdrukking zullen dan ook weer 12 stammen zijn, waarvan alle 144.000 leden behouden worden (zie Openb. 7 en 14). En uiteindelijk zullen zij allen zelfs grondgebied krijgen, zoals we al zagen in Ez. 47/48.

door de eeuwen heen altijd een aanzienlijk deel geweest dat hun jongetjes op de 8e dag besneed. In die zin kan een preterist dus niet legitiem beweren dat die belofte is komen te vervallen aan de complete natie Israël.

Men zou nog kunnen beweren dat een échte besnijdenis gaat om de hartgesteldheid, zoals Paulus duidelijk maakt in de brief aan de Romeinen.⁶⁴² Maar het was niet zo dat álle Joden Jezus verder afwezen. We zien juist in Handelingen⁶⁴³ dat een grote groep Joden tot geloof komt in Jezus. De discipelen waren zélf nota bene Joden! De these dat Gods complete oordeel uit het boek Openbaring dus rond 70 AD al vervuld is, en dat God sindsdien met de gemeente is verdergegaan, is nonsens. Er was immers nog steeds een overblijfsel dat wél in de Messias geloofde! Men zou kunnen beargumenteren dat enkele prominente Joodse individuen het verbond hadden verbroken, maar die schending gold niet voor iedereen. Er was een overblijfsel. En ook in recente tijden zien we dit weer. Veel Joden leven nog volgens de oude gebruiken, met allerlei toevoegingen vanuit de Talmoed. En veel Joden leven juist heel liberaal. Maar er is ook een heel grote groep Messiasbelijdende Joden! Hoe kan een preterist dus op grond van dit verbond beweren dat het complete volk Israël de belofte van het land en het nageslacht geschonden heeft? En dat de kerk dus de vervanging is van de Joden? Dit is absoluut geen consequente interpretatie van de tekst van het verbond met Abraham, zoals zojuist aangetoond is.

IV. Het landverbond. In dit verbond⁶⁴⁴ worden wel condities genoemd die gebroken worden, maar de consequenties ervan zijn omkeerbaar.⁶⁴⁵ Ook hier zien we weer dat een individu⁶⁴⁶ zichzelf buiten kan sluiten van de zegeningen en zelfs vervloeking over zich haalt. Dit is niet per sé soteriologisch van aard. Gezien de overvloed van Bijbelteksten die de doctrine van eeuwige zekerheid ondersteunen,⁶⁴⁷ houdt dit vooral in dat men in het *hier en nu* vervloeking, verderf, verbanning en zelfs de dood zullen ervaren indien men zichzelf voor de gek houdt en de weg van verharding blijft volgen.⁶⁴⁸ De aard van de tekst is dan ook erg gericht op het hier en nu. Wanneer bijna⁶⁴⁹ de gehele natie in afgoderij belandt,⁶⁵⁰ zien we dat er allerlei plagen en ziekten komen, die als waarschuwing voor andere naties gelden. Die plagen en ziekten zijn een duidelijk voorbeeld van het *hier en nu*-gehalte van deze profetie. Wanneer men een soteriologische verwerping van de natie Israël wil beargumenteren, dan pleit deze tekst juist voor het tegenovergestelde. God straft het individu, en soms de natie in het *hier en nu*, maar nóóit zal Hij haar verwerpen in soteriologische zin. Bovendien blijven de fysieke beloften ook staan voor het overblijfsel. Uiteindelijk zal er een overblijfsel zijn dat de beloften met betrekking tot het beërven van het land zal ontvangen. Dát is wat God in dit verbond haarfijn communiceert.⁶⁵¹ Hoewel het landverbond veel doet denken aan delen het Abrahamistische verbond, versterkt het vooral het landaspect ervan.

V. Het Mozaïsche verbond. Dit verbond heeft duidelijke condities. Wanneer het volk naar de

---

⁶⁴² Romeinen 9:29

⁶⁴³ Handelingen 2:5-47

⁶⁴⁴ Deut. 29-30

⁶⁴⁵ Deut. 30:1-9

⁶⁴⁶ Deut. 29:18

⁶⁴⁷ Rom. 11:29 en Joh. 10:28-29 zijn twee voorbeelden van teksten van eeuwige zekerheid die duidelijk aan een Joods publiek worden verteld. De doctrine van eeuwige zekerheid is tegenwoordig in álle dispensaties. *Eens gered, altijd gered.* Zie 1 Kor. 3:10-15, 5:5, Ef. 4:30, Rom. 8:38-39, etc. Het voert nu te ver om hier volledig op in te gaan, maar ik raad u aan om hiertoe de [cursus soteriologie](#) van dr. Andy Woods te volgen.

⁶⁴⁸ Deut. 29:19

⁶⁴⁹ Denk aan de doctrine van het overblijfsel. Zie ook voetnoot 641 voor meer referenties.

⁶⁵⁰ Deut. 29:24-25

⁶⁵¹ Nogmaals, lees Deut. 30:1-9

geboden luistert, zal het zegen ervaren. Wanneer het volk ongehoorzaam is, zal het de vloek ervaren.⁶⁵² Ook hier zien we weer dat die vloek zich richt op het hier en nu. Geen regen,⁶⁵³ verlenging van dagen,⁶⁵⁴ verjaging van de volken⁶⁵⁵ en vergroting van het land.⁶⁵⁶ Nergens staat dat God de complete staat Israël voor eeuwig zal verwerpen, laat staan dat zij als natie voor altijd zullen branden in de hel en hun heil voor altijd naar de heidenen is gegaan. Dat is een verbuiging van de tekst. Bovendien leerden we al in het landverbond dat er een omkeerbaarheid zit ingebouwd. Hoewel ook het Mozaïsche verbond doet denken aan delen van het Abrahamistische verbond, versterkt dit verbond vooral het deel dat over de zegeningen spreekt.

VI. Het Davidische verbond. Dit verbond versterkt vooral het deel van het Abrahamistische verbond dat spreekt over het Nageslacht.⁶⁵⁷ Merk op dat ook hier weer geen enkele voorwaarde wordt genoemd voor de eeuwige bevestiging van het koningschap van Davids Nageslacht. Davids troon is een eeuwige zekerheid. Fysiek. Letterlijk. Zo is dat altijd geweest. En zo zal dat ook altijd zijn. Er worden geen voorwaarden genoemd voor het blijven bestaan van die letterlijke, fysieke troon in het aardse Jeruzalem, in Israël. En ook zien we nergens in de Bijbel dat er een wijziging is van het aardse naar het hemelse, wat deze troon van David betreft. Dit soort afwijkingen in de Schriften bestaan alleen in de hoofden van preteristen. Niet in de realiteit. Het is immers een onvoorwaardelijk verbond. Zelfs de vloek over Chonia kon daar niets aan veranderen.⁶⁵⁸

We kunnen dus wat betreft de 6 verbonden die gesloten worden in het Oude Testament, vaststellen dat zij nergens voorwaarden stellen wat betreft het verliezen van haar uitverkiezing.⁶⁵⁹ En dientengevolge kunnen we dus met zekerheid zeggen dat de sancties die God heeft ingesteld tegen deze ongehoorzame natie, slechts deels van invloed zijn op dit volk.⁶⁶⁰ In zijn totaliteit is het onbreekbaar, aangezien God anders een leugenaar zou zijn. Ja, de individu kan een deel van het verbond verbreken, maar gezien alle voorgaande argumenten móet er wel een overblijfsel zijn waarmee God tot Zijn doelen komt, wat betreft een letterlijk, fysiek Israël.

---

⁶⁵² Deut. 11:26-28

⁶⁵³ Deut. 11:17

⁶⁵⁴ Deut. 11:21

⁶⁵⁵ Deut. 11:23

⁶⁵⁶ Deut. 11:24

⁶⁵⁷ 2 Samuël 7:12-16

⁶⁵⁸ Zie voor een uitleg hiervan, en meer over de aardse troon van David, paragraaf 7 (p. 13-15)

⁶⁵⁹ Rom. 11:29

⁶⁶⁰ Rom. 11:25

21. Het nieuwe verbond

Dit zevende verbond wil ik graag apart bespreken. Hoewel we het namelijk in het Oude Testament al tegenkomen, ⁶⁶¹ zal het pas in de toekomst worden gesloten, vertelt Paulus in de brief aan de Romeinen. ⁶⁶² Preteristen zullen graag beweren dat dit nieuwe verbond met óns christenen gesloten is, zo rond 32 AD, maar die uitleg gaat niet helemaal op. In Mattheüs ⁶⁶³ vinden we inderdaad een passage waar we zoiets uit zouden kunnen opmaken, maar dat is slechts een deel van het verhaal. We zien inderdaad dat Jezus de drinkbeker samen met Zijn discipelen drinkt en hierbij meldt dat dit het bloed van het nieuwe verbond symboliseert. Het eerste probleem is echter dat dit niet geheel correspondeert met wat Jeremia en Paulus erover zeggen. De besnijdenis van hun hart en dat **állen** de HEERE kennen. ⁶⁶⁴ Wat betreft de discipelen zouden we dat nog kunnen beargumenteren, maar hoe zit het dan met de rest van de natie? Want Jeremia heeft het over het huis van Juda en het huis van Israël. Dit kan dus niet over het zgn. "geestelijke Israël" gaan, zoals de preteristen zo graag beargumenteren. Want wie is dan geestelijk Juda? Bovendien maken de verzen daarop nog eens duidelijk dat niets of niemand óóit Israël zouden kunnen vervangen. Pas als de zee stopt met bruisen, de zon, maan en sterren stoppen het met geven van hun licht, de diepten van de aarden ontrafeld zouden worden en de hemel opgemeten, dan pas zal God Israël verwerpen vanwege alles wat zij gedaan hebben. ⁶⁶⁵ Dit is natuurlijk een heel poëtische manier om te zeggen dat dat dus **nóóit en te nimmer** zal gebeuren, omdat deze dingen ook nooit zullen ophouden of mogelijk zullen zijn voor ons nietige mensen.

Laten we weer teruggaan naar Mattheüs. Wat is hier precies aan de hand? Ook hier zien we weer die onderbreking, als we goed opletten en een beetje hulp inschakelen. Er was namelijk de traditie bij het Pesach om 4 bekere te schenken, waarvan de laatste niet gedronken werd. Dit zijn de 4 bekere van de Sedermaaltijd, ⁶⁶⁶ waarbij er een parallel bestaat met de 4 bekere van een traditionele Joodse huwelijksceremonie, vertellen Emile-Andre Vanbeckevoort en Arno Lamm in hun boek *Wake Up!* ⁶⁶⁷ De huwelijksceremonie kent de beker van heiliging, de beker van toewijding en de beker van vererving. Ten slotte was er de beker van lofprijs. Die werd volgens de Joodse huwelijksstraditie pas gedronken als de bruid gehaald werd. Dit is tegelijk ook het moment van restauratie. ⁶⁶⁸ Hoewel de Joden deze connectie tussen de 4 bekere van de Sedermaaltijd en de 4 bekere van de huwelijksceremonie wellicht niet zien, maakt Jezus deze koppeling wél in Mattheüs. We kunnen dus concluderen dat dit nieuwe verbond nog niet in zijn geheel is geïmplementeerd. Er is nog een toekomstig aspect. En dat is dan ook waar Paulus het over heeft in de brief aan de Romeinen. ⁶⁶⁹ Wanneer u de juiste bril opzet, en de bril van preterisme afdoet, wordt het plaatje zó enorm helder! We hoeven dan opeens niet meer creatief te zijn met Bijbelteksten, door een groot deel te vergeestelijken en de rest te negeren, maar kunnen de Bijbel zo letterlijk mogelijk lezen in haar meest ruime context, waardoor een prachtige mozaïek ontstaat.

---

⁶⁶¹ Jeremia 31:31

⁶⁶² Romeinen 11:26-28

⁶⁶³ Mattheüs 26:26-30

⁶⁶⁴ Jeremia 31:33-34

⁶⁶⁵ Jeremia 31:35-38

⁶⁶⁶ Deze 4 bekere worden gedronken naar aanleiding van de uittocht, de eerste beker is daar de beker van heiliging (Ex. 6:6a), de tweede de beker van bevrijding (Ex. 6:6b), de derde de beker van redding (Ex. 6:6c) en de vierde de beker van restauratie (Ex. 6:7).

⁶⁶⁷ Lamm, A., Vanbeckevoort, E.A., *Wake Up!* Uitgeverij Het Zoeklicht, Doorn (9e druk), p. 483-503

⁶⁶⁸ Handelingen 3:21, zie ook paragraaf 15K, p. 44-45

⁶⁶⁹ Romeinen 8:19-24, 11:26-31

Hoofdstuk IV: Zeven argumenten vanuit het Nieuwe Testament

22. Filetus en Hymeneüs

In de brief aan Timotheüs lezen we een Bijbeltekst die boekdelen spreekt.

*"En hun woord zal zich uitzaaien als kanker; onder hen bevinden zich Hymeneüs en Filetus. Zij zijn van de waarheid afgeweken door te beweren dat de opstanding reeds heeft plaatsgevonden, en breken het geloof van sommigen af."*⁶⁷⁰

Ik kan hier eigenlijk niet veel aan toevoegen of afdoen. Dit is de laatste brief die Paulus schrijft, en is te plaatsen rond 65 AD.⁶⁷¹ Dit is vór na het moment de kruisiging, waar ook mensen uit de dood opstonden.⁶⁷² Het gaat hier om de eerstelingen,⁶⁷³ een selecte groep, maar niet om de veel grotere oogst die veel later zou volgen. In de eerste brief aan de gemeente in Thessaloniki⁶⁷⁴ legt Paulus uit wat de omstandigheden van de vereniging met Hem in de wolken zullen zijn. Er zal een bazuin klinken, een geroep van de aartsengel, de doden zullen opstaan, daarna zullen de mensen die nog leven zich bij hen voegen en zij zullen tezamen naar Jezus gaan in de wolken en voor altijd met Hem zijn.

Gedeeltelijke preteristen zijn het erover eens dat het wel héél ver gaat om de opstanding der doden al als historisch vervuld te zien, maar volledige preteristen geloven dit dus wél. Zij vallen dus in deze categorie van dwaalleraars, waarover Paulus veelvuldig schrijft in zijn laatste zendbrief aan Timotheüs. Toch beweren zij dat de opstanding van de doden dan vlak ná deze brief heeft plaatsgevonden, zo rond het jaar 70 AD. Laten we die theorie eens kritisch onder de loep nemen.

23. De dag des Heeren

In de tweede brief aan Thessaloniki voegt Paulus namelijk nog wat toe aan de eerdere informatie die hij al in zijn éérste brief schreef. Merk op dat hij hier over de *vereniging* met Christus schrijft en de *dag van Christus*, een synoniem voor de *dag des Heeren*, waarover we al eerder spraken. Er werd tussentijds namelijk nog een vervalste zendbrief naar de gemeente in Thessaloniki geschreven, waarin iets dergelijks werd beweerd als wat Filetus en Hymeneüs ook al zeiden. Dit wordt duidelijk als we Paulus' antwoord lezen in het tweede hoofdstuk van deze zendbrief.

*"En wij vragen u dringend, broeders, met betrekking tot de komst van onze Heere Jezus Christus en onze **vereniging** met Hem, dat u **niet snel aan het wankelen wordt gebracht of verschrikt**, niet door een uiting van de geest, niet door een woord, en ook niet door een brief die van ons afkomstig zou zijn, alsof de dag van Christus al aangebroken zou zijn."*⁶⁷⁵

---

⁶⁷⁰ 2 Timotheüs 2:17-18

⁶⁷¹ Bible Study Tools, Jamieson-Fausset-Brown – [2 Timothy: Introduction](#)

⁶⁷² Mattheüs 27:52-53

⁶⁷³ 1 Korinthe 15:20-24 legt uit dat de opstanding der doden in verschillende ordes gaat. Éérst is er de orde van de Eerstelingen, daarna staat de rest op, bij Jezus' wederkomst.

⁶⁷⁴ 1 Thessalonicenzen 4:13-18

⁶⁷⁵ 2 Thessalonicenzen 2:1-2

Zulke theorieën waren dus schering en inslag in de tijd van Paulus' zendbrieven. Paulus maakt daarom in de daaropvolgende verzen nog eens héél duidelijk wát de volgorde is.

"Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden. Want die dag komt niet, tenzij eerst de **afval** gekomen is en de mens van de wetteloosheid, de zoon van het verderf, geopenbaard is, de tegenstander, die zich ook verheft boven al wat God genoemd of als God vereerd wordt, zodat hij als God **in de tempel van God gaat zitten en zichzelf als God voordoet**. Herinnert u zich niet dat ik u deze dingen zei, toen ik nog bij u was? En u weet wat hem nu weerhoudt, opdat hij op zijn eigen tijd geopenbaard wordt. Want het geheimenis van de wetteloosheid is al werkzaam. Alleen is er iemand die hem nu weerhoudt, totdat hij **uit het midden verdwenen is**. En **dán zal de wetteloze geopenbaard worden**. De Heere zal hem verteren door de Geest van Zijn mond en hem tenietdoen door de verschijning bij Zijn komst." ⁶⁷⁶

In deze tekst zit tweemaal een referentie naar de opname verborgen. In een eerder e-book leg ik dit tot in detail uit. Hieronder kunt u lezen wat de vertalers vanuit het Grieks niet helemaal goed hebben weten over te brengen.

"In deze voorgaande verzen wordt de toon meteen gezet. Vers 1 maakt er geen geheim van dat het hier gaat over onze vereniging met Hem. De opname dus. Het feit dat Paulus het woord *onze* gebruikt, betekent dat hij zichzelf hier ook includeert. Hij verwachtte die opname blijkbaar elk moment.

Door de manier hoe de tekst vertaald is, lijkt het echter alsof er een voorwaarde zit aan de opname. Het is daarom goed om eerst goed alle begrippen helder te hebben. Paulus noemt hier de zogenaamde *dag van Christus*, ook wel *dag van de Heer* genoemd. Dit is een technische term die we door de hele Bijbel heen terugvinden, ⁶⁷⁷ waarmee die laatste 7 jaren van verdrukking bedoeld worden.

In de tekst vertelt Paulus dat die *dag van de Heer* niet eerder start dan dat de *grote afval* gekomen is. Nu is dit een vrij ongelukkige vertaling, aangezien het originele Griekse woord voor *afval* hier *apostasia* is. De indruk die de latere vertalers vermoedelijk wilden wekken, is dat de christenen aan het einde van de tijd massaal van hun geloof af zullen vallen en er maar een heel klein select clubje uitverkorenen overblijft.

De christenen in Thessaloniki hadden na de eerste brief van Paulus een valse brief gekregen van iemand die hen wilde laten denken dat zij al in de grote verdrukking waren (vers 2 maakt dit heel duidelijk). Als argument dat dit niet het geval is, geeft Paulus aan dat eerst die grote *apostasia* zal moeten gebeuren. Als het hier een *geestelijke afval* of *vertrek van het geloof* wordt bedoeld, zou dat een raar argument zijn, aangezien er altijd sprake was van afvalligheid van het geloof. Lees de brieven van Jezus aan de 7 gemeenten in Openbaring 2 en 3 maar eens. Slechts 2 gemeenten brengen het er goed van af. Geestelijke afval is dus geen uniek teken, waardoor Paulus' argument klip en klaar zou zijn. Er wordt met *apostasia* toch echt iets anders bedoeld.

⁶⁷⁶ 2 Thessalonicenzen 2:3-8, HSV

⁶⁷⁷ Amos 5:18-20, Jeremia 30:7, Joël 2:11, Zefanja 1:1-7, Jesaja 2:12, Handelingen 2:20, 1 Thessalonicenzen 5:2-4

Er staat in het originele Grieks dan ook een *bepaald lidwoord* vóór het woord *apostasia*, wat aangeeft dat het niet over zomaar een afvalligheid gaat, maar een heel specifieke gebeurtenis. Het impliceert ook dat het hier niet om iets geleidelijks gaat, maar om iets heel plotselings. Want hoe kan u anders precies bepalen wanneer we het punt van deze *geestelijke afval* bereikt hebben? Welke graadmeter gebruikt u? Hoe is *geestelijke afvalligheid* te meten?

Als u mij de weg zou vragen en ik zou u vertellen dat u de plek van bestemming vindt na *een boom*, dan is het nog niet meteen duidelijk welke boom ik bedoel. Stel dat ik u vertel dat u de plek van bestemming vindt na *de boom*, dan impliceert dat dat ik iets heel specifiek bedoel! U zult dan de context van de rest van mijn beschrijving goed moeten begrijpen om precies te achterhalen wat er zo specifiek is aan die boom. En dat is nu precies wat we hier proberen te doen.

De vertalers maakten aan het einde van de Middeleeuwen een vreemde keuze, die breekt met de traditie om dit woord *apostasia* met een letterlijk, fysiek vertrek van de ene naar de andere plaats aan te duiden. Er is aan het einde van de Middeleeuwen met deze traditie gebroken omdat het hier om een zelfstandig naamwoord gaat, dat slechts op één andere plek in het Nieuwe Testament voorkomt. In Handelingen⁶⁷⁸ wordt het inderdaad gebruikt om een *geestelijk vertrek* aan te geven van de wet van Mozes. Omdat de context daar heel anders is, is het niet gezegd dat de context hier hetzelfde is. De vroegere vertalers erkenden dit verschil in context en hebben dit woord *apostasia* daarom in heel veel oude handgeschreven kopieën vertaald als de opname.⁶⁷⁹

Overigens wordt dit woord *apostasia* in werkwoordsvorm in het Nieuwe Testament maar liefst twaalf keer gebruikt om een letterlijk fysiek vertrek aan te duiden en slechts driemaal voor een geestelijk vertrek,⁶⁸⁰. Het is dus niet heel raar om het naamwoord ook een dergelijke betekenis toe te bedelen. Dat is zelfs binnen de semantische grenzen van het oorspronkelijke Koine Grieks lexicon.⁶⁸¹

Door nu met onze definities nog eens goed de tekst door te lezen, wordt opeens veel duidelijker waar Paulus het hier over heeft. In feite staat er dat de grote verdrukking niet eerder begint dan dat de opname is geweest en de *mens van de wetteloosheid* is geopenbaard.

De *mens van de wetteloosheid* is de persoon die we in de volksmond de *antichrist* zijn gaan noemen. Deze *mens van de wetteloosheid* heeft 13 titels in het Nieuwe Testament en 33 in het Oude Testament, maar de term *antichrist* is daar geen van. Begrijp me goed, die *mens van de wetteloosheid* is absoluut een antichrist, maar Johannes gebruikt deze term breder. Het is dus geen exclusieve term voor deze *mens van de wetteloosheid*, maar omdat het in de volksmond toch vaak vereenzelvigd wordt, zal ik de term *antichrist* hierna voor het gemak en de leesbaarheid toch in die context blijven gebruiken.⁶⁸²

---

⁶⁷⁸ Handelingen 21:21

⁶⁷⁹ In de Vulgaat (4e eeuw), in de Wycliff Bijbel (1384), Tyndale Bijbel (1526), Coverdale Bijbel (1535), Cranmer Bijbel (1539), Breeches Bijbel (1576), Beza Bijbel (1583) en Geneva Bijbel (1608)

⁶⁸⁰ Dr. Woods, A, [The Apostacy Controversy](#)

⁶⁸¹ Liddell, Scott & Jones' [Greek Lexicon](#)

⁶⁸² Dr. Missler, C, [The Return of Nimrod](#)

Zoals we de passage nu lezen, lijkt het alsof de antichrist éérst op het toneel moet verschijnen voordat de opname komt. Dat is echter niet het geval. Hij zal tegen die tijd ongetwijfeld geboren en opgegroeid zijn, maar wanneer we het hebben over het moment dat hij op de voorgrond zal gaan treden, moeten we naar vers 7 en 8 kijken.

De opname wordt in dit vers weer anders beschreven. Er verdwijnt iemand uit het midden, zo valt er te lezen. Uit het midden van wat? Laten we eerst eens wat denkstappen maken. Als eerste lezen we over het *geheimenis van de wetteloosheid*. Wat is wetteloosheid? Zonde.

En wie is de enige die de zonde kan weerhouden? God Zelf, door de Heilige Geest Die in ons christenen werkzaam is. Wij kunnen uit onszelf geen zonde weerhouden. Niet zonder de Heilige Geest. Zonder Hem zouden we die zonden juist omarmen. Lees het eerste hoofdstuk van Romeinen ⁶⁸³ maar eens.

Nu is het natuurlijk niet zo dat de Heilige Geest zo meteen opeens verdwijnt en wij christenen het opeens zonder de Heilige Geest moeten doen. Begrijp heel goed dat de Heilige Geest nooit van ons zal wijken, als wij eenmaal opnieuw geboren zijn. ⁶⁸⁴

De Heilige Geest zal namelijk verdwijnen van de aarde op dat moment, maar niet zoals u dat wellicht denkt. Omdat wij als christenen worden opgenomen, zijn de handen en voeten van de Heilige Geest, als ik even zo vrij mag zijn om me zo gebrekkig uit te drukken, verdwenen. Daarom heeft satan opeens vrij spel en kan die antichrist zich openbaren. De Heilige Geest in ons christenen is dus de Weerhouder. Door alles op een rij te zetten, wordt nu eindelijk de volgorde duidelijk:

1. De *Weerhouder* wordt uit het midden weggenomen (de opname, het *grote vertrek*).
2. De *antichrist* zal zich openbaren.
3. De *dag van de HEER*, ofwel de *grote verdrukking* zal aanbreken." ⁶⁸⁵

De preterist die zal beweren dat de opstanding der doden heeft plaatsgevonden in 70 AD en dat de periode die eraan voorafging de "grote verdrukking" was, zal in moeten zien dat die volgorde niet houdbaar is in het licht van wat Paulus schrijft in zijn tweede zendbrief aan de gemeente van Thessaloniki. De vervolging wat het meest heftig onder Nero en daardoor ook het meest bekend. ⁶⁸⁶ Dit vond plaats in de periode 64 t/m 68 AD, met het hoogtepunt in 67 AD. ⁶⁸⁷

Na de val van Jeruzalem werd het juist wat rustiger, en pas in 81 AD begon Domitianus ⁶⁸⁸ met de tweede golf van vervolging, maar waar Nero nog een verbod had op het christen-zijn, was daar ondanks de gruwelijkheden onder Domitianus niet specifiek sprake van. Pas bij de tiende golf van vervolging, in de 4^e eeuw, relatief kort voordat het christendom de officiële staatsgodsdienst werd, werd er weer een verbod ingevoerd. ⁶⁸⁹

---

⁶⁸³ Romeinen 1:18-32

⁶⁸⁴ Johannes 14:16-17, Efeze 1:13-14, Efeze 4:30

⁶⁸⁵ Unravelations, *49 Redenen voor de opname vóór de grote verdrukking*, p. 6-8

⁶⁸⁶ History Hit, *The Growth of Christianity in the Roman Empire*

⁶⁸⁷ Bible Study Tools, *The First Persecution*

⁶⁸⁸ Bible Study Tools, *The Second Persecution*

⁶⁸⁹ Bible Study Tools, *The Tenth Persecution* & History Hit, *ibid.*

Alles bij elkaar ontstaat hier dus een profiel dat niet echt overeen komt met wat Paulus beschrijft. Als de opstanding van de doden in 70 AD plaatsgevonden zou hebben (waar overigens helemaal geen bewijs voor is), dan klopt de historische context niet. De "grote verdrukking" zou erna hebben moeten plaatsvinden, maar die vinden we juist in de periode voorafgaand aan 70 AD. Als Nero de antichrist is (wat sommige preteristen beweren), dan zou hij zich juist ná 70 AD moeten openbaren.

Sommige preteristen zullen de opstanding der doden daarom willen verplaatsen naar 67 AD, zodat de historische context beter past. Het probleem daarmee is echter dat we gevaarlijk dicht bij de tweede brief aan Timotheüs komen, die tijdens de tweede gevangenschap van Paulus is geschreven, vrijwel zeker in 67/68 AD.^{690 691} Daarenboven "openbaart" Nero zich al vóór die datum als een grote antichristelijke verdrukker, dus ook dat pleit tégen zo'n aanname. Want we hebben namelijk al ontdekt dat de "mens van grote zonde" of ook wel "zoon van het verderf" genoemd, zich openbaart ná de opstanding van de doden (het grote vertrek).

Gezien alle feiten die hierboven zijn gepresenteerd en het ontbreken van ook maar een beetje historisch bewijs dat er ná de kruisiging ooit nog mensen uit de dood zijn opgestaan in grote groepen, is het logischer om die opstanding der doden in de (nabije) toekomst te plaatsen.

24. De tien koningen

*"En de tien hoorns die u gezien hebt, zijn tien koningen, die het koningschap nog niet hebben ontvangen, maar die **samen met het beest één uur** koninklijke macht zullen ontvangen. Dezen zijn **eensgezind** en zij zullen hun **kracht en macht aan het beest overdragen**. Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam – want Heere der heren is Hij en Koning der koningen – zal hen overwinnen, en zij die samen met Hem zijn, geroepenen, uitverkorenen en gelovigen. En hij zei tegen mij: De wateren die u gezien hebt, waaraan de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen. En de tien hoorns die u op het beest zag, die zullen de hoer haten, en haar berooid en naakt maken, en zij zullen haar vlees eten, en haar met vuur verbranden. Want God heeft het in hun hart gegeven om Zijn plan uit te voeren en dit eensgezind te doen en hun koningschap aan het beest te geven, totdat de woorden van God volbracht zijn."* (Openbaring 17:12-17, HSV)

Sommige preteristen willen beweren dat de 10 koningen die hier genoemd worden, verwijzen naar 10 gouverneurs van 10 provincies van het Romeinse Rijk, onder de "antichrist" keizer Nero. Het probleem met deze uitleg is dat er rond 68 AD helemaal geen 10 provincies waren, maar 36.⁶⁹² Omdat Openbaring spreekt over één uur, denken andere preteristen weer aan de *legatus legionis* die samen met Titus optrokken om Jeruzalem te vernietigen, maar aangezien er slechts 4 legioenen⁶⁹³ waren, konden dit er nooit meer dan 4 zijn. Weer een andere preterist⁶⁹⁴ draait de boel om en denkt dat de Romeinen het instrument zijn van God om de 'hoererende stad' Jeruzalem te vernietigen, omdat die ook op 7 heuvels is gebouwd.⁶⁹⁵ De 10 koningen zijn volgens hem 10 Joden die autoriteit kregen in die periode, maar ook die theorie rammelt aan alle kanten. Deze 10 Joden zijn gouverneur, hogepriester of anderzijds en krijgen de rang van generaal toebedeeld. Wanneer in het Grieks echter het woord *basileus* wordt gebruikt, is dit altijd vertaald

⁶⁹⁰ Bible Study Tools, *Jamieson-Fausset-Brown – 2 Timothy: Introduction*

⁶⁹¹ Religion Facts, *Paul's Second Imprisonment*

⁶⁹² Ermantinger, J.W., *The Roman Empire, A Historical Encyclopedia*, p. 282

⁶⁹³ Josephus, *Wars of the Jews 5.1.6*

⁶⁹⁴ Maarschalk, A., *Josephus Lists the 10 Horns*

⁶⁹⁵ Bible Study, *Map of Jerusalem's Seven Hills*

met koning.⁶⁹⁶ Nooit met stadhouder, want daar is al een woord voor; *hegemoneo*.⁶⁹⁷ Het woord dat in dit hoofdstuk van Openbaring in het Grieks gebruikt wordt, is dan ook *basileus*.

Een ander probleem is het overdragen van de macht aan het 'beest'. Want als Nero of Titus volgens de preteristen nu als het beest gezien wordt, dan strijden die 10 gouverneurs nu juist tegen hem. Gemakshalve wordt het beest door de preteristen daarom maar vereenzelvigd met de hoer die er bovenop zit, wat volgens hen Jeruzalem is. Jeruzalem is dus óók het beest, aldus de preteristen. Maar dat is moeilijk hard te maken, aangezien een stad geen entiteit is met een eigen wil.⁶⁹⁸ Vijf hoofdstukken eerder zien we precies ditzelfde beest ook in actie, en keert het zich ook tegen een vrouw, maar we kunnen ons afvragen of het daar wel over hetzelfde incident gaat. Het beest wordt daar duidelijk omschreven als Satan, en keert zich niet tegen de ongelovige Joden die niet in Jezus geloofden, maar juist tegen de Joden die wél in Jezus geloven. Wanneer we deze twee hoofdstukken naast elkaar leggen wordt duidelijk dat er iets anders aan de hand is.

1. Het beest wordt hier duidelijk omschreven als Satan, niet als Jeruzalem.
2. De vrouw wordt hier nergens hoer genoemd. Haar kinderen zijn juist heel goede gelovigen, die het getuigenis van Jezus hebben, in tegenstelling tot de kinderen van de hoer die we vijf hoofdstukken later tegenkomen.⁶⁹⁹

Wanneer we een hoofdstuk verder lezen, zien we dat deze draak zijn macht geeft aan een beest dat er min of meer hetzelfde uitziet.⁷⁰⁰ Om meer te weten te komen over de identiteit van dit beest, moeten we echter terug naar het boek Daniël.⁷⁰¹ Hier wordt heel duidelijk uitgelegd hoe we moeten denken. Er wordt een visioen gegeven van vier dieren, waarbij enkele kenmerken heel treffend weergeven dat het hier om vier opeenvolgende koninkrijken gaat die Jeruzalem zullen overheersen.

1. Babylon > De gevleugelde leeuw was het wapen van dit koninkrijk.⁷⁰²
2. Medië & Perzië > Dat deze beer zich naar één kant richt geeft aan dat Perzië groter was.⁷⁰³
3. Griekenland > De 4 koppen verwijzen naar de 4 koninkrijken waarin dit rijk uiteenviel.⁷⁰⁴
4. Rome > Rome werd ook wel het ijzeren rijk genoemd.

Dit laatste rijk wordt nergens letterlijk door Daniël bij naam genoemd, maar vrijwel alle theologen zijn het erover eens dat dit verwijst naar het Roomse Rijk. De kenmerken ervan worden duidelijker in andere gelijkenissen die we in Daniël tegenkomen.⁷⁰⁵

⁶⁹⁶ Blue Letter Bible, [basil](#)

⁶⁹⁷ Blue Letter Bible, [hegemoneo](#)

⁶⁹⁸ Openbaring 12:3 spreekt over hetzelfde beest. In vers 9 wordt dit beest dan ook Satan genoemd. In vers 17 lezen we dat de draak boos wordt op de vrouw en oorlog voert tegen hén die de geboden van God in acht nemen en het getuigenis van Jezus Christus hebben.

⁶⁹⁹ Openbaring 17:5 noemt deze hoer de moeder van alle hoeren, en bovendien mysterieus Babylon.

⁷⁰⁰ Openbaring 13:1-2

⁷⁰¹ Daniël 7

⁷⁰² Prof. Veith, W. J., Ph.D., [Truth Matters](#)

⁷⁰³ Daniël 7:5. Daniël 8 geeft meer informatie over dit koninkrijk met de gelijkenis van de ram met de twee ongelijke hoorns, ofwel Medië en Perzië (vers 20) en de geitenbok, die Griekenland moet voorstellen (vers 21).

⁷⁰⁴ Daniël 8 zoomt vooral in op het ontstaan van het Griekse rijk, waar Daniël 11 vooral ingaat op hoe het rijk voortgezet wordt. Het valt uiteen in 4 rijken (Dan. 8:22, 11:4) en wordt uiteindelijk overgenomen door dat mysterieuze vierde rijk dat nergens letterlijk bij naam genoemd wordt in Daniël, maar overduidelijk het Roomse Rijk is.

⁷⁰⁵ Daniël 2 spreekt over een beeld dat bestaat uit een gouden hoofd, wat Nebukadnezar's Babylonische rijk moet voorstellen (Dan. 2:38), waarna een rijk zal volgen dat bestaat uit twee zilveren armen (Medië en Perzië). Het bronzen rijk verwijst naar Griekenland en ten slotte zien we het element van ijzer weer terug in de 2 benen (Rome vormt hier het westelijke been en Byzantium het oostelijke deel van het Roomse Rijk). Ten slotte is er nog een mysterieus 5e rijk dat tien tenen heeft en een mengsel is van ijzer met klei. Dit verwijst naar het laatste stadium van het rijk. Niet naar het eerste.

Telkens weer wordt bevestigd dat dit laatste rijk Rome is, wat uitgebeeld wordt met een beest die tien horens heeft. We zien hier dus dat er géén sprake is van een **draak**, zoals in het hoofdstuk dat we eerder in Openbaring ⁷⁰⁶ tegenkwamen, maar van een **beest**, zoals we een hoofdstuk later zien. ⁷⁰⁷ Het gaat hier dus niet over Satan, maar over een rijk dat kracht ontvangen heeft van Satan en dus opereert námens hem. Wat de klei is, is niet gelijk duidelijk, maar we kunnen wel met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zeggen dat het ijzer verwijst naar Rome en de 10 hoorns of tenen daar dus ook mee in verband staan.

Terugkomend op de theorie van de preteristen dat de 10 Joodse heersers hun macht overdragen aan het beest 'Jeruzalem', klopt er dus niets meer van het verhaal. Wat men hier (zoals zo vaak) probeert te doen, is de eigen visie te forceren op de tekst, zonder rekening te houden met de macro-, meso- en microcontext. De Bijbel geeft in macroverband heel veel aanwijzingen over dit beest, maar daar wordt gemakshalve geen rekening mee gehouden. Men is niet consequent in het interpreteren van al deze gegevens. Johannes vertelde hier niet iets compleet nieuws, maar dit was een beeld dat bekend was bij zijn Joodse publiek. Dáár haakt hij op in. En om die reden hebben de meeste christenen in de eerste eeuwen dat beest ook altijd als Rome geïnterpreteerd. ^{708 709 710 711 712 713 714 715}

Ja, zowel Rome ⁷¹⁶ als Jeruzalem zijn op 7 heuvels gebouwd, maar wanneer we alle informatie uit de voorgaande alinea's in overweging nemen is het veel waarschijnlijker dat er in dit hoofdstuk van Openbaring over Rome gesproken wordt. We hebben de preteristen uit alle macht zien trekken en buigen aan definities, tijdsperiodes en Bijbelteksten om de boel passend te krijgen, maar nergens kunnen zij overtuigen. Hun continu wisselende hermeneutiek zorgt telkens voor tegenstellingen. Het is daarom logischer om dit hoofdstuk van Openbaring 17 in de toekomst te plaatsen. Vermoedelijk zal dit zich manifesteren in een herleefd Romeins Rijk, dat vermengd zal zijn met een ander element (het leem waar Daniël over spreekt). ⁷¹⁷ We zouden hierbij aan de Europese Unie kunnen denken, wat grofweg de oude grenzen van het West-Romeinse Rijk beslaat, maar ook aan de Rooms-Katholieke Kerk. Op dit moment is dat nog niet geheel duidelijk, maar dat is ook logisch omdat Paulus in zijn tweede brief aan de Thessalonicenzen ⁷¹⁸ meldt dat de antichrist zich pas zal openbaren als het grote "vertrek" heeft plaatsgevonden, ofwel: de weerhouder uit het midden is weggenomen. In tegenstelling tot wat sommige kerkvaders dachten, was het Romeinse Rijk overigens niet in staat om het mysterie van goddeloosheid tegen te houden. Alléén de Heilige Geest kan dat. En aangezien Hij in ons christenen woont, zal Hij door de opname uit het midden van de wereld weggenomen worden zodat niets die antichrist meer zal weerhouden.

---

⁷⁰⁶ Openbaring 12:9

⁷⁰⁷ Openbaring 13:1-2

⁷⁰⁸ Irenaeus (130-202), *Adversus Haereses*, [boek V, hoofdstuk 26](#).

⁷⁰⁹ Tertullianus (160-230), *Apology*, [hoofdstuk 32](#)

⁷¹⁰ Hippolytus (170-235), *Verhandeling over Christus en de Antichrist*, [vers 25-28](#)

⁷¹¹ Lactantius (250-320), *Divinae Institutiones*, [boek VII, hoofdstuk 25](#).

⁷¹² Cyrillus (315-386), *Lecture XV*, [vers 12](#)

⁷¹³ Chrysostomus (347-407), *Homilie IV*, [2 Thess. 2:6-9](#)

⁷¹⁴ Hiëronymus (340-420), [Commentaar op Daniël 7:8](#)

⁷¹⁵ Augustinus (345-430), *Stad van God*, [boek XX, hoofdstuk 19](#)

⁷¹⁶ *Bezienswaardigheden*, [Rome](#)

⁷¹⁷ Daniël 2:41-43

⁷¹⁸ 2 Thess. 2:3-8

25. De opname

*"Maar ik wil niet, broeders, dat u onwetend bent ten aanzien van hen die ontslapen zijn, opdat u niet bedroefd bent zoals ook de anderen, die geen hoop hebben. Want als wij geloven dat Jezus gestorven en opgestaan is, zal ook God op dezelfde wijze hen die in Jezus ontslapen zijn, terugbrengen met Hem. Want dit zeggen wij u met een woord van de Heere, dat wij die levend zullen overblijven tot de komst van de Heere, de ontslapenen beslist niet zullen voorgaan. Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem van een aartsengel en met een bazuin van God neerdalen uit de hemel. En de doden die in Christus zijn, zullen eerst opstaan. Daarna zullen wij, de levenden die overgebleven zijn, samen met hen **opgenomen** worden in de wolken, naar een ontmoeting met de Heere in de lucht. En zo zullen wij altijd bij de Heere zijn. Zo dan, troost elkaar met deze woorden."*⁷¹⁹

Er wordt weleens gezegd: "De opname staat niet in de Bijbel." Maar dit is demonstratief onwaar. Hierboven leest u letterlijk het woord 'opgenomen', wat de werkwoordsvorm is van het zelfstandige naamwoord opname. In het Grieks staat hier het woord *harpazo*,⁷²⁰ wat we ook op andere plekken in de Bijbel zien terugkomen, zoals in Openbaring.⁷²¹ Hierover schreef ik in mijn vorige boek het volgende:

*"En zijn staart veegde het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde. En de draak stond voor de vrouw, die op het punt stond te baren, om haar kind te verslinden, zodra zij het gebaard zou hebben. En zij baarde een zoon, een mannelijk kind, dat alle heidenvolken zal hoeden met een ijzeren staf. En haar kind werd weggerukt naar God en naar Zijn troon."*⁷²²

Dit vers is door de jaren heen vaak geïnterpreteerd als historisch vervuld. Door Jezus, aan het begin van onze jaartelling. Ook de vertalers van de Herziene Statenvertaling hebben hier een hoofdletter staan bij het kind. Toch is dat niet het complete verhaal. Het visioen dat Johannes hier heeft, lijkt inhoudelijk veel op de geboorte en hemelvaart van Jezus, maar toch zijn er een aantal belangrijke verschillen.

Zo wordt de draak door veel theologen uitgelegd als Herodes,⁷²³ maar dat is in tegenspraak met vers 9 van dit hoofdstuk, waar Johannes zich op vrijwel alle mogelijke manieren uitdrukt dat het hier om satan gaat. Er is dus iets anders aan de hand.

Ook zou het geen openbaring zijn als Johannes dit verhaal al kende. Profetie is als een patroon; het lijkt op iets dat we al kennen, maar er wordt iets nieuws aan toegevoegd.⁷²⁴ Zo zien we de plagen uit Egypte in het boek Openbaring ook weer terugkomen, maar dan net anders.⁷²⁵

Het tweede punt dat de critici maken, is dat het kind een ijzeren staf heeft. Dit is een specifiek kenmerk van Jezus.⁷²⁶ Toch is ook dit niet het complete verhaal. Zo lezen we eerder in Openbaring⁷²⁷ dat ook degenen die overwinnen (de christenen die naar Gods wil leven) zo'n

⁷¹⁹ 1 Thessalonicenzen 4:13-18, HSV

⁷²⁰ Blue Letter Bible, [harpazo](#)

⁷²¹ Openbaring 12:5

⁷²² Openbaring 12:4-5

⁷²³ Mattheüs 2:16-18

⁷²⁴ Prediker 1:9-10, Kolossenzen 2:16-17

⁷²⁵ Exodus 7-9, Openbaring 15:8 en Openbaring 16:1-21

⁷²⁶ Psalm 2:9, Openbaring 19:15

⁷²⁷ Openbaring 2:26-27

ijzeren staf krijgen. En dat is ook logisch, want wij zullen samen met Christus regeren!⁷²⁸ Christus is namelijk het Hoofd, maar wij zijn het Lichaam van Christus.⁷²⁹ Hoe kan het Hoofd regeren zonder het lichaam?

Een ander punt is dat er een acuut gevaar is voor het kind in Openbaring 12. Het zou worden verslonden na de geboorte, maar het wordt weggerukt naar de troon. Het woord weggerukt, dat we hier zien, is in het Grieks *harpazo*. Dat is precies hetzelfde woord dat we ook in de eerste brief aan de Thessalonicenzen vinden! Sommige critici willen ons doen geloven dat het hier betrekking heeft op het vluchten naar Egypte,⁷³⁰ maar Egypte is duidelijk iets anders dan Gods troon, waar vers 5 zo duidelijk over spreekt. Andere critici zeggen weer dat het hier gaat om de hemelvaart van Jezus, maar als dat zo is, dan zorgt dat voor een aantal serieuze problemen. Want Jezus steeg rustig en vredig op, er was geen draak of satan die Hem wilde verslinden. Hij had hem juist verslagen!⁷³¹

Het lijkt er eerder op dat dit kind gered wordt van de klauwen van de draak. Vervolgens lezen we in de daarop volgende verzen dat er een periode komt waarin deze vrouw (Israël⁷³²) vlucht naar de woestijn.⁷³³ Die periode duurt 1260 dagen, wat neerkomt op 3,5 jaar. Dit is diezelfde periode die we al eerder bespraken; de helft van 7 jaren. We lezen in vers 17 dan dat in die periode de verdrukking van de rest van haar kinderen begint.'

We zien dus een duidelijke parallel. Want ook in het hoofdstuk ná de tekst uit de eerste brief aan de Thessalonicenzen,⁷³⁴ zien we iets soortgelijks. In de oorspronkelijke tekst waren er geen hoofdstukken in deze brieven. Pas in de 13e eeuw zijn die scheidslijnen aangebracht.⁷³⁵ Het onderwerp van de opname en de eindtijd houdt dus niet opeens op na hoofdstuk vier. Hoofdstuk vijf begint dan ook meteen met wat er ná die opname gebeurt. Een haastig verderf zal over hén komen (de achterblijvers dus) en zij zullen het niet kunnen ontvluchten. Dit terwijl enkele verzen later duidelijk gemaakt wordt dat wij dit wél zullen kunnen ontvluchten.⁷³⁶ Wij zijn namelijk níet bestemd tot Zijn toorn.

De grote vraag die overblijft aan het einde van deze paragraaf, is echter: "Is dit historisch al vervuld?" Ja, zal de volledige preterist zeggen, terwijl de half-preterist daar minder zeker van is. Het probleem is het gebrek aan bewijs voor zo'n bewering. Nergens in de geschiedenis vinden we iets terug wat hierop lijkt. En om heel specifiek te zijn, zouden we ook nog eens in de tijdsspanne rondom 70 AD moeten gaan zoeken, want dát is immers het paradepaardje van de preteristen.

Sommige preteristen zien in de synchrone verslagen van Josephus en Tacitus, twee Joodse geschiedschrijvers uit die periode, een verwijzing naar de opname of wederkomst. Zij beschrijven een bovennatuurlijk fenomeen dat plaatsvindt, vlak vóór de vernietiging van de tempel.

---

⁷²⁸ 2 Timotheüs 2:12, Openbaring 20:6

⁷²⁹ Kolosse 1:18, Efeze 6:23, 30

⁷³⁰ Mattheüs 2:13-15

⁷³¹ Hebreëen 2:14, Handelingen 1:1-11. Merk op dat het woord *opgenomen* in vers 1 een keuze is van de vertalers. Het is in het Grieks een ander woord dan *harpazo*. Zie ook de concordantie van de [Blue Letter Bible](#)

⁷³² Genesis 37:9-10, Jesaja 66:7-9, Jeremia 30:6-7

⁷³³ Vergelijk Mattheüs 24:16, Jesaja 63:1-6 en Openbaring 19:11-21.

Zie ook Dr. Stolebarger, D., [The Sheepfold in Edom](#).

⁷³⁴ 1 Thessalonicenzen 5:1-10

⁷³⁵ Stewart, D., [Why is The Bible Divided into Chapters and Verses?](#)

⁷³⁶ 1 Thessalonicenzen 5:9

"Dus ook vóór de opstand van de Joden en vóór die commoties die aan de oorlog voorafgingen, toen het volk in grote menigten naar het feest van ongezuurde broden kwam, op de achtste dag van de maand Xanthicus (Nisan), en op het negende uur van de nacht, scheen er een groot licht rond het altaar en de tempel, dat het een heldere dag leek te zijn; die een half uur duurde. Dit licht leek een goed voorteken voor de ongeschoolden, maar werd anders geïnterpreteerd door de heilige schriftgeleerden, die de gebeurtenissen die daarop volgden ook voorspelden. Ook op hetzelfde feest bracht een vaars, terwijl zij door de hogepriester werd geofferd, een lam voort in het midden van de tempel. Bovendien was de oostelijke poort van de binnenste voorhof van de tempel, die van koper was en enorm zwaar, en met moeite door twintig man was gesloten en op een met ijzer gewapende basis rustte, en bouten had die zeer diep in de stevige vloer, die daar was gemaakt van één hele steen, op eigen kracht geopend rond het zesde uur van de nacht. Nu kwamen degenen die de wacht hielden in de tempel en renden naar de kapitein van de tempel en vertelden hem daarvan; die toen naar boven kwam en niet zonder grote moeite de poort weer kon sluiten. Dit leek de heidenen ook een heel goed voorteken te zijn, alsof God hen daarmee de poort van geluk opende. Maar de geleerde mannen begrepen het, dat de veiligheid van hun heilige huis vanzelf was opgelost en dat de poort werd geopend ten behoeve van hun vijanden. Dus deze verklaarden publiekelijk dat het teken de vernietiging toonde die op hen afkwam. Afgezien hiervan verscheen een paar dagen na dat feest, op de een en twintigste dag van de maand Artemisius (Iyar), een zeker wonderbaarlijk en ongelooflijk fenomeen: ik veronderstel dat het verslag een fabel lijkt te zijn, als het niet ook bevestigd werd door degenen die het óók zagen, en ware het niet dat de gebeurtenissen die erop volgden van zo'n aanzienlijke aard waren dat ze dergelijke tekenen verdienden; want vóór het ondergaan van de zon zagen men strijdwapens en legermachten in hun wapenrusting rondrennen tussen de wolken rondom de steden. Bovendien, op dat feest dat we Pinksteren noemen, gingen de priesters 's nachts naar het binnenste voorhof van de tempel, zoals hun gewoonte was, om hun heilige bedieningen uit te voeren, en zeiden ze dat ze in de eerste plaats een beven en hoorden een groot geluid, en daarna hoorden zij een geluid als van een grote menigte, zeggende: "Laten wij vandaar vertrekken!"⁷³⁷

"Wonderen hadden plaatsgevonden, die deze natie, die vatbaar was voor bijgeloof, maar alle religieuze riten haatte, het niet geoorloofd achtte om te vergelden door te slachten en te offeren. Er waren machten aan het vechten in de lucht, de vurige glans van wapens, de tempel verlicht door een plotselinge straling van de wolken. De deuren van het binnenste heiligdom werden plotseling opengegooid en een stem van meer dan sterfelijke toon werd gehoord, die riep dat Elohim vertrok. Op hetzelfde moment was er een enorme trilling als van een vertrek. Sommigen hebben een vreselijke interpretatie van deze gebeurtenissen, maar bij de meesten was er een sterke overtuiging, dat in de oude archieven van hun priesters een voorspelling stond over hoe het Oosten op dit moment krachtig zou worden en heersers, komend uit Judea, een universeel imperium zouden verwerven. Deze mysterieuze profetieën hadden gewezen op Vespasianus en Titus, maar het gewone volk, met de gebruikelijke blindheid van ambitie, had deze machtige lotsbestemmingen een eigen interpretatie toebedeeld en kon er zelfs door rampen niet worden gebracht om de waarheid te geloven."⁷³⁸

Deze verslagen spreken inderdaad flink tot de verbeelding, en er lijken hier en daar inderdaad wat connectoren te zijn. Er wordt door beide heren gesproken over een aardbeving en hemelse legermachten die met elkaar vechten. Dit doet natuurlijk wel wat denken aan sommige elementen van de wederkomst, zoals beschreven in de laatste hoofdstukken van het boek Openbaring.⁷³⁹ Maar merk vooral de verschillen op.

⁷³⁷ Josephus, Oorlogen van de Joden, [Boek 5.3](#)

⁷³⁸ Tacitus, *Historieën*, [Boek 5.13](#)

⁷³⁹ Openbaring 16:18 spreekt over een grote aardbeving en hoofdstuk 19:14 spreekt over hemelse legers die Jezus volgen.

Wanneer we het vergelijken met de opname zoals beschreven in de eerste brief aan de gemeente in Thessaloniki, missen een aantal heel belangrijke elementen. Zo is er:

1. Géén bazuin gehoord.
2. Géén graven opengestaan of mensen die spontaan verdwenen.
3. Jezus is niet gezien op de wolken.

Wanneer we het vergelijken met de informatie die we hebben over de wederkomst, dan missen we ook veel onderdelen. Zo zien we wel een legermacht, maar missen we:

1. De Aanvoerder Jezus,⁷⁴⁰ toch niet onbelangrijk lijkt me.
2. De engel die dicht bij de zon staat en oproept tot het avondmaal voor de vogels.⁷⁴¹
3. Het avondmaal zélf mist ook. Het zijn juist de koningen en hun legers die winnen in 70 AD.⁷⁴²

Wát wil ik hiermee zeggen? Dat Josephus en Tacitus uit hun nek kletsten? Absoluut niet! Ik geloof zelfs dat zij de waarheid spraken. Ik denk dat de glorie van God namelijk inderdaad de tempel zal hebben verlaten, vlak voordat die vernietigd werd. Als dat niet zo was, zou dat de verkeerde boodschap gegeven kunnen hebben. Men zou het als een overwinning op de God van de Joden hebben kunnen zien, en dat zou Hij vermoedelijk niet hebben gewild. Ik denk dus écht dat God het inderdaad héél duidelijk heeft gemaakt in de hemelen, zichtbaar voor iedereen, dat Hij deze tempel wilde verlaten en haar aan de vernietiging overliet. Maar behalve deze legermachten die strijden in de hemel, een aardbeving en het duidelijk zichtbare en hoorbare vertrek, missen we eigenlijk gewoon de kernelementen van een opname of wederkomst.

Dit is dus het einde van het argument dat het dichtst bij een potentiële historische vervulling van de opname of de wederkomst komt. Betere argumenten heb ik nog niet gehoord of gevonden. Aangezien de opname en / of wederkomst zéér cruciale momenten zijn die uittrenturen beschreven worden in de Bijbel, lijkt het me niet dat zij stilletjes voorbij zullen gaan.

Wat betreft de opname kan daar nog over geredetwist worden, omdat een parallelpassage in de eerste brief aan de Korinthiërs⁷⁴³ beschrijft dat de transformatie van ons lichaam bij de opname in een ondeelbaar ogenblik zal gebeuren. Dit kan inhouden dat de transformatie van het lichaam dan wel supersnel gaat, maar de opname op zichzelf meer tijd in beslag neemt. Omdat er ook een bazuin zal klinken en een geroep van een aartsengel gehoord zal worden, zal het ook erg lawaaiig zijn. Hierbij kunnen we ons natuurlijk wel afvragen of dat geluid enkel voor de gelovigen die worden opgenomen, hoorbaar zal zijn, of dat de rest van de mensen op aarde dit ook zal kunnen horen en / of zien.⁷⁴⁴

---

⁷⁴⁰ Openbaring 19:11-16

⁷⁴¹ Openbaring 19:17

⁷⁴² Openbaring 19:18-21, merk ook op dat de gelovigen 'vluchtten naar de bergen in Pella, in het huidige Jordanië'. Dat kunnen we niet bepaald een opname of wederkomst noemen waarin mensen naar de hemel gaan. In 1951 stelde S.G.F. Brandon in zijn boek *The Fall of Jerusalem and the Christian Church* dat de christenen zich juist aansloten bij de Zeloten, maar dat wordt door geen enkele theoloog eigenlijk serieus genomen, zo stelde dr. P.H.R. Van Houwelingen in *Fleeing Forward: The Departure of Christians from Jerusalem to Pella*. En dat is ook logisch, aangezien Jezus Zijn volgelingen duidelijk had geïnstrueerd in Lukas 21:20-21.

⁷⁴³ 1 Korinthe 15:51-52

⁷⁴⁴ Vergelijk bijvoorbeeld het verhaal van Saulus' bekering in Handelingen 9:3-7, waar de mannen die meereisden de stem van Jezus wel hoorden, maar niet Zijn licht zagen, terwijl Saulus dat wél zag. Of het verhaal uit 2 Koningen 6:14-20. Ook auditief kunnen dingen anders ervaren worden. Zie Joh. 12:28-30 bijv.

26. Geestelijk en fysiek Israël

Een bekend gegeven is de vervangingsleer binnen de preteristische kringen. Hierbij moet ik wel aantekenen dat niet alle preteristen zich hiervan bedienen. Het idee bij veel preteristen is echter dat de kerk Israël heeft vervangen. Dit misverstand berust op een aantal Bijbelteksten die niet goed in hun context zijn gelezen. Laten we allereerst het volgende vaststellen:

*"Zo zegt de HEERE, Die de zon tot een licht geeft overdag en de vaste orde van maan en sterren tot een licht in de nacht, Die de zee opzweept, zodat haar golven bruisen, HEERE van de legermachten is Zijn Naam. 'Als deze verordeningen ooit zouden wijken van voor Mijn aangezicht,' spreekt de HEERE, 'dan zou ook het nageslacht van Israël ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen!' Zo zegt de HEERE: 'Als de hemel hierboven ooit opgemeten zou kunnen worden en de fundamente van de aarde beneden onderzocht zouden kunnen worden, dan zou ook Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen, om alles wat zij gedaan hebben,' spreekt de HEERE."*⁷⁴⁵

Wát we dus ook zullen ontdekken, het zal de bovenste tekst, die regelrecht van de mond van God komt, níet tegen mogen spreken. We zullen een verzoenende aanpak moeten hebben, waarin geen enkele tekst een contradictie vormt met een andere. God is namelijk geen God van verwarring⁷⁴⁶ en is gisteren, vandaag en morgen Dezelfde.⁷⁴⁷

Een passage in Hosea die hierbij vraagtekens lijkt op te roepen, wordt dan ook bijna in één adem weer goedge maakt. Alléén door dit vers helemaal los te weken van haar context, kan een vervangingsleer aan het publiek verkocht worden. Leest u met mij mee:

*"En Hij zei: 'Geef hem de naam Lo-Ammi, want u bent niet Mijn volk en Ík zal er voor u niet zijn.' Toch zal het aantal Israëlieten zijn als het zand van de zee, dat niet gemeten en niet geteld kan worden. En het zal gebeuren dat in de plaats waar tegen hen gezegd is: U bent niet Mijn volk, tegen hen gezegd zal worden: Kinderen van de levende God. Dan zullen de Judeeërs bijeengebracht worden samen met de Israëlieten. Zij zullen voor zich één Hoofd aanstellen en uit het land oprukken; want groot zal de dag van Jizreël zijn. Zeg tegen uw broeders: 'Ammi,' en tegen uw zusters: 'Ruchama.'"*⁷⁴⁸

Ja, God zegt hier inderdaad dat Israël niet meer Zijn volk is. We kunnen deze ogenschijnlijke tegenstrijdigheid op diverse manieren oplossen. Één van de oplossingen is door te stellen dat God Zich op een antropomorfe manier heeft bedacht, en dus een hyperbolische uitspraak doet om Zijn ongenoegen uit te drukken. Zo'n uitleg brengt echter verwarring en weinig klaarheid. Want hoe weten we dan objectief wanneer God iets letterlijk meent of wanneer Hij te sterk aangezette (hyperbolische) taal gebruikt om ons iets te vertellen? Dat is niet echt een werkbare manier om de Bijbel te interpreteren.

Een andere manier om deze vermeende contradictie op te lossen, is simpelweg naar de context te kijken. Er is duidelijk een periode wanneer God níet meer hun God wil zijn en enkele verzen later een periode waarin dit wél weer zo is. Dit wordt ook bevestigd op diverse andere plekken in de Bijbel. In de brief aan de Romeinen⁷⁴⁹ vertelt Paulus dat er verharding over een deel van Israël is gekomen.

---

⁷⁴⁵ Jeremia 31:35-37

⁷⁴⁶ 1 Korinthe 14:33

⁷⁴⁷ Hebr. 13:8

⁷⁴⁸ Hosea 1:9-12

⁷⁴⁹ Romeinen 9:25, 11:25-26

Drie hoofdstukken lang ⁷⁵⁰ legt Paulus uit dat het nog niet afgelopen is met het volk Israël. Het is belangrijk dat u deze drie hoofdstukken goed doorleest, achter elkaar, en probeert uw preteristische bril af te zetten. Alléén door te knippen in het hoofdstuk, komt u tot een verkeerde conclusie. Zo verhaalt het negende hoofdstuk deels over de wáre kinderen van Abraham. ⁷⁵¹

Veel preteristen zullen hier maar al te graag lezen dat zij de ware kinderen van Abraham zijn. Maar dat is niet wat dit vers probeert over te brengen, als wij het ingebed in haar context lezen. Paulus is hier juist meer specifiek, in plaats van dat hij de kinderen van Abraham wil vervangen met iets compleet anders. Hij zoomt steeds verder in, door Ismaël af te serveren omdat hij niet de zoon van de **belofte** is. Door Esau af te serveren omdat God een **voorkeur** voor Jakob had. Er is een soort schifting. Van álle fysieke afstammelingen ⁷⁵² van Abraham is er maar een klein deel waarmee God verder wil, dát is het punt dat Paulus hier wil maken. Dit blijkt uit de laatste verzen van dit hoofdstuk, waar Paulus tot de climax komt. ⁷⁵³ Er is áltijd een overblijfsel. Een restant. ⁷⁵⁴

Natuurlijk zijn veel preteristen er als de kippen bij om Paulus' redenatie uit het begin van de Romeinenbrief te citeren, waarin hij iets soortgelijks lijkt uit te leggen. Ook hier gaat het over Abraham, maar dan specifiek hoe hij zijn rechtvaardigheid heeft ontvangen. Men ziet hier een parallel met wat we hiervoor besproken hebben, en derhalve een mandaat voor een geestelijk Israël. De term "geestelijk Israël" wordt echter nergens in de Bijbel in één adem genoemd. Ook hier niet. Het is een inferentie die men maakt op grond van één passage, en die ook hier uit haar context los te weken.

In de eerste acht hoofdstukken adresseert Paulus namelijk wat zonde is, ⁷⁵⁵ hoe wij gered kunnen worden, ⁷⁵⁶ en wat heiliging inhoudt. ⁷⁵⁷ Omdat zonde, redding en heiliging voor zowel gelovige Joden als christenen hetzelfde is, ⁷⁵⁸ bleef er natuurlijk een belangrijke vraag over in de gedachten van de Jood. Hoe zit het dan met de rést van de Joden, die níet in Jezus geloven? We springen dus van het algemene naar het specifieke. Van redding in het algemeen naar redding voor de Jood in nauwe zin. Dat is wat besproken wordt in de hoofdstukken negen tot en met elf. Ten slotte eindigt Paulus nog met enkele praktische zaken over hoe wij anderen van dienst kunnen zijn, maar de structuur van de brief is nu duidelijk. En daarmee de meta-context.

Als Paulus het dus heeft over het feit dat Abraham de vader is van velen, ook van de onbesnedenen, ⁷⁵⁹ dan zoomt hij hiermee specifiek in op hoe wij als christenen geënt zijn op die edele olijfboom (Israël), dankzij Jezus, Die de Tak ⁷⁶⁰ is die ons draagt. Wij, die oorspronkelijk uit de wilde olijfboom (de heidenen) komen. Want in Hem zullen alle volken gezegend worden, legt Paulus ergens anders weer uit. ⁷⁶¹ Het is dus niet zo dat de edele olijfboom vervangen wordt door

---

⁷⁵⁰ Romeinen 9-11

⁷⁵¹ Romeinen 9:6-8

⁷⁵² Romeinen 9:3-4 maakt het ábsoluut duidelijk dat het hier om fysieke Israëlieten gaan, van vlees en bloed.

⁷⁵³ Romeinen 9:27

⁷⁵⁴ Paragraaf 15T, p. 53, voetnoot 480.

⁷⁵⁵ Romeinen 1:18-3:20

⁷⁵⁶ Romeinen 3:21-5:21

⁷⁵⁷ Romeinen 6-8

⁷⁵⁸ Romeinen 3:9, 30, Handelingen 15:11

⁷⁵⁹ Romeinen 4:11-17

⁷⁶⁰ Jesaja 11:1, Jeremia 23:5, 33:15, Zacharia 3:8, 6:12

⁷⁶¹ Galaten 3:16

een compleet nieuwe boom. Nee, er zijn enkele takken uitgerukt om plaats te maken voor ons, die gedragen worden door dé Tak, Jezus Christus.⁷⁶² Maar we blijven samen één boom.

Ten slotte lijken deze preteristen in de brief aan de Galaten nog enkele argumenten te vinden. Ook hier maakt Paulus gebruik van een zelfde zinspelende op Abraham. De context in deze brief is dat sommige mensen uit de gemeente van Galatië terug wilden naar de Joodse gebruiken, omdat zij dachten dat zij daarmee gerechtvaardigd zouden worden.⁷⁶³ Paulus spreekt hen echter fel toe, en waarschuwt hen dat dit indruist tegen waarom Jezus is gekomen. Niemand wordt namelijk gered door werken van de wet, maar door geloof in genade. Om dit punt te illustreren, laat hij zien dat Abraham niet zozeer gered was omdat hij ook maar enig werk van de wet vervulde, maar omdat hij geloofde.⁷⁶⁴

Dan is er nog een vers aan het einde van de brief aan de Galaten, waarin sommige aanhangers van de vervangingsleer nog een argument zien om hun these mee te kunnen onderbouwen.

*"En allen die overeenkomstig deze regel wandelen: vrede en barmhartigheid zij over hen en over het Israël van God."*⁷⁶⁵

Zij zien echter één belangrijk woordje over het hoofd, dat ik vet heb gemaakt. Er worden dus twee groepen genoemd. Hén (zij die overeenkomstig deze regel wandelen) én het Israël van God (het overblijfsel dat wél in Jezus gelooft). Er staat dus nergens in de Galatenbrief dat de kerk Israël vervangen heeft. Tot zo'n conclusie zou niemand uit zichzelf komen als hij de Bijbel voor het eerst las. Zo'n conclusie kan alleen volgen als u al een bepaalde bril op hebt en uw eigen visie op de tekst forceert. Ook hier zien we weer dat Abraham een voorbeeld is voor zowel de gelovige heidenen als de gelovige Joden. Onze genenpoel, ons vlees, onze stamboom is totaal niet van invloed op onze redding. Joden hebben wat dát aangaat geen extra privileges.

Maar er bleef nog wel een belangrijke andere vraag over voor de Joden. "Hoe zit het nu met dat beloofde koninkrijk?"⁷⁶⁶ In Handelingen⁷⁶⁷ horen we Jakobus uitleggen dat de vervallen hut van David (het koningshuis, het koninkrijk dat beloofd was) weer opgebouwd zal worden voor het overblijfsel (de mensen die overgebleven zijn) én de heidenen over wie Jezus' Naam is uitgeroepen, wanneer Jezus weer terug zal keren. Dit is dan ook wat we zien aan het einde van het boek Openbaring, vlak na de wederkomst.⁷⁶⁸ Ik hoop dat u nu met mij inziet dat er niet zoiets bestaat als een geestelijk Israël, maar alleen een fysiek Israël. En ja, wij zijn dan als "kinderen van Abraham" geënt in de edele olijfboom, dankzij de Tak, Jezus Christus, maar hebben op geen enkele manier Israël vervangen. Israël zal áltijd een fysiek volk blijven.⁷⁶⁹

---

⁷⁶² Romeinen 11:13-32

⁷⁶³ Galaten 2:15-21

⁷⁶⁴ Galaten 3:6-9

⁷⁶⁵ Galaten 6:16

⁷⁶⁶ Handelingen 1:6-7 illustreert heel goed dat deze vraag leefde, ook al wordt die vraag in Handelingen 15 niet letterlijk gesteld. Jakobus anticipeert echter op deze vraag en benoemt dit toch heel duidelijk, om alle misverstanden te voorkomen.

⁷⁶⁷ Handelingen 15:11-17

⁷⁶⁸ Openbaring 20:1-9 vertelt over dit koninkrijk, waarbij Jezus vanuit Jeruzalem, de geliefde stad, zal regeren met de Zijnen.

⁷⁶⁹ Jeremia 31:35-37, Romeinen 9:3-4, 11:29-32

27. De landbouwers

*"Luister naar een andere gelijkenis. Er was iemand, een heer des huizes, die een wijngaard plantte. Hij zette er een omheining omheen, groef er een wijnpersbak in uit en bouwde een toren. En hij verhuurde hem aan landbouwers en ging naar het buitenland. Toen de tijd van de vruchten naderde, stuurde hij zijn dienaren naar de landbouwers om zijn vruchten te ontvangen. En de landbouwers namen zijn dienaren, sloegen de één, doodden een ander, en stenigden een derde. Nogmaals stuurde hij andere dienaren, meer in aantal dan de eerste, en zij deden met hen hetzelfde. Ten slotte stuurde hij zijn zoon naar hen toe en zei: Voor mijn zoon zullen zij ontzag hebben. Maar toen de landbouwers de zoon zagen, zeiden zij onder elkaar: Dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden en zijn erfenis voor onszelf houden. Toen ze hem gegrepen hadden, wierpen zij hem buiten de wijngaard en doodden hem. Wanneer dan de heer van de wijngaard komen zal, wat zal hij met die landbouwers doen? Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven. Jezus zei tegen hen: Hebt u nooit gelezen in de Schriften: De steen die de bouwers verworpen hadden, die is tot een hoeksteen geworden; dit is door de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen? Daarom zeg Ik u dat het Koninkrijk van God van u weggenomen zal worden en aan een volk gegeven dat de vruchten ervan voortbrengt. En wie op deze steen valt, zal verpletterd worden; en op wie hij valt, die zal hij vermorzelen. En toen de overpriesters en Farizeeën deze gelijkenissen van Hem hoorden, begrepen zij dat Hij over hen sprak. En zij probeerden Hem te grijpen, maar zij waren bevreesd voor de menigten, omdat die Hem voor een profeet hielden."*⁷⁷⁰

De gelijkenis die Jezus hier vertelt, volgt kort na de afwijzing van Zijn koningschap, bij de intocht in Jeruzalem, eerder dit hoofdstuk. Dit is een deel van Zijn antwoord op de kritiek van de farizeeërs. De gelijkenis van deze landbouwers in de wijngaard doet sterk denken aan een gelijkenis die we vinden in Jesaja.⁷⁷¹ De farizeeërs en schriftgeleerden kenden die tekst maar al te goed. De wijngaard hier representeert overduidelijk Israël. De heer van deze wijngaard is natuurlijk de Heere God. De dienaren zijn de profeten en de landbouwers, die in deze wijngaard werkten en de dienaren doodden,⁷⁷² de farizeeën.⁷⁷³ De zoon in de gelijkenis is natuurlijk Jezus,⁷⁷⁴ Die diezelfde week nog zal worden vermoord. Het is dus een profetische gelijkenis waaruit we veel informatie kunnen halen.

Jezus besluit de gelijkenis met de woorden dat het koninkrijk wéggegeven zal worden aan een ander volk. We spraken hier al over in paragraaf 15. Het Griekse woord dat hier gebruikt wordt is *ethnos*.⁷⁷⁵ We kennen het etymologische verwante woord etniciteit in het Nederlands ook, wat heel duidelijk een fysieke, etnische connotatie met zich meedraagt. Merk op dat het in het enkelvoud staat. Een volk. Niet de volken. De kerk wordt in het Nieuwe Testament nóóit een *ethnos* genoemd.⁷⁷⁶ We zijn het lichaam van Christus, de bruid van Christus, kinderen, noem maar

---

⁷⁷⁰ Mattheüs 21:33-46

⁷⁷¹ Jesaja 5

⁷⁷² Zacharia is bijvoorbeeld gedood door de "farizeeën" tussen de tempel en het altaar, vertelt Mattheüs 23:35. De overlevering vertelt dat de profeet Jesaja in tweeën is gezaagd, waaraan gerefereerd wordt in Hebréeën 11:37. De farizeeën moet hier in ruimere zin opgevat worden als het "verdorven geslacht" dat in elke generatie Joden present is, vertelt ook Deuteronomium 32:5 en ook vers 20. Dit hoofdstuk is een profetie over de toekomstige generaties Joden die de HEER ontrouw zullen zijn.

⁷⁷³ Het feit dat zij in vers 45 aangeven te begrijpen dat Hij over hén (de farizeeën) sprak, zegt al genoeg.

⁷⁷⁴ Hebréeën 1:2 vertelt dat Jezus dé Erfgenaam is van alle dingen, en wij mogen daarin delen als wij mét Hem lijden, vertelt Rom. 8:17. Zie ook 2 Tim. 2:11-12

⁷⁷⁵ Blue Letter Bible, [ethnos](#)

⁷⁷⁶ Wanneer Paulus in Romeinen 9:25 spreekt over "het volk dat niet Zijn volk" was, refereert hij naar de bekende profetie uit Hosea 1:9-11, waar God inderdaad aan Israël vertelt dat zij niet Zijn volk is. Een vers later wordt echter duidelijk dat zij in later tijd wél weer Zijn volk zal zijn. Hoe kan dat? Dat heeft te maken met het overblijfsel, zoals we al eerder bespraken. Paulus

op. Maar nooit worden wij een volk genoemd.⁷⁷⁷ Het volk dat hier genoemd wordt, is overduidelijk Israël, maar dan een toekomstige generatie ervan, het overblijfsel, die de vruchten zal voortbrengen.⁷⁷⁸

---

vertelt dat dan ook in vers 27 van Romeinen 11, in een overduidelijke context van een fysiek volk van Israël. In vers 1 van dat hoofdstuk maakt hij nog eens extra duidelijk dat het om fysieke bloedverwanten gaat. Duidelijker kan bijna niet. In hoofdstuk 10 vertelt Paulus in vers 19 juist dat de kerk géén volk, géén ethnos is.

⁷⁷⁷ Zie ook paragraaf 15T, p. 51-53, waarin duidelijk wordt dat 1 Petrus 2:9 duidelijk over het volk Israël gaat en niet over ons christenen.

⁷⁷⁸ Parallelpassages zijn Zacharia 12:10-14, maar ook uit passages in Jesaja 65, 66, Ezechiël 40-48 en Zacharia 14 blijkt dat een toekomstige generatie Israëlieten (het overblijfsel) Jezus zal accepteren als haar Verlosser en dat toekomstige koninkrijk in zal gaan, om daar de vruchten voort te brengen (Jesaja 65:21, Ez. 47:12).

28. De bruiloft

*"Toen de koning dat hoorde, werd hij boos. En hij stuurde zijn legers, bracht die moordenaars om en stak hun stad in brand. Toen zei hij tegen zijn dienaren: De bruiloft is wel bereid, maar de genodigden waren het niet waard. Ga daarom naar de kruispunten van de landwegen en nodig er voor de bruiloft zovelen uit als u er maar zult vinden."*⁷⁷⁹

Wanneer we de gelijkenis van het bruiloftsmaal volgen, wordt ook de volgorde heel goed duidelijk. Dit is misschien wel een van de helderste gelijkenissen waarmee het preterisme weerlegd kan worden. Lees de passage voor uzelf eens door en merk op:

1. De Koning had een bruiloft bereid voor Zijn zoon⁷⁸⁰
2. De slaven worden eropuit gestuurd om de genodigden te roepen⁷⁸¹
3. De slaven worden gedood⁷⁸²
4. De stad wordt in brand gestoken⁷⁸³
5. Dán pas worden de goede en slechte mensen uitgenodigd⁷⁸⁴
6. Dáárna is pas het bruiloftsmaal⁷⁸⁵
7. En ten slotte zien we iets van oordeel⁷⁸⁶

Waar de preteristen de bruiloft dus onmiddellijk ná verbranding van Jeruzalem plaatsen,⁷⁸⁷ moeten we hier vanuit Jezus' eigen woorden vaststellen dat dat helemaal geen valide uitleg is. Het uitnodigen van de goede en slechte mensen vindt pas plaats ná het in brand steken van de stad en bovendien zorgt dit in elk geval voor een flink intermezzo. Die landwegen⁷⁸⁸ moeten immers nog bereikt worden, de mensen nog uitgenodigd worden en bovendien moeten zij ook nog op die uitnodiging ingaan of niet. Aangezien de wereld een stuk groter is dan Israël, kost dat wel even tijd. Was Paulus al bij de Zapoteken of de Maya's geweest bijvoorbeeld? Ook moet de zaal nog gevuld worden.⁷⁸⁹ Pas als die zaal vol is, zal de Koning naar binnen gaan om de gasten te overzien.⁷⁹⁰

---

⁷⁷⁹ Mattheüs 22:7-10

⁷⁸⁰ Mattheüs 22:2

⁷⁸¹ Mattheüs 22:3. De slaven hier zijn de apostelen, zeker wanneer we vers 6 lezen. Ze worden smadelijk behandeld en gedood. De genodigden zijn degenen voor wie het feest bestemd is. Israël is het uitverkoren volk van God. Zij zijn die genodigden. Zie bijv. Deuteronomium 7:9, Psalm 135:4, Jesaja 41:8-9, 43:10, 44:1-2, 45:4 of Amos 3:2. Paulus bevestigt in Romeinen 11:26-32 dat zij vanwege de uitverkiezing nog steeds geliefd zijn, zelfs nu zij ongehoorzaam zijn.

⁷⁸² Mattheüs 22:6. Nogmaals, de slaven zijn overduidelijk de apostelen. Het Griekse woord hier is dan ook *doulos*, wat we diverse apostelen dan ook zeer regelmatig zien gebruiken in het Nieuwe Testament. Zie bijv. Rom. 1:1, Gal. 1:10, Fil. 1:1, Titus 1:1, Jak. 1:1, 2 Petr. 1:1, Judas 1:1 en Openb. 1:1 waar alle apostelen zichzelf telkens zo introduceren.

⁷⁸³ Deze stad is natuurlijk niets anders dan Jeruzalem. Jezus is op dat moment in Jeruzalem, in Zijn laatste week voor de kruisiging, en was in het vorige hoofdstuk juist verworpen door het Joodse leiderschap (Matth. 21:15-16 loopt parallel met Lukas 19:39-44, waar die implicatie veel duidelijker is). Het lijdt derhalve geen twijfel dat Hij hier dus zinspeelt op de stad Jeruzalem, die de Farizeeën zo dierbaar is.

⁷⁸⁴ Mattheüs 22:8-10

⁷⁸⁵ Mattheüs 22:11-12

⁷⁸⁶ Mattheüs 22:13-14

⁷⁸⁷ Preteristen zoals Anne Salomons menen dat de bruiloft onmiddellijk ná het oordeel over Jeruzalem volgt, wat hij overigens als Babylon beschouwt in [dit artikel](#). Dat is echter niet consequent ten opzichte van deze parabel, waar duidelijk is dat er nog een substantiële periode tussen het verbranden van Jeruzalem en de bruiloft moet komen, waarin de andere mensen uitgenodigd moeten worden.

⁷⁸⁸ Mattheüs 22:9. De landwegen hier zijn een symbool voor de buitengebieden, ofwel: de andere landen.

⁷⁸⁹ Mattheüs 22:10. Wanneer christenen sterven, komen zij op een plek die gevuld is met anderen die ook wachten om opgewekt te worden (Lukas 16:22-31, Handelingen 2:25-27)

⁷⁹⁰ Mattheüs 22:11. Zie ook Romeinen 11:25-26, waar duidelijk wordt dat héél fysiek Israël pas zalig zal worden nádat de volheid van de heidenen (de mensen van de landwegen dus) zijn binnengegaan. Dat zal pas gebeuren na de opname, als Israël door een benauwde periode heen zal moeten (Jeremia 30:7) en uiteindelijk zal moeten erkennen dat zij hun Messias hebben doorstoken (Zacharia 12:10-14) als zij Hem zullen zien verschijnen op de wolken (Matth. 24:30, Openb. 1:7, 19:11).

Hoofdstuk V: Zeven maal geschiedvervalsing

29. Pella versus Bozra

"Wanneer u dan de gruwel van de verwoesting, waarover gesproken is door de profeet Daniël, zult zien staan op de heilige plaats – laat hij die het leest, daarop letten! - laten dan zij die in Judea zijn, vluchten naar de bergen."⁷⁹¹

Preteristen hebben hun geschiedenis ook vaak niet op orde. Zij denken vaak in termen van 'ongeveer' en zijn allesbehalve precies. Op zo'n manier is het natuurlijk makkelijk om de feiten een bepaalde kant op te draaien en zo lijkt het net alsof het waar is wat zij beweren. Vluchten naar de bergen in het hedendaagse Jordanië, is inderdaad wat gebeurde in die eerste eeuw na Christus. De preteristen beseffen echter niet dat de Joden rond 70 AD naar een heel specifieke plek vluchtten in het huidige Jordanië, en niet naar de plek waarover we in andere eschatologische Bijbelteksten lezen.

Epiphanius vertelt in zijn *verhandelingen tegen 80 sektes*, dat de Joodse christenen rond 68 AD naar Pella vluchtten, wat in het noorden van het huidige Jordanië ligt.⁷⁹² Ook Eusebius bevestigt dit.⁷⁹³ Wanneer we de Bijbel er echter naast leggen, en kijken waarheen de Joden zullen vluchten in het einde van de tijd, ontstaat er een ander plaatje. We zien daar namelijk dat de Joden naar een plaats zullen vluchten die Bozra heet, en ruim 200 kilometer zuidelijker ligt dan Pella. Bozra werd ook wel Petra genoemd, wat velen van u veel bekender in de oren zal klinken vanwege de prachtig uitgehouwen rotsen aldaar. Laten we eens lezen wat de Bijbel hierover zegt:

"Ik zal u, Jakob, zeker verzamelen, geheel en al. Ik zal het **overblijfsel** van Israël zeker bijeenbrengen. Ik zal het samenbrengen als schapen van **Bozra**, als een kudde midden in zijn weide. Het zal er gonzen van de mensen. De Doorbreker trekt vóór hen op. Zij zullen doorbreken, door de poort trekken en daardoor naar buiten gaan. Hun Koning gaat vóór hen uit, de HEERE gaat aan de spits."⁷⁹⁴

We zien dat de HEER niet alleen Zijn volk beschermt in die schaapskooi, maar dat Hij ook wraak uitoefent op degenen die proberen de Zijnen te doden.

"Wie is Deze Die uit Edom komt, in **helrode kleding** uit **Bozra**, Die luisterrijk is in Zijn gewaad, Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die spreek in gerechtigheid, Die machtig ben om te verlossen. Waarom is dat rood aan Uw gewaad, en is Uw kleding als die van iemand die de **wijnpers treedt**? Ik heb de pers alleen getreden; er was niemand uit de volken met Mij. Ik heb hen vertreden in Mijn **toorn**, hen **vertrapt in Mijn grimmigheid**. Hun **bloed is op Mijn kleding gespat**, heel Mijn gewaad heb Ik besmet. Want de **dag van de wraak** was in Mijn hart, het jaar van Mijn verlossen was gekomen. Ik keek rond, maar er was niemand die hielp; Ik ontzette Mij, want er was niemand die ondersteunde. Daarom heeft Mijn arm Mij heil verschaft, en Mijn grimmigheid, die heeft Mij ondersteund. Ik heb de **volken** vertrapt in Mijn toorn, Ik heb hen dronken gemaakt in Mijn grimmigheid, Ik heb hun bloed ter aarde doen neerdalen."⁷⁹⁵

⁷⁹¹ Mattheüs 24:15-16, HSV

⁷⁹² Epiphanius, *Verhandelingen tegen 80 sektes*, deel 29, hoofdstuk 7:7-8

⁷⁹³ Eusebius, *Geschiedenis van de kerk*, boek 3, hoofdstuk 5:3

⁷⁹⁴ Micha 2:12-13, HSV

⁷⁹⁵ Jesaja 63:1-6

Diverse parallelteksten hierover vinden we in Openbaring. De eerste tekst die we samen bekijken, bevat een aantal zeer specifieke details die we ook al in de andere teksten zagen. Let op de dikgedrukte woorden.

*"En ik zag de hemel geopend, en zie, een wit paard, en Hij Die daarop zat, werd getrouw en waarachtig genoemd. En Hij oordeelt en voert oorlog in gerechtigheid. En Zijn ogen waren als een vuurvlam en op Zijn hoofd waren vele diademen. Hij had een Naam, die opgeschreven was, en die niemand kent dan Hijzelf. En Hij was **bekleed met een in bloed gedoopt bovenkleed**, en Zijn Naam luidt: Het Woord van God. En de legers in de hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed in fijn linnen, wit en smetteloos. En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de **heidenvolken** zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij **treedt de wijpersbak van de wijn van de grimmige toorn** van de almachtige God. Er stond op Zijn bovenkleed en op Zijn dij deze Naam geschreven: Koning der koningen en Heere der heren."* ⁷⁹⁶

We kunnen nu dus al concluderen dat Jesaja, Micha en Johannes over hetzelfde spreken. Er komt een moment in de nabije toekomst waar het overblijfsel van Israël naar Bozra zal vluchten om gered te worden van de volken die hen naar het leven staan. Jezus Zélf zal dit doen. We kunnen dit simpelweg niet als reeds vervuld beschouwen, omdat de christelijke Joden destijds naar Pella vluchtte, ruim 200 kilometer ten noorden van Petra, ofwel Bozra. Te zeggen dat dit hetzelfde is, is net zoets als te zeggen dat Zwolle en Maastricht hetzelfde zijn. Ook denk ik niet dat God slecht was in topografie. Het woord van God lijkt mij betrouwbaarder dan het woord van een preterist. De Bijbel vertelt nog veel meer over Bozra en het plan dat God heeft met de Joden die daarheen zullen vluchten, naar de bergen in de woestijn. ⁷⁹⁷

30. Caligula versus Het Beest

Sommige preteristen zullen u vertellen dat keizer Caligula een beeld van Zeus liet maken, met zijn eigen gezicht erop, ⁷⁹⁸ en dat in het heilige der heiligen van de Joodse tempel wilde plaatsen. Dit zou dan de vervulling van een passage uit de tweede brief aan Thessaloniki ⁷⁹⁹ moeten zijn of de gruwel op de heilige plaats waar Daniël over spreekt. ⁸⁰⁰ Met die uitleg zijn echter een aantal serieuze problemen.

Allereerst stierf Caligula in 41 AD, wat dus 29 jaar vóór de vernietiging van de tempel was. Het wordt op die manier wel lastig om alle feiten passend te maken. De tweede brief aan de Thessalonicenzen werd immers 11 jaar later ⁸⁰¹ geschreven en Paulus waarschuwde hierin juist dat zij niet moesten denken dat de dag van Christus al begonnen was, omdat de 'zoon van het verderf' of populair gezegd 'de antichrist' nog niet geopenbaard was. ⁸⁰² Het kon Caligula dus niet zijn.

Ten tweede zou die gruwel ergens op een specifiek moment in de jaarweken-profetie van Daniël ⁸⁰³ moeten passen. Ik ben nog geen enkele berekening tegengekomen waar het jaar 41 relevant was. De typische redeneringen van preteristen is dat de jaren 26 t/m 35 AD relevant zijn

⁷⁹⁶ Openbaring 19:11-16, HSV

⁷⁹⁷ Openbaring 12:6-16, 14:18-20, Jesaja 34:1-17 (let met name op vers 6), Jeremia 49:7-22 (let op vers 13 en 22), Amos 1:12

⁷⁹⁸ Encyclopedia Britannica, [Caligula](#)

⁷⁹⁹ 2 Thessalonicenzen 2:3-4

⁸⁰⁰ Mattheüs 24:15

⁸⁰¹ Encyclopedia Britannica, [Letters of Paul to the Thessalonians](#)

⁸⁰² 2 Thessalonicenzen 2:2-3

⁸⁰³ Daniël 9:27

met betrekking tot de vervulling van de 69^e jaarweek. Wanneer we hier 3,5 jaar⁸⁰⁴ bij op tellen, komen we op zijn hoogst uit in het jaar 38,5. Dit is anderhalf jaar te vroeg voor het edict waarmee Caligula überhaupt zijn plannen aankondigde voor het beeld. Die aankondiging kwam pas in het jaar 40 AD.⁸⁰⁵ Wanneer preteristen die anderhalf jaar willen compenseren door de bediening van Jezus verder uit te smeren, wordt Zijn bediening wel héél lang. Jezus werd gekruisigd toen Pilatus nog gouverneur was van Judea, dus dat kan sowieso nooit ná het jaar 36 meer zijn, toen Pilatus stierf.⁸⁰⁶ Wanneer we dáár 3,5 jaar bij optellen, zouden we met een beetje creativiteit tot het jaar 40 kunnen komen, maar dat betekent wel dat Jezus' bediening bijna 10 jaar heeft geduurd, wat wel extreem onwaarschijnlijk is aangezien de meeste geleerden uitgaan van ongeveer 3 jaar.⁸⁰⁷ Dr. Floyd Nolen Jones laat in zijn zeer uitvoerige werk *Chronologie van het Oude Testament* zien dat we de kruisiging zelfs niet eens verder dan het jaar 33 AD kunnen trekken.⁸⁰⁸

Maar zelfs als we van de zeer onwaarschijnlijke situatie uit zouden gaan dat Jezus' bediening in het jaar 36 stopte, zouden we nog steeds geen vervulling van de genoemde Bijbelteksten zien. Het beeld is er immers nooit gekomen. Caligula stierf voordat het beeld neer werd gezet en zo liep alles met een sisser af.⁸⁰⁹ Er rest ons dus nog steeds een vervulling van deze profetieën uit de tweede brief aan de Thessalonicenzen⁸¹⁰ en het evangelie van Mattheüs.⁸¹¹

31. Tien verloren stammen

Er heerst onder een aantal preteristen het idee dat wij christenen in feite deel zijn van de zogenaamde 'verloren' 10 stammen van het volk Israël. In 721 / 722 vóór Christus werden deze 10 stammen weggevoerd door de Assyriërs en geassimileerd tussen de diverse bevolkingsgroepen in de regio. Hoewel er verschillende claims gedaan zijn, is er geen hard bewijs dat hedendaagse groepen mensen daadwerkelijk van die tien "verloren stammen" afstammen.⁸¹²

Buiten dat zegt de Bijbel toch ook nog genoeg over deze zogenaamde "verloren tien stammen". Het is bijvoorbeeld niet zo dat die 10 stammen compleet verloren zijn gegaan. Er was veel migratie over en weer. De Bijbel vertelt duidelijk dat er actieve acquisitie was om mensen uit de noordelijke 10 stammen naar het zuidelijke tweestammenrijk te halen. Hier werd dan ook goed naar geluisterd.⁸¹³ Die mensen kwamen tijdens de Judese ballingschap ook gewoon weer mee terug naar het land. Zo lezen we in Lukas dat de profetes Anna uit de noordelijke stam Aser kwam.⁸¹⁴

Ook is het niet zo dat al deze 10 stammen assimileerden met de naburige culturen, zoals de Samaritanen deden.⁸¹⁵ Er werd neergekeken op die geassimileerde Israëlieten, en zij werden dan ook niet als volwaardig aangezien. Tóch waren er stammen die niet in het land woonden en

---

⁸⁰⁴ Daniël 9:27 spreekt over een schending van het verbond op de helft van die laatste jaarweek. Dit getal van 3,5 jaar zien we ook telkens terugkomen in het boek Openbaring. Bijvoorbeeld in hoofdstuk 11:2-3, 12:6-14 en 13:5.

⁸⁰⁵ Encyclopedia Britannica, [Caligula](#)

⁸⁰⁶ Encyclopedia Britannica, [Pontius Pilate](#)

⁸⁰⁷ Johannes beschrijft in zijn evangelie drie paasfeesten waar Jezus aanwezig is, vanaf de start van Zijn bediening. De algehele consensus is dat hier daarom drie jaren beschreven worden, waarna Hij werd gekruisigd. Zie Joh. 2:13, 6:4 en 11:55.

⁸⁰⁸ Jones, F.N., *Chronologie van het Oude Testament*, p. 219.

⁸⁰⁹ Gibson, J.J., *Tussen Jeruzalem en Antiochië*, p. 168

⁸¹⁰ 2 Thessalonicenzen 2:3-8

⁸¹¹ Mattheüs 24:15-21

⁸¹² Encyclopedia Britannica, [The Ten Lost Tribes of Israel](#)

⁸¹³ 2 Kronieken 11:16-17, 19:4, 30:1-11

⁸¹⁴ Lukas 2:36

⁸¹⁵ Encyclopedia Britannica, [Samaritan](#)

die waren ook gewoon bekend bij het volk. Jakobus schrijft dan ook niet voor niets aan de twaalf stammen van Israël.⁸¹⁶ Als die stammen niet wisten wie zij waren, hoe hadden ze dan moeten herkennen dat Jakobus' brief voor hén bedoeld was? Dat is hetzelfde als dat wij een brief op onze deurmat zouden krijgen waarop staat: "Aan alle afstammelingen van Xolo". U zou zich toch afvragen of die brief wel goed bezorgd is. Barnabas was bijvoorbeeld zo'n Leviet, die in Cyprus woonde.⁸¹⁷

Daarnaast zien we dat de term "Jood" en "Israëliet" door elkaar heen gebruikt wordt nadat de stammen weer in het land zijn, in het Nieuwe Testament, maar ook in het Oude. Ezra noemt de terugkerende mensen bijvoorbeeld 8 keer Joden, en 40 keer Israëlieten. Hij spreekt dan ook over 'geheel Israël'.⁸¹⁸ Nehemia gebruikt de term 'Jood' 11 keer en 'Israël' 22 maal. Ook Nehemia vertelt dat Israël terug in het land is. Maleachi geeft aan dat het overblijfsel terug is gekeerd als Israël.⁸¹⁹ Paulus geeft aan dat hij niet alleen een Israëliet is, maar ook iemand van de stam Benjamin.⁸²⁰ Op de eerste Pinksterdag zien we dat de mannen aldaar als Judea worden aangesproken,⁸²¹ maar enkele verzen later als de mannen van Israël.⁸²² Later heeft Petrus het echter over het gehele huis van Israël.⁸²³

Dit soort argumentatie dat wij christenen dus eigenlijk samen de "verloren tien stammen" zijn, is dus gebaseerd op ongefundeerde claims en bovendien aantoonbaar onwaar. Het is één van de vele vormen van vervangingsleer die dominant is in deze kringen. Juda én Israël zouden namelijk als één terugkeren in het land, vertelt Ezechiël.⁸²⁴ Die profetie kwam uit in 1948. Mensen die willen beweren dat dit nepjoden zijn, begeven zich op gevaarlijk glad ijs.

32. De diaspora in de nieuwe wereld

Preteristen zoals Anne Salomons beweren dat alle verstrooide stammen in 70 AD al over de hele wereld verspreid waren. Zoals we hebben gezien is dat een totaal ongefundeerde claim. Salomons stelt dat het evangelie aan alle verloren schapen van het huis van Israël is gepredikt, op grond van een tekst uit Mattheüs,⁸²⁵ en dat dit evangelie ook de wereld is rondgegaan, op grond van een tekst uit Romeinen.^{826 827}

Hij legt hier echter een valse conclusie, die wel héél kort door de bocht is, en bovendien geen rekening houdt met alle andere teksten die we zojuist hebben doorlopen. Allereerst haalt hij twee evangeliën door elkaar. Het evangelie van het koninkrijk, dat alléén voor de Joden en Israëlieten was bedoeld, zoals de tekst die hij aanhaalt al aangeeft. En het evangelie dat Paulus predikt, wat beschreven wordt in de eerste Korinthebrief.⁸²⁸

---

⁸¹⁶ Jakobus 1:1

⁸¹⁷ Handelingen 4:36

⁸¹⁸ Ezra 2:70, 3:11, 8:35, 10:25, etc.

⁸¹⁹ Maleachi 1:1

⁸²⁰ Romeinen 9:3-4, 11:1, Filippenzen 3:5

⁸²¹ Handelingen 2:14

⁸²² Handelingen 2:22

⁸²³ Handelingen 2:36

⁸²⁴ Ezechiël 37:16-17, 21-22. Merk op dat de beenderen éerst samenkomen, dan de pezen (de kracht) over het land komt en pas als állerlaatst de Geest over het volk (vers 8). Op dit moment is die Geest nog niet in Israël, maar dat zal niet lang meer duren (vers 14). Zij zullen op Hem zien, die zij doorstoken hebben, rouwen en geloven (Zach. 12:10-14, Openb. 1:7).

⁸²⁵ Mattheüs 10:5-7

⁸²⁶ Romeinen 10:18

⁸²⁷ Preterisme.nl, [De Diaspora](#)

⁸²⁸ 1 Korinthe 15:1-4

Hoe kan iemand in de tijd waarin Jezus door Galilea loopt en het evangelie van het koninkrijk predikt, immers geloven in dat evangelie van Paulus, wat duidelijk spreekt over de dood, begravenis en opstanding van Jezus? Christus was immers nog niet gedood, begraven en opgestaan! Ook de context geeft aan dat dit evangelie heel anders is. Het gaat over genezen van de zieken, melaatsen, laten opstaan van doden en uitwerpen van duivelen.⁸²⁹

Zoals we al in eerdere hoofdstukken hebben gelezen, betekent het Griekse woord *evangelion* primair *goed nieuws*. Dit kan betrekking hebben op meerdere zaken, dus we zullen goed de context moeten bestuderen. Jezus zei dat het evangelie van het koninkrijk juist níet buiten de grenzen van Israël gepredikt moest worden, in de aangehaalde verzen. De tekst uit Romeinen die Salomons aanhaalt, is echter een citaat uit de Psalmen.⁸³⁰ Wanneer we dus Salomons' argumentatie volgen, zou het evangelie van Paulus dus al de hele wereld overgegaan moeten zijn in de tijd van David. Dat is natuurlijk nonsens. Het woord *evangelie* hier moet gezien worden in haar context. Paulus spreekt hier over het geluid dat uitgaat over de hele wereld. Aan het begin van de Romeinenbrief vertelt Paulus hoe dat werkt. Iedereen kan immers weten dat er een God is, en niemand is daarom dus te verontschuldigen.⁸³¹ Dát is wat Paulus hier probeert over te brengen, dat de Joden niet te verontschuldigen zijn. Niet alleen vanwege het feit dat zij God kunnen kennen door de pracht van de schepping van de hemelen en aarde, maar ook nog eens doordat zij zo bevoorrecht zijn door de wet van Mozes⁸³² en de profeten.⁸³³ Dát is de context van dit vers. Dit is dus weer een schoolvoorbeeld van eisegese, iets wat in de tekst gelegd wordt maar er eigenlijk helemaal niet staat. Wanneer wij exegetische toepassingen, zien we dat Paulus iets héél anders communiceert.

Ook is het wel zó onwaarschijnlijk dat het evangelie al over de ganse wereld is gepredikt, dat we dat wel naar de prullenbak kunnen verwijzen. Het is allereerst een ongefundeerde claim en bovendien is het ondenkbaar dat er contact was met bijvoorbeeld de nieuwe wereld in de Amerika's en Australië. Nergens in de geschiedenis zien we dat de Aboriginals, Maya's of Zapoteken van het evangelie hadden gehoord.

33. Het 1000-jarig rijk tot 1071

Salomons gelooft niet in een letterlijk koninkrijk dat 1000 jaren duurt, zoals beschreven in het boek Openbaring,⁸³⁴ maar ziet dit als iets wat meer symbolisch gezien moet worden. Hij haalt hierbij bijvoorbeeld een tekst aan uit Deuteronomium⁸³⁵ en ook uit 1 Kronieken.⁸³⁶

Ja, de Bijbel gebruikt stijlfiguren⁸³⁷ en gezien de context hier is het inderdaad goed mogelijk dat het getal 1000 hier een overdrijving aangeeft. Hier is echter lang niet altijd sprake van. In de meeste gevallen wordt het getal 1000, in het Hebreeuws *elef*, namelijk gewoon gebruikt om letterlijk een duizendtal aan te geven.⁸³⁸ We zullen dus de context moeten bestuderen om te zien of er hier sprake is van zo'n overdrijving.

---

⁸²⁹ Mattheüs 10:8

⁸³⁰ Psalm 19:1-5

⁸³¹ Romeinen 1:18-21

⁸³² Romeinen 10:19

⁸³³ Romeinen 10:20

⁸³⁴ Openbaring 20:1-6

⁸³⁵ Deuteronomium 7:9

⁸³⁶ 1 Kronieken 16:15

⁸³⁷ Hosea 12:10-11

⁸³⁸ Blue Letter Bible, *elef*

Aangezien de context van dit hoofdstuk uit Openbaring ⁸³⁹ het getal 1000 maar liefst zes maal noemt, lijkt het er juist meer op dat Johannes juist maar blijft hameren op de letterlijkheid ervan. Nergens wordt vermeld dat dit eeuwig duurt of juist veel korter. In de laatste hoofdstukken zullen we ook zien dat de tijdgenoten van Johannes geloofden in een letterlijk koninkrijk van 1000 jaren, terwijl zij nota bene ná het jaar 70 AD schreven.

Andere preteristen zoals Daniel Morais ⁸⁴⁰ geloven wél dat we het 1000-jarige rijk letterlijk moeten nemen. Volgens hem startte dit millennium meteen na het jaar 70 AD en eindigde dit in 1070. Ook moet het personage Gog dan in het jaar 1071 AD geplaatst worden. De Seltsjoeken ⁸⁴¹ (een Turks-Perzisch rijk) moeten hierbij Gog en Magog voorstellen, en veroverden Jeruzalem op de Fatimiden. Het probleem met deze uitleg is echter dat zij dit rijk dus níet veroverden op de christenen, aangezien de Fatimiden islamieten waren die het overigens ook weer hadden veroverd op een ander, concurrerend kalifaat. ⁸⁴²

Wanneer we namelijk zijn gedachtegang volgen, zou het lichaam van Christus 1000 jaren hebben geregeerd vanuit Jeruzalem, middels het Romeinse rijk. Dat is echter aantoonbaar onwaar. Het oostelijke deel van het Roomse rijk, Byzantium, was aan het einde van het eerste millennium namelijk al flink op zijn retour. ⁸⁴³ Morais geeft zelf aan dat hij gelooft dat Antiochië 1000 jaar lang hét centrum was van het christendom sinds de eerste kerken werden gesticht, maar ook dat is niet waar. Het was inderdaad lang relatief rustig en in bezit van het Roomse rijk, maar dat veranderde in de 6e en 7e eeuw, toen de Perzen het veroverden. Het werd onderdeel van het Arabische kalifaat in 637 en werd pas heroverd door de Byzantijnen in 969. Pas in 1084, en dus niet in 1071, werd het veroverd door de Seltsjoeken. ⁸⁴⁴ Morais houdt een lang en imposant betoog, maar desondanks zien we dus dat ook hij het dus net zoals de typische preterist, niet zo nauw neemt met de feiten en die naar zijn eigen hand probeert te zetten. We kunnen immers niet zeggen dat er 1000 jaren van totale vrede waren. Ook kunnen we niet zeggen dat het lichaam van Christus, volgens hem het Romeinse rijk, het er al die tijd voor het zeggen had. Dit stemt niet overeen met wat we lezen in de rest het boek Openbaring. ⁸⁴⁵ Ook stemt het niet overeen met wat we al eerder vaststelden omtrent het zogenaamde *millennium*. Één hoofdstuk eerder in Openbaring ⁸⁴⁶ zien we immers dat er een scherp zwaard uit Zijn mond komt en dat Hij een ijzeren roede heeft waarmee Hij de heidenen zal slaan. Pas later in dat hoofdstuk zien we dat het beest, ofwel de antichrist, wordt gegrepen, net als de valse profeet, en in de poel des vuurs gegooid. ⁸⁴⁷ In het hoofdstuk erna zien we dat Satan dan wel vastgebonden wordt voor 1000 jaren, maar dat hij daarna ook in die poel van vuur gegooid wordt, waarvan de Bijbel specifiek noemt dat het beest en de valse profeet er al in zitten! ⁸⁴⁸ Deze twee hoofdstukken zijn dus chronologisch en beschrijven niet hetzelfde, zoals sommige preteristen willen beweren. Ook Jesaja ⁸⁴⁹ spreekt over een roede die uit Jezus' mond komt, maar tegelijk over een periode waar volledige rechtvaardigheid en vrede is. Waar de wolf weer naast het lam zal liggen en een kind een leeuw en kalf samen zal laten grazen. Dit is duidelijk niet het geval nu, laat staan in de periode tot 1071.

---

⁸³⁹ Openbaring 20:1-6

⁸⁴⁰ Revelation Revolution, [Revelation 20: A Preterist Commentary](#)

⁸⁴¹ Encyclopedia Britannica, [Seljuq](#)

⁸⁴² Encyclopedia Britannica, [Palestine: The Fatimid Dynasty](#)

⁸⁴³ Encyclopedia Britannica, [Byzantine Empire: Estrangement From the West](#)

⁸⁴⁴ Encyclopedia Britannica, [Antioch](#)

⁸⁴⁵ Openbaring 11:15

⁸⁴⁶ Openbaring 19:15

⁸⁴⁷ Openbaring 19:20

⁸⁴⁸ Openbaring 20:2-3, 10

⁸⁴⁹ Jesaja 11:1-9 beschrijft hoe het millennium zal aanvangen. De ijzeren roede staat symbool voor volledige rechtvaardigheid.

34. De eerste liefde van Efeze

De typische preterist zal het boek Openbaring een vroege datering willen geven. We zullen hier in de hoofdstukken hierna veel verder op ingaan, maar één van de zaken die zij hiervoor zullen moeten negeren, is de informatie die we vinden in het boek Openbaring zelf. Neem nu de volgende tekst:

*"Schrijf aan de engel van de gemeente in Efeze: Dit zegt Hij Die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die te midden van de zeven gouden kandelaren wandelt: Ik ken uw werken, uw inspanning en uw volharding, en weet dat u slechte mensen niet kunt verdragen, en dat u hen op de proef hebt gesteld die van zichzelf zeggen dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat u hebt ontdekt dat zij leugenaars zijn. En u hebt moeilijkheden verdragen, en volharding getoond. Om Mijn Naam hebt u zich ingespannen en u bent niet moe geworden. Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde hebt verlaten. Bedenk dan van welke hoogte u bent gevallen en bekeer u en doe de eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik spoedig bij u en zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, als u zich niet bekeert. Maar dit hebt u vóór, dat u de werken van de Nikolaïeten haat, die ook Ik haat. Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik te eten geven van de Boom des levens, die midden in het paradijs van God staat."*⁸⁵⁰

Een opvallend kenmerk van deze gemeente is dat zij haar eerste liefde is kwijtgeraakt. Volgens de uitleg van de preteristen, moeten we deze brief dus vóór het jaar 70 AD plaatsen. Dat brengt echter een aantal problemen met zich mee. Paulus komt in 54 AD⁸⁵¹ in de stad Efeze aan, waar hij hen in Handelingen 19 de eerste principes leert. Ze wisten immers nog niet eens dat er een Heilige Geest was waarmee ze gedoopt konden worden. Daar verblijft hij drie jaar⁸⁵² en gaat in 57 AD weer terug naar Jeruzalem omdat hij daar op Pinksteren aanwezig wilde zijn.⁸⁵³

In 64 AD⁸⁵⁴ schrijft Paulus vanuit de gevangenis in Rome een brief naar deze gemeente en prijst hen nota bene om hun liefde voor al de heiligen.⁸⁵⁵ Te zeggen dat Johannes dus een brief schreef vóór 70 AD, waarin we de lezers van de 7 gemeenten in het huidige Turkije nog zeker de tijd moeten geven om dit alles te lezen, dan moeten we deze toch op zijn minst in 69 AD plaatsen. Aangezien veel preteristen geloven dat de "grote verdrukking" al 3,5 jaar eerder begon, moeten we de start van die verdrukking in 66 AD plaatsen en ook hier weer een jaar éerder inlassen omdat alle heiligen in het hedendaagse Turkije nog de tijd moeten krijgen om die brieven door te lezen. Men had toen geen e-mail, dus dat kon best even duren. Dat betekent dus dat die brief op zijn laatst in 65 AD in de 7 gemeenten van Turkije aangeleverd moest worden.

Aangezien Paulus in 64 AD schrijft dat de gemeente van Efeze geprezen wordt om haar liefde voor de heiligen, en Johannes volgens de preteristen in uiterlijk 65 AD een brief aanlevert waar het tegenovergestelde beweerd wordt, is het uiterst twijfelachtig te noemen om op grond hiervan een vroege datering van het boek Openbaring te verkondigen. En dan heb ik het nog niet eens over alle andere inconsistenties, waar we later nog veel uitgebreider bij zullen stilstaan.

---

⁸⁵⁰ Openbaring 2:1-7

⁸⁵¹ Bible Hub, [Acts Bible Timeline](#)

⁸⁵² Handelingen 20:31

⁸⁵³ Handelingen 20:16

⁸⁵⁴ Scofield Reference Notes, [Ephesians 1:1](#)

⁸⁵⁵ Efeze 1:15

35. Vroege datering Openbaring

Veel preteristen willen de datering van het boek Openbaring naar voren schuiven, zodat dit hun theologie en eschatologie beter uitkomt. Dit druist echter in tegen wat Irenaeus zegt in zijn boek *Adversus Haereses*.⁸⁵⁶ Hij vertelt hier dat de Openbaring van Johannes gebeurde aan het einde van de regeringsperiode van keizer Domitianus. Domitianus regeerde van 81 tot 96 AD,⁸⁵⁷ dus een grove datum moeten we zoeken tussen ongeveer 90-96 AD. Irenaeus is slechts één generatie verwijderd van Johannes, met alléén zijn tutor Polycarpus daartussen. Deze laatste was een directe leerling van Johannes, dus we kunnen Irenaeus' statement behoorlijk serieus nemen.

Ook uit andere uitspraken van kerkvaders blijkt impliciet dat Johannes zijn Openbaring aan het einde van Domitianus' regeringsperiode heeft ontvangen. Eusebius schrijft bijvoorbeeld dat het een typische actie van Domitianus jegens christenen was, om ze te verbannen naar eilanden, zodat ze geen gevaar meer vormden en het evangelie verder verspreidden.⁸⁵⁸ Nero, die in de jaren '60 AD regeerde, onthoofdde of kruisigde tegenstanders zoals Paulus en Petrus liever, vertelt diezelfde Eusebius.⁸⁵⁹ Preteristen zoals Salomons proberen dit te ondermijnen, door te zeggen dat Eusebius dit vers enkel citeerde, maar gaat eraan voorbij dat het origineel ook gewoon beschikbaar is om te lezen. Er is dus een origineel van het citaat. Verder werpt hij een *ad hominem* argument naar Irenaeus. Als iemand echter op één punt niet juist is, is hij dan ook meteen op alle andere vlakken een onbetrouwbare bron? Ja, het is zo dat zijn vermelding van Jezus' leeftijd als 50 zgn. *aeons* wel een gek en mystiek idee is.⁸⁶⁰ Irenaeus legt in hetzelfde hoofdstuk echter uit dat dit een conceptueel idee is wat niet Zijn letterlijke aardse leeftijd representeert. Ik ga deze gedachten hier niet verdedigen, maar om op grond hiervan meteen iemand in diskrediet te brengen, gaat wel ver. Ook Josephus was immers niet altijd juist,⁸⁶¹ en toch wordt hij juist door preteristen wél vaak geloofd.

Daarnaast zegt Salomons dat Domitianus de tweede geboortenaam was van Nero,⁸⁶² maar dat is niet waar. Zijn tweede geboortenaam is **Domitius**.⁸⁶³ Dat scheelt twee letters! En dan nog streept dit niet weg dat diezelfde Eusebius zowel de naam Nero voor de ene keizer gebruikt als de naam Domitianus voor de andere keizer. Als Eusebius hier één en dezelfde persoon mee bedoelde, waarom zou hij hem dan niet gewoon dezelfde naam geven? Bovendien was het absoluut niet gebruikelijk om Nero bij zijn tweede geboortenaam te noemen, integendeel.

Volgens Salomons is Eusebius de enige externe bron waaruit we kunnen opmaken dat het boek Openbaring ná 70 AD geschreven moest zijn. Dat is simpelweg niet waar. Hippolytus schrijft bijvoorbeeld in de tweede eeuw dat Domitianus Johannes verbande naar Patmos.⁸⁶⁴ Ook begint er een werk te circuleren in de tweede eeuw, dat de Handelingen van Johannes heet, en waarin óók gemeld wordt dat Johannes werd verbannen door Domitianus.⁸⁶⁵ Clemens van Alexandrië schrijft in de tweede eeuw verder van Johannes dat hij terugkeerde van Patmos nadat de 'tiran'

⁸⁵⁶ Irenaeus, *Adversus Haereses*, [Boek V, hoofdstuk 30, vers 3](#)

⁸⁵⁷ Encyclopedia Britannica, [Domitian](#)

⁸⁵⁸ Eusebius, *Historia Ecclesiastica*, [Boek III, hoofdstuk 18, vers 5](#)

⁸⁵⁹ Eusebius, *Historia Ecclesiastica*, [Boek II, hoofdstuk 25](#)

⁸⁶⁰ Irenaeus, *Adversus Haereses*, [Boek II, hoofdstuk 22, vers 4-6](#)

⁸⁶¹ Answers in Genesis, [Is Josephus Reliable?](#)

⁸⁶² Preterisme.nl, [Datering Boek Openbaring](#)

⁸⁶³ Encyclopedia Britannica, [Nero](#)

⁸⁶⁴ Hippolytus, [On the Twelve Apostles](#)

⁸⁶⁵ Handelingen van Johannes, [Over zijn verbanning en vertrek](#)

dood was.⁸⁶⁶ Deze tiran was niemand anders dan Domitianus, vertelt ook Victorinus, in de derde eeuw.⁸⁶⁷ Dan is er nog Lactantius,⁸⁶⁸ uit de derde eeuw, die er ook vermelding van maakt. Hiëronymus,⁸⁶⁹ uit de vierde eeuw. Of Sulpicius Severus,⁸⁷⁰ uit de vijfde eeuw. Tel hierbij op dat de preteristen zelf helemaal geen enkele externe primaire bron hebben om hun these mee te onderbouwen.

Andere interne uitspraken in het boek Openbaring geven ook reden om aan te nemen dat we het boek niet in de jaren '60 AD kunnen dateren. Er was in 60 AD immers een enorme aardbeving geweest waarin Laodicea compleet vernietigd werd. Het duurde enkele decennia voor zij weer werd opgebouwd en een aanzienlijk stadje werd.⁸⁷¹ Wanneer Jezus dus zegt dat zij van zichzelf zeggen dat zij rijk zijn en niets tekort komen,⁸⁷² zullen we dat eerder rond het einde van die eeuw moeten plaatsen dan in de jaren '60 AD. Er was in die jaren immers amper een bevolking, laat staan dat zij rijk waren en niets tekort komen.

Of wat te denken van de gemeente in Smyrna, die pas ná 68 AD gesticht werd getuige de brief aan de Filippenzen door Polycarpus, die zélf nota bene nog een student van Johannes was geweest. Hij vertelt dat er in Smyrna nog niet eens geëvangeliseerd was toen Paulus zijn eigen brief aan de Filippenzen schreef.⁸⁷³ Die brief van Paulus moeten we in 62 AD plaatsen,⁸⁷⁴ maar als we dit vers uit de brief van Polycarpus aan de Filippenzen heel nauwkeurig bestuderen, moeten we zelfs denken aan de evangelisatie van Smyrna ná Paulus' bediening, die tot zijn dood doorging. Polycarpus spreekt immers over het opscheppen van Paulus over alle gemeenten, en dat Smyrna hem toen nog niet kende. Paulus stierf vrijwel zeker tussen 67 en 68 AD.⁸⁷⁵

Wat ook opvalt, is dat er in Openbaring, in de 7 brieven aan de 7 gemeenten veel gesproken wordt over een sekte die de Nikolaiëten heet.⁸⁷⁶ Bijzonder is dat Paulus daar nergens over schrijft in al zijn zendbrieven. Alles bij elkaar zien we dus een plaatje ontstaan dat beter past in de periode 90-96 dan in circa 64-65 AD. Er moet teveel geschiedenis veranderd worden om dat passend te krijgen. We zullen in de komende hoofdstukken nog meer moeilijkheden tegenkomen met een preteristische Openbaring. Preteristen zien zelf ook problemen in het boek Openbaring en kunnen daarom niet geloven in een futuristische versie ervan. Ook die veronderstelde problemen wil ik graag bespreken. Meestal berusten zij op een te oppervlakkige lezing van de tekst, of eisegese. Neem nu het woord *spoedig*, dat we lezen aan het begin van Openbaring.

*"Openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om Zijn dienstknechten te laten zien wat spoedig moet geschieden, en Hij heeft die door Zijn engel gezonden en aan Zijn dienstknecht Johannes te kennen gegeven."*⁸⁷⁷

---

⁸⁶⁶ Clement of Alexandria, Who is the Rich Man that shall be Saved, [hoofdstuk 42](#)

⁸⁶⁷ Victorinus, Commentary on the Apocalypse, [hoofdstuk 10, vers 11](#)

⁸⁶⁸ Lactantius, On The Deaths of the Persecutors, [hoofdstuk 3](#)

⁸⁶⁹ Hiëronymus, De Viris Illustribus, [hoofdstuk 9](#)

⁸⁷⁰ Sulpicius Severus, Heilige Werken, [boek II, hoofdstuk 31](#)

⁸⁷¹ All About Turkey, [Laodicea](#)

⁸⁷² Openbaring 3:17

⁸⁷³ Polycarpus, Brief aan de Filippenzen, [hoofdstuk 11](#)

⁸⁷⁴ Encyclopedia Britannica, [Letter of Paul to the Philippians](#)

⁸⁷⁵ Biblestudy.org, [How Did The Apostle Paul Die?](#)

⁸⁷⁶ Openbaring 2:6, 15

⁸⁷⁷ Openbaring 1:1, HSV

Volgens Salomons moeten we hieruit opmaken dat de vernietiging snel na deze brief van Johannes zou volgen. Om die reden moeten we de apocalyps volgens hem in 70 AD plaatsen en het boek Openbaring er dus vóór. Het woord *spoedig* hier wordt echter in het Grieks met *tachos* aangeduid, en dat kan, afhankelijk van de context, meerdere betekenissen hebben.⁸⁷⁸ Het woord *tachos* kan als bijvoeglijk naamwoord gebruikt worden, maar ook als bijwoord. Wanneer iets een **spoedige gebeurtenis** is, en in dat geval zegt spoedig iets over de termijn waarop we die gebeurtenis kunnen verwachten. Als iets **spoedig zal gebeuren**, zegt het vooral iets over hóe het gebeurt. Dit klinkt een beetje abstract, dus laten we het met een duidelijker voorbeeld schetsen. Een voorbeeld dat dicht bij de context van dit vers ligt. Het voorbeeld van een zwangere vrouw.

*"En er verscheen een groot teken in de hemel: een vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. En zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensood en in haar pijn om te baren."*⁸⁷⁹

Als een vrouw zwanger is, kan het baren op zichzelf nog wel even op zich laten wachten. Negen maanden om precies te zijn. Maar áls het gebeurt, gaat die gebeurtenis op zichzelf heel snel! De weeën volgen elkaar zeer snel op. Het baren kan soms al binnen één uur gebeurd zijn. Het is precies dit soort taal dat vaak wordt gebezigd in de Bijbel, als het over de eindtijd gaat.⁸⁸⁰ Om die reden is het dan ook niet gek dat Johannes in 95 of 96 AD schrijft dat alles spoedig zal geschieden. Misschien vindt u dit vergezocht. Neem dan in overweging dat het woord *tachos* ook op andere plekken in de Bijbel precies zo wordt gebruikt.

*"Zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, ook wanneer Hij lang wacht om hen te hulp te komen? Ik zeg u dat Hij hun met spoed recht zal doen. Maar zal de Zoon des mensen, als Hij komt, wel het geloof op de aarde vinden?"*⁸⁸¹

In dit vers uit Lukas zien we dat God soms lang wacht met te hulp komen. Tegelijk lezen we dat Hij met spoed recht zal doen. Een tegenstelling, zo op het eerste gezicht. Maar met de kennis die we hiervóór hebben opgedaan, hoeft dat helemaal niet zo te zijn. Wat hier bedoeld wordt, is dat het wachten op vergelding soms lang duurt. Maar áls het eenmaal zo ver is dat die vergelding gaat komen, gaat het rap. Als een vlies dat op knappen staat. Het kan even duren voor de baby komt. Maar áls dat vlies knapt, gaat het snel. Er is een zekere imminentie, onvoorspelbaarheid.

Salomons noemt nog andere zaken die volgens hem "intern bewijs" zijn dat het boek Openbaring vóór 70 AD geplaatst moet worden. Zo noemt hij het "bewijs" dat Nero de zgn. "6e koning" is die genoemd wordt in het boek Openbaring.⁸⁸² Allereerst was Nero geen koning, maar een keizer. En als we dan tóch gaan tellen, laten we dan wel goed tellen. Salomons telt Julius Caesar mee als 1e keizer, maar het was pas Augustus die als 1e tot keizer werd uitgeroepen.⁸⁸³ Nero was dus de 5e.⁸⁸⁴ Bovendien is het maar de vraag of we hier überhaupt Romeinse leiders in moeten zien. We zullen dit in de hoofdstukken ontdekken en verder ingaan op de gebeurtenissen die in Openbaring beschreven worden. We zullen zien of er bewijs is dat die zaken écht gebeurd zijn in 70 AD, of dat we die toch beter als reeds on vervuld en in de toekomst moeten plaatsen.

⁸⁷⁸ Blue Letter Bible, [tachos](#)

⁸⁷⁹ Openbaring 12:1-2, HSV

⁸⁸⁰ Jesaja 13:6-8, Jeremia 30:6, 49:22, Openbaring 8:13 en 9:12,

⁸⁸¹ Lukas 18:7-8

⁸⁸² Openbaring 17:10-11

⁸⁸³ Encyclopedia Britannica, [Roman Empire](#)

⁸⁸⁴ Encyclopedia Britannica, [List of Roman Emperors](#)

Hoofdstuk VI: 7 problemen met een preteristische Openbaring

36. Antipas vermoord ná 70 AD

Een eerste probleem dient zich bijvoorbeeld al aan in het begin van het boek Openbaring.⁸⁸⁵ We lezen daar dat Antipas is gedood in Pergamus. "Bij u, waar de satan woont", voegt Jezus toe. We kunnen er niet omheen dat hij dus als martelaar op die plek is gedood, in Pergamus. Niet in Rome. Het vers is immers al ingeleid met de woorden dat deze gemeente, Pergamus dus, woont op de plek waar de troon van satan staat.

De invloedrijke Bijbelcommentator John Wesley geeft in zijn commentaar op Openbaring aan dat het Domitianus was die Antipas vermoordde.⁸⁸⁶ Waar hij die informatie precies vandaan heeft, is niet duidelijk. Wellicht van de 10e eeuwse Simon Metaphrastes, die daar in zijn 10-delige Menalogion vermelding van maakt.

Dat die informatie vermoedelijk juist is, blijkt wel uit het feit dat de christenvervolgung onder Nero van zeer korte duur en bovendien erg plaatselijk was.⁸⁸⁷ Nadat er een grote brand in Rome had gewoed, waren de christenen in Rome volgens Nero de boosdoeners en moesten zij daarom worden vermoord.⁸⁸⁸ Domitianus echter vervolgde ook christenen in de rest van zijn rijk.⁸⁸⁹ Verder weten we vrij weinig van Antipas, maar laten we ook deze feiten en omstandigheden meenemen in ons eindoordeel.

37. Een vierde van de aarde wordt gedood

Door het boek Openbaring heen zien we vrij heftig taalgebruik, in een relatief mondiale setting. De preterist wil dit liever ontkennen, door de taal af te vlakken tot 'hyperbolische taal' en de setting vrij lokaal te houden. Hoewel er verschillende visies zijn onder preteristen over hoe lokaal we dit dan moeten lezen, zijn er globaal twee uitgangspunten onder hen. Het zou slechts betrekking hebben op Israël, of in sommige gevallen op de toenmalige geciviliseerde wereld, ofwel het Romeinse Rijk. De eerste tekst die hiertoe problemen geeft, is de volgende.

*"En ik zag, en zie: een grauw paard en die erop zat, zijn naam was de dood, en het rijk van de dood volgde hem. En hun werd macht gegeven over het vierde deel van de aarde om te doden met het zwaard, met honger, met de dood en door de wilde dieren van de aarde."*⁸⁹⁰

Het woord 'aarde' hier is in het Grieks *gé*.⁸⁹¹ Al eerder in dit boek zagen we dat hiermee een vrij fysiek, letterlijke aarde wordt bedoeld. Het wordt maar liefst 188 x gebruikt om dat zo aan te duiden in de Bijbel. Slechts 2 x wordt het als losstaand woord gebruikt om het land Israël aan te duiden. Aangezien de context hier nergens aangeeft dat het over Israël gaat (dit woord komt in het hele hoofdstuk niet voor), is het dus heel vreemd om dat in de tekst te injecteren.

⁸⁸⁵ Openbaring 2:13

⁸⁸⁶ Wesley, J., *Commentary on Revelation 2:13*

⁸⁸⁷ Encyclopedia Britannica, *Relations Between Christianity and the Roman Government*

⁸⁸⁸ Encyclopedia Britannica, *Nero*

⁸⁸⁹ Fox, Book of Martyrs, *The Second Persecution Under Domitian*

⁸⁹⁰ Openbaring 6:8, HSV

⁸⁹¹ Blue Letter Bible, *gé*

Wanneer we uit zouden gaan van de 'aarde' als de toenmalig bewoonde wereld, ofwel het Romeinse rijk, dan zou het Griekse woord *oikoumene*⁸⁹² beter op zijn plaats zijn. Dat is echter niet wat we hier lezen, dus ook die visie moeten we verwerpen. We bespraken dit al in een eerder hoofdstuk.⁸⁹³ Om tot een goed begrip te komen van het boek Openbaring, zullen we een strakke hermeneutiek moeten volgen. Dit is iets wat de gemiddelde preterist vaak niet doet. Ik zal hier later wat voorbeelden van geven.

Er rest ons dus eigenlijk maar één uitgangspunt. *Aarde* betekent hier gewoon letterlijk *aarde*. De wereld. Heel fysiek, heel letterlijk. Wanneer we de data nemen die in deze tijdsperiode hoort, dan kunnen we niet anders concluderen dan dat dit vers nog nooit in de geschiedenis van de mensheid is vervuld. De toenmalige wereld had circa 256 miljoen inwoners.⁸⁹⁴ Wanneer we hier een vierde van nemen, zou het dus gaan om ongeveer 64 miljoen mensen die dus in een relatief korte periode gedood zouden worden, door hongersnood, ziekte en het zwaard. Opvallend is dat de wereldbevolking juist relatief stabiel blijft in de periode rond 70 AD, op 256 miljoen mensen. Pas rond 400 AD daalt de bevolking naar 206 miljoen. Dat is veel, maar nog steeds geen vierde. Eerder een vijfde van de wereldbevolking. En bovendien in het verkeerde tijdvak voor een preteristische uitleg. Tot circa 700 AD blijft de bevolking weer relatief stabiel op dat aantal, tot zij in 800 AD licht begint te stijgen. Met enkel een kleine dip rond 1400 AD, zet die trend door tot vandaag de dag.

We zullen dus ook hier weer moeten concluderen dat een preteristische uitleg van het boek Openbaring niet voor de hand ligt, omdat de data simpelweg op iets anders wijst. Om tot een preteristisch resultaat te komen, moet die data genegeerd worden evenals de semantiek van bepaalde woorden. Maar ook dat kan niet zonder hermeneutische consequenties gebeuren, zoals we in de volgende paragraaf zullen zien.

38. Alle bergen en eilanden verdwijnen

*"En de hemel week terug als een boekrol die wordt opgerold. En alle bergen en alle eilanden werden van hun plaats gerukt. En de koningen van de aarde, de groten, de rijken, de oversten over duizend, de machtigen en alle slaven en vrije mensen verborgen zich in de grotten en tussen de rotsen in de bergen. En zij zeiden tegen de bergen en de rotsen: Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor de toorn van het Lam. Want de grote dag van Zijn toorn is aangebroken en wie kan dan staande blijven?"*⁸⁹⁵

We lezen in deze tekst dat alle bergen en eilanden van hun plaats worden gerukt. Let op het woord **alle**. Vandaag de dag zijn er nog steeds bergen en eilanden. Zijn die dan weer teruggegroei? Waar in de geschiedenis sinds 70 AD kunnen we dat lezen? Wanneer we de lezing beperken tot de staat Israël, geeft dat nog steeds geen oplossing tot ons probleem. Want ook in Israël zijn vandaag de dag nog steeds bergen en zelfs eilanden.⁸⁹⁶ Nergens in de geschiedenis lezen we over het verdwijnen of teruggroeien daarvan, laat staan in 70 AD.

---

⁸⁹² Blue Letter Bible, [oikoumene](#)

⁸⁹³ Hoofdstuk 1, paragraaf 4, p. 7-9

⁸⁹⁴ Johnston's Archive, [Historical World Population](#)

⁸⁹⁵ Openbaring 6:14-17, HSV

⁸⁹⁶ Dit zijn weliswaar kleine eilanden, maar ze zijn er wel degelijk. De Rosh HaNikra en Achziv-eilanden bijvoorbeeld.

Preteristen zullen woorden als bergen en eilanden daarom graag vergeestelijken, maar waar moet dit dan precies op wijzen? Geloof dat bergen doet verdwijnen? ⁸⁹⁷ Het lastige bij zo'n uitleg is dat de bergen juist heel letterlijk worden omschreven in de rest van de context. De mensen verschuilen zich tussen deze bergen en willen zelfs dat zij op hen vallen omdat de toorn van het Lam over hen uitgestort gaat worden en zij zich daar liever voor verbergen. Als geloof hier dus een rol zou spelen, zou de rest van de context met zo'n uitleg in tegenspraak zijn. Het is juist de complete afwezigheid van geloof waardoor die bergen bewegen.

Merk ook op dat er hier gesproken wordt over koningen. Meervoud dus. Het gaat hier derhalve over meerdere landen. Wellicht zal een preterist de uitleg hier daarom weer willen betrekken op het Romeinse rijk, maar dat zou hermeneutisch inconsequent zijn omdat er in de grondtekst het Griekse woord *gé* wordt genoemd. We zagen zojuist al dat voor een beschrijving van de toenmalige geciviliseerde wereld het woord *oikoumene* beter zou passen. We kunnen het woord *gé* niet de ene keer als Israël vertalen, en een paar verzen later zomaar als het Romeinse rijk. Dat bedoel ik met een strakke hermeneutiek hanteren.

39. Een derde van de aarde vergaat

"En de engel nam het wierookvat en vulde dat met het vuur van het altaar en wierp het op de aarde, en er kwamen stemmen, donderslagen, bliksemstralen en een aardbeving. En de zeven engelen die de zeven bazuinen hadden, gingen zich gereedmaken om op de bazuin te blazen. En de eerste engel blies op de bazuin, en er kwam hagel en vuur, vermengd met bloed, en dat werd op de aarde geworpen. En het derde deel van de bomen verbrandde, en al het groene gras verbrandde. En de tweede engel blies op de bazuin, en er werd iets als een grote berg, die van vuur brandde, in de zee geworpen. En het derde deel van de zee werd bloed. En het derde deel van de schepselen in de zee, die leven hadden, stierf. En het derde deel van de schepen verging. En toen de derde engel op de bazuin blies, viel er een grote ster uit de hemel, die brandde als een fakkel. Hij viel op het derde deel van de rivieren en op de waterbronnen. En de naam van de ster was Alsem. En het derde deel van de wateren veranderde in alsem. En veel mensen stierven van dat water, omdat het bitter was geworden. De vierde engel blies op de bazuin, en het derde deel van de zon werd getroffen, en het derde deel van de maan en het derde deel van de sterren, zodat het derde deel daarvan verduisterd werd, en zodat de dag voor een derde deel niet licht werd, en de nacht evenmin." ⁸⁹⁸

In de bovenstaande tekst worden een hoop zaken genoemd, waarbij de preterist met grote moeite wellicht een geestelijke verklaring zal kunnen geven voor enkele dingen zoals het derde deel van de sterren. ⁸⁹⁹ Dat is echter maar een deel van deze profetie. Want hoe zit het met het derde deel van de bomen die verbrandden? En **al** het groene gras? Merk ook hier weer het woord *al* op. Waar in de geschiedenis lezen wij daarover? De bewijslast hiervoor ligt bij de preteristen, aangezien zij claimen dat dit alles al is geschied. We kunnen wellicht met enige moeite aantonen dat er branden waren in Galilea en de omliggende dorpen in die periode, zoals Josephus beschrijft, ⁹⁰⁰ maar dan nog laat dat ruimte voor een deel van het gras dat níet verbrand was. Er staat immers dat al het gras verbrandde.

---

⁸⁹⁷ Mattheüs 17:20

⁸⁹⁸ Openbaring 8:7-12, HSV

⁸⁹⁹ Openbaring 12:4

⁹⁰⁰ Josephus, *Wars of the Jews*, 5.6.2, 4.8.3, 4.9.7, 6.1.1 en 3.4.1

Daniel Morais, een preterist die doorgaans een vrij letterlijke interpretatie van Openbaring weet te beargumenteren, vertelt in zijn bespreking van dit hoofdstuk echter niets over de aardbeving die aan het begin van deze tekst genoemd wordt.⁹⁰¹ Wanneer moet deze gebeurd zijn? Noemenswaardige aardbevingen die het dichtst in de buurt komen van 70 AD, zijn die van 30-33 AD nabij de Dode Zee, zo rond de kruisiging,⁹⁰² en die van 115 AD in Antiochië, waar Caesarea een tsunami te verduren krijgt.⁹⁰³ Daartussen was er echter een relatief rustige periode op seismisch vlak in Israël. In een ander artikel gaat Morais over op een meer geestelijke benadering van dat vers.⁹⁰⁴ Ook de brandende berg moeten we naar zijn idee in geestelijke zin zien. Het zou Jeruzalem moeten voorstellen, volgens Morais.⁹⁰⁵ Dat is heel gek, want de schepen en het derde deel van het water dat verandert in bloed, moeten we volgens hem wél weer letterlijk nemen. Josephus beschrijft immers dat de Joden in boten vluchtten na de opstand tegen Rome en dat die allemaal kapot gingen door een sterke storm. Veel Joden werden door de wind tegen de rotsen geslagen en dat gaf een bloedspoor van niet geringe omvang.⁹⁰⁶ Dit vond plaats in Joppe, 60 kilometer ten westen van Jeruzalem.

Allereerst kan ik me moeilijk indenken dat dit bloedspoor een derde van de Middellandse Zee zou bedekken, maar wat nog veel gekker is, is dat er dus volgens Morais een geestelijke berg (Jeruzalem) in de geestelijke zee (de naties) valt, waardoor 60 kilometer verderop letterlijke schepen vergaan en letterlijk bloed in het water terecht komt. Dit is een typisch preteristische benadering van de Schrift. Een hermeneutiek die kant noch wal raakt. Deze preteristische puzzel op een consequente manier op te lossen, is een onmogelijke opgave. Overigens zien we ook hier weer dat Griekse woord *gé*, wat al stelselmatig genegeerd moet worden. Het betekent in deze context gewoon letterlijk *aarde*. De hele wereld dus. Ook in dit hoofdstuk wordt immers met geen woord gerept over Israël. Het is daarom veel logischer om een futuristische vervulling van het boek Openbaring te verwachten.

40. 200 miljoen soldaten

*"En de zesde engel blies op de bazuin, en ik hoorde uit de vier hoorns van het gouden altaar dat vóór God stond, één stem komen. Die zei tegen de zesde engel die de bazuin had: Maak de vier engelen los die gebonden zijn bij de grote rivier, de Eufraat. En de vier engelen werden losgemaakt. Zij waren in gereedheid gehouden tegen het uur en de dag en de maand en het jaar dat zij het derde deel van de mensen zouden doden. En het aantal bereden troepen bedroeg tweemaal tienduizend maal tienduizend, en ik hoorde hun aantal. En in dit visioen zag ik de paarden en hen die erop zaten aldus: ze hadden vuurrode en blauwe en zwavelkleurige borstharnassen. En de hoofden van de paarden waren als leeuwenkoppen, en uit hun mond kwam vuur, rook en zwavel. Door deze drie werd het derde deel van de mensen gedood: door het vuur, de rook en de zwavel die uit hun mond kwam. Want hun macht ligt in hun mond en in hun staart, want hun staarten zijn als slangen, met koppen eraan, en daarmee brengen zij schade toe. En de overige mensen, die niet door deze plagen werden gedood, bekeerden zich niet van de werken van hun handen; zij bleven de demonen aanbidden en de gouden, zilveren, koperen, stenen en houten afgoden, die niet kunnen zien, horen of lopen. Ook bekeerden zij zich niet van hun moorden, hun tovenarij, hun ontucht en het plegen van diefstal."*⁹⁰⁷

⁹⁰¹ Revelation Revolution, [Rev. 8 Commentary](#)

⁹⁰² Mattheüs 27:51

⁹⁰³ Rabban, A, Holum, K.G., [Caesarea Maritima: A Retrospective After Two Millennia](#), p. 24

⁹⁰⁴ Revelation Revolution, [Preterism: A Commentary of Revelation 8:5](#)

⁹⁰⁵ Revelation Revolution, [Rev. 8 Commentary](#)

⁹⁰⁶ Josephus, [Wars of the Jews](#), 3.9.3 en 3.10.9

⁹⁰⁷ Openbaring 9:13-21, HSV

In de tekst hierboven springt veel in het oog. Er worden heel bijzondere, vermoedelijk bovennatuurlijke wezens, beschreven. Vooral het aantal dat genoemd wordt, is enorm. Maar liefst tweemaal tienduizend maal tienduizend. Als u snel heeft meegerekend, is dat 200 miljoen bereden troepen. Dat is een gigantisch aantal. Is zo iets in de geschiedenis vastgelegd? Nee. Zelfs al zouden we deze bereden troepen willen uitleggen als een enorme troepenmacht van soldaten op gewone gedomesticeerde paarden, dan nog zorgt dit voor een flinke hersenbreker.

Daniel Morais lost dit op door naar de Young's Literal Translation te gaan, waar volgens hem staat dat het maar om 20.000 soldaten gaat.⁹⁰⁸ Dit klopt naar zijn idee dan precies met het aantal troepen dat Jeruzalem te lijf ging in 70 AD. Morais houdt een lang en overtuigend pleidooi, maar wanneer we naar zijn methodiek kijken, zijn er toch de nodige kanttekeningen te plaatsen. Wat opvalt, is dat hij deze keer juist heel spirituele dingen menselijk maakt. De engel uit het eerste vers moeten we volgens hem als Titus Vespasianus zien, de generaal die de leider was van 4 legioenen die meestal zo uit 5.000 manschappen bestonden. Wanneer we dit hoofdstuk lezen, lijkt dat juist meer een bovennatuurlijke component aan te geven.

Morais illustreert met allerlei kleurrijke verhalen hoe het in de omliggende cultuur soms gebeurde dat troepen en soldaten in poëtische zin beschreven werden als sprinkhanen en wat dies meer zij. Dat klinkt allemaal leuk en triviaal, maar neemt niet weg dat Johannes echt wel wist hoe een soldaat en een legioen eruit zag. Dit hoofdstuk is nu niet bepaald een poëtisch hoofdstuk, dus qua genre zou dat een onlogische stijlbreuk zijn. Johannes had simpelweg niet eens de tijd om poëtisch te zijn. Hij kreeg één Openbaring, en moest meteen opschrijven wat hij zag.⁹⁰⁹ Door het hele boek heen kun je als het ware de haast proeven waarmee alles opgeschreven werd. Het voegwoord **en** wordt veel gebruikt om zinnen aan elkaar te plakken en ook worden veel dingen omschreven die hij niet begrijpt met het voorzetsel **als**.

Het is een heel gekke conclusie om hier uit te gaan van een poëtische Johannes. Een man die inmiddels op leeftijd is, en onder druk staat om in een vlot tempo door te schrijven terwijl er van alles om hem heen gebeurt. Tekstcritici geven dan ook aan dat ze de schrijfstijl van Johannes in het boek Openbaring anders vinden dan in bijvoorbeeld zijn evangelie of zendbrieven.⁹¹⁰

Wanneer we Morais' conclusie lezen, is er dus inmiddels al heel veel van de tekst verbouwd, puur om het passend te krijgen. We noemen dit in het Engels ook wel *confirmation bias*. Morais zoekt in de Bijbel en geschiedenis naar elementen die passen bij een idee dat hij al van tevoren had van Openbaring. Hierbij schuwt hij niet om de tekst van duidelijk bovennatuurlijke elementen te strippen; engelen worden mensen, demonische sprinkhaanwezens worden legers en paarden met slangenstaarten worden gewoon cavalerietroepen. Ook komen de sprinkhaanwezens uit de bodemloze put, wat volgens Morais gewoon het Romeinse volk representeert. Het getal 200 miljoen wordt met één specifieke vertaling, die eerst ook nog eens intern geparalleliseerd moet worden, teruggebracht naar 20.000, zodat we het opeens over de belegering van Jeruzalem hebben in 70 AD. Ik wist overigens niet dat al deze 20.000 troepen paard reden. Morais haalt een hoop semantische capriolen uit om zelfs dat aantal nog omlaag te brengen tot 4.000, iets wat geen enkele serieuze Bijbelwetenschapper of taalkundige ooit heeft bedacht.

---

⁹⁰⁸ Revelation Revolution, [Rev. 9: A Preterist Commentary](#)

⁹⁰⁹ Sri, A., Openbaring 1:11, 19, 2:1, 8, 12, 18, 3:1, 7, 14, 10:4, 8, 11, 11:1-2, 14:13, 19:9, 21:5,

⁹¹⁰ Authorship Debate on Revelation, [Textual Criteria](#), p. 5

Enfin, het Grieks geeft in dit specifieke vers de woorden *duo myriades myriados*. Young's Literal Translation zegt hier dan ook niet dat het gaat om tweemaal tienduizend, maar om twee myriaden van myriaden.⁹¹¹ In de grondtekst, die de YLT zo nauwkeurig mogelijk probeert te vangen, staat dan ook tweemaal (*duo*) tienduizenden (*myriades*) tienduizends (*myriados*). Een myriade is een officiële eenheid, die op 10.000 is gesteld.⁹¹² In poëtische zin zou dit ook een oneindig of ontelbaar aantal kunnen zijn. Wanneer er enkel *myriades myriados* zou staan, zou dit een logische gedachte zijn. Maar het getal twee (*duo*) gooit daartoe roet in het eten. Tweemaal oneindig keer oneindig. Dat leest gek, want twee is een heel specifiek getal. Waarom niet drie? De vermelding van *duo* geeft daarom reden om ook de andere twee termen héél specifiek te nemen. Het Koine Grieks kende in de oudheid geen getallen als miljoen, en om die reden werden zulke grote getallen op een dergelijke manier uitgedrukt. Myrias, ofwel 10.000, was immers het grootste getal dat men kende.⁹¹³

Op geen enkel moment in de eerste eeuw was welke natie dan ook in staat om zo'n leger op de been te brengen. Onder keizer Tiberius waren er in 24 AD 240.000 eenheden,⁹¹⁴ maar dat is nog maar iets meer dan een duizendste van het getal dat hier genoemd wordt in Openbaring. Dit aantal steeg tot bijna een half miljoen ten tijde van Septimius Severus in 211 AD, maar dan houdt het ook wel op.⁹¹⁵ Het stevig concurrerende Parthische rijk kon op zijn hoogtepunt 'slechts' 50.000 soldaten op de been brengen tegen Marcus Antonius,⁹¹⁶ dus ook daar moeten we niet zoeken. Zoals we al eerder ontdekten, bestond de complete wereldbevolking in die tijd maar uit ongeveer 265 miljoen mensen,⁹¹⁷ waarvan ongeveer de helft natuurlijk vrouw was. Hoe we het dus ook wenden of keren, dit is gewoon onmogelijk in te passen in 70 AD.

4.1. Twee getuigen worden opgenomen

Laten we eens naar een ander hoofdstuk kijken.⁹¹⁸ Het begint met twee verzen die een beetje buiten de toon lijken te vallen. Het wordt door preteristen graag aangehaald als 'argument' dat de tempel er in het boek Openbaring nog lijkt te staan. Omdat die in 70 AD werd vernietigd, is dat volgens hen bewijs dat het boek dus vóór die datum geschreven moet zijn. Dat is echter vrij kort door de bocht geredeneerd. Johannes is immers op Patmos op het moment dat hij het visioen krijgt. Het opmeten is dus niet iets wat op dat moment letterlijk gebeurt. Het is een visioen.

Is Johannes op dat moment dan misschien "in de Geest" op die plek op dát moment? Ook dat is moeilijk hard te maken. In de verzen erna wordt immers duidelijk dat die gebeurtenissen toekomstig zijn. Het gaat namelijk over twee getuigen, die dingen doen waarover de vroege kerkgeschiedenis niks schrijft. Zij zouden met vuur uit hun mond, hun vijanden verslinden. Ze hebben de macht om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt, voor 3,5 jaar. Het water in bloed te veranderen. Plagen op de aarde te zenden. Ze zullen gedood worden en 3,5^e dag open en bloot in Jeruzalem op de straat liggen. Iedereen op de hele wereld zal dat kunnen zien.

---

⁹¹¹ Young's Literal Translation, [Revelation 9](#)

⁹¹² Blue Letter Bible, [myriad](#)

⁹¹³ Greek Numbers and Numerals, [Numbers in Ancient Greek](#)

⁹¹⁴ Rocca, S., Herod's Judaea, [p. 140, voetnoot 29](#)

⁹¹⁵ MacMullen, R., How Big was the Roman Army? *KLIO* (1979), p. 454

⁹¹⁶ Prof. Shahbazi, A.S., Iran Chamber Society, [History of Iran](#)

⁹¹⁷ Paragraaf 37, p. 98

⁹¹⁸ Openbaring 11

Daniel Morais komt hiertoe met een wel héél aparte oplossing. Volgens hem zijn deze beide getuigen Jezus Christus. Onze Messias zou in de eerste eeuw weer teruggekeerd zijn als Jezus, de zoon van Ananus en volgens Morais' eigen berekeningen precies 3,5 jaar hebben gepredikt alvorens te zijn gestenigd met één grote katapultsteen.⁹¹⁹ Dit is deels vastgelegd door Josephus, en vanuit die weinige informatie kunnen we volgens Morais vaststellen dat Jezus tweemaal op aarde heeft gepredikt voor 3,5 jaar. Daarin zit natuurlijk wel een gat van 30 jaar. En ook werd Hij dan dus weer opnieuw geboren in een ander gezin.

Morais heeft veel woorden nodig om zijn punt te maken. De korte tekst die Josephus over Jezus, de zoon van Ananus heeft, is eigenlijk alles wat er is. Er moet dus heel veel geïnferreerd worden wat nergens is opgeschreven. Wanneer er geen letterlijke feiten voorhanden zijn, grijpt Morais dan ook graag naar de meer geestelijke parallellen in de Bijbel. Zo wordt er bijvoorbeeld nergens door Josephus gezegd dat de zoon van Ananus weer opstaat uit de dood. Morais meent uit de frase "hij gaf de geest op" te moeten halen dat deze Jezus tóch weer uit de dood opstond na 3,5 dag. Allereerst is dit een heel normale manier om te beschrijven dat iemand sterft, maar ten tweede lijkt een wederopstanding me ook wel een noemenswaardig iets voor Josephus om in elk geval te vermelden. Overigens vertelt Josephus op heel veel andere plekken⁹²⁰ ook gewoon dat mensen "de geest geven". Zijn die dan ook wederopgestaan?

Openbaring⁹²¹ meldt bovendien ook dat hun vijanden toekeken toen deze twee getuigen ten hemel voeren. In het geval van de zoon van Ananus kan ik me dat inderdaad voorstellen, maar Handelingen⁹²² vertelt niets over vijanden die aanwezig waren, alleen discipelen die met Hem vergaderd waren en het dus zagen gebeuren. Ook verhaalt Openbaring over het feit dat deze twee getuigen niet toegestaan wordt in een graf te mogen liggen. Van Jezus Christus weten we sowieso dat dit onwaar is. Hij werd meteen na Zijn kruisiging begraven, wat ook gewoon werd toegestaan door Pontius Pilatus.⁹²³ Van de zoon van Ananus weten we echter niets. Morais infereert daarom maar dat het de normale gang van zaken was tijdens een bestorming dat de doden niet werden begraven. Ook meent hij dat de omstanders blij zijn, omdat de zoon van Ananus naar zijn berekening al 1260 dagen had gepredikt over de vernietiging van Jeruzalem, en nu schijnbaar als eerste slachtoffer getroffen wordt door een katapultsteen. Al deze dingen zijn compleet uit de lucht getrokken. We lezen in het gedeelte van Josephus niets over blijdschap bij de omstanders, laat staan dat zij elkaar geschenken stuurden. Zou daar tijd voor zijn tijdens een belegering? Zou men daar het geld voor over hebben? Zou iemand niet meer aan zijn hoofd hebben dan plezier te maken over een onheilsprofeet, terwijl de katapulten aan alle kanten van de stad klaarstaan om toe te slaan? Overigens, waar lezen we over geschenken naar aanleiding van Jezus' dood? Helemaal nergens.

Maar het wordt nóg lastiger. Openbaring vertelt immers over een grote aardbeving. Omdat we al zagen dat er in die periode géén noemenswaardige aardbevingen waren, moeten we volgens Morais denken aan het gedreun van de katapultstenen waardoor het tiende deel van de stad viel. Dat is natuurlijk wel erg ver gezocht. Er staat immers dat het om een aardbeving gaat, in het enkelvoud. Niet dat er aardbevingen zouden komen. Dit tiende deel zouden dan die 7000

---

⁹¹⁹ Revelation Revolution, [Rev. 11: A Preterist Commentary](#)

⁹²⁰ Josephus, Wars of the Jews, 4.1.9 vertelt over een man genaamd Chares, die de geest geeft en in 6.1.6 over Sabinus, een donkere man die tevens de geest geeft. En dan heb ik het nog niet eens over al de gevallen uit Josephus' Antiquities of the Jews 5.2.8, 7.13.3, 8.11.1, 8.13.3, 9.6.3, 12.9.1, 12.11.2, 13.16.3, 17.6.5 en 19.1.14 waar iemand de geest geeft.

⁹²¹ Openbaring 11:12

⁹²² Handelingen 1:9

⁹²³ Mattheüs 27:57-60

personen zijn, op een bevolking van 70.000 personen. Waar Morais meestal graag de historische details van Josephus volgt, moet zijn verslag van 120.000 opeens bijgesteld worden naar 70.000, omdat de rest pelgrims waren in verband met het Pascha, waar Joden verplicht waren aan deel te nemen.⁹²⁴ Waar haalt Morais die 50.000 vandaan? Uit het commentaar van een andere preterist die daar geen enkele wetenschappelijk grond voor heeft. Ook noemt Josephus het getal van 10.000 slachtoffers, en moet dat volgens Morais een naar boven afgeronde schatting zijn van 7.000.

Dit is precies wat preteristen graag doen. Als de feiten niet kloppen, manipuleren we die gewoon tot de data precies zegt wat zij willen horen. Exegese werkt echter precies andersom. We kijken naar wat de tekst zegt, en proberen die zo goed en nauwkeurig mogelijk te vangen in haar oorspronkelijke context. Nu we enkele paragrafen hiervoor al hebben ontdekt dat Johannes door Domitianus, dus ná 81 AD, is verbannen naar Patmos, is het dus vreemd om in de vijver van 70 AD te gaan zitten vissen. Er zijn legio vroege kerkvaders die dit bevestigen, en niet één die het tegengestelde beweert! Ook hebben we gezien dat de rest van de context van het boek Openbaring juist beter in 95 AD past, dus het gedram van preteristen is alleszins vreemd.

Ja, er zijn **soms overeenkomsten**. Vooral als er veel data voorhanden is, zoals de vele geschriften die we dankzij de overlevering van Josephus en Tacitus hebben, kan men in een grote vijver vissen naar elementen die in globale zin op elementen uit de Bijbel lijken. Ook gebruikt de Bijbel veel beeldspraak, waar natuurlijk gretig gebruik van wordt gemaakt. Een nauwkeurige analyse laat echter **vooral verschillen** zien, maar daar wil de gemiddelde preterist niet aan. Om wat voor reden dan ook, zij willen per sé hun eigen vooronderstellingen in de Bijbel injecteren en laten geen steen ongemoeid om de waarheid naar hun hand te zetten. Dr. Chuck Missler gebruikte regelmatig een gezegde dat rondging in de wereld van informatietechnologie om dit te illustreren. Ik wil die nog eens herhalen.

"If you torture the data long enough, it will confess anything."

Ik zou deze paragraaf graag willen besluiten met een analyse van het beest dat halverwege genoemd wordt in het hoofdstuk.⁹²⁵ We weten vanuit de tekst dat dit het beest is dat uit de afgrond kwam. Openbaring spreekt op heel veel plekken van dit beest,⁹²⁶ maar het is Daniël die ons er als eerst bekend mee maakt.⁹²⁷ Hij vertelt ons dat dit beest een vierde rijk is, dat uit de aarde opstaan zal.⁹²⁸ Het eerste rijk is Babylon, het rijk dat al opgestaan was in de tijd van Daniël. Daniël krijgt dit visioen dan ook in de tijd van Belsazar,⁹²⁹ die zeer kort koning van Babylon was ná zijn vader Nebukadnezar. Zoals we in een eerdere paragraaf al ontdekten, staat de gevleugelde leeuw hier symbool voor Babylon. Het was zelfs het officiële wapen van dit koninkrijk!⁹³⁰ Het tweede rijk is een beer die ongelijk loopt, en stelt Perzië en het kleinere Medië voor, dat het samenwerkende dubbelkoninkrijk was dat Israël daarná bezette. Het derde dier is een luipaard met 4 hoofden, die symbool staat voor Griekenland en de 4 kleinere rijken die eruit voortkwamen.

---

⁹²⁴ Exodus 23:14-17

⁹²⁵ Openbaring 11:7

⁹²⁶ Openbaring 17:8 meldt dat dit scharlakenrode beest uit de bodemloze put komt. Het heeft 7 hoofden en 10 horens, vertelt vers 4. Ook Openbaring 13, 14, 16, 19 en 20 vertellen over dit beest.

⁹²⁷ Daniël 7:7-28

⁹²⁸ Daniël 7:17, 23

⁹²⁹ Daniël 7:1, vergelijk Daniël 5:1-2, 11

⁹³⁰ Zie ook het overzicht en de voetnoten in paragraaf 24, p. 75

Welnu, het vierde dier wordt pas echt interessant. We kunnen er niet omheen dat het hier om het Romeinse rijk gaat, en maar weinig preteristen zullen dit ontkennen. Als we echter heel nauwkeurig analyseren wat Daniël en Johannes erover zeggen, zullen we tot een voor preteristen verrassende conclusie moeten komen.

Het beest bestaat immers uit meerdere elementen. Het ziet er namelijk uit als een luipaard, heeft voeten als een beer en een mond als een leeuw.⁹³¹ Het is dus op de één of andere manier een symbool voor ál die vier rijken waar we zojuist al over spraken. Het heeft elementen van al deze koninkrijken. Wat deze 4 rijken gemeen hebben, is dat zij allemaal bezetters van Israël geweest zijn, door de eeuwen heen. Sterker nog, in de tijd vóór Daniël, waren er nog twee andere rijken die over Israël heersten sinds het volk het beloofde land in trok. Egypte,⁹³² en Assyrië.⁹³³ Wanneer we al deze informatie op een rij zetten, ontstaat dus het volgende beeld:

Koninkrijk	Daniël 7	Daniël 2
Egypte		
Assyrië		
Babylonië	Leeuw	Gouden hoofd
Perzië / Medië	Beer	2 zilveren armen
Griekenland	Luipaard	Bronzen romp
Rome / Byzantium	IJzer	2 ijzeren benen
Toekomstig rijk	10 koningen	10 ijzeren tenen met daarbij ook leem

De 7 hoofden staan dus symbool voor 7 rijken die over Israël willen heersen, en de 10 horens die hierbij genoemd worden zijn 10 koningen die hun koningschap nog moeten ontvangen. Daniël ziet die koninkrijken vanaf het moment dat Babylon over Israël heerst, wat verklaart waarom Egypte en Assyrië geen integraal onderdeel zijn van deze profetie. Hij kijkt ook vooruit en ziet dan ook de volgorde: leeuw, beer en luipaard. Als we naar Johannes kijken, ziet hij de volgorde andersom: luipaard, beer leeuw. Dit is omdat hij de geschiedenis van de andere kant bekijkt.

Voordat we tot onze uiteindelijke conclusie komen, moeten we een aantal belangrijke zaken vaststellen. Merk op dat het tweede hoofdstuk van Daniël over dezelfde koninkrijken praat, zij het beschreven vanuit een ander perspectief. Zie ook het overzicht hierboven. Nu worden al deze koninkrijken voorgesteld als één entiteit. Met aan het hoofd Nebukadnezar, ofwel Babylon.⁹³⁴ Dat wordt nog duidelijker als we verder lezen in het hoofdstuk. In één klap worden al deze koninkrijken tegelijk vernietigd.⁹³⁵ Hoe kan dat? Ze zijn toch chronologisch? Ja. Maar op een bepaalde manier dus blijkbaar ook niet. Dat zien we ook terug in Openbaring. Het beest wordt niet voor niets geassocieerd met "Mysterieus Babylon". Dat is niet zonder reden, nu we Daniël geraadpleegd hebben. Babylon is immers het hoofd.

⁹³¹ Openbaring 13:1-2

⁹³² Encyclopedia Britannica, [Ancient Egypt: The New Kingdom](#)

⁹³³ Encyclopedia Britannica, [Sennacherib](#)

⁹³⁴ Daniël 2:38

⁹³⁵ Daniël 2:34-35, 44-45

We zien dus enerzijds dat het beest heel specifieke kenmerken heeft, maar anderzijds ook dat de som der delen als één entiteit gepresenteerd wordt, dat als een zevenkoppig Babylon aangemerkt wordt. Ze wordt niet voor niets de moeder van alle hoeren genoemd.⁹³⁶ Het is een stad, maar ook representeert het 7 rijken en ja, ook 7 leiders.

De leiders van deze 7 rijken worden niet gepersonifieerd door één specifieke keizer of koning, maar meer in het algemeen als het staatshoofd van dat moment. We zagen immers al dat Nebukadnezar het hoofd was, maar tegelijk was hij ook maar een onderdeel van het Babylonische rijk. Ook zijn zoon Belsazar was namelijk onderdeel van dat zelfde rijk. Er is dus een zekere mate van diffusie. Er is geen duidelijke lijn tussen de persoon en het rijk dat hij representeert. We zien dat ook in Openbaring, waar gesteld wordt dat 5 van de 7 hoofden zijn gevallen.⁹³⁷ Het woord gevallen hier lijkt in het Nederlands en ook in het Engels te suggereren dat zij gesneuveld zijn. Dat is echter een misvatting. Het woord hier is in het Grieks *piptas*, en wordt **nooit** gebruikt voor iemand die sterft of sneuvelt. Het wordt altijd gebruikt voor iets of iemand die valt, zoals bijvoorbeeld een rijk.⁹³⁸

De prominente preterist Anne Salomons meent dat Nero die zesde koning is,⁹³⁹ maar zoals we juist zagen gaat het niet eens om een specifiek individu, maar om de leider van een rijk an sich. In de Midden-Oosten cultuur kon een titel helemaal vergroeien met een individu. Neem bijvoorbeeld farao. We weten de namen van veel farao's uit de Bijbel niet eens. Vanuit archeologisch onderzoek kunnen we inmiddels een redelijke reconstructie maken, maar het geeft wel aan hoezeer er vermenging was tussen de titel en een individu. Ook Darius was vermoedelijk een titel en niet zozeer een individu.⁹⁴⁰

Het rijk, haar hoofdstad en haar leider zijn in de Bijbel zó vergroeid met elkaar geraakt, dat dit als één groot monster wordt voorgesteld. Een monstrositeit van onreinheid, overspel en allerlei andere ongerechtigheid. Babylon. Een rijk dat zich herhaalt en telkens op een andere manier weer terugkomt. Elk genoemde rijk kent een eigen type van een antichrist. Een zevenkoppig monster dat kop voor kop verslagen moet worden. En dat zal dan ook gaan gebeuren. In één klap zal Jezus dat monster verslaan.⁹⁴¹

Natie	Antichrist-type	Verzen
Egypte	Farao	Exodus 1:8-22 e.v.
Assyrië	Nimrod	Genesis 10:8-12, 11:1-4
Babylonië	Nebukadnezar	Daniël 3
Perzië / Medië	Haman	Esther 3:1-6 e.v.
Griekenland	Antiochus Epiphanes	Daniël 11:31 e.v.
Rome	Caligula	Oorlogen der Joden 2.10:1-5
Toekomstig koninkrijk	De elfde horen	Daniël 7:8, 24-25

⁹³⁶ Openbaring 17:5

⁹³⁷ Openbaring 17:10

⁹³⁸ Blue Letter Bible, [pipto](#)

⁹³⁹ Preterisme.nl, [Datering Boek Openbaring](#)

⁹⁴⁰ GotQuestions, [Who Was Darius in the Bible?](#)

⁹⁴¹ Daniël 2:34-35, 44-45

42. Een aardbeving zo groot als er nooit geweest is

*"En er kwamen stemmen, donderslagen en bliksemstralen. En er kwam een grote aardbeving, zo een als er niet is geweest sinds er mensen op de aarde geweest zijn: zo'n aardbeving, zo groot! En de grote stad viel in drie stukken uiteen en de steden van de heidenvolken stortten in. En het grote Babylon kwam bij God in gedachtenis, en Hij gaf haar de drinkbeker met de wijn van Zijn grimmige toorn."*⁹⁴²

In dit hoofdstuk kunnen we kort zijn. Johannes beschrijft hier een aardbeving die zó groot was als er nooit is geweest sinds er mensen op de aarde zijn. Wanneer we er historische gegevens bij pakken, zien we dat de grootste aardbeving vermoedelijk in 60 voor Christus plaatsvindt, met een magnitude van circa 8.5, als we een analyse maken van de schade en beschrijvingen.⁹⁴³

Voor een preterist zal zo'n antwoord niet bevredigend zijn, en hij zal willen zoeken naar een manier om onder deze vervelende data uit te komen. Maar zelfs als we het woord aarde door 'land' vervangen, zoals zij graag doen, komen we niet veel verder. In 31 voor Christus vond er immers een aardbeving plaats in de Jordaanvallei, die minstens een magnitude had van 7, als we de gegevens van Josephus bestuderen. Maar liefst 30.000 mensen stierven, plus een ontelbare hoeveelheid vee.⁹⁴⁴

Morais meent dat de aardbeving waarover in Openbaring gesproken wordt, een aardbeving is waar Josephus in een ander boek naar verwijst, vlak voor de destructie van Jeruzalem.⁹⁴⁵ Ten eerste kunnen we niet concluderen dat deze aardbeving de oorzaak was van het in elkaar storten van de stad in drie stukken, iets wat in een causaal verband lijkt te staan in de tekst uit Openbaring. Ten tweede lezen we in dit werk van Josephus ook niets over eventuele slachtoffers, dus kunnen we al uitsluiten dat dit de grootste aardbeving was die ooit op de aarde of in Israël had plaatsgehad. We zullen dit evenement dus in de toekomst van 70 AD moeten plaatsen.

---

⁹⁴² Openbaring 16:18-19, HSV

⁹⁴³ Baptista, M.A., Miranda, J.M., *Revision of the Portuguese Catalog of Tsunamis (2009)*, Natural Hazards and Earth System Sciences, 9, p. 25-42

⁹⁴⁴ Josephus, Wars of the Jews, [boek I, hoofdstuk 19, vers 2-5](#)

⁹⁴⁵ Josephus, Wars of the Jews, [boek IV, hoofdstuk 4, vers 5](#)

Hoofdstuk VII: 7 argumenten van de Anteniceense kerkvaders

43. Barnabas (100 AD)

*"Geef aandacht, kinderen, aan wat dit betekent; Hij voleindigde in zes dagen. Hij bedoelt dit, dat in zesduizend jaar de Heer alles tot een einde zal brengen; want de dag mét Hem markeert duizend jaar; en dit getuigt Hijzelf tot mij, zeggende: 'Zie, de dag van de Heer zal als duizend jaar zijn.' Daarom, kinderen, in zes dagen, dat is in zesduizend jaar, zal alles tot een einde komen."*⁹⁴⁶

De apostel Barnabas schreef deze zendbrief ná 70 AD, zo blijkt als we één hoofdstuk verder lezen. Hier valt immers te lezen dat de tempel al was vernietigd.⁹⁴⁷ Hieruit blijkt onmiskenbaar dat iemand die vóór 70 AD al leefde, en ook erna, de vernietiging van Jeruzalem en de tempel had meegemaakt, dit niet zag als dé definitieve vervulling van de eschata, maar nog steeds een duizendjarig rijk van vrede verwachtte.

44. Polycarpus (110 AD)

*"Maar Hij Die Hem van de dood liet opstaan, zal ons ook op laten staan, als we Zijn wil doen, en in Zijn geboden wandelen, en liefhebben wat Hij liefheeft, onszelf onthoudend van alle ongerechtigheid, hebberigheid, geldzucht, kwaadspreking en valse getuigenissen."*⁹⁴⁸

In deze zendbrief van Polycarpus, een directe leerling van Johannes, zien we dat hij nog steeds een wederopstanding verwachtte. Dit druist in tegen de leer van de volpreteristen, dat er al een wederopstanding is geweest. Hij streed heftig tegen de meer "geestelijke" verklaring van deze wederopstanding die gnostici van die tijd probeerden te verkopen, en daarom moeten we deze verklaring zéér letterlijk nemen. Polycarpus schreef deze zendbrief aan het begin van de tweede eeuw.⁹⁴⁹

45. Papias (70-155 AD)

*"Hierbij zegt hij [Johannes, red.] dat er een millennium zal zijn ná de opstanding der doden, alwaar de persoonlijke regering van Christus gevestigd zal worden op deze aarde."*⁹⁵⁰

De Anteniceense kerkvaders waren het natuurlijk niet over alles eens. Veel vaker juist zien we dat er flinke verschillen van mening waren. Over een deel van dit levendige debat kunnen we lezen in deze vroeg-tweede eeuwse fragmenten van Papias, mogelijk zelfs eerste eeuws. Deze laatste heeft van Johannes zélf gehoord dat er een letterlijk millennium zou komen ná de opstanding van de doden, waarbij Christus persoonlijk zal regeren op aarde. Vanuit dit fragment weten we in elk geval wél dat er christenen waren die dit dus lètterlijk namen. Papias, die Johannes nog persoonlijk kende, geloofde dit bijvoorbeeld, tot tegenzin van de vierde eeuwse Eusebius.⁹⁵¹

---

⁹⁴⁶ Zendbrief van Barnabas, [hoofdstuk 15, vers 4 e.v.](#)

⁹⁴⁷ Zendbrief van Barnabas, [hoofdstuk 16, vers 4 e.v.](#)

⁹⁴⁸ Zendbrief van Polycarpus aan de Filippenzen, [hoofdstuk 2](#)

⁹⁴⁹ Encyclopedia Britannica, [Saint Polycarp](#)

⁹⁵⁰ Papias, [Fragment VI](#)

⁹⁵¹ Encyclopedia Britannica, [Papias](#)

46. Clementius van Rome (95 AD)

*"Laten wij overwegen, geliefden, hoe de Heer continu aan ons bewijst dat er een toekomstige wederopstanding zal zijn, waarbij Hij Christus als de Eersteling hiervan heeft laten zien, door Hem uit de doden te laten opstaan. Laat ons nadenken, geliefden, over de wederopstanding die elke dag al plaatsvindt. Dag en nacht verklaren aan ons een wederopstanding. De nacht zinkt tot een diepe slaap, en de dag staat op; de dag gaat dan weer weg, en de nacht vangt aan. Laat ons aanschouwen de vruchten van de aarde, hoe het zaaien van graan plaatsheeft. De zaaier gaat voort, en werpt het in de aarde, en aldus wordt het zaad verspreid, doch droog en naakt als het op de aarde valt, zal gestaag vergaan. Dan, vanuit zijn vergankelijkheid zal de machtige kracht van de Heer het weder op laten staan, en vanuit één zaad veel vrucht voortbrengen"*⁹⁵²

Een krachtige getuigenis over het geloof in een letterlijke wederopstanding, vinden we in de zendbrief van Clementius aan Korinthe. Vijf hoofdstukken lang praat hij over zijn geloof en verwachting daarin.⁹⁵³ Clementius schreef deze brief rond het kantelpunt van de 1e naar de 2e eeuw.⁹⁵⁴ Het lijkt erop dat hoe vroeger we op de apostolische periode zitten, hoe letterlijker dit geloof was. En dat naarmate de eeuwen verstrijken, dit geloof steeds minder letterlijk wordt. Wat gelooft u? Iemand die ten tijde van Johannes leefde, of iemand die eeuwen later leeft?

47. Justinus de Martelaar (135-165 AD)

*"Nadat Hij uit de doden oprees, lopen de tijden door tot hun voleinding; en hij waarover Daniël profeteert, zal heerschappij moeten hebben voor een tijd, tijden en een halve tijd, staat zelfs al aan de deur, klaar om godslasterlijke dingen te spreken tegen de Allerhoogste."*⁹⁵⁵

Justinus de Martelaar gaat in deze dialoog een pennenstrijd aan met Trypho, die onder andere gelooft dat we de 3,5 jaren van de regering van de 'man van zonde' als 3,5 eeuwen moeten zien. Hierin wordt duidelijk dat Justinus zélf gelooft in een letterlijke vervulling van 3,5 jaren en dat hij deze tevens in de toekomst plaatst.

Ook later in zijn dialoog met Trypho wordt veel duidelijk over zijn futuristische visie op de eindtijd. Zo verwacht hij een letterlijk, toekomstig 1000-jarig rijk.⁹⁵⁶ Omdat hij deze brief in de 2e eeuw schreef, wordt ook hier duidelijk dat de bewijzen in het voordeel van de futuristen spreken.

48. Irenaeus (178 AD)

*"Want in zovele dagen als de wereld is gemaakt, in zovele duizenden jaren zal het ook voleindigd worden. En om deze reden zegt de Schrift: 'Aldus werden de hemel en aarde gemaakt, en al haar pracht. En God bracht het tot een voleinding op de zesde dag, de werken die Hij maakte; en God rustte op de zevende dag van Zijn werken.' Dit is een verslag van de dingen die hiervóór geschapen zijn, en is tevens een profetie van wat komen zal. Want de dag van de Heer is als duizend jaren; en in zes dagen werden de geschapen dingen voleindigd: het is daarom evident dat deze dingen zullen worden voleindigd op het zesduizendste jaar."*⁹⁵⁷

⁹⁵² Clementius van Rome, zendbrief aan Korinthe, [hoofdstuk 24](#)

⁹⁵³ Clementius van Rome, zendbrief aan Korinthe, [hoofdstuk 23-27](#)

⁹⁵⁴ Encyclopedia Britannica, [First Letter of Clement](#)

⁹⁵⁵ Justinus de Martelaar, Dialogen met Trypho, [dialoog 32](#)

⁹⁵⁶ Justinus de Martelaar, Dialogen met Trypho, [dialoog 80-81](#)

⁹⁵⁷ Irenaeus, Adverses Haereses, [boek 5, hoofdstuk 28, vers 3](#)

Ook hier weer zien we dat Irenaeus een zelfde gedachtegoed ventileert als zijn voorgangers. Het bewijs van vroege kerkvaders die een futuristische visie op de eindtijd hebben, is overweldigend. Ik heb slechts een selectie gemaakt van zeven getuigenissen, die ik in de volgende paragraaf zal besluiten.

Eerder zagen we bijvoorbeeld ook al dat geen enkele vroege kerkvader was die de verbanning van Johannes naar Patmos aan iemand anders toeschreef dan Domitianus. We ontdekten dat er juist heel veel vroege verklaringen waren die het tegenovergestelde beweerden, namelijk dat Johannes wél door Domitianus naar Patmos was verbannen.⁹⁵⁸ Wanneer we dit bij elkaar optellen, kunnen we niet anders dan concluderen, dan dat de oudste kerkvaders de apocalyps niet alleen ná 70 AD plaatsten, maar ook heel letterlijk namen.

49. Hippolytus (205 AD)

*"En zesduizend jaren zullen moeten worden voleindigd, zodat de Sabbat kan komen, de rust, de heilige dag waarop God rustte van al Zijn werken. Want de Sabbat is het type en embleem van het toekomstige koninkrijk der heiligen, wanneer zij zullen regeren met Christus, wanneer Hij uit de hemel komt, zoals Johannes zegt in zijn Openbaring. Want een dag met de Heer is als duizend jaar. Aangezien God in zes dagen alle dingen heeft gemaakt, vloeit de conclusie dat zesduizend jaren moeten worden vervuld. En zij zijn nog niet reeds vervuld, zoals Johannes zegt."*⁹⁵⁹

Op het kantelpunt van de tweede naar de derde eeuw schreef Hippolytus een commentaar op het boek Daniël en maakt daarin eigenlijk dezelfde opmerking die we al heel vaak hebben gelezen bij zijn eerdere collega's. Dat we de laatste sabbat nog tegoed hebben. Ik denk dat ik mijn punt hiermee wel gemaakt heb.

---

⁹⁵⁸ Zie ook paragraaf 35, p. 94-95

⁹⁵⁹ Hippolytus, commentaar op Daniël 2, [vers 4](#)

Nawoord

In een bijna uitputtend betoog heb ik gepoogd u de beste argument tégen preterisme te laten zien. We hebben veel ontdekt, zoals wat de Bijbel zélf leert over het koninkrijk. Geen enkel mens zou vanuit zichzelf met een preteristisch georiënteerde conclusie over het koninkrijk komen na het volledig lezen van de Bijbel. We zagen dat preteristen vaak een omgekeerde hermeneutiek hanteren. Eisegese, in plaats van exegese. Injecteren, in plaats van extraheren. Het is een visie op basis van confirmation bias. Er wordt op alle mogelijke plekken gezocht naar “bewijzen” voor iets dat zij alreeds geloofden.

We ontdekten dat zij het daarnaast ook vaak niet zo nauw namen met de precieze details van de geschiedenis. Feiten worden gemanipuleerd, of in grote cirkels gepresenteerd zodat het globaal wat doet denken aan een vervulling van een bepaalde profetie. Er wordt veel “vergeestelijkt” en geïnfereerd. Het is een waar slagveld. We zien preteristen als Daniel Morais dan weliswaar proberen een letterlijke vervulling van Openbaring te beargumenteren, maar ook hij wisselt vaak tussen de geestelijke en letterlijke vervullingen van bepaalde profetieën, soms zelfs midden in een vers.

Als een mijlpaal staat boven water dat het boek Openbaring ná 70 AD geschreven moet zijn, en daarmee hebben we de preteristen heel veel munitie uit handen genomen. Ook hebben we gezien dat de vervulling van Mattheüs 24, zoals die door preteristen is gepresenteerd, geen hout snijdt. Als we de historie écht nauwkeurig bestuderen, zien we dat zo’n uitleg helemaal niet past in 70 AD.

Ik hoop dat u na het lezen van dit boek overtuigd bent geraakt van de onzin van preterisme en haar kleine broertje *Kingdom Now*. Het is een smet op het lichaam van Christus, omdat het het koninkrijk presenteert als het heden, en aldus nog niet eens een schaduw van hoe Jezus het bedoeld heeft. In de afgelopen 2000 jaar is er immers aan één stuk door ellende, oorlog en allerlei andere ongerechtigheid geweest in de wereld. Als dit het koninkrijk, of de hemel moet voorstellen, dan lijkt het voor sommige christenen meer op de hel. Denk aan de christenen in Noord-Korea of Iran bijvoorbeeld. Hoe wilt u aan hen uitleggen dat het koninkrijk er al is?

Een prangende vraag die misschien bij u overblijft, is of een preterist een broeder of zuster genoemd kan worden. Dat hij of zij gered is. Mijn antwoord hierop is: ja. Ik geloof welzeker dat velen van hen broeders en zusters zijn, als zij geloven in Jezus’ offer voor onze zonden, waardoor wij zijn gered. In Zijn dood, begrafenis en opstanding.⁹⁶⁰ Geloven in Hem, en niet in hun eigen werken.⁹⁶¹ Zélf als zij inmiddels zijn afgedwaald van de waarheid en in bijvoorbeeld niet meer in een letterlijke satan geloven, of wat dies meer zij.⁹⁶² Als zij dit op enig moment hebben geloofd, zijn zij gered, en verzegeld met de Heilige Geest tot de dag van hun verlossing, zelfs al bedroeven zij Hem.⁹⁶³ Ik hoop dat dit boek u heeft gestimuleerd tot meer onderzoek, en wens u ten slotte Gods rijke zegen toe,

Unravelations

---

⁹⁶⁰ 1 Korinthe 15:1-4

⁹⁶¹ Efeze 2:8-9

⁹⁶² Preterisme.nl, [De Satan](#)

⁹⁶³ Efeze 4:30, Romeinen 8:38-39, Joh. 10:28-29

